

**การแปลนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice ของ Jane Austen:
การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนของ “จูเลียต” และสำนวนของ “แก้วคำทิพย์ ไซย”**

นางสาวขวัญใจ เลชะกุล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปล ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

**THE TRANSLATION OF JANE AUSTEN'S PRIDE AND PREJUDICE:
A COMPARATIVE STUDY OF TWO THAI TRANSLATIONS BY
JULIAT AND KAEWKUMTIP CHAI**

Miss Kwanjai Lekagul

**A Special Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of the Master of Arts in Translation
Chalermprakit Center of Translation and Interpretation
Faculty of Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2008**

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มุ่งศึกษาแนวทางการแปลนวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* ของเจน ออสเตน (Jane Austen) ในประเทศไทย และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกแนวทางในการแปล โดยใช้ทฤษฎีการแปลวรรณกรรมของวัลยา วิวัฒน์ศร ทฤษฎีการประเมินงานแปลของคาทารินา ไรส์ ทฤษฎีสโคปอสของคาทารินา ไรส์และฮันส์ แฟร์เมียร์ และทฤษฎีการแปลของอองเดร เลอเฟอแวย์

ในประเทศไทย มีผู้นำเรื่อง *Pride and Prejudice* มาแปลโดยมิได้ใช้วิธีการดัดแปลง 2 ส่วนด้วยกัน คือ ส่วน "สาวทรงเสน่ห์" แปลโดย "จูเลียต" หรือ ชนิด สายประดิษฐ์ เมื่อ พ.ศ. 2489 และส่วน "อหังการและอคติ" จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์คลาสสิกเมื่อ พ.ศ. 2549 โดยไม่สามารถระบุผู้เป็นบรรณาธิการแปลและเรียบเรียงได้ว่าเป็น "แก้วคำทิพย์ ไชย" หรือ "ปฐมมา พรหมสรร" เนื่องจากความผิดพลาดของข้อมูลบนตัวหนังสือ แต่จากข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่า การระบุดังกล่าวไม่มีความสำคัญ เพราะข้อมูลทั้งหมดชี้ให้เห็นว่า แนวทางการแปลน่าจะเกิดจากนโยบายของสำนักพิมพ์มากกว่าเกิดจากตัวผู้แปล ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะมุ่งวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อสำนักพิมพ์คลาสสิกในฐานะผู้มีอำนาจกำหนดให้ผู้แปลใช้แนวทางการแปลแนวเรียบเรียงในการถ่ายทอดส่วนดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่า ส่วน "สาวทรงเสน่ห์" มีแนวทางการแปลแนวรักษาดั้งเดิม และ ส่วน "อหังการและอคติ" มีแนวทางการแปลแนวเรียบเรียง โดยปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อแนวทางการแปลของทั้งสองส่วน ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางการแปลแนวรักษาดั้งเดิมของส่วน "สาวทรงเสน่ห์" คือ ปัจจัยคตินิยม และปัจจัยผู้อุปถัมภ์ ปัจจัยคตินิยม ได้แก่ หลักการสำคัญของผู้แปล และการให้ความสำคัญกับสถานภาพของตัวบทต้นฉบับ ปัจจัยผู้อุปถัมภ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ คุณกุลสาป สายประดิษฐ์ คุณมาลัย ชูพินิจ และกลุ่มผู้อ่าน สำหรับส่วน "อหังการและอคติ" ผู้วิจัยพบว่า การเลือกแนวทางการแปลแนวเรียบเรียงมีอิทธิพลมาจาก ปัจจัยผู้อุปถัมภ์ คือ สำนักพิมพ์คลาสสิก ขนบทางวรรณศิลป์การแปลแนวเรียบเรียงซึ่งเป็นที่นิยมสำหรับการแปลวรรณกรรมเยาวชน และคตินิยมในเรื่องของกฎหมายลิขสิทธิ์ใน 9 ประเทศที่สำนักพิมพ์เลือกงานของนักเขียนจากประเทศเหล่านี้มาแปล

อนึ่ง จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยด้านผู้แปลและผู้อุปถัมภ์ส่งผลให้แนวทางการแปลนวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* ทั้ง 2 ส่วน มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยพบว่า ในกรณีของส่วน "สาวทรงเสน่ห์" ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่กรณีของส่วน "อหังการและอคติ" ผลการวิจัยบางส่วนไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัจจัยผู้แปลไม่มีผลต่อการเลือกแนวทางการแปลแนวเรียบเรียง แต่ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแนวทางการแปลดังกล่าวคือ ผู้อุปถัมภ์ ขนบวรรณศิลป์ และคตินิยม

Abstract

This special research examines translations of Jane Austen's **Pride and Prejudice** in Thailand and analyzes the factors that influence the translator using different mode of translation. In this study, the researcher applies the translation theories of Walaya Wiwatsorn, Katharina Reiss, Hans Vermeer, and André Lefevere as a framework for analysis.

In Thailand there are two translations of the *Pride and Prejudice* which do not use the adaptation mode. The first is the 1946 translation of "*Sao Song Sanae*" translated by Juliet or Mrs. Chanid Saipradit. The second is the translation of "*A-Hang-Karn Lae A-Ka-Ti*" translated by a translation editor affiliated to the Classic Publisher in 2006. However, it is unclear whether the translation editor is "Kaewkumtip Chai" or "Patama Phromsun, according to the incorrectness of the book information. More investigations thus followed and it can be concluded that to identify the translation editor is not necessary as several evidences show that the Classic Publisher plays an important role in choosing the mode of translation.

The study found that the translator of "*Sao Song Sanae*" employed the translation mode while the translator of "*A-Hang-Karn Lae A-Ka-Ti*" used the rearrangement mode. The translation mode of "*Sao Song Sanae*" was influenced by two contributing factors, ideology and patronage. The ideology of the translator of "*Sao Song Sanae*" comprises her key translation principle as well as her revered regard for the original text, while the patronage consists of the *Prachamit-Suparb Burus* Newspaper, Mr. Kulap Saipradit, Mr. Malai Chupinij and readers. For the translation of "*A-Hang-Karn Lae A-Ka-Ti*", the rearrangement mode was influenced by three contributing factors including patronage (relating to the Classic Publisher), poetics (which relates to the popularity of the rearrangement mode in children's literature), and ideology. This last refers to the impact of the copyright laws of 9 countries: the Classic Publisher translates the works of writers from these countries.

This study tests the hypothesis that the identity of the translator and patronage are contributing factors responsible for the difference in the modes of the two *Pride and Prejudice*'s translations. The finding of "*Sao Song Sa Nae*" case confirms the hypothesis while the result from "*A-Hang-Karn Lae A-Ka-Ti*" case does not completely support the hypothesis. Namely, the research found that the identity of the translator is not a contributing factor. Instead, patronage, poetics, and ideological factors are largely responsible for the arrangement mode of this translation.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจสำเร็จลงได้หากปราศจากความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ไกล่รุ่ง อามระดิษ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนช่วยตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถทำสารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ข้าพเจ้าซาบซึ้งในพระคุณของอาจารย์เป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คาริณา โชติรวี ที่กรุณาสละเวลาเพื่ออ่านตรวจสอบ ตลอดจนแก้ไขและให้คำแนะนำในการปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคุณชนิด และคุณสุรพันธ์ สายประดิษฐ์ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว และผลงานแปลซึ่งเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของการทำสารนิพนธ์นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้กรุณาให้ผู้วิจัยได้ยืมต้นฉบับหนังสือแปลฉบับตีพิมพ์ครั้งแรก ซึ่งไม่สามารถหาได้จากแหล่งอื่นใด ผู้วิจัยจะระลึกถึงพระคุณของทั้งสองท่านตลอดไป

ขอขอบคุณคุณรังสิมา นิลรัตน์ และคุณปิยกานต์ ชยวงกูร ณ อยุธยา เพื่อนร่วมรุ่นของข้าพเจ้า สำหรับความช่วยเหลือ คำแนะนำ และกำลังใจในทุกๆ เรื่อง ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติที่ช่วยเหลือประสานงานให้ข้าพเจ้าเป็นอย่างดี จนสารนิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณชุตติมา ทองชมภู คุณพัชรี บำรุงธรรม คุณวัฒนา กาญจนานิจ คุณสุวีรัตน์ คงทัพ คุณขวัญเรือน เลี้ยงอยู่ และคุณไพโรจน์ มีชูบท จากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้า ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้าอย่างเต็มกำลังในการจัดทำรูปเล่ม และจัดส่งสารนิพนธ์ฉบับนี้ ในขณะที่ข้าพเจ้าติดภารกิจงานในส่วนอื่นอยู่

ขอขอบพระคุณคุณวิน และคุณอารดา เอลลิส ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งของท่านช่วยตรวจทานแก้ไขบทความคัดย่อภาษาอังกฤษให้แก่ข้าพเจ้า

สุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณบิดา และมารดา ตลอดจนสมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าที่เป็นผู้สนับสนุนอย่างแข็งขัน และให้กำลังใจ พร้อมทั้งผลักดันให้ข้าพเจ้าได้เรียนในสิ่งที่รัก จนข้าพเจ้าสามารถสำเร็จการศึกษาในวันนี้ได้ และขอขอบคุณคุณ Ioannis Kechagioglou ที่เป็นกำลังใจสำคัญให้ข้าพเจ้าสามารถทำสารนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น	5
บทที่ 2 ทฤษฎีการแปล.....	6
2.1 ทฤษฎีการแปลวรรณกรรมของวัลยา วิวัฒน์ศร.....	6
2.2 ทฤษฎีการวิจารณ์งานแปลของคาทารีนา ไรส์ (Katharina Reiss)	12
2.3 ทฤษฎีสโคพอส (Skopostheorie) ของคาทารีนา ไรส์และฮันส์ แฟร์เมียร์ (Katharina Reiss and Hans Vermeer).....	20
2.4 ทฤษฎีการแปลขององเดร เลอเฟอแวร์ (André Lefevere)	25
บทที่ 3 นวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice ของเจน ออสเตน และประวัติการแปลนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudiceในประเทศไทย.....	30
3.1 ความรู้นอกตัวบทและในตัวของนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice	30
3.2 ความรู้นอกตัวบทของสำนวนแปลเรื่อง Pride and Prejudice	41

บทที่ 4 บทวิเคราะห์ต้นฉบับและเปรียบเทียบต้นฉบับ กับบทแปลเรื่อง Pride and Prejudice ของ เจน ออสเตน.....	56
4.1 บทวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice	56
4.2 การเปรียบเทียบสำนวนการแปล Pride and Prejudice.....	80
บทที่ 5 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อ แนวทางการแปลเรื่อง Pride and Prejudice ของ เจน ออสเตน.....	118
5.1 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อสำนวนแปลสาวทรงเสน่ห์	118
5.2 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อสำนวนอหังการและอคติ	141
บทที่ 6 บทสรุป	151
บรรณานุกรม	155
ภาคผนวก 1: ประวัติย่อของนางชนิด สายประดิษฐ์ ฉบับลายมือ.....	171
ภาคผนวก 2: รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 –2550	175
ภาคผนวก 3: บทสัมภาษณ์คุณชนิด สายประดิษฐ์ (จูเลียต) และ คุณสุรพันธ์ สายประดิษฐ์.....	191
ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์.....	212

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

เจน ออสเตน (Jane Austen) เป็นนักประพันธ์สตรีชาวอังกฤษที่ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เพาะพีชพันธุ์นวนิยายแนวสัจนิยมขึ้นในวงการประพันธ์ในคริสต์ศตวรรษที่ 19...ความโดดเด่นของนวนิยายของเจน ออสเตนคือการที่นวนิยายของเธอไม่ได้เป็นเพียงนวนิยายรักแต่ยังเป็นเรื่องสะท้อนภาพความเป็นไปของชีวิตที่แท้จริง (จูเลียต, “คำแถลงของผู้แปล”, ใน ออสเตน, 2546: 13-15) นวนิยายที่แต่งขึ้นแม้จะเป็นเรื่องทั่วไปที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว ตัวละครเป็นบุคคลต่างๆ ซึ่งอยู่ในยุคสมัยเดียวกับเธอ (สมบัติ จำปาเงิน และ สำเนียง มณีกาญจน์, 2546: 15) แต่เจน ออสเตนก็สามารถวาดภาพชีวิตสามัญหรือสิ่งที่พบเห็นอยู่เป็นธรรมดาเหล่านี้ให้แจ่มจรัส ตลอดจนวาดระบายนิสัยใจคอของตัวละครต่างๆ ได้อย่างน่าสนใจ ดังนั้นจึงถือกันว่าการอ่านหนังสือของเจน ออสเตนเป็นเครื่องส่งเสริมวัฒนธรรมทางใจที่จำเป็นประการหนึ่ง (จูเลียต, “คำแถลงของผู้แปล”, ใน ออสเตน, 2546: 12-15) นวนิยายของเจน ออสเตนได้รับการตีพิมพ์ซ้ำมากมายหลายครั้งจนถึงทุกวันนี้ ผลงานของเจน ออสเตน ที่ได้รับการยกย่องและได้รับความนิยมได้แก่นวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice*, *Sense and Sensibility*, *Northanger Abbey*, *Mansfield Park*, *Emma* และ *Persuasion*

นวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* ถือเป็นนวนิยายเรื่องเอกที่ได้รับการกล่าวขวัญถึงมากที่สุดเรื่องหนึ่งของเจน ออสเตน โดยเป็นนวนิยายเรื่องที่สองซึ่งเจน ออสเตนแต่งขึ้น (จูเลียต, “คำแถลงของผู้แปล”, ใน ออสเตน, 2546: 11) ระหว่างค.ศ. 1796-1797 (Poplawski, 1998: 243) โดยให้ชื่อแรกว่า *First Impressions* อย่างไรก็ดี เนื่องจากในยุคนั้นไม่มีนักประพันธ์ผู้ใดเขียนนวนิยายแบบสัจนิยม นิยมกันแต่นวนิยายเผด็จร่อน ลึกลับ เรื่องราวของปราสาทราชวัง และผีสางสยองขวัญ เรื่องแนวสัจนิยมอันแสดงชีวิตในครอบครัว ความรัก การแต่งงานของเจน ออสเตนจึงถูกสำนักพิมพ์ปฏิเสธ จนกระทั่งราว 16 ปีต่อมา ใน ค.ศ.1813 จึงมีผู้รับตีพิมพ์หนังสือเรื่องนี้ นวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* ได้รับการยกย่องจากผู้มีชื่อเสียงในวงการต่างๆ ของโลก อาทิ เซอร์วอลเตอร์ สกอตต์ (Sir Walter Scott) นักประพันธ์และกวีเอกชาวสกอต เบนจามิน ดิสเรลลี (Benjamin Disraeli) นายกรัฐมนตรีสมัยพระนางวิกตอเรีย และพระเจ้าจอร์จที่ 4 ซึ่งต่างมีความเห็นร่วมกันว่านวนิยายเรื่องนี้เป็นนวนิยายที่ดีที่สุดเรื่องหนึ่งของเจน ออสเตน ด้วยแสดงให้เห็นถึงอัจฉริยภาพในการบรรยายความสับสนวุ่นวายของชีวิตสามัญ

ตลอดจนความรู้สึกและนิสัยใจคอของบุคคลได้อย่างละเอียดลออยอดเยี่ยมเป็นที่สุด (จูเลียต, “คำแถลงของผู้แปล”, ใน ออสเตน, 2546: 11-15) นอกจากนี้ความนิยมในเรื่อง *Pride and Prejudice* ยังสะท้อนให้เห็นจากที่มีการนำเรื่องไปสร้างเป็นละครและภาพยนตร์หลายต่อหลายครั้ง ทั้งยังได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาต่างประเทศอีกหลายภาษา อาทิ ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน แดนิช สวีดิช สเปน และไทย เป็นต้น (Wikipedia, 2009: Online)

สำหรับภาษาไทย มีผู้นำเรื่อง *Pride and Prejudice* มาแปล 2 สำนักด้วยกัน กล่าวคือ สำนักแรกชื่อ “สาวทรงเสน่ห์” แปลโดย “จูเลียต” หรือ ชนิด สายประดิษฐ์เมื่อพ.ศ. 2489 ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ และหนังสือพิมพ์รายวันสุภาพบุรุษใน พ.ศ.2490 และได้รับการรวมเล่มตีพิมพ์เป็นหนังสือครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2493 โดยสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ ส่วนสำนักที่สองชื่อ “อหังการและอคติ” จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์คลาสสิกเมื่อ พ.ศ. 2549 โดยมี “แก้วคำทิพย์ ไชย” เป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียง

“จูเลียต” หรือ ชนิด สายประดิษฐ์ ผู้แปลสำนัก “สาวทรงเสน่ห์” ถือเป็นนักแปลอาวุโสที่มีความสามารถสูงคนหนึ่งของวงการแปลวรรณกรรมไทยในอดีต นอกจากเรื่องสาวทรงเสน่ห์แล้ว “จูเลียต” ยังมีผลงานแปลที่มีชื่อเสียงอีกหลายเรื่อง อาทิ เทสส์ผู้บริสุทธิ์ (*Tess of D'urbervilles*) ของ ทอมมัส ฮาร์ดี้ (Thomas Hardy) (ฮาร์ดี้, 2500) และเหยื่ออธรรม (*Les Misérables*) ของ วิกตอร์ ฮูโก (Victor Hugo) (ฮูโก, 2545) สำหรับสำนักแปลเรื่องสาวทรงเสน่ห์ของ “จูเลียต” เคยได้รับจดหมายยกย่องจากคณะกรรมการฝ่ายวัฒนธรรมของสภาวิจัยแห่งชาติเมื่อพ.ศ. 2504 ว่าเป็นงานแปลที่ดีและตรงกับถ้อยคำสำนวนในต้นฉบับ สมควรรับรองส่งเสริมให้มีผู้อ่านงานกันทั่วไป จึงไม่น่าแปลกใจว่าเรื่องสาวทรงเสน่ห์จึงได้รับการพิมพ์ซ้ำในรูปแบบหนังสืออีก 3 ครั้งตั้งแต่พ.ศ. 2489 จนถึงปัจจุบัน ล่าสุด “จูเลียต” ยังได้รับ “รางวัลสุรินทราชา” ในฐานะนักแปลอาวุโสดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2550 จากสมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทยอีกด้วย ในส่วนของสำนักแปล จากการศึกษาเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่าเรื่องสาวทรงเสน่ห์มีลักษณะการแปลแบบรักษาต้นฉบับ

สำหรับสำนักแปลเรื่อง อหังการและอคติ มี “แก้วคำทิพย์ ไชย” ซึ่งเป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียงของสำนักพิมพ์คลาสสิก เป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียง (ออสเตน, 2549) สำนักแปลเรื่อง อหังการและอคตินี้ จัดเป็นหนึ่งในชุดงานแปลวรรณกรรมอมตะโลกที่ได้รับความนิยมในหมู่ผู้อ่านปัจจุบัน สำนักพิมพ์คลาสสิกเป็นสำนักพิมพ์ที่มุ่งผลิตงานแปลวรรณกรรมอมตะโลกอย่างต่อเนื่องด้วยหวังที่จะถ่ายทอดวรรณกรรมตะวันตกที่ทรงคุณค่าของโลกมาสู่ผู้อ่านชาวไทย (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “ปกหลัง”, ใน เบอร์เนทท์, 2543: 306) ปัจจุบันสำนักพิมพ์คลาสสิกผลิตวรรณกรรมอมตะของโลก 88 เรื่อง โดยเป็นผลงานของ แก้วคำทิพย์ ไชย จำนวน 79 เรื่อง เช่น สวนปริศนา (*Secret garden*) และเจ้าหญิงน้อย (*Little Princess*) ของฟรานเชส ฮอดจสัน เบอร์เนทท์

(Frances Hodgson Burnett)¹ เป็นต้น สำหรับการแปลสำนวนอหังการและอคตินั้น ผู้วิจัยพบว่าเป็นการแปลแนวเรียบเรียง

จากการสำรวจข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าสำนวนแปลทั้งสองสำนวนมีความแตกต่างกันในเรื่องแนวทางการแปล ดังนั้นในการศึกษาวิจัยนี้จะมุ่งศึกษาอย่างละเอียดว่าสำนวนแปลทั้งสองใช้แนวทางใดในการแปล และศึกษาว่าปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมใดที่มีอิทธิพลให้ผู้แปลทั้งสองเลือกแนวทางการแปลที่แตกต่างกัน โดยประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษานี้ก็คือ จากการศึกษาพัฒนาการการแปลวรรณกรรมตะวันตกในประเทศไทย โดยทั่วไปแล้วจะพบว่า สำนวนแปลในยุคสมัยก่อนมักจะเป็นการแปลแนวตัดแปลง และแปลแนวเรียบเรียง ในขณะที่สำนวนแปลในยุคปัจจุบันจะเป็นการแปลแนวรักษาต้นฉบับ ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจัยด้านผู้อุปถัมภ์ รวมทั้งเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ เช่นในกรณีของการแปลอาชญานิยายชุดเชอร์ล็อก โฮมส์ แต่ในกรณี Pride and Prejudice นี้ สำนวนที่แปลเมื่อ 60 ปีก่อน อย่างสำนวนของ “จูเลียต” กลับมีการแปลแนวรักษาต้นฉบับ ในขณะที่สำนวนแปลในสมัยปัจจุบันอย่างสำนวนของ “แก้วคำทิพย์ ไชย” กลับมีแนวทางการแปลแนวเรียบเรียง ลักษณะที่กลับกันกับแนวโน้มโดยทั่วไปของการแปลวรรณกรรมในเมืองไทยเช่นนี้ จึงยิ่งทำให้การศึกษานี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวทางการแปลในการศึกษานี้ น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาแนวทางการแปลนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice ของ Jane Austen จากสำนวนแปล 2 สำนวน คือ “สาวทรงเสน่ห์” ของ “จูเลียต” พ.ศ. 2489 และ “อหังการและอคติ” ของ “แก้วคำทิพย์ ไชย หรือ ปฐมมา พรหมสรร” ซึ่งเป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียงของสำนักพิมพ์คลาสสิก² พ.ศ. 2549

1.2.2 วิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อแนวทางการแปลนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice ทั้ง 2 สำนวน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยด้านผู้แปลและผู้อุปถัมภ์ส่งผลให้แนวทางการแปลนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice ทั้ง 2 สำนวน คือ สาวทรงเสน่ห์ และ อหังการและอคติ มีความแตกต่างกัน

¹ จำนวนหนังสือของสำนักพิมพ์คลาสสิกรวบรวมจากแหล่งข้อมูล 10 แห่ง คือ หอสมุดแห่งชาติ (www.nlt.go.th) หอสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (www.car.chula.ac.th) สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (www.ku.ac.th/portal/) หอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล (<http://www.li.mahidol.ac.th/index-tha.php>) หอสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขตการศึกษาตรัง (<http://library.trang.psu.ac.th/>) ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (<http://clrem-opac.sut.ac.th/>) ร้านซีเอ็ดมิกเซ็นเตอร์ (www.se-ed.com) ร้านเมืองหนังสือ (www.thaidk.com) และร้านหนังสือปุทะเล (www.thaispecial.com)

² ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แปลจะกล่าวอย่างละเอียดอีกครั้งในบทที่ 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้จะศึกษาผลงานแปลนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice 2 ส่วน คือ

1.4.1 สาวทรงเสน่ห์ โดย จูเลียต หรือ ชนิด สายประติษฐ์ แปลเมื่อพ.ศ. 2489 โดยลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตร-สุภาพบุรุษและหนังสือพิมพ์รายวันสุภาพบุรุษใน พ.ศ.2490 และได้รับการรวมเล่มตีพิมพ์เป็นหนังสือครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2493 โดยสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ ซึ่งในการวิจัยจะใช้ฉบับพิมพ์รวมเล่มเป็นครั้งแรกเมื่อพ.ศ. 2493 เพราะเป็นเล่มที่รวมบทแปลส่วนแรกเมื่อพ.ศ. 2489

1.4.2 อหังการและอคติ โดย แก้วคำทิพย์ ไชย หรือ ปฐมมา พรหมสรร บรรณาธิการแปลเรียบเรียง แปลเมื่อพ.ศ. 2549 จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก

1.5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1.5.1 ศึกษานวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice ทั้งตัวบทต้นฉบับ และส่วนแปลทั้ง 2 ส่วน

1.5.2 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวบทต้นฉบับและบทแปล ได้แก่

1.5.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice ส่วนแปลฉบับสาวทรงเสน่ห์ และส่วนแปลฉบับอหังการและอคติ

1.5.2.2 ประวัติของผู้แต่งคือเจน ออสเตน และผู้แปลคือ “จูเลียต” และ “แก้วคำทิพย์ ไชย” หรือ ปฐมมา พรหมสรร ตลอดจนประวัติและผลงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย

1.5.3 ศึกษาทฤษฎีการแปลและทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

1.5.4 วิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผล

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้เข้าใจแนวทางการแปลเรื่อง Pride and Prejudice ทั้ง 2 ส่วน

1.6.2 ทำให้เข้าใจปัจจัยเกี่ยวกับผู้แปลและผู้อุปถัมภ์

1.6.3 เป็นแนวทางการศึกษาปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการแปลวรรณกรรมประเภทต่างๆต่อไป

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.7.1 แนวทางการแปลที่ใช้ในงานวิจัยนี้แบ่งตามแนวทางการแปลของพินดา หล่อเลิศรัตน์ ในวิทยานิพนธ์เรื่อง พัฒนาการการแปลอาชญาวิทยาชุดเซอร์ลอค โฮมส์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน พินดาได้แบ่งแนวทางการแปลออกเป็น 3 แนวทาง (พินดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 169) คือ

- การแปลแนวตัดแปลง เป็นการแปลที่มีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบที่สำคัญและกลวิธีการประพันธ์บางส่วนในตัวบทต้นฉบับ และยังคงรักษาองค์ประกอบที่สำคัญและกลวิธีการประพันธ์อีกบางส่วนไว้
- การแปลแนวเรียบเรียง เป็นการแปลที่มีการปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่องในตัวบทต้นฉบับเพียงส่วนน้อย และยังคงองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ส่วนใหญ่ไว้
- การแปลแนวรักษาต้นฉบับ เป็นการแปลที่มีการเก็บรักษาองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ของตัวบทต้นฉบับไว้อย่างครบถ้วน

1.7.2 การถ่ายเสียงคำภาษาต่างประเทศ อาทิ ชื่อนักทฤษฎีการแปล ชื่อนักเขียน ชื่อหนังสือ ชื่อเมืองและประเทศ โดยทั่วไปจะถ่ายเสียงตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน หรือใช้ตามที่ราชบัณฑิตได้กำหนดไว้ในพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย พ.ศ. 2545 และ Oxford-River Books : English-Thai Dictionary พจนานุกรมออกซฟอร์ด-ริเวอร์ บู้คส์ : อังกฤษ-ไทย. ค.ศ. 2004 แต่ในส่วนที่ผู้แปลได้ถ่ายเสียงไว้แล้วตามต้นฉบับแปลจริง ผู้วิจัยก็จะใช้ตามที่ผู้แปลกำหนดไว้ โดยผู้วิจัยจะทำเชิงอรรถระบุการถ่ายเสียงเฉพาะนี้เป็นกรณีๆ ไป

บทที่ 2

ทฤษฎีการแปล

ทฤษฎีการแปลที่จะนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์บทแปลนวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* มี 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการแปลวรรณกรรมของวัลยา วิวัฒน์ศร ทฤษฎีการประเมินงานแปลของคาทารินา ไรส์ (Katharina Reiss) ทฤษฎีสโคพออส (Skopostheorie) ของคาทารินา ไรส์และฮันส์ แฟร์เมียร์ (Katharina Reiss and Hans Vermeer) และทฤษฎีการแปลขององเดร เลอเฟอแวย์ (André Lefevere)

2.1 ทฤษฎีการแปลวรรณกรรมของวัลยา วิวัฒน์ศร¹

วัลยา วิวัฒน์ศร ได้ให้คำนิยามของการแปลวรรณกรรมไว้ว่า คือ “การถ่ายทอดความหมายและวรรณศิลป์จากตัวบทภาษาหนึ่ง ไปเป็นตัวบทอีกภาษาหนึ่ง ถึงระดับการสร้างสรรคของนักประพันธ์ โดยยังรักษาบริบททางวัฒนธรรมในต้นฉบับภาษาเดิมและคำนึงถึงผู้อ่านฉบับแปลเสมอ” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 156).

วัลยาแบ่งขั้นตอนการทำงานแปลออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การทำความเข้าใจต้นฉบับ การถ่ายทอดความหมายหรือการแปล การตรวจสอบและแก้ไขโดยผู้แปล และการตรวจแก้โดยบรรณาธิการต้นฉบับแปล (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 137) ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอเฉพาะขั้นตอนการทำความเข้าใจต้นฉบับ และการถ่ายทอดความหมายหรือการแปล เพราะอีกสองขั้นตอนไม่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

2.1.1 การทำความเข้าใจต้นฉบับ

ในการทำความเข้าใจต้นฉบับวรรณกรรมนั้น วัลยาอธิบายว่า “จะต้องอาศัยความรู้ทั้งในตัวบทและนอกตัวบทวรรณกรรม” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 137)

¹ สรุปและเรียบเรียงจาก วัลยา วิวัฒน์ศร. การแปลวรรณกรรม. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

2.1.1.1 ความรู้นอกตัวบท

วัลยาเห็นว่า “ผู้แปลจะต้องรู้จักนักประพันธ์ ด้วยการศึกษาวีชีวิตและผลงานของนักประพันธ์ บริบททางวรรณกรรม สังคม และการเมืองสมัยของนักประพันธ์ เข้าถึงโลกทัศน์ของนักประพันธ์โดยรวมจากงานประพันธ์ทั้งหมดของเขา กล่าวคือ จะต้องรู้จักผลงานของนักประพันธ์หลายๆ เรื่อง มิใช่รู้จักเฉพาะเรื่องที่จะแปลเท่านั้น เพื่อจะได้เห็นวิวัฒนาการทางความคิดของนักประพันธ์ด้วย” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 138)

2.1.1.2 ความรู้ในตัวบท

สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ มุมมอง บุคลิกลักษณะตัวละคร และมิติสถานที่และเวลา

1) มุมมอง

วัลยาอธิบายว่า นักประพันธ์จะพิจารณาว่าควรใช้มุมมองแบบใดในการนำเสนอโครงเรื่อง โดยสามารถแบ่งมุมมองออกเป็น 2 แบบด้วยกัน คือ

- มุมมองแบบทรศนะไร้ขอบเขต คือผู้เล่ามิได้ถูกนำเสนอในนวนิยายในฐานะตัวละคร เป็นผู้เล่าเรื่องผู้รู้แจ้ง รู้จักตัวละครทุกตัว รู้สึกไปถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวละครทั้งในระดับจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2541. การอ่านนวนิยาย อ้างถึงใน วัลยา วิวัฒน์ศร 2547: 219)

- มุมมองแบบทรศนะจำกัดขอบเขต คือผู้เล่าเรื่องถูกนำเสนอในนวนิยายในฐานะตัวละครตัวหนึ่ง อาจเป็นตัวละครเอก เล่าเรื่องของตนเอง ใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง อาจเป็นตัวละครเอกที่ไม่เปิดเผยตัว โดยเลียงไปใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 หรือเป็นตัวละครผู้เห็นเหตุการณ์ ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เล่าเรื่องของตัวละครเอก (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2541. การอ่านนวนิยาย อ้างถึงใน วัลยา วิวัฒน์ศร 2547: 219-220)

2) บุคลิกลักษณะตัวละคร

วัลยาอธิบายเรื่องบุคลิกลักษณะตัวละครว่า “การสร้างบุคลิกลักษณะตัวละครนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อบุคลิกภาพหรือนิสัยจำเพาะของตัวละครนั้นๆ ผู้ประพันธ์ใช้วิธีบรรยายบุคลิกลักษณะตัวละคร และมอบหมายบทบาทให้ตัวละคร ประการหลังนี้หมายความว่าผู้อ่านจะรู้จักอุปนิสัยตัวละครจากการกระทำของเขาด้วย

ในการสร้างบุคลิกลักษณะตัวละคร ผู้ประพันธ์อาจบรรยายลักษณะทางกายภาพ ตั้งชื่อ (ชื่อสกุล ชื่อตัว ฉายา สมญา หรือฐานันดรศักดิ์) ให้สื่ออุปนิสัย นอกจากนี้การระบุนาม อุดมคติ หรือประวัติความเป็นมา ลักษณะเฉพาะ (ความพิการ อากาเรเคอะเขิน ฯลฯ) ตลอดจนการใช้ภาษาของตัวละคร ล้วนบ่งบอกบุคลิกลักษณะและบุคลิกภาพของตัวละครได้ทั้งสิ้น ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ ผู้ประพันธ์อาจให้ผู้เล่าเรื่องบรรยายโดยตรง ให้ตัวละครรำพึงแสดงความคิดเห็นของ

ตนเอง หรือให้ตัวละครอื่นพูดถึง หรือแทรกไว้ใน การกระทำของตัวละครนั้นๆ” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2541. การอ่านนวนิยาย อ้างถึงใน วัลยา วิวัฒน์ศร 2547: 252)

สำหรับการแปลนั้น วัลยาเห็นว่า “หากผู้แปลเข้าไปไม่ถึงวรรณศิลป์ของผู้ประพันธ์ ในการสร้างบุคลิกลักษณะตัวละคร ก็อาจทำให้แปลความคลาดเคลื่อนเพราะไม่ตระหนักว่า รายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ในแต่ละแห่ง มีความหมายทั้งสิ้น ด้วยรายละเอียดเหล่านั้นจะค่อยๆ ร่วมกันสร้างบุคลิกลักษณะและบุคลิกภาพของตัวละครจนเด่นชัดในสายตาของผู้อ่าน ซึ่งเมื่อ ผนวกเข้ากับกรกระทำของตัวละครแล้ว บางครั้งภาพตัวละครจะแจ่มชัดที่สุดเมื่อถึงตอนจบ เรื่อง และผู้อ่านได้นึกย้อนทบทวน ระลึกถึงสัญญาหรือร่องรอยเล็กๆ น้อยๆ ที่ผู้ประพันธ์ให้มา ในแต่ละช่วงดำเนินเรื่อง” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 252-253)

3) มิติสถานที่และเวลา

วัลยาอธิบายว่า “เมื่อนักประพันธ์จะแต่งนวนิยายเรื่องหนึ่ง โดยมีโครงเรื่องและตัวละครแล้ว เขาจะต้องคิดต่อไปว่า เรื่องของเขาจะเกิดที่ไหนและเมื่อใด เขาจะเสนอฉากและช่วงเวลาอย่างไร และจะให้อะไรประกอบทั้งสองนี้มีหน้าที่ใดในการดำเนินเรื่องและในการสร้างความหมายให้แก่เรื่อง” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2541. การอ่านนวนิยาย และ วัลยา วิวัฒน์ศร, 2541. มิติสถานที่ในนวนิยายของฟร็องซัวส์ โมริแยค อ้างถึงใน วัลยา วิวัฒน์ศร 2547: 260)

- มิติสถานที่ วัลยาอธิบายเพิ่มเติมว่า “ผู้แปลจะต้องแปลครบความ ทุกถ้อยทุกคำ โดยมีอาจเว้นข้ามหรือแปลรวบรัดเป็นอันขาด รวมทั้งต้องหาคำในระดับเดียวกันมาถ่ายทอด เพราะมีเช่นนั้นภาพที่สร้างจากสำนวนแปลจะเป็นภาพที่ไม่สมบูรณ์ตั้งภาพจากต้นฉบับภาษาเดิม...บรรยากาศรองรับโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองก็จะไม่เป็นไปตามความคาดหมายของผู้ประพันธ์ เกิดผลกระทบทางอารมณ์ต่อผู้อ่านได้ไม่เท่าเทียมกัน” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 266)

- มิติเวลา วัลยาแนะนำว่า “ผู้แปลจะต้องระวังแปลคำบอกเวลาให้ครบถ้วน เพราะมิฉะนั้น ผู้อ่านจะย้อนกลับมาเรียงลำดับวันเวลาไม่ได้” และ “หากแปลคลาดเคลื่อน...ก็จะเกิดความสับสนได้” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 275-276)

2.1.2 การถ่ายทอดความหมายหรือการแปล

สำหรับขั้นตอนการแปล วัลยาได้เสนอประเด็นสำคัญในการพิจารณาถ่ายทอดความหมายไว้ 3 ประเด็นด้วยกันคือ การพิจารณาภาษาเดิมและภาษาที่ใช้แปล การคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรม และการคำนึงถึงผู้อ่าน (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 139,144,146)

2.1.2.1. การพิจารณาภาษาเดิมและภาษาที่ใช้แปล

วัลยาเห็นว่าผู้แปลจะต้องพิจารณาภาษาที่จะใช้ถ่ายทอดความหมายให้สอดคล้องกับภาษาต้นฉบับเพื่อเป็นประโยชน์ในการรักษาน้ำเสียงของเรื่องให้เป็นน้ำเสียงเดียวกันและสม่ำเสมอตลอดเรื่อง ประเด็นที่ควรพิจารณามี 3 ประเด็นด้วยกัน คือ ภาษาเก่า-ภาษาใหม่ ระดับภาษา และเสียงในภาษา (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 277-362)

1) ภาษาเก่า-ภาษาใหม่

ในเรื่องนี้ วัลยาอธิบายว่า “ความเก่า-ใหม่ของภาษานั้นอาจแบ่งเป็นช่วงกว้าง 2 ช่วง คือ ก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดยจัดวรรณกรรมที่นักประพันธ์แต่งก่อนสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นฉบับที่ใช้ภาษาเก่า และหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นภาษาใหม่” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 139-140) โดย “ต้นฉบับภาษาต่างประเทศที่เขียนด้วยภาษาใหม่หรือภาษาปัจจุบันไม่เป็นปัญหาในการแปลเท่ากับต้นฉบับที่เขียนด้วยภาษาเก่า เมื่อเป็นต้นฉบับภาษาเก่า ผู้แปลจะต้องระวังว่าคำและรูปประโยคที่ตนใช้เป็นภาษาเก่าสม่ำเสมอทั้งเรื่อง การหาคำเก่าและการระวังมิให้มีคำใหม่เข้าไปแปลกปนเป็นเรื่องของการทำงานละเอียด พจนานุกรมของไทยไม่ระบุว่าคำคำหนึ่งเกิดใน พ.ศ. ไต หรือในสมัยใด ผู้แปลจะต้องค้นหาเอาเอง จะด้วยการอ่านหนังสือที่เผยแพร่ในสมัยนั้นๆ เช่น *ราชกิจจานุเบกษา* ในรัชกาลต่างๆ หรือถามผู้รู้” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 277) และจากประสบการณ์การแปลของวัลยา พบว่า “ต้นฉบับศตวรรษที่ 18 ผู้แปลใช้ภาษาไทยสมัยรัชกาลที่ 5 แปลได้โดยที่ผู้อ่านปัจจุบันยังอ่านออก และรู้สึกว่าการอ่านเรื่องในสมัยเก่า ต้นฉบับศตวรรษที่ 19 ใช้ภาษาไทยในสมัยรัชการที่ 6 และที่ 7 แปลได้” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 140)

2) ระดับภาษา

สำหรับเรื่องระดับภาษา วัลยาเสนอประเด็นที่ควรพิจารณา 2 ประเด็นสำหรับการแปลคือ ภาษาเขียน-ภาษาปาก และภาษายาก-ภาษาง่าย

- ภาษาเขียน-ภาษาปาก

วัลยาเสนอว่านวนิยายเรื่องหนึ่งๆ จะประกอบด้วยภาคบรรยายและภาคสนทนา โดยทั่วไปนักประพันธ์จะใช้ภาษาเขียนในภาคบรรยาย และภาษาปากหรือภาษาพูดในภาคสนทนา สำหรับภาคบรรยาย ผู้แปลควรพิจารณาความสั้น-ยาวของบทบรรยาย (บรรยายฉาก บรรยายบุคลิกลักษณะตัวละคร บรรยายการกระทำของตัวละคร) ความสั้น-ยาวของประโยค และความยาก-ง่ายของคำที่ใช้ (อาทิ ศัพท์เฉพาะด้าน) สำหรับภาคสนทนา สิ่งที่ผู้แปลต้องคิดพิจารณา ก็คือภูมิหลัง (ฐานะ ชนชั้น การศึกษา และอายุ) อารมณ์และวัตถุประสงค์ของตัวละครผู้พูด ตลอดจนสถานการณ์แวดล้อมขณะพูด องค์ประกอบทั้งหมดนี้จะเป็นตัวกำหนดน้ำเสียงของเรื่อง (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 140-141,311,320)

ความสั้น-ยาวของบทบรรยาย

ผู้ประพันธ์ใช้การบรรยายสั้น-ยาวเพื่อสร้างบรรยากาศของเรื่อง ให้สอดคล้องกับโครงเรื่องและการดำเนินเหตุการณ์ ตลอดจนรองรับความคิดแอบแฝงที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อแก่ผู้อ่านโดยใช้วิธีสื่อสารโดยทางอ้อม สำหรับการเปลี่ยนนั้น ผู้แปลต้องแปลให้ครบความ ครบถ้วน และเก็บรายละเอียดทั้งหมดตามบทบรรยายไว้ เพื่อผู้อ่านฉบับแปลสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ฉบับแปลได้เท่าๆ กับที่ผู้อ่านภาษาเดิมทำได้ (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 312,314)

ความสั้น-ยาวของประโยค

สำหรับความสั้น-ยาวของประโยค วัลยา กล่าวว่า ล้วนเป็นความตั้งใจของนักประพันธ์ทั้งสิ้น โดยจะมีผลต่อหน้าเสียงของเรื่อง และการสร้างอารมณ์ให้แก่ผู้อ่านในแต่ละช่วง แต่ละเหตุการณ์ โดยการเปลี่ยนนั้น หากผู้แปลไม่คงคำและคงความไว้ตามต้นฉบับทุกคำและทุกความ ผู้อ่านฉบับแปลก็จะไม่ได้ประสิทธิผลอย่างที่นักประพันธ์ต้องการ (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 314,319)

ความยาก-ง่ายของคำ

วัลยาเห็นว่า “การระบุว่าคำใดยากคำใดง่ายกลายเป็นเรื่องยากเมื่อต้องแยแยะว่ายากสำหรับคนคนหนึ่งอาจไม่ใช่คำยากสำหรับอีกคน คำง่ายก็เช่นกัน คำศัพท์เฉพาะด้าน เช่น แพทย์ศาสตร์ กฎหมาย การทหาร เป็นเรื่องยากสำหรับคนที่ไม่ได้อยู่ในวงอาชีพนั้นๆ แต่ก็เป็นสิ่งที่นักแปลวรรณกรรมต้องประสบเพราะตัวละครในนวนิยายมาได้จากทุกสาขาอาชีพ... ในแง่ของการแปล...การแปลศัพท์เฉพาะด้านจึงเป็นเรื่องยาก...ต้องอาศัยการค้นคว้า การสอบถามผู้รู้” (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 320-321)

- ภาษายาก-ภาษาง่าย

วัลยาจำแนกเหตุแห่งความยากของภาษาออกเป็น 3 เหตุด้วยกัน คือ ยากด้วยความหมาย ยากด้วยการใช้ภาพพจน์ และยากด้วยการเล่นคำ (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 329)

ภาษายากด้วยความหมาย หมายถึง ประโยคต้นฉบับภาษาเดิมไม่มีคำยาก แต่อ่านเข้าใจยาก ผู้แปลก็ต้องแปลประโยคยากเสมอ (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 329)

ภาษายากด้วยการใช้ภาพพจน์ ภาพพจน์ที่นักประพันธ์นิยมใช้มากที่สุดคือ อุปมาและอุปสรรคณ์ โดยผู้แปลจะต้องรักษาการใช้ภาพพจน์ของผู้ประพันธ์ไว้ ต้องเชื่อในศักยภาพของผู้อ่านฉบับแปลว่าอยู่กลุ่มเดียวกับกลุ่มเป้าหมายของผู้ประพันธ์ (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 333)

ภาษายากด้วยการเล่นคำ การเล่นคำในแต่ละภาษาจะมีลักษณะเฉพาะตามลักษณะภาษานั้นๆ ดังนั้นเมื่อภาษาที่ใช้แปลมีความแตกต่างกันมาก ตัวอักษรก็เป็นคนละชุด การแปลการเล่นคำจึงอาจเป็นเรื่องยากในบางกรณี วิธีการแก้ปัญหาคือ คำหนึ่งถึงผู้อ่านทั้งในเรื่องของบริบททางวัฒนธรรมของผู้อ่าน และการสร้างผลกระทบต่อผู้อ่านให้เกิดอารมณ์เดียวกับผู้อ่านภาษาต้นฉบับ (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 342,349)

3) เสียงในภาษา

วัลยาเสนอว่า ก่อนผู้แปลจะลงมือแปลแต่ละย่อหน้า ผู้แปลควรจะอ่านออกเสียงภาษาในต้นฉบับตามวรรคตอนหรือการแบ่งช่วงประโยค ฟังจังหวะภาษา ฟังเสียงในต้นฉบับว่ากำลังสื่ออารมณ์ใด และเมื่อจับอารมณ์ได้แล้ว ก็เลือกเสียงในภาษาที่ใช้แปลมาสื่ออารมณ์นั้นออกมา (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 142)

2.1.2.2 การคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรม

การคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมของต้นฉบับเป็นเรื่องสำคัญ วัลยา กล่าวว่า “การแปลวรรณกรรมต่างประเทศเกิดขึ้นเพราะผู้แปลประสงค์ที่จะให้ผู้อ่านชาติเดียวกับตนได้รู้จักวัฒนธรรมของชาติอื่น ได้เรียนรู้วรรณคดี ศิลปะ และเรื่องราวของมนุษยชาติในวิถีชีวิตแบบอื่น... ดังนั้นบริบททางวัฒนธรรมในวรรณกรรมต่างประเทศเป็นสิ่งที่ผู้แปลจะต้องรักษาไว้และหาวิธีถ่ายทอดให้ผู้อ่านของตนเข้าใจ” โดยวิธีที่วัลยาใช้คือ การทำเชิงอรรถ และการแปลขยายความสั้นๆ (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 144)

2.1.2.3 การคำนึงถึงผู้อ่าน

นอกจากการคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมในต้นฉบับเดิมแล้ว ก็ต้องคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมของผู้อ่านด้วย ประเด็นนี้เป็นเรื่องของการใช้พิจารณาญาณและสามัญสำนึกในการแก้ปัญหาการแปลแต่ละกรณี โดยหลักการที่ต้องยึดถือก็คือ ทำอย่างไรให้ผู้อ่านเข้าใจได้โดยไม่วุ่นวาย อย่างไม่รู้สึกรังเกียจ ในปัจจุบันด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ วัฒนธรรมตะวันตกแทบจะไม่ใช้สิ่งแปลกแยกอีกต่อไปสำหรับกลุ่มผู้อ่านชาวไทย (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2547: 146)

ในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีการแปลวรรณกรรมของวัลยา วิวัฒน์ศร เป็นแนวทางในการศึกษาความรู้นอกตัวบทและในตัวบทของนวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* ในบทที่ 3 ในหัวข้อ 3.1 โดยความรู้นอกตัวบทจะประกอบไปด้วย ชีวประวัติและผลงานของ เจน ออสเตน (ค.ศ. 1775-1817) และบริบททางสังคมและวัฒนธรรมอังกฤษในสมัยของเจน ออสเตน สำหรับความรู้ในตัวบทจะศึกษา 2 ประเด็น คือ คำนิยามของนวนิยายรัก และลักษณะเด่นของนวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* การศึกษาความรู้ทั้งนอกและในตัวบทจะทำให้เกิดความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม สังคม การเมือง และวรรณกรรมที่ส่งผลต่อโลกทัศน์ในการประพันธ์ของเจน ออสเตน

จากนั้น ผู้วิจัยจะนำทฤษฎีนี้ไปใช้เป็นแนวทางการศึกษาด้านฉบับและบทแปลในเรื่อง *Pride and Prejudice* ในบทที่ 4 หัวข้อ 4.1.2 และ 4.2.2 ซึ่งจะอธิบายองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์และการแปล

2.2 ทฤษฎีการวิจารณ์งานแปลของคาทารีนา ไรส์ (Katharina Reiss)²

การแปลในวรรณคดีของ คาทารีนา ไรส์ หมายถึง การผลิตตัวบทในภาษาปลายทางโดยพยายามให้ตัวบทในภาษาปลายทางนั้นสมนัยกับตัวบทในภาษาต้นทาง ทั้งในด้านประเภทของตัวบท (text types) องค์ประกอบทางภาษา (linguistic elements) และปัจจัยภายนอกภาษา (extra-linguistic elements) โดยไรส์ให้ความเห็นว่าตัวบทในภาษาปลายทางที่มีจุดมุ่งหมายและกลุ่มผู้อ่านที่ต่างไปจากจุดมุ่งหมายและกลุ่มผู้อ่านเดิมของต้นฉบับจะไม่ถือว่าเป็นการแปล ควรเรียกงานประเภทนี้ว่า การดัดแปลง การถอดความ บทคัดย่อ หรือการสรุป” (Reiss, 2000: 90 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 10)

สำหรับการวิจารณ์งานแปล (translation criticism) ของไรส์นั้น ไรส์ได้ให้ความหมายว่า “การตัดสินงานแปลชิ้นหนึ่งๆ เป็นการกล่าวถึงหรือการประเมินค่าการแปลในงานแปล ไม่ใช่ประเมินโดยใช้สัญชาตญาณ หรือประเมินตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้วิจารณ์ แต่ต้องประเมินโดยมีเหตุผลโต้แย้งได้และเป็นที่ยอมรับทั่วไปได้” (Reiss, 1971, 1989 อ้างถึงใน วรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 270) ดังนั้นไรส์จึงได้เสนอแนวทางในวิจารณ์งานแปลว่าจะต้องพิจารณางานแปลใน 3 มิติ คือ ประเภทของตัวบท (text types) องค์ประกอบทางภาษา (linguistic elements) และปัจจัยภายนอก (extra-linguistic elements)

2.2.1 ประเภทของตัวบท (text types)

ไรส์จำแนกประเภทของตัวบทออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.2.1.1 ตัวบทเน้นเนื้อหา (content-focused text)

เป็นตัวบทที่เน้นการนำเสนอข้อมูลเป็นหลัก (representation) ภาษาที่ใช้จึงเป็นภาษาที่เป็นเหตุเป็นผล ตรงตามความเป็นจริง (logic) (Reiss, 2000 อ้างถึงใน รังสิมานิลรัตน์, 2550:37) ตัวบทที่จัดอยู่ในประเภทตัวบทเน้นเนื้อหา ได้แก่ เอกสารราชการ (official

² สรุปและเรียบเรียงจาก Reiss, Katharina. *Translation Criticism – The Potentials and Limitations: Categories and Criteria for Translation Quality Assessment*. Translated by Erroll F. Rhodes. Manchester: St. Jerome Publishing, 2000. , วรณา แสงอร่ามเรือง. *ทฤษฎีและหลักการแปล*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545. , พนิดา หล่อเลิศรัตน์. *พัฒนาการแปลอาชญาวิทยาชุดเซอร์ล็อก โฮมส์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการแปลและการล่าม, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548. และ รังสิมานิลรัตน์. *การแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวัลดี อุตตโมทย์: การศึกษาประวัติและแนวทางการแปล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการแปลและการล่าม, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

documents) รายงานข่าว (news reports) ความเรียง (essays) ผลงานวิชาการ (educational works) วิทยานิพนธ์ (theses) และงานประพันธ์ที่ไม่ใช่บันเทิงคดี (non-fiction books) เป็นต้น (Reiss, 2000: 27) การแปลด้วยทประเภทนี้ จะต้องเน้นความถูกต้องแม่นยำ และชัดเจนของเนื้อหาตามตัวต้นฉบับ นักแปลจึงควรแปลโดยยึดรูปแบบและลักษณะของภาษาปลายทาง (Reiss, 2000 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550:37) และเน้นการเรียบเรียงเป็นร้อยแก้วเรียบง่ายให้ตรงกับเนื้อหาสาระนั้น (วรรณภา แสงอร่ามเรือง, 2545: 119)

2.2.1.2 ตัวบทเน้นรูปแบบ (form-focused text)

เป็นตัวบทเน้นการแสดงรูปแบบการประพันธ์ (expressive) ภาษาที่ใช้จึงเป็นภาษางดงาม พิถีพิถัน และมีลีลาพิเศษเพื่อมุ่งกระตุ้นอารมณ์ผู้อ่าน (esthetic) ตัวบทจะให้ความสำคัญกับวิธีการนำเสนอข้อมูล ผู้ประพันธ์จะนำเสนอเรื่องราวโดยใช้องค์ประกอบด้านรูปแบบการประพันธ์เพื่อสร้างความสุนทรีย์ให้แก่ผู้อ่าน (Reiss, 2000 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 37) ตัวบทเน้นรูปแบบ ได้แก่ เรื่องสั้น (short stories) นวนิยาย (novellas and romances) ชีวประวัติ (biographies) และบทกวีนิพนธ์ที่บรรยายเรื่องราว (balladry) เป็นต้น (Reiss, 2000: 27) การแปลด้วยทประเภทนี้ จุดมุ่งหมายหลักของการแปลคือการนำเสนอรูปแบบการประพันธ์ของต้นฉบับให้ผู้อ่านฉบับแปลได้รสรสเท่าเทียมกัน ดังนั้นนักแปลต้องให้ความสำคัญกับรูปแบบการประพันธ์ของต้นฉบับเป็นหลัก ภาษาที่นักแปลใช้จะต้องเป็นไปตามวจนลีลาของต้นฉบับ ข้อมูลต่างๆ ในต้นฉบับเป็นอย่างไร นักแปลก็ต้องแปลไปตามนั้น โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ทั้งสิ้น เช่น หากข้อมูลในต้นฉบับกำกวม นักแปลก็ต้องแปลให้ข้อมูลในบทแปลกำกวมเช่นกัน (Reiss, 2000 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550:37)

2.2.1.3 ตัวบทเน้นการโน้มน้าวใจ (appeal-focused text)

เป็นตัวบทที่มุ่งทำหน้าที่กระตุ้นและโน้มน้าวใจผู้อ่านหรือผู้ฟังให้มีปฏิกิริยาหรือกระทำการบางอย่างโดยเฉพาะตามที่ผู้พูดหรือผู้เขียนตัวบทคาดหวัง ตัวบทเน้นการโน้มน้าวใจ ได้แก่ โฆษณา (advertising) การประชาสัมพันธ์ (publicity) บทแสดงธรรมเทศนา (preaching) โฆษณาชวนเชื่อ (propaganda) การอภิปราย (polemic) และการเสียดสี (satire) เป็นต้น (Reiss, 2000: 38-39) สำหรับการแปลด้วยทประเภทนี้ จุดมุ่งหมายของการแปลคือผลที่เกิดกับผู้ฟังหรือผู้อ่านภาษาปลายทางจะต้องเหมือนกับผลที่ผู้ฟังหรือผู้อ่านภาษาต้นทางได้รับ ดังนั้นหากต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหรือ รูปภาษาบ้าง แต่ได้ผลเทียบเท่าต้นฉบับ ก็ไม่ควรตัดสินใจว่านักแปลไม่ซื่อสัตย์ต่อต้นฉบับ เพราะความซื่อตรงของบทแปลตัวบทเน้นการโน้มน้าวใจนั้นก็คือการที่บทแปลสามารถรักษาความสามารถในการโน้มน้าวใจของตัวต้นฉบับไว้ได้ (Reiss, 2000 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 38)

2.2.1.4 ตัวบทสื่อโสตทัศน์ (audio-medial text)

เป็นตัวบทที่เขียนขึ้นเพื่อใช้พูดหรือร้อง และต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นนอกเหนือจากองค์ประกอบทางภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร จุดมุ่งหมายของตัวบทประเภทนี้ไม่ใช่เพื่อการอ่าน แต่เป็นตัวบทเพื่อการชมหรือการฟัง สิ่งที่เป็นตัวตัดสินความสำเร็จของตัวบทประเภทนี้ไม่ใช่ภาษาหรือการพูดของผู้ส่งสารแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการผสมผสานของสื่อต่างๆ ที่นำมาประกอบกัน (Reiss, 2000 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 38)

ตัวบทสื่อโสตทัศน์ ได้แก่ บทวิทยุและโทรทัศน์ (radio and television scripts) รายงานข่าวทางวิทยุ (radio newscasts) และการแสดงละคร (dramatic production) เป็นต้น (Reiss, 2000: 43)

นอกจากการแบ่งตัวบท 4 ประเภทข้างต้น ไรส์และแพร่เมียร์ ยังได้จัดแบ่งชนิดของตัวบทสำหรับใช้ในการแปลออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ ตัวบทที่ซับซ้อน ตัวบทเดี่ยว และตัวบทเชิงซ้อน (Reiss and Vermeer, 1984: 180 อ้างถึงใน วรรณภา แสงอร่ามเรือง, 2545: 121-122) ตัวบทแต่ละกลุ่มมีลักษณะดังนี้

1) ตัวบทที่ซับซ้อน หมายถึงงานแปลที่รวมตัวบทหลายชนิดเข้าไว้ด้วยกัน เช่น นวนิยาย อาจมีตัวบทชนิดอื่นรวมอยู่ด้วย เช่น ตำราอาหาร ประกาศงานศพ หรือจดหมายธุรกิจ แทรกอยู่ด้วย ทำให้ผู้แปลงานต้องแปลตัวบทหลายชนิดในงานแปลชิ้นเดียวกัน

2) ตัวบทเดี่ยว เป็นตัวบทที่ประกอบด้วยตัวบทเพียงชนิดเดียว เช่น โป๊ะเบี่ยนสำมะโนครัว โບประกาศนียบัตร เป็นต้น

3) ตัวบทเชิงซ้อน เป็นตัวบทชนิดที่ต้องอาศัยตัวบทปฐมภูมิ ซึ่งเป็นที่มาหรือแหล่งกำเนิดของตัวบทเชิงซ้อน ตัวบทเชิงซ้อนอาจจะเป็นเนื้อเรื่องย่อ บทวิจารณ์หนังสือ บทล้อเลียน เป็นต้น ผู้แปลควรจะมีตัวบทปฐมภูมิอยู่ด้วย เพื่อใช้ในการสืบค้น และตรวจสอบอ้างอิง

2.2.2 องค์ประกอบทางภาษา (linguistic elements)

ไรส์ได้แบ่งองค์ประกอบทางภาษาสำหรับพิจารณาบทแปลออกเป็น 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ องค์ประกอบทางความหมาย (semantic elements) องค์ประกอบทางคำศัพท์ (lexical elements) องค์ประกอบทางไวยากรณ์ (grammatical elements) และองค์ประกอบทางวรรณลีลา (stylistic elements) (Reiss, 2000: 48-66)

2.2.2.1 องค์ประกอบทางความหมาย (semantic elements)

การพิจารณาความสมมูลทางความหมาย (semantic equivalence) ของบทแปล จำเป็นต้องพิจารณาบริบททางภาษา (linguistic context) จึงจะเข้าใจความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ เพราะบริบททางภาษาจะช่วยบอกว่าผู้เขียนต้องการสื่อสิ่งใด บริบททางภาษาในการแปลประกอบด้วย บริบทจุลภาค (microcontext) ซึ่งครอบคลุมความหมายเฉพาะคำคำนั้นหรือประโยคที่คำนั้นปรากฏอยู่ และบริบทมหภาค (macrocontext) ที่ครอบคลุมความหมายเฉพาะย่อหน้าที่คำคำนั้นปรากฏหรืออาจครอบคลุมถึงความหมายของตัวบททั้งตัวบทก็ได้ (Reiss, 2000 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 39)

2.2.2.2 องค์ประกอบทางคำศัพท์ (lexical elements)

สำหรับการพิจารณาองค์ประกอบทางคำศัพท์ของบทแปล ไรส์เสนอให้ใช้เกณฑ์ความถูกต้องสมบูรณ์ (adequacy) ของความหมายในระดับคำในการพิจารณา ผู้แปลและผู้ประเมินควรพิจารณาว่ามีการถ่ายทอดความหมายในระดับคำได้ครบถ้วนหรือไม่ ผู้แปลสามารถแสดงความรู้ในการแปลคำประเภทต่างๆ ได้หรือไม่ (Reiss, 2000 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548:16) อาทิ คำศัพท์เทคนิค (technical terminology) สำนวน (special idioms) คำพ้องรูปพ้องเสียง (homonyms) คำอุปมาอุปไมย (metaphors) การเล่นคำ (plays on words) และ สุภาษิต (proverbs) เป็นต้น ตลอดจนสามารถแปลได้เหมาะสมกับประเภทของตัวบทต้นฉบับหรือไม่ (Reiss, 2000: 58)

2.2.2.3 องค์ประกอบทางไวยากรณ์ (grammatical elements)

เกณฑ์ที่ควรจะใช้ในการพิจารณาองค์ประกอบทางไวยากรณ์คือเกณฑ์เรื่องความถูกต้อง (correctness) ของไวยากรณ์ โดยไรส์ให้ความเห็นว่า ระบบไวยากรณ์ของแต่ละภาษามีความแตกต่างกันมาก ดังนั้นโดยกรณีทั่วไปแล้ว ผู้แปลควรให้ความสำคัญกับความถูกต้องของโครงสร้างทางภาษาและไวยากรณ์ในภาษาปลายทาง โดยปัจจัยที่ควรพิจารณาในเรื่องความถูกต้องทางไวยากรณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านวจนลีลา (stylistic factor) เช่น ภาษาทางการ หรือภาษาปกติที่ใช้ทั่วไป และ ปัจจัยด้านสำนวนภาษา (idiomatic factor) ซึ่งแต่ละภาษาก็มีการใช้สำนวนภาษาแตกต่างกันไป (Reiss, 2000: 60-63)

2.2.2.4 องค์ประกอบทางวจนลีลา (stylistic elements)

เกณฑ์การพิจารณาองค์ประกอบทางวจนลีลาอยู่ที่ “ปฏิภาค (correspondence) หมายถึงผู้แปลรักษาลีลาภาษาแบบท้องถิ่น ภาษามาตรฐานหรือภาษาเป็นทางการในตัวบทต้นทางได้หรือไม่ และปฏิภาคมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการพิจารณางานแปลประเภทตัวบทเน้นรูปแบบและตัวบทเน้นการโน้มน้าวใจ” (Reiss, 2000: 63 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 17)

สำหรับเรื่องวัจนลีลา ผู้วิจัยจะนำการแบ่งวัจนลีลาของมาร์ติน โจส (Martin Joos) มาใช้ โดยโจสแบ่งวัจนลีลาออกเป็น 5 ระดับ (Joos, 1961 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2548: 76-68) ดังนี้

1) วัจนลีลาตายตัว (frozen style) หมายถึงรูปแบบของภาษาที่ใช้พูดกับหรือพูดถึงบุคคลที่เป็นที่เคารพสักการะสูงสุด เช่น พระมหากษัตริย์ และใช้ในกาลเทศะที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่น ในพิธีทางศาสนา หรือที่เป็นพิธีการมากๆ ในศาล ดังนั้นลักษณะของภาษาจะมีความเด่นตรงความอลังการ ความซับซ้อน และความเป็นภาษาเก่าแก่ที่ใช้มาเป็นเวลานานในสังคม

2) วัจนลีลาเป็นทางการ (formal style) หมายถึง รูปแบบของภาษาที่ใช้โอกาสสำคัญ ใช้พูดกับบุคคลที่สูงกว่า และใช้พูดเรื่องสำคัญ ซึ่งผู้พูดมีความเอาจริงเอาจัง เช่น การเขียนบทความวิชาการ การกล่าวสุนทรพจน์ การเขียนจดหมายราชการ ลักษณะภาษาของวัจนลีลาจะไม่อลังการและตายตัวเท่าวัจนลีลาแบบแรก แต่ก็มีรูปแบบที่ซับซ้อนและสมบูรณ์ตามกฎหมายไวยากรณ์

3) วัจนลีลาหารือ (consultative style) หมายถึง รูปแบบของภาษาที่ใช้ในการติดต่อธุรกิจ การงาน การซื้อขาย ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งในการประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการ ลักษณะด้านภาษาจะมีโครงสร้างที่หลวมกว่าและไม่สมบูรณ์ตามกฎหมายไวยากรณ์ มีการละคำ มีการใช้คำย่อเช่น ละประธานของประโยค มีการใช้คำภาษาต่างประเทศ และประโยคซับซ้อนน้อยกว่า

4) วัจนลีลาเป็นกันเอง (casual style) หมายถึง รูปแบบภาษาที่ใช้พูดในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีพิธีรีตอง เช่น ที่งานเลี้ยง ร้านอาหาร เป็นต้น ใช้พูดกับบุคคลที่เท่าเทียมกัน หรือที่คุ้นเคยพอสมควร ผู้พูดจะรู้สึกสบายๆ ไม่ตึงเครียด ลักษณะของภาษา มีข้อสังเกตได้คือมีการออกเสียงไม่ชัดเจน มีการกร่อนคำหรือใช้คำย่อ และมีการใช้สแลง รูปประโยคไม่ซับซ้อน และมีการละประธานมากกว่าในวัจนลีลาหารือ

5) วัจนลีลาสนิทสนม (intimate style) หมายถึง รูปแบบการใช้ภาษาที่ใช้พูดเฉพาะกับคนที่สนิทที่สุด เช่น บุคคลในครอบครัว ระหว่างพี่น้อง สามภรรยา พูดเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องที่รู้จักกันอยู่อย่างดีในคู่สนทนา ลักษณะของภาษาอาจแยกออกจากวัจนลีลาเป็นกันเองได้ยาก แต่อาจสังเกตได้จากการกร่อนของคำในประโยคมีมากกว่าและมีการใช้คำย่อ คำเฉพาะกลุ่ม หรือคำสบถสาบานมาก

2.2.3 ปัจจัยภายนอก (extra-linguistic elements)

ไรส์แบ่งประเภทของปัจจัยภายนอกออกเป็น 7 ประเภท คือ สถานการณ์ในท้องเรื่อง (immediate situation) เนื้อเรื่อง (subject matter) เวลา (time factor) สถานที่ (place factor) ผู้อ่านหรือผู้ฟัง (audience factor) ผู้พูด (speaker factor) และการบ่งชี้ทางอารมณ์ (affective implications)

2.2.3.1 สถานการณ์ในท้องเรื่อง (immediate situation)

สถานการณ์ในท้องเรื่องมีส่วนช่วยกำหนดรูปแบบการใช้ภาษาของบทแปลในเรื่องของคำศัพท์ ไวยากรณ์ และวจนลีลา ซึ่งจะทำให้การตีความความหมายของภาษาต้นฉบับเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม (Reiss, 2000: 68-70)

2.2.3.2 เนื้อเรื่อง (subject matter)

เนื้อเรื่องเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดรูปแบบทางภาษาของทั้งตัวบทและบทแปล ดังนั้น การที่นักแปลจะแปลตัวบทใดตัวบทหนึ่ง นักแปลจะต้องมีความรู้ในตัวบทนั้นมากพอที่จะแปลออกมาได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง โดยเฉพาะตัวบทที่มีศัพท์ทางเทคนิคเฉพาะ นักแปลไม่เพียงแต่จะต้องรู้จักคำศัพท์ทางเทคนิคเหล่านั้น แต่จะต้องเข้าใจด้วยว่าคำศัพท์เหล่านั้นมีความหมายว่าอย่างไร (Reiss, 2000: 70)

2.2.3.3 เวลา (time factor)

ปัจจัยเรื่องเวลาจะมีอิทธิพลก็ต่อเมื่อภาษาที่ใช้ในตัวบทแสดงลักษณะของยุคสมัยใดสมัยหนึ่งเป็นการเฉพาะ ในการแปลต้นฉบับเก่าหรือย้อนยุค นักแปลควรเลือกใช้ถ้อยคำสำนวน รูปแบบทางไวยากรณ์ รวมไปถึงภาพพจน์ให้ใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้ในต้นฉบับมากที่สุด ยกเว้นในกรณีที่เป็นการแปลเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษบางประการ อาทิเช่น การแปลตัวบทเก่าแก่เป็นภาษาปัจจุบันเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่ายขึ้น เป็นต้น

ภาษาของต้นฉบับอาจไม่มีการเปลี่ยนแปลงแม้ว่าเวลาจะผ่านไปนานเพียงใดก็ตาม แต่ภาษาปลายทางมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการแปลต้นฉบับเรื่องเดียวกันในช่วงเวลาและยุคสมัยต่างกัน บทแปลย่อมแตกต่างกัน และการประเมินบทแปลคนละยุคสมัยด้วยมาตรฐานเดียวกันเป็นสิ่งไม่พึงกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวบทเน้นเนื้อหาและตัวบทเน้นการโน้มน้าวใจ (Reiss, 2000: 66-86 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 39)

2.2.3.4 สถานที่ (place factor)

ปัจจัยสถานที่หมายถึงข้อเท็จจริงและลักษณะของประเทศ และวัฒนธรรมของภาษาต้นทาง ตลอดจนรวมถึงส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับฉากเหตุการณ์ในท้องเรื่อง ดังนั้นการจะแปลตัวบทที่กล่าวถึงสถานที่ที่ไม่ปรากฏในภาษาปลายทางจึงถือเป็นเรื่องยาก เกิดเป็นปัญหาที่ โรเบิร์ต โพลิตเซอร์ (Robert Politzer) เรียกว่า “ปัญหาการแปลข้ามวัฒนธรรม (culture-bound translation problem)”³ (Politzer, 1996 อ้างถึงใน Reiss, 2000: 76) แต่อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน ความก้าวหน้าของการสื่อสารและการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เราได้ตระหนักถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่เราอาศัยอยู่ (Reiss, 2000: 74-76)

³ คำว่า “ปัญหาการแปลข้ามวัฒนธรรม” (culture-bound translation problem) ผู้วิจัยอ้างอิงคำแปลของรังสิมา นิลรัตน์ ใน วิทยานิพนธ์เรื่อง การแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาดี อุตตโมทัย: การศึกษาประวัติและแนวทางการแปล

สำหรับการแก้ปัญหาการแปลข้ามวัฒนธรรม ไรส์ได้เสนอแนวทาง 4 ประการดังนี้ (Reiss, 2000: 76)

- 1) การใช้คำยืม
- 2) การสร้างคำใหม่ในภาษาปลายทาง
- 3) การใช้คำหรือสำนวนภาษาต่างประเทศและเติมเชิงอรรถ
- 4) การแปลแบบอธิบายความเพิ่มเติม

อย่างไรก็ดี นักแปลจะต้องพิจารณาเลือกแนวทางการแก้ปัญหาข้างต้นให้เหมาะสมกับประเภทของตัวบทด้วย เช่น การใช้เชิงอรรถเหมาะกับตัวบทเน้นเนื้อหาประเภทงานวิชาการ ในขณะที่การใช้เชิงอรรถกับตัวบทเน้นรูปแบบจะลดทอนอรรถรสในการอ่านบทแปลเพราะเกิดการสะดุดในการติดตามเรื่อง ดังนั้นการแปลแบบอธิบายความเพิ่มเติมจึงเหมาะกับตัวบทเน้นรูปแบบมากกว่า เป็นต้น (Reiss, 2000: 76-77)

2.2.3.5 ผู้อ่านหรือผู้ฟัง (audience factor)⁴

สำนวนภาษา (idiomatic expression) การอ้างถ้อยคำ (quotation) การอ้างอิง (proverbial allusion) และอุปสรรค (metaphor) ที่ปรากฏอยู่ในตัวต้นฉบับ จะช่วยทำให้ผู้แปลทราบว่าผู้อ่านหรือผู้ฟังเป็นใคร ผู้แปลควรพยายามเลือกหาสำนวน การอ้างถ้อยคำ การอ้างอิง และอุปสรรคที่มีอยู่ในภาษาปลายทางเพื่อถ่ายทอดความหมายให้ใกล้เคียงกับตัวบทในภาษาต้นทางมากกว่าที่จะทำการแปลตรงๆ (decoding) โดยรูปแบบของการถ่ายทอดความหมายจะขึ้นอยู่กับประเภทของตัวบทต้นฉบับ (Reiss, 2000: 79) อาทิ ตัวบทเน้นเนื้อหาควรแปลแบบตีความ ตัวบทเน้นรูปแบบควรหาสำนวนเทียบเคียงในภาษาปลายทาง และตัวบทเน้นการโน้มน้าวใจควรหาสำนวนที่สอดคล้องกับยุคสมัย (Reiss, 2000: 78 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 20)

2.2.3.6 ผู้พูด (speaker factor)

องค์ประกอบด้านผู้พูดหมายถึงหมายถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลต่องานวรรณกรรมและภาษาของผู้เขียน องค์ประกอบนี้จะส่งผลต่อรูปแบบการแปลโดยแตกต่างกันไปตามประเภทของตัวบท เช่น ในการแปลตัวบทเน้นเนื้อหา องค์ประกอบผู้พูดไม่มีผลมากนัก เพราะบทแปลเน้นการนำเสนอเนื้อหาและความหมายของตัวต้นฉบับ ในทางกลับกัน การแปลตัวบทเน้นรูปแบบ นักแปลไม่เพียงแต่ต้องคำนึงถึงวจนลีลาของผู้เขียน แต่ต้องศึกษาและพิจารณาถึงปมหลัง การศึกษา ยุคสมัย และความสัมพันธ์กับสำนักหรือแนวคิดของผู้เขียนอีกด้วย (Reiss, 2000: 82-83 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 43)

⁴ Audience ที่ไรส์เสนอในที่นี้หมายถึง ผู้อ่านหรือผู้ฟัง (reader or hearer) ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของผู้เขียนต้นฉบับ มิใช่กลุ่มเป้าหมายของผู้แปลหรือผู้ว่าจ้างผลิตบทแปล (Reiss, 2000: 78-79)

2.2.3.7 การบ่งชี้ทางอารมณ์ (affective implications)

เครื่องบ่งชี้ทางอารมณ์และความรู้สึก อาทิ ความตลกขบขัน (humor) การประชดข้าน (irony) การเหยียดหยาม (scorn) การเย้ยหยัน (sarcasm) จะสะท้อนให้เห็นได้ในระดับคำ วลี และไวยากรณ์ของภาษาต้นทาง ดังนั้นผู้แปลจึงควรถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้เป็นภาษาปลายทางอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในดัดบทเน้นการโน้มน้าวใจ (Reiss, 2000: 83)

นอกจากแนวทางการวิจารณ์งานแปลข้างต้นแล้ว ไรส์ยังนำเสนอถึงข้อจำกัดในการวิจารณ์งานแปลด้วย โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ข้อจำกัดเชิงภววิสัยในการประเมินงานแปล (objective limits of translation criticism) และข้อจำกัดเชิงอัตวิสัยในการประเมินงานแปล (subjective limits of translation criticism) (Reiss, 2000: 89 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 20-21)

1) ข้อจำกัดเชิงภววิสัยในการประเมินงานแปล

ไรส์เห็นว่าในบางกรณี ผู้แปลอาจแปลงงานผิดแปลกไปจากบรรทัดฐานทั่วไป ทำให้ไม่สามารถใช้เกณฑ์ประเมินงานแปลข้างต้นในการพิจารณาได้ ไรส์จึงได้เสนอแนวทางเพิ่มเติมสำหรับพิจารณาการแปล ได้แก่

- การประเมินงานในแง่หน้าที่ (functional category) ในกรณีที่บทแปลมีจุดประสงค์แตกต่างไปจากจุดประสงค์เดิมของตัวบทต้นฉบับ ผู้ประเมินควรจะต้องพิจารณาว่าบทแปลดังกล่าวสามารถทำหน้าที่ตามจุดประสงค์ใหม่ได้สมบูรณ์หรือไม่ ตัวอย่างงานแปลที่มีหน้าที่เฉพาะ เช่น การแปลแบบสรุป (resumes and summaries) การแปลแบบคร่าว (rough translation) การแปลเพื่อใช้เป็นแบบเรียน (school and study edition) การแปลคัมภีร์ไบเบิล (bible translations) การแปรบทวรรณกรรม (transformation in literary works) และการแปลแบบคู่ขนาน (interlinear versions) (Reiss, 2000: 89-100 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 21)

- การประเมินงานในแง่กลุ่มผู้รับสาร (specially targeted reader groups) ในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายของตัวบทแปลในภาษาปลายทางแตกต่างไปจากกลุ่มเป้าหมายในตัวต้นฉบับ ผู้ประเมินก็ควรจะต้องพิจารณาว่าบทแปลนั้นสามารถทำหน้าที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายใหม่ในภาษาปลายทางได้หรือไม่ ตัวอย่างของกลุ่มที่มีหน้าที่เฉพาะ ได้แก่ งานแปลสำหรับเด็กและเยาวชน (editions for children and youth) วรรณกรรมแปลฉบับง่าย (popularizations of specialized literature) และงานแปลที่ผ่านการตรวจพิจารณา (moral, religious, ideological and commercial censorship) (Reiss, 2000: 101-104 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 21) ไรส์ถือว่าการแปลเพื่อกลุ่มผู้อ่านเฉพาะเป็นการบิดเบือนต้นฉบับ และผู้แปลควรชี้แจงแก่ผู้อ่านบทแปลว่ามีการเปลี่ยนแปลงตัวบทต้นฉบับ

เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้อ่านหรือผู้วิจารณ์เข้าใจผิดว่าผู้แปลแปลไม่ดี (Reiss, 2000: 105 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 21)

นอกจากนี้ เมื่อผู้ประเมินงานแปลทราบว่าการเปลี่ยนจุดประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของบทแปลก็ควรตั้งคำถามถึงแรงจูงใจที่ทำให้ผู้แปลเปลี่ยนหน้าที่ของบทแปล

2) ข้อจำกัดเชิงอัตวิสัยในการประเมินงานแปล

เป็นการประเมินตัวผู้แปล เพราะตัวตนของผู้แปลถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บทแปลแต่ละสำนวนมีความแตกต่างกัน ไรส์เสนอเกณฑ์การประเมินผู้แปลดังนี้ (Reiss, 2000: 106-113 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 21)

- ทักษะการตีความของผู้แปล (hermeneutical process as subjectively conditioned) เนื่องจากนักแปลแต่ละคนมีบุคลิกลักษณะ ภูมิหลัง ความสามารถในการใช้ภาษา ทั้งภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง และระดับการศึกษาแตกต่างกัน จึงทำให้ความสามารถในการตีความและถ่ายทอดความหมายในกระบวนการแปลมีความแตกต่างกันไป (Reiss, 2000: 107)

- บุคลิกภาพของผู้แปล (translator's personality) พบว่าบุคลิกภาพมีผลต่อการเลือกประเภทของงานแปล เช่น นักแปลที่ชื่นชอบความสุนทรีย์ มีความเหมาะสมที่จะแปลตัวบทเน้นรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลงานวรรณกรรม เป็นต้น (Reiss, 2000: 109-111)

ถึงแม้ว่าทฤษฎีของไรส์จะเป็นทฤษฎีสำหรับการประเมินงานแปล และงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงประวัติซึ่งไม่ได้มีวัตถุประสงค์จะประเมินสำนวนแปลเรื่อง *Pride and Prejudice* ทั้งสองสำนวนแต่อย่างใด แต่ผู้วิจัยเห็นว่าทฤษฎีของไรส์มีประโยชน์โดยสามารถนำมาปรับใช้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสำนวนแปลทั้งสองสำนวนในเรื่องขององค์ประกอบทางวรรณกรรม ซึ่งประกอบด้วย ประเภทของตัวบท องค์ประกอบทางภาษา และปัจจัยภายนอกของต้นฉบับและบทแปลได้ ดังจะปรากฏในบทที่ 4 หัวข้อ 4.1.3, 4.1.4, 4.1.5 และ 4.2.3, 4.2.4, 4.2.5 ต่อไป

2.3 ทฤษฎีสโคปอส (Skopostheorie) ของคาทารินา ไรส์และฮันส์ แฟร์เมียร์ (Katharina Reiss and Hans Vermeer)⁵

คำว่า Skopos มาจากภาษากรีกว่า skopos หมายถึง จุดประสงค์ เป้าหมาย หรือเจตนา โดยความหมายที่นำมาใช้ในทฤษฎีนี้คือ จุดมุ่งหมาย จุดหมายปลายทางหรือหน้าที่ ดังนั้น ทฤษฎีสโคปอส (Skopostheorie) จึงเป็นทฤษฎีการแปลที่ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการแปลเป็นหลัก ทฤษฎีนี้มีแนวคิดที่ว่า “การกระทำทุกอย่างจะต้องมีจุดมุ่งหมายหรือจุดหมาย การกระทำแต่ละครั้งก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายบางประการเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพ

⁵สรุปและเรียบเรียงจากบทที่ 2 ข้อ 2.1 เรื่องทฤษฎี Skopostheorie ใน วรรณภา แสงอร่ามเรือง. ทฤษฎีและหลักการแปล. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ที่มีอยู่” การแปลจึงถือเป็นการกระทำอย่างหนึ่งเพื่อบรรลุเป้าหมายบางประการเช่นกัน (วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 11)

คาทารินา ไรส์และ ฮันส์ แฟร์เมียร์ ได้เสนอหลักสำคัญของทฤษฎีว่าด้วยการแปล ดังนี้ (วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 11)

- 1) การแปลจะต้องยึดหน้าที่ของงานแปลเป็นหลัก
- 2) งานแปลเป็นการนำเสนอข้อมูลหนึ่งให้แก่วัฒนธรรมปลายทางในรูปแบบของภาษาปลายทาง ข้อมูลที่นำเสนอเป็นข้อมูลหนึ่งที่มาจากรั้ววัฒนธรรมต้นทางและเขียนเป็นภาษาต้นทาง
- 3) งานแปลเป็นการลอกเลียนข้อมูลที่นำเสนอในภาษาต้นทาง
- 4) งานแปลจะต้องอ่านเข้าใจในตัวมันเอง
- 5) งานแปลจะต้องสอดคล้องกับตัวบทต้นฉบับ
- 6) หลักต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นมีความสำคัญดล้นกันไปตามที่เรียงไว้

จากหลักการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การแปลนั้นต้องยึดหลักหน้าที่ของงานแปลมาก่อน ส่วนหลักการอื่นๆ จะถือว่ามีรองลงมา ดังนั้นในการแปล ผู้แปลจะต้องทราบวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการแปลก่อนที่จะลงมือแปลว่าแปลไปเพื่ออะไร จากนั้นจึงค่อยกำหนดว่าจะแปลอย่างไร ซึ่งไรส์และแฟร์เมียร์ได้สรุปข้อปฏิบัติในการแปลเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้ (วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 12)

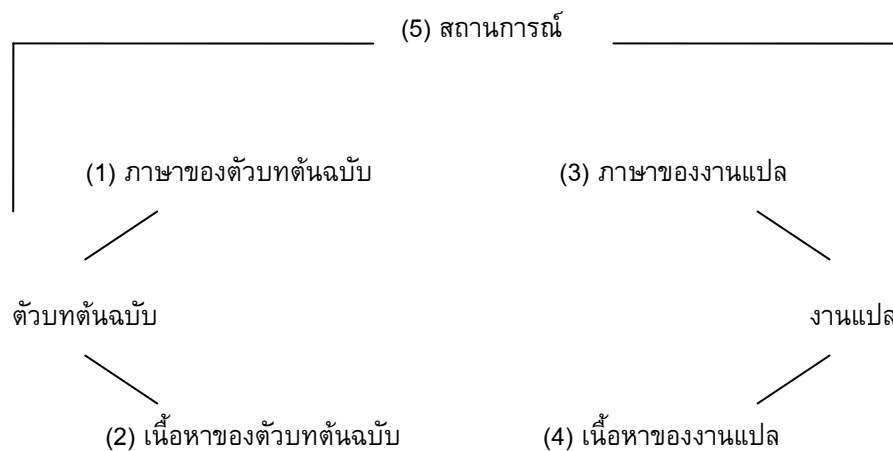
- 1) ผู้แปลจะต้องประเมินว่าผู้รับสารปลายทางหรือกลุ่มเป้าหมายเป็นใคร
- 2) ผู้แปลต้องชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของตัวบทต้นฉบับแต่ละส่วนก่อนลงมือแปลเพื่อตัดสินใจว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงตัวต้นฉบับในช่วงก่อนแปล ระหว่างการแปล หรือหลังการแปล เช่น ตัดสินใจว่าจะเพิ่มเติมหรือตัดทอนข้อมูลตามความสนใจของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่
- 3) ผู้แปลถ่ายทอดตัวต้นฉบับเป็นภาษาปลายทางโดยประเมินตามความคาดหวังของผู้รับสารปลายทาง

นอกจากนี้ จากความเข้าใจพื้นฐานของทฤษฎีนี้ซึ่งเชื่อว่า ตัวบทเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงในวัฒนธรรมหนึ่ง ดังนั้นการแปลจึงต้องเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมไปในตัวด้วย (วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 11) โดยจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 อย่างในการแปลคือ

- ตัวบทต้นฉบับซึ่งประกอบด้วย (1) ภาษาและ (2) เนื้อหาของตัวบทต้นฉบับ
- สถานการณ์ (3)
- งานแปลซึ่งประกอบด้วย (4) ภาษาและ (5) เนื้อหาของการแปล

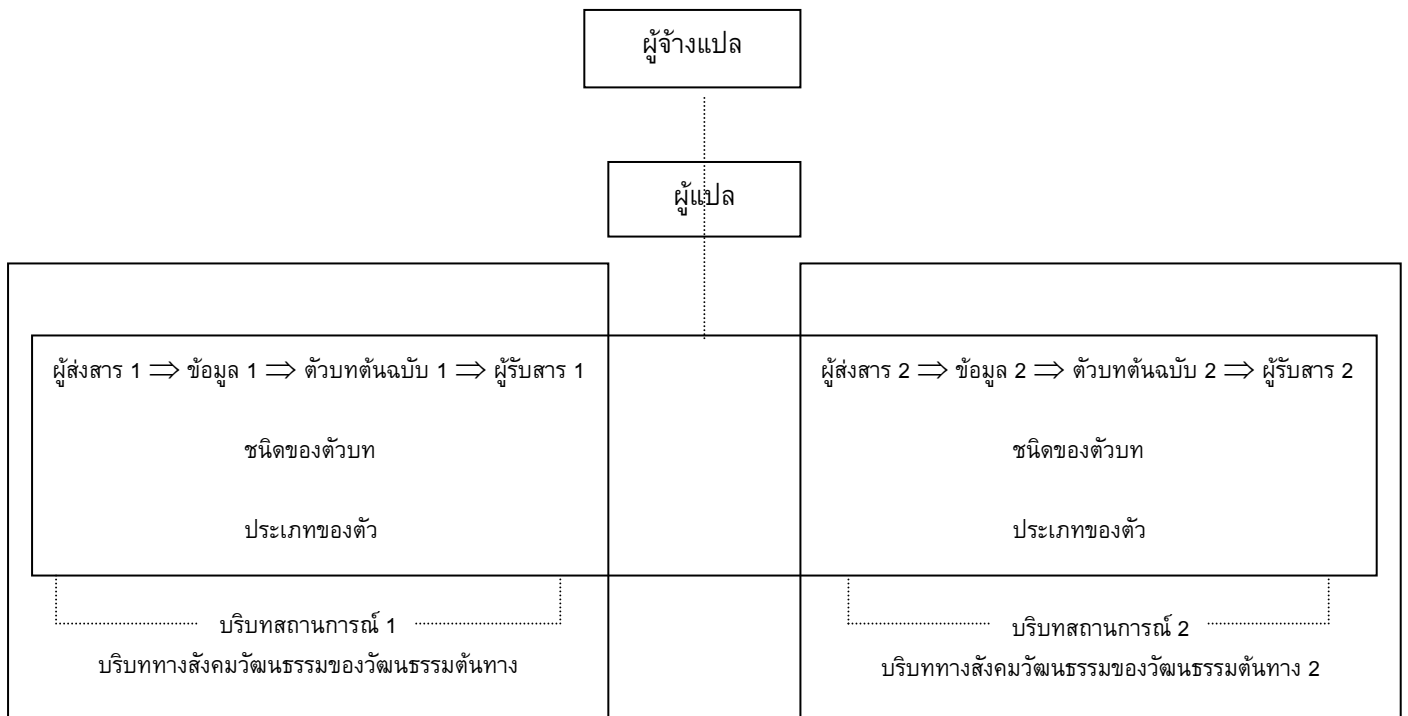
องค์ประกอบ 5 อย่างนี้สามารถแสดงเป็นแผนผังได้ดังนี้ (วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545:

13)

จากแผนผังดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ผู้แปลจะต้องให้ความสำคัญกับสถานการณ์ซึ่งก็คือบริบททางวัฒนธรรมของตัวบทต้นฉบับและงานแปล เนื่องจากผู้รับสารของทั้งตัวบทและงานแปลมีบริบทวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ในบางกรณี ผู้แปลยังต้องคำนึงถึงเรื่องเวลาหรือยุคสมัยที่แตกต่างกันของตัวต้นฉบับและงานแปลอีกด้วย เพราะสำนวนภาษาหนึ่งจะมีการใช้และเข้าใจแตกต่างกันไปเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป การตีความสำนวนภาษาจึงต้องคำนึงถึงความเข้าใจของคนในยุคสมัยของต้นฉบับและต้องคำนึงถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมของผู้อ่านงานแปล (วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 13)

ในเวลาต่อมา ไรส์ได้พัฒนาแผนผังข้างต้นเป็นแผนภูมิแสดงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อกระบวนการแปล ดังนี้ (Reiss 1984:148 เพิ่มเติมแก้ไขในปี 1995: 37 อ้างถึงใน วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 20)

จากแผนภูมิดังกล่าว ผู้แปลจะอยู่ตรงกลางเป็นตัวเชื่อมระหว่างกลางทำหน้าที่เป็นทั้งผู้รับสารตัวบทต้นฉบับ (ผู้รับสาร 1) และเป็นผู้ส่งสารงานแปล (ผู้ส่งสาร 2) โดยข้อมูล 2 ที่ผู้แปลต้องส่งต่อให้ผู้รับสาร 2 นั้นจะอยู่ในบริบทสถานการณ์ 2 ที่แตกต่างไปจากบริบทสถานการณ์ 1 เพราะงานแปลถูกนำมาใช้ในสังคมปลายทางที่มีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมอีกแบบหนึ่ง (วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 20)

สำหรับในกระบวนการแปล ผู้แปลจะต้องใช้ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความหมายของตน ตลอดจะต้องยึดความประสงค์ของผู้ว่าจ้างในการตัดสินใจแปลงาน การตัดสินใจของผู้แปลมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ผู้แปลต้องตัดสินใจโดยภาพรวมว่า งานแปลที่จะต้องทำนั้นมีหน้าที่อะไร ควรจะต้องคงหน้าที่เดิมของตัวบทต้นฉบับหรือจะต้องกำหนดหน้าที่ใหม่ให้แก่งานแปลนั้นเพื่อให้สามารถนำงานแปลไปใช้ได้ตรงตามต้องการ และให้การสื่อสารนั้นบรรลุเป้าหมาย
- 2) ผู้แปลจะต้องตัดสินใจเลือกวิธีการแปลที่เหมาะสม เช่น การแปลคำต่อคำ แปลตรงตัว แปลแบบสื่อสาร แปลเชิงวิชาการ แปลแบบดัดแปลงตัวบท หรือมีการนำวิธีการแปลหลายแบบมาผสมผสานกันในงานแปลชิ้นเดียวกัน
- 3) ตัดสินใจโดยรายละเอียดว่าจะมีกระบวนการแปลอย่างไรและจะเรียงเรียงคำหรือเนื้อความอย่างไร เช่น ขยายความตรงไหน เติมส่วนไหน เป็นต้น โดยจะต้องพิจารณาถึงหน้าที่โดยรวมของตัวบททั้งหมด (วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 21)

โดยในเรื่องของผู้จ้างแปลนั้น แพร่เมียร์ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า ก่อนที่ผู้แปลจะเริ่มทำงานได้ก็ต้องมีผู้จ้างงานก่อน โดยผู้จ้างงาน หรือ “ผู้จ้างแปล” จะเป็นผู้ทำหน้าที่มอบหมายงาน (commission) ให้แก่ผู้แปล โดยงานที่มอบหมายนั้นจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ (Vermeer, 2000: 229 อ้างถึงใน พนิตา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 25)

- 1) จุดมุ่งหมายในการแปล หมายถึง ผู้จ้างแปลต้องการจะนำงานแปลไปทำอะไร
- 2) เงื่อนไขในการทำงาน เช่น กำหนดส่งงาน ค่าจ้าง เป็นต้น

เมื่อได้รับมอบหมายงานแล้ว ผู้แปลจะต้องเป็นตัดสินใจว่าจะแปลอย่างไรเพราะผู้แปลถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญที่สามารถประเมินสถานการณ์ทั้งในตัวบทต้นฉบับและงานแปลได้ ซึ่งผู้แปลจะต้องตระหนักว่าการแปลเป็นการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน และงานแปลเป็นงานที่มีผู้ว่าจ้าง จึงทำให้ไม่ต้องการถกเถียงว่าวิธีการแปลแบบใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับต้นฉบับนั้น เพราะในกรณีนี้ ผู้แปลไม่สามารถแปลได้ตามใจของผู้แปลหรือ “แปลให้ตรงตัวมากที่สุดเท่าที่จะทำได้” Vermeer, 2000: 231 อ้างถึงใน พนิตา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 26)

โดยสรุปจากที่กล่าวมาข้างต้น ปัจจัยสำคัญที่ผู้แปลจะต้องตระหนักในการทำงานแปลก็คือ

- 1) ผู้แปลไม่ได้ทำหน้าที่เฉพาะการส่งต่อเนื้อความจากต้นฉบับ แต่ผู้แปลต้องตีความตัวบทต้นฉบับก่อนด้วยในฐานะผู้รับสาร ปัจจัยนี้มีความสำคัญเพราะผู้แปลอาจตีความนวนิยายเรื่องหนึ่งๆ แตกต่างกันไปได้ หรืออาจแปลนวนิยายเรื่องเดียวกันโดยให้นำหน้าที่แตกต่างกันออกไป เช่น แปลเป็นนวนิยายผจญภัย นวนิยายแนวสังคมนิยม นวนิยายเชิงประวัติ นวนิยายวิพากษ์สังคม เป็นต้น
- 2) หน้าที่ของงานแปลที่ผู้แปลหรือผู้จ้างแปลกำหนดเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้แปลเลือกวิธีการแปลที่แตกต่างกันไป เช่นอาจแปลนิยายผจญภัยที่เสียดสีวรรณกรรมเรื่อง Don Quixote ของเซอร์บันเตส (Cervantes) โดยเน้นลักษณะว่าเป็นวรรณคดีเอกของโลก หรือเป็นนิยายสำหรับเด็กหรือเยาวชนก็ได้ เป็นต้น
- 3) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก เพราะการแปลตัวต้นฉบับหนึ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อทำหน้าที่หนึ่งในบริบทวัฒนธรรมหนึ่ง แล้วถูกถ่ายทอดมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยผู้อ่านงานแปลในภาษาปลายทางอยู่ในอีกวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัฒนธรรมเดียวกับตัวบทต้นฉบับ ผู้แปลจึงจำเป็นต้องคำนึงว่างานแปลนั้นควรคงหน้าที่เดิมหรือไม่ เพราะสถานการณ์ของตัวบทต้นฉบับไม่ใช่สถานการณ์เดียวกับตัวบทแปล เช่นงานของเซอร์บันเตส เมื่อสมัยที่มีการประพันธ์เป็นตัวบทได้ทำหน้าที่เสียดสีสังคม แต่หน้าที่นั้นได้เปลี่ยนไปเป็นการให้ข้อมูลการเสียดสีสังคมในสมัยนั้น (วรรณภา แสงอร่ามเรือง, 2545: 14)

ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีสโคปอสศึกษาบริบททางการประพันธ์และการแปลเรื่อง Pride and Prejudice ทั้ง 2 ส่วน ดั่งปรากฏในบทที่ 4 หัวข้อ 4.1.1 และ 4.2.1 เพื่อให้เข้าใจถึงสถานการณ์ในการประพันธ์ของตัวบทต้นฉบับและสถานการณ์ในการแปลงานแปลทั้งสอง ส่วน

2.4 ทฤษฎีการแปลขององเดร เลอเฟอแวย์ (André Lefevere)⁶

ทฤษฎีการแปลขององเดร เลอเฟอแวย์ ได้ให้ความหมายของ งานเขียนใหม่ (rewriting) ว่าเป็นงานเขียนที่กล่าวถึงหรืออ้างถึงบทประพันธ์ที่มีผู้ผลิตไว้แล้ว และงานเขียนใหม่เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามบิดแปร (manipulate) งานเขียนเดิมที่ทรงประสิทธิภาพ ตัวอย่างประเภทของงานเขียนใหม่ ได้แก่ ประวัติวรรณกรรม (literary histories) หนังสืออ้างอิงวรรณคดี (reference works) ประชุมบทนิพนธ์ (anthologies) วรรณคดีวิจารณ์ (literary criticism) การจัดพิมพ์ใหม่ (edition) และวรรณกรรมแปล (literary translations) ซึ่งวรรณกรรมแปลเป็นรูปแบบของงานเขียนใหม่ที่ได้ชัดเจนนที่สุด เพราะวรรณกรรมแปลเป็นเครื่องมือสร้างภาพลักษณ์ของนักประพันธ์และบทประพันธ์ในวัฒนธรรมต้นทาง (foreign culture) ให้ปรากฏผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทาง (receiving culture) (Lefevere, 1992b อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 27)

เลอเฟอแวย์ได้นำแนวคิดเรื่องระบบของนักโครงสร้างนิยมชาวรัสเซียมาปรับใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตและการแปลวรรณกรรม โดยแนวคิดดังกล่าวพิจารณาวัฒนธรรมว่าเป็นระบบที่ประกอบด้วยระบบย่อยหลายระบบ เช่น ระบบวิทยาศาสตร์ และระบบเทคโนโลยี ระบบวรรณกรรมก็เป็นระบบย่อยระบบหนึ่ง ที่มีบทบาทสอดคล้องกับระบบย่อยอื่นๆ ของระบบใหญ่ซึ่งเป็นระบบทางสังคมที่ซับซ้อน แต่ละส่วนประกอบมีความเชื่อมโยงกันและจะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ ตลอดจนไม่มีส่วนประกอบอื่นใดมาทดแทนได้ (Schmidt, 1979 อ้างถึงใน Lefevere, 1992: 12 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 46)

เลอเฟอแวย์เห็นว่า นักแปลในฐานะผู้เขียนงานใหม่ มีความจำเป็นต้องทรยศต่อตัวบทต้นฉบับต่างๆ ที่นักแปลส่วนใหญ่จะยึดหลักการแปลแบบเคารพต่อตัวบทต้นฉบับมากเท่าที่จะทำได้ แต่การทรยศในที่นี้เกิดขึ้นจากการที่นักแปลได้รับอิทธิพลจากสังคมและวัฒนธรรมที่นักแปลอาศัยอยู่ (Lefevere, 1992: 13) ดังนั้นตราบไต่ที่นักแปลยังคงอยู่ในวัฒนธรรมปลายทาง และผู้แปลก็พยายามจะมีอิทธิพลต่อวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมปลายทาง การบิดแปร

⁶ สรุปและเรียบเรียงจาก Lefevere, André. *Translation, Rewriting, and the Manipulation of Literary Fame*. London: Routledge, 1992. , พนิดา หล่อเลิศรัตน์. พัฒนาการแปลอาณานิคมชาดเซอร์ล็อก โสมส์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการแปลและการล่าม, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548. และ รังสิมา นิลรัตน์. การแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวัลย์ อุตตโมทย์: การศึกษาประวัติและแนวทางการแปล. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการแปลและการล่าม, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

(manipulation) วรรณกรรมก็ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่สมเหตุสมผล (Lefevere, 1992b: 13 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 28)

ความคิดดังกล่าวของเลอเฟอแวร์มีความสอดคล้องกับแนวคิดของอานเน เมตเท ยอร์ด (Anne Mette Hjort) ที่ว่าบรรทัดฐาน กฎเกณฑ์ต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงได้ ผลงานแปลที่ผลิตขึ้นในช่วงเวลาที่ต่างกันย่อมต้องมีเงื่อนไขต่างกัน ทำให้ผลงานแปลที่ได้มีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงไม่อาจตัดสินได้ว่างานแปลที่ผลิตในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเป็นงานแปลที่ดีหรือไม่ดี เพราะผู้แปลผลิตงานแปลแต่ละงานก็เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันไป (Bassnett and Lefevere, 1990: 5 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 28)

เลอเฟอแวร์เสนอว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตและการแปลวรรณกรรมมี 3 ปัจจัย คือ การอุปถัมภ์ ขนบทางวรรณศิลป์ และคตินิยม⁷

2.4.1 การอุปถัมภ์ (patronage)

ระบบอุปถัมภ์ หมายถึงบุคคล กลุ่มของบุคคล หรือสถาบันที่มีอิทธิพลต่อการเสพวรรณกรรม การเขียนวรรณกรรม ตลอดจนการเขียนวรรณกรรมใหม่ ได้แก่ ผู้ปกครอง ศาสนาจักร พรรคการเมือง สถาบันการศึกษา สำนักพิมพ์ ตลอดจนสื่อมวลชน ผู้อุปถัมภ์มักจะให้ความสำคัญกับปัจจัยทางคตินิยมมากกว่าปัจจัยขนบทางวรรณศิลป์ (Lefevere, 1992: 15) โดยผู้อุปถัมภ์จะให้ความไว้วางใจ “มืออาชีพทางวรรณกรรม” อาทิ ผู้สอนวรรณกรรม ผู้แปลวรรณกรรม และผู้เขียนบทปริทัศน์วรรณกรรม ในการทำหน้าที่ผลิตวรรณกรรมให้สอดคล้องกับคตินิยมของตน ซึ่งมีอาชีพเหล่านี้ถือเป็นตัวแทนขนบวรรณศิลป์กระแสหลักของสังคมในสมัยที่ผู้อุปถัมภ์เหล่านั้นมีอำนาจอยู่แล้ว (Lefevere, 1992b: 14-15 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 28)

2.4.1.1 องค์ประกอบของการอุปถัมภ์

โดยทั่วไปประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบทางคตินิยม องค์ประกอบทางเศรษฐกิจ และองค์ประกอบทางสถานภาพ (Lefevere, 1992: 16)

1) องค์ประกอบทางคตินิยม (ideological component) หมายถึงกรอบความคิดและความเชื่อของผู้อุปถัมภ์ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรูปแบบและเนื้อหาสำหรับการผลิตงานวรรณกรรม อาทิ ความเชื่อทางการเมือง และความคิดและความเชื่อที่มีต่อการผลิตวรรณกรรม

2) องค์ประกอบทางเศรษฐกิจ (economic component) หมายถึง การที่ผู้อุปถัมภ์ให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้ผลิตวรรณกรรม

⁷ ชื่อเรียกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตและการแปลวรรณกรรม คือ การอุปถัมภ์ ขนบวรรณศิลป์ และคตินิยม ตลอดจน องค์ประกอบของแต่ ละปัจจัยดังกล่าว ผู้แปลอ้างอิงจากคำแปลของ พนิดา หล่อเลิศรัตน์ ใน วิทยานิพนธ์เรื่องพัฒนาการแปลอาชญาวิทยาชุดเซอร์ล็อก โฮมส์ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน

3) องค์ประกอบทางสถานภาพ (status component) หมายถึง การที่ผู้ผลิตวรรณกรรมได้รับการสนับสนุนทางการเงินและเป็นที่ยอมรับของอุปถัมภ์ ทำให้เป็นผู้ผลิตวรรณกรรมได้รับสถานภาพทางสังคมบางอย่าง อาทิ ชื่อเสียง

2.4.1.2 ประเภทของการอุปถัมภ์ เลอเฟอแวร์ (Lefevere, 1992:17) แบ่งการอุปถัมภ์ออกเป็น 2 ประเภทคือ การอุปถัมภ์แบบจำแนก (differentiated patronage) หมายถึง การอุปถัมภ์ที่องค์ประกอบทั้งสามส่วนได้รับการกำหนดโดยผู้อุปถัมภ์หลายกลุ่ม หรือองค์ประกอบทั้งสามส่วนเป็นอิสระต่อกัน กล่าวคือ งานวรรณกรรมหนึ่งอาจจะประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจ แต่ก็ไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับปัจจัยคตินิยม หรือไม่ได้นำมาซึ่งฐานะหรือชื่อเสียงทางสังคม การอุปถัมภ์ประเภทนี้ปรากฏทั่วไปในสังคมปัจจุบัน

การอุปถัมภ์อีกประเภทหนึ่งคือ การอุปถัมภ์แบบไม่จำแนก (undifferentiated patronage) หมายถึง การอุปถัมภ์ที่องค์ประกอบทั้งสามส่วนได้รับการกำหนดโดยผู้อุปถัมภ์รายเดียวหรือกลุ่มเดียว การอุปถัมภ์ประเภทนี้มักเกิดขึ้นในอดีตที่มีผู้ปกครองแบบเจ้าครองนคร ซึ่งผู้ปกครองเหล่านี้จะสนับสนุนการผลิตวรรณกรรมที่ตรงกับความประสงค์ของผู้อุปถัมภ์ ซึ่งส่วนใหญ่มีเป้าหมายเพื่อรักษาสถานภาพของตนเอง ดังนั้นเมื่อผู้อุปถัมภ์เปลี่ยนไป ลักษณะของวรรณกรรมที่ได้รับการยอมรับก็จะเปลี่ยนไปด้วย กล่าวคือ วรรณกรรมที่อาจไม่ได้รับยกย่องในสมัยหนึ่งเพราะไม่ได้รับยอมรับจากผู้อุปถัมภ์อาจเป็นที่ยกย่องโดยผู้อุปถัมภ์ในสมัยต่อมา

ในอดีต ผู้อุปถัมภ์แบบไม่จำแนกมักได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบทางคตินิยม แต่ในปัจจุบันองค์ประกอบทางเศรษฐกิจในเรื่องของแรงจูงใจจากผลกำไรเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการขยายตัวของธุรกิจเครื่องสำอางร้านค้าปลีกหนังสือ การแข่งขันแย่งพื้นที่จำหน่ายหนังสือปกอ่อนตามร้านค้าปลีก การเกิดขึ้นของอาชีพตัวแทนทางธุรกิจของนักเขียน การเชิญนักเขียนมาร่วมรายการโทรทัศน์ ตลอดจนอิทธิพลของฮอลลีวูดต่อธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ (Whiteside, 1980: 66 อ้างถึงใน Lefevere, 1992: 19)

สำหรับอิทธิพลของสถาบันทางสังคมที่มีต่อชนบททางวรรณศิลป์ พบว่า สถาบันทางสังคมต่าง ๆ อาทิ สถานศึกษา สำนักพิมพ์ เป็นต้น จะพยายามผลักดันชนบททางวรรณศิลป์ กระแสหลักให้เป็นมาตรฐานในการประเมินคุณค่าทางวรรณกรรม ดังนั้นวรรณกรรมบางเรื่องจะได้รับการยกย่องให้เป็นวรรณกรรมคลาสสิกหลังจากตีพิมพ์ได้ไม่นาน ในขณะที่งานอื่น ๆ จะถูกปฏิเสธหรืออาจได้รับการยกย่องในฐานะวรรณกรรมคลาสสิกเช่นกันในภายหลังเมื่อชนบททางวรรณศิลป์กระแสหลักมีการเปลี่ยนไป (Lefevere, 1992: 19-22) อย่างไรก็ตาม ผลงานวรรณกรรมประเภทวรรณกรรมเล่มสำคัญ (literary canons) ซึ่งได้รับความนิยมนานกว่า 500 ปีจะยังสามารถรักษาสถานภาพไว้ได้ไม่ว่าชนบททางวรรณศิลป์กระแสหลักจะเปลี่ยนแปลงไปเพียงใด เพราะวาระวรรณกรรมมีลักษณะอนุรักษ์นิยม ดังนั้นการเขียนใหม่จึงมีบทบาทสำคัญในการนำวรรณกรรมคลาสสิกมาตีความและถ่ายทอดใหม่ให้สอดคล้องกับชนบททางวรรณศิลป์ใหม่ในยุคปัจจุบัน (Lefevere, 1992b: 19 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 30)

การได้รับการยอมรับจากสถาบันทางสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่องานวรรณกรรม เพราะจะทำให้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่โดยสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียงได้ง่ายขึ้น ในขณะที่วรรณกรรมที่ขัดแย้งกับขนบทางวรรณศิลป์กระแสหลักก็ต้องพึ่งพากระบวนการของสังคมอื่นเพื่อเผยแพร่ก่อนที่จะสามารถเข้ามาเผยแพร่ในระบบวรรณกรรมหลักๆ ได้ หรืออาจต้องเผยแพร่นอกกรอบตลอดไป (Lefevere, 1992 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 48)

2.4.2 ขนบทางวรรณศิลป์ (poetics)

ขนบทางวรรณศิลป์ มีองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

2.4.2.1 องค์ประกอบด้านกลวิธีทางการประพันธ์ (inventory component)

องค์ประกอบด้านกลวิธีทางการประพันธ์ ประกอบด้วย กลวิธีในการประพันธ์ (literary device) ประเภทวรรณกรรม (genres) แนวเรื่อง (motifs) ตัวละครและสถานการณ์ต้นแบบ (prototype characters and situations) และสัญลักษณ์ (symbols) (Lefevere, 1992: 26)

2.4.2.2 องค์ประกอบด้านบทบาทของวรรณกรรม

องค์ประกอบด้านบทบาทของวรรณกรรมหมายถึง แนวคิดที่กำหนดบทบาทและหน้าที่ของวรรณกรรมในสังคม ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อนักประพันธ์ในการเลือกแก่นของเรื่อง (themes) ที่สังคมยอมรับ ซึ่งบทบาทและหน้าที่ของวรรณกรรมได้รับอิทธิมาจากคตินิยมของระบบวรรณกรรม (Lefevere, 1992: 26-27)

ขนบทางวรรณศิลป์เกิดขึ้นโดยมืออาชีพทางวรรณกรรมเป็นผู้วางรากฐาน โดยมืออาชีพเหล่านี้จะเป็นผู้พิจารณาว่าวรรณกรรมชิ้นใดควรเป็นที่ยอมรับ ขนบทางวรรณศิลป์จะสะท้อนให้เห็นใน 2 รูปแบบคือ ขนบทางวรรณศิลป์ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร และขนบทางวรรณศิลป์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Lefevere, 1992: 27-28)

1) ขนบทางวรรณศิลป์ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นขนบทางวรรณศิลป์ในระบบวรรณกรรมที่อาศัยการเล่าสืบต่อโดยไม่มีการบินตกเป็นลายลักษณ์อักษร อาทิ การสร้างสรรค์วรรณกรรมแบบมุขปาฐะเป็นหลัก การประพันธ์วรรณกรรมประเภทนี้จะมีความเข้มงวดและเป็นแบบอนุรักษ์นิยมมากกว่าระบบที่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เนื่องจากไม่มีการบินตกไว้และไม่สามารถย้อนกลับไปตรวจสอบแก้ไขได้ สมาชิกในชุมชนจะเป็นผู้ประเมินว่าวรรณกรรมมีความเหมาะสมหรือไม่ในขณะที่มีการเล่าวรรณกรรมนั้นๆ (Lefevere, 1992: 27-28)

2) ขนบทางวรรณศิลป์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นขนบทางวรรณศิลป์ในระบบวรรณกรรมที่มีการบันทึกขนบวรรณศิลป์ไว้ในประชุมบทนิพนธ์ (anthologies) อาทิ ระบบวรรณกรรมของจีนและญี่ปุ่น หรือมีการบันทึกกฎเกณฑ์ต่างๆ ของการประพันธ์ไว้ในตำราทางวรรณศิลป์ (textbooks on poetics) อาทิ ระบบวรรณกรรมของประเทศในตะวันตก และอินเดีย เป็นต้น (Lefevere, 1992: 28)

2.4.3 คตินิยม (ideology)

คตินิยมของผู้แปลและผู้อุปถัมภ์ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัย 5 ปัจจัย คือ

2.4.3.1 สถานภาพของวรรณกรรมต้นฉบับ (status of the original) หมายถึง สถานภาพของตัวบทต้นฉบับในวัฒนธรรมต้นทางและปลายทาง ตัวอย่างเช่น การแปลตัวบทที่ วัฒนธรรมปลายทางไม่เห็นว่าตัวบทต้นฉบับเป็นสิ่งที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้ (a quasi-sacred text) จะทำให้นักแปลมีอิสระในการเลือกแนวทางการแปลมากขึ้น (Lefevere, 1992: 87-91 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 32)

2.4.3.2 ภาพลักษณ์แห่งตน (self-image) ของวัฒนธรรมปลายทางหมายถึง ความเชื่อของคนที่วัฒนธรรมปลายทางว่าวัฒนธรรมของตนมีสถานะเหนือหรือต่อยกกว่าวัฒนธรรมต้นทาง กล่าวคือ หากคนในวัฒนธรรมปลายทางเห็นว่าวัฒนธรรมของตนเหนือกว่าวัฒนธรรมต้นทาง การแปลตัวบทต้นทางสู่ภาษาปลายทางก็จะเน้นให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของปลายทาง ในทางกลับกัน หากคนในวัฒนธรรมปลายทางเห็นว่าวัฒนธรรมของตนต่อยกกว่าวัฒนธรรมต้นทาง การแปลตัวบทจะเน้นการแปลแบบรักษาต้นฉบับ (Lefevere, 1992: 87-88)

2.4.3.3 ประเภทของวรรณกรรม (genre) ที่เป็นที่ยอมรับหรือยอมรับในวัฒนธรรม ปลายทางจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้และความคาดหวังของผู้เสพวรรณกรรมในวัฒนธรรมปลายทาง (Lefevere, 1992: 92-93)

2.4.3.4 ระดับภาษา (levels of diction) ต้องเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับใน วัฒนธรรมปลายทาง (Lefevere, 1992: 89)

2.4.3.5 บทคำสั่งทางวัฒนธรรม (cultural script) หมายถึงแบบแผนของพฤติกรรม ที่สังคมคาดหวังจากบุคคลที่อยู่ในสังคมและวัฒนธรรมนั้นๆ (Lefevere, 1992: 89)

2.4.3.6 กลุ่มผู้อ่าน (intended audience) มีอิทธิพลต่อผู้แปลในการตัดสินใจเลือก วิธีการแก้ปัญหาในการแปลที่เกิดจาก “เอกภพของสรรพสาระ” ปัญหาในการแปลที่เกิดจากเอก ภพของสรรพสาระ มาจากวัตถุประสงค์ ธรรมเนียม หรือความเชื่อบางอย่างในวัฒนธรรมต้นทางที่ไม่เป็น ที่ยอมรับในวัฒนธรรมปลายทาง (Bitube, 1822 อ้างถึงใน Lefevere, 1992: 93 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 50) เช่น สิ่งที่ปรากฏวัฒนธรรมต้นทางถือเป็นสิ่งต้องห้าม (taboos) ใน วัฒนธรรมปลายทาง (Lefevere, 1992: 41 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 33)

ผู้วิจัยจะนำทฤษฎีการแปลของเลอเฟอแวร์มาใช้ศึกษาปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มี อิทธิพลต่อแนวทางการแปลเรื่อง *Pride and Prejudice* ทั้งสองสำนวน โดยจะแบ่งการศึกษา ออกเป็น 3 ประเด็นคือ การอุปถัมภ์ ขนบทางวรรณศิลป์ และคตินิยม ดังแสดงโดยละเอียดใน บทที่ 5

บทที่ 3

นวนิยายเรื่อง **Pride and Prejudice** ของเจน ออสเตน และ ประวัติการแปลนวนิยายเรื่อง **Pride and Prejudice** ในประเทศไทย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะเริ่มจากการพิจารณาความรู้นอกตัวบทและในตัวบทของนวนิยายเรื่อง **Pride and Prejudice** ตามทฤษฎีการแปลวรรณกรรมของ วิลยา วิวัฒน์ศรี จากนั้นจะทำการศึกษาประวัติการแปลนวนิยายเรื่อง **Pride and Prejudice** ในประเทศไทย โดยการสำรวจสำนวนแปลภาษาไทยของเรื่อง **Pride and Prejudice** ตลอดจนศึกษาประวัติและผลงานของผู้แปลสำนวนดังกล่าว

3.1 ความรู้นอกตัวบทและในตัวบทของนวนิยายเรื่อง **Pride and Prejudice**

สำหรับความรู้นอกตัวบทของนวนิยายเรื่อง **Pride and Prejudice** ผู้วิจัยจะพิจารณา 2 ประเด็น คือ ชีวิตประวัติและผลงานของ เจน ออสเตน (ค.ศ. 1775-1817) และบริบททางสังคมและวัฒนธรรมอังกฤษในสมัยของเจน ออสเตน ส่วนความรู้ในตัวบทของนวนิยายจะศึกษา 2 ประเด็น คือ คำนิยามของนวนิยายรัก และลักษณะเด่นของนวนิยายเรื่อง **Pride and Prejudice** สำหรับความรู้ในตัวบทเกี่ยวกับบริบทการประพันธ์ องค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ องค์ประกอบทางวรรณกรรม องค์ประกอบทางภาษา และปัจจัยภายนอกนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอโดยละเอียดในบทวิเคราะห์ของบทที่ 4 ต่อไป

3.1.1 ชีวิตประวัติและผลงานของเจน ออสเตน (ค.ศ. 1775-1817)¹

เจน ออสเตน (Jane Austen) เกิดเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1775 (พ.ศ. 2318) ที่เมืองสติเวนตัน (Steventon) มณฑลแฮมป์เชอร์ (Hampshire) ประเทศอังกฤษ เจน ออสเตนเป็นบุตรธิดาของท่านซารุคคูณจอร์จ และนางคัสซานดรา ออสเตน (George and Cassandra Austen) เจน ออสเตนเป็นบุตรที่ 1 ใน 2 คนและนับเป็นบุตรคนที่ 7 จากพี่น้องทั้งหมด 8 คน ด้านการศึกษา เจน ออสเตนได้เข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาอย่างเป็นทางการเพียง 2 ช่วงสั้นๆ คือ ในช่วงแรก เมื่อ ค.ศ. 1783 -ขณะเจน ออสเตนอายุได้ 7 ปี โดยเข้าศึกษา ณ โรงเรียนประจำแห่งหนึ่งในเมืองออกซฟอร์ด (Oxford) ซึ่งญาติของเธอเป็นเจ้าของ จากนั้นในฤดูร้อนของ

¹ สรุปและเรียบเรียงจาก Poplawski, Paul. *A Jane Austen Encyclopedia*. Connecticut: Greenwood Press, 1998

ปีเดียวกัน เจน ออสเตนถูกส่งไปเรียนที่โรงเรียนในเมืองเซาธัมป์ตัน (Southampton) แต่เนื่องจากการระบาดของโรคไข้รากสาตใหญ่ ทำให้เจน ออสเตนป่วยด้วยโรคดังกล่าวและถูกนำตัวกลับบ้าน ในช่วงที่สอง เจน ออสเตนเข้าศึกษาที่โรงเรียนแอบบี (Abbey) ในเมืองเรดดิ้ง (Reading) ตั้งแต่ฤดูใบไม้ผลิของ ค.ศ. 1785 จนถึงสิ้น ค.ศ. 1786 นอกจากการศึกษาทั้งสองช่วงนี้ เจน ออสเตนเรียนหนังสือที่บ้านโดยมีบิดา และพี่ชาย 2 คนของเธอคือ เจมส์ (James) และเฮนรี (Henry) เป็นผู้สอน (Poplawski, 1998: 6,73) ถึงแม้ว่าเจน ออสเตนจะไม่ได้เรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นทางการมากนัก แต่บิดาของเธอซึ่งเป็นผู้มีการศึกษาก็ได้ส่งเสริมให้เจน ออสเตนเพิ่มพูนทักษะทั้งการอ่านและเขียน โดยจะเห็นได้จากการศึกษาที่เธอเริ่มอ่านหนังสือหลากหลายประเภทตั้งแต่วัยเยาว์ อาทิ นวนิยายของเฮนรี ฟิลด์ิง (Henry Fielding) ลอเรนซ์ สเตอร์น (Laurence Sterne) แซมมวล ริชาร์ดสัน (Samuel Richardson) และบทกวีนิพนธ์ของเซอร์ วอลเตอร์ สกอตต์ (Sir Walter Scott) (Drabble, 2000:51-52)

ใน ค.ศ. 1801 บิดาของเจน ออสเตนเกษียณอายุจากการทำงานและได้ย้ายครอบครัวไปอยู่ที่เมืองบาธ (Bath) หลังจากบิดาถึงแก่กรรมใน ค.ศ. 1805 เจน ออสเตน พร้อมด้วยมารดาและพี่น้องได้ย้ายไปอยู่ที่เมืองเซาธัมป์ตันใน ค.ศ. 1806 และจากนั้นย้ายกลับไปยังเมืองชอว์ตัน (Chawton) ซึ่งอยู่ในมณฑลแฮมป์เชอร์ที่เป็นถิ่นกำเนิดของเธอใน ค.ศ. 1809 (Sherry, 1976: 18-23) เจน ออสเตนได้พำนักอาศัยอยู่ที่เมืองชอว์ตันจนกระทั่งสิ้นชีวิตด้วยโรคซึ่งได้รับการสันนิษฐานภายหลังว่าเป็นโรคแอดดิสัน (Addison's disease) เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม ค.ศ. 1817 รวมอายุ 41 ปี ร่างของ เจน ออสเตนถูกฝังไว้ที่วิหารวินเชสเตอร์ (Winchester) ในมณฑลแฮมป์เชอร์ (Drabble, 2000: 52)

ถึงแม้ว่าเจน ออสเตนจะไม่ได้สมรส² แต่เธอก็มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่น (Drabble, 2000: 52) เจน ออสเตนใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายอยู่ในชนบทของอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ เธอสนิทกับพี่สาวคนเดียวของเธอคือคัสซานดรา (Cassandra) ซึ่งอายุมากกว่าเธอ 2 ปี สำหรับพี่น้องฝ่ายชายของเธอ พี่คนโตชื่อเจมส์มีอาชีพเป็นบาทหลวงสืบต่อบิดา พี่คนที่สองชื่อจอร์จ (George) (ไม่มีการกล่าวถึงประวัติ) พี่คนที่สามชื่อเอ็ดเวิร์ด (Edward) ได้รับการอุปถัมภ์เป็นบุตรบุญธรรมของญาติผู้ร่ำรวย พี่คนที่สี่ชื่อเฮนรี ถือเป็นพี่ชายคนโปรดของเจน ออสเตน อาจเป็นเพราะชีวิตของเฮนรีเต็มไปด้วยสีสันเนื่องด้วยมีอาชีพที่หลากหลายตั้งแต่เคยรับราชการทหารบก เป็นนายธนาคารแล้วล้มละลายในภายหลัง และท้ายที่สุดก็มารับหน้าที่เป็นผู้ช่วยบาทหลวง สำหรับพี่ชายคนที่ห้าและน้องชายคนสุดท้ายคือ ฟรานซิส (Francis) และชาร์ลิส (Charles) ต่างก็รับราชการทหารเรือ ซึ่งในภายหลังทั้งสองคนได้รับเลื่อนยศถึงระดับนายพล (Sherry, 1976: 12-13 and Douglas, 1975: 16-18) จะเห็นได้ว่า แม้ชีวิตของเจน ออสเตนจะอยู่ในวงสังคมที่ค่อนข้าง

² ในหนังสือหลายเล่มได้อ้างถึงชีวิตรักของเจน ออสเตนว่า ถึงแม้เธอจะไม่ได้สมรส แต่เธอก็ได้รับการทาบหมั้นจากชายผู้มาหมายปองหลายคน และครั้งหนึ่งใน ค.ศ. 1802 เธอก็เกือบที่จะตกลงปลงใจสมรสกับชายผู้หนึ่ง โดยได้ตอบรับการแต่งงานกับชายผู้นั้นไปแล้ว แต่เปลี่ยนใจไม่สมรสในวันรุ่งขึ้น ด้วยได้ใคร่ครวญดูแล้วว่าเธอไม่อาจสมรสโดยปราศจากความรักหรือจะสมรสเพียงเพราะมีผู้มาเสนอ (Sherry, 1976: 20 and Drabble, 2000: 52)

จำกัด และความรู้เรื่องในเรื่องราวของโลกก็อาจไม่สู้กว้างขวางนัก แต่เจน ออสเตนก็สามารถใช้พรสวรรค์และความละเอียดละไมในการประพันธ์เขียนนวนิยายจากเรื่องที่เกิดขึ้นจริงรอบๆ ตัวได้ จึงไม่น่าแปลกใจที่นวนิยายของเจน ออสเตนจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับครอบครัว โดยหลายเรื่องมีตัวละครเอกเป็นพี่สาวน้องสาวคู่หนึ่งที่สนิทกันมาก และหลายเรื่องมีตัวละครที่มีอาชีพและบุคลิกลักษณะเหมือนกันกับญาติพี่น้อง ตลอดจนมิตรสหายของเธอเอง (สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์, 2546: 42)

เจน ออสเตนเริ่มงานประพันธ์ครั้งแรกตั้งแต่ ค.ศ. 1787 เมื่อมีอายุได้เพียง 11 ปี ผลงานในวัยเยาว์เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นและบทละครเขียนล้อเลียนวรรณกรรม (burlesque) ของยุคนั้น โดยเฉพาะงานการล้อเลียนวรรณกรรมกอธิก (Gothic) ประเภทแสดงอารมณ์ความรู้สึก และลึกลับสยองขวัญ โดยงานในช่วงแรกได้รวบรวมไว้ในสมุดบันทึกจำนวน 3 เล่มซึ่งงานทั้งหมดโดยรวมถึงแม้จะเป็นเพียงงานเขียนสั้นๆ และเห็นได้ชัดว่าเป็นผลงานของเด็ก เพราะจากตัวบทจะเห็นคำที่สะกดผิดตามวิสัยเด็ก (Poplawski, 1998: 74 and Sherry, 1976: 15) แต่ก็ต้องถือว่าเป็นผลงานที่ฉายแววพรสวรรค์ทางการประพันธ์บางอย่างของเธอออกมา ตัวอย่างของผลงานในวัยเด็กของเจน ออสเตนมีดังนี้ (Poplawski, 1998: 7-9)

บันทึกเล่มที่ 1 ประกอบด้วย

- Frederic and Elfrida
- Jack and Alice
- Edgar and Emma
- Henry and Eliza
- The Adventures of Mr. Harley (Wikipedia, 2009: online)
- Sir William Mountague
- Memoirs of Mr. Clifford (Wikipedia, 2009: online)
- The Beautiful Cassandra
- Amelia Webster
- The Visit
- The Mystery
- The Three Sisters
- A Fragment
- A Beautiful Description of the Different Effects of Sensibility on Different Minds
- The Generous Curate
- Ode to Pity

บันทึกเล่มที่ 2 ประกอบด้วย

- Love and Friendship
- The History of England
- A Collection of Letters
- Sir Charles Grandison
- Lesley Castle
- The Female Philosopher
- The First Act of a Comedy
- A Letter from a Young Lady
- A Tour through Wales
- A Tale

บันทึกเล่มที่ 3 ประกอบด้วย

- Evelyn
- Catharine, or the Bower (Wikipedia, 2009: online)

ความสามารถในการประพันธ์ที่ฉายชัดขึ้นสามารถเห็นได้จากงานชิ้นถัดมาของเธอระหว่าง ค.ศ. 1793-1794 เธอได้เขียนเรื่อง Lady Susan ซึ่งตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแวดวงวรรณกรรมถือว่า Lady Susan เป็นงานที่ทำให้เธอสมควรได้รับการยอมรับในฐานะนักเขียนเป็นครั้งแรก (Douglas, 1975: 53-54)

หลังจากนวนิยายเรื่อง Lady Susan เจน ออสเตนได้เขียนนวนิยายอีก 6 เรื่อง ซึ่งสามารถแบ่งออกตามช่วงเวลาการประพันธ์ได้ดังนี้ (Poplawski, 1998: 74)

■ ช่วงยุค 1790

- Sense and Sensibility

Sense and Sensibility ถือเป็นนวนิยายเรื่องแรกที่ เจน ออสเตนประพันธ์ขึ้น (Poplawski, 1998: 268) ในประมาณ ค.ศ. 1795 เจน ออสเตนได้ประพันธ์นวนิยายในรูปแบบของจดหมายขึ้น โดยใช้ชื่อว่า Elinor and Marianne นวนิยายเรื่องนี้ถือว่าเป็นนวนิยายเรื่องแรกที่เจน ออสเตนก้าวข้ามจากการเขียนวรรณกรรมล้อเลียนมาสู่การเขียนนวนิยายอย่างแท้จริง โดยแนวของเรื่องเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่จริง ในเวลาต่อมา เธอได้ปรับปรุงแก้ไขเรื่อง Elinor and Marianne ใน ค.ศ. 1799 ให้อยู่ในรูปนวนิยายแบบบรรยายโดยอาศัยบุรุษที่สามเป็นผู้เล่าเรื่องและให้ชื่อใหม่ว่า Sense and Sensibility (Sherry, 1976: 16-21) นวนิยายเรื่อง Sense and Sensibility ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกใน ค.ศ. 1811 โดยหน้าปกมิได้ระบุชื่อของ เจน ออสเตนในฐานะนักประพันธ์ เพียงแต่ระบุว่า By a Lady (จากการสำรวจพบว่าตลอดระยะเวลา

ที่ออสเตรเลียยังมีชีวิตอยู่ นวนิยายทุกเรื่องของออสเตรเลียที่ได้รับการตีพิมพ์ไม่เคยได้รับการระบุชื่อของเธอในฐานะนักประพันธ์ (Poplawski, 1998: 16-17)

- Pride and Prejudice

ออสเตรเลียประพันธ์เรื่อง First Impressions ขึ้นระหว่างปี 1796-1797 (Poplawski, 1998: 74) และได้ส่งให้สำนักพิมพ์เพื่อตีพิมพ์แต่ได้รับการปฏิเสธเพราะในยุคนั้นนิยมกันแต่นวนิยายแนวอกติก ซึ่งเป็นเรื่องลึกลับเหนือธรรมชาติ น่าสะพรึงกลัว และมีฉากเป็นบ้านผีสิงหรือปราสาทราชวัง (จูเลียต, "คำแถลงของผู้แปล", ใน ออสเตรเลีย, 2546: 11) จนต่อมาในระหว่าง ค.ศ. 1811-1812 เจน ออสเตรเลียได้ปรับปรุงแก้ไข First Impression ครั้งใหญ่และให้ชื่อใหม่ว่า Pride and Prejudice ใน ค.ศ. 1813 Pride and Prejudice ได้รับการตีพิมพ์โดยระบุชื่อผู้ประพันธ์ว่าแต่งโดยผู้ประพันธ์คนเดียวกันกับผู้ประพันธ์เรื่อง Sense and Sensibility (Poplawski, 1998: 17)

- Northanger Abbey

เจน ออสเตรเลียประพันธ์เรื่อง Susan ขึ้นระหว่าง ค.ศ. 1797-1799 และได้ปรับปรุงแก้ไขใหม่ระหว่าง ค.ศ. 1802-1803 จากนั้นจึงได้ขายต้นฉบับให้แก่สำนักพิมพ์แต่สำนักพิมพ์ไม่ได้ทำการตีพิมพ์ ซึ่งภายหลังจากที่เจน ออสเตรเลียได้เสียชีวิตไปแล้ว เฮนรี พี่ชายของเจน ออสเตรเลียได้ซื้อลิขสิทธิ์ของเรื่อง Susan กลับคืนมาและได้ตีพิมพ์ในชื่อใหม่ว่า Northanger Abbey โดยได้ตีพิมพ์ออกมาพร้อมเรื่อง Persuasion ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1817 (Poplawski, 1998: 11-13 and 209-210)

■ ช่วงยุค 1810

- Mansfield Park

เจน ออสเตรเลียประพันธ์เรื่องนี้ระหว่าง ค.ศ. 1811-1813 และได้รับการตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1814 (Poplawski, 1998: 17-18 and 74)

- Emma

เจน ออสเตรเลียประพันธ์เรื่องนี้ระหว่าง ค.ศ. 1814-1815 และได้รับการตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1815 (Poplawski, 1998: 74 and 129)

- Persuasion

เจน ออสเตรเลียประพันธ์เรื่องนี้ระหว่าง ค.ศ. 1815-1816 และได้รับการตีพิมพ์ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1817 (Poplawski, 1998: 17-21 and 74) หลังจากการเสียชีวิตของเธอ

นอกจากนวนิยายทั้ง 6 เรื่องข้างต้นแล้ว เจน ออสเตรเลียยังมีผลงานนวนิยายอีก 2 เรื่องที่ยังเขียนไม่เสร็จคือ เรื่อง The Watsons ซึ่งแต่งขึ้นระหว่างค.ศ. 1804-1805 อันเป็นปีที่บิดาของเธอถึงแก่กรรม (Poplawski, 1998: 74 and 308) และอีกเรื่องคือ Sanditon ที่แต่งขึ้นเมื่อ

เดือนมกราคม ค.ศ. 1817 แต่ออสเตรียไม่สามารถแต่งตั้งจอห์นเพราะเธอล้มป่วยลงและสุดท้ายก็ถึงแก่กรรมในเดือนกรกฎาคมของปีเดียวกัน (Poplawski, 1998: 74 and 259)

นอกจากผลงานประเภทร้อยแก้วที่กล่าวมา เจน ออสเตรียยังมีผลงานประเภทร้อยกรองเขียนในรูปแบบของกลอนสั้นแสดงอารมณ์ขัน (amusing light verse) ที่แต่งให้กับสมาชิกในครอบครัวในโอกาสต่างๆ (Pemberly, 2009: online)

3.1.2 บริบททางสังคม และวัฒนธรรมของอังกฤษในสมัยของเจน ออสเตรีย (ค.ศ. 1775-1817)

เจน ออสเตรียมีชีวิตอยู่ระหว่างค.ศ. 1775-1817 ในรัชสมัยของพระเจ้าจอร์จที่ 3 ของอังกฤษ (ค.ศ. 1738-1820) (Wikipedia, 2009: online) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีเหตุการณ์ต่างๆ ที่สำคัญเกิดขึ้นมากมาย ในช่วงเวลาดังกล่าวถือเป็นช่วงของการเปลี่ยนผ่านระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 18 เข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 19 ซึ่งความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในสังคมอังกฤษ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเจน ออสเตรียและครอบครัวอาศัยอยู่ในชนบทตอนใต้ของประเทศอังกฤษซึ่งค่อนข้างห่างไกล จึงทำให้มิได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมมากเท่าใดนัก ชีวิตของเจน ออสเตรียและสังคมในบริเวณนั้นยังคงเป็นไปโดยเรียบง่าย บางคนอาจกล่าวว่า บรรดาภรรยาในยุคนี้ยังคงมีหน้าที่เพียงทำงานเย็บปักถักร้อย ดูแลบ้านเรือนและครอบครัว ใช้เวลาไปกับการอ่านบทกวีหรือการชုชิบนิทาน (Sherry, 1976: 10)

ตั้งแต่ ค.ศ. 1791 คริสต์ศาสนาได้รับการฟื้นฟูและมีอิทธิพลในสังคมมากขึ้นเนื่องจากการเคลื่อนไหวอย่างเข้มแข็งของขบวนการไวสเลย์ (Sherry, 1976: 10) ซึ่งเป็นกลุ่มของสมาชิกเมธอดิซึม (Methodism) หรือนิกายโปรเตสแตนต์ที่เคร่งครัดในหลักคำสอน ขบวนการนี้นำโดยจอห์น และชาร์ลส์ ไวสเลย์ และยอร์ช ไวท์ฟิลด์ (Oxford-River Books : English-Thai Dictionary, 2004: 560) ในช่วงเวลาเดียวกัน ก็ยังถือเป็นยุคทองของแดนไดติซึม (dandyism) (Sherry, 1976: 10) ซึ่งเป็นยุคที่คนให้ความสนใจกับการแต่งกายจนเกินควร (The Free Dictionary, 2009: online) โดยเฉพาะความนิยมแต่งกายของสุภาพบุรุษที่ออกจะเป็นแบบชายเจ้าสำอางค์ หรือเป็นยุคที่อาจกล่าวได้ว่าชายชาวอังกฤษมีนายโบ บรัมเมล (Beau Brummel) เป็นต้นแบบของการแต่งกาย (Wikipedia, 2009: online)

ในช่วง ค.ศ. 1776 สหรัฐอเมริกาประกาศอิสรภาพจากอังกฤษ จากนั้นใน ค.ศ. 1789 เกิดการปฏิวัติในฝรั่งเศส และระหว่าง ค.ศ. 1793-1815 อังกฤษได้ทำสงครามทางทะเลครั้งใหญ่กับฝรั่งเศสถึง 2 ครั้ง คือ การสู้รบที่แหลมทราฟัลการ์ (Battle of Trafalgar) ในค.ศ. 1805 และสมรภูมิมิววอเตอร์ลู (Battle of Waterloo) ในค.ศ. 1815 จากการสงครามนี้ทำให้อังกฤษให้ความสำคัญกับการเพิ่มแสนยานุภาพของกองทัพบกและกองทัพเรืออังกฤษ (Sherry, 1976: 11)

แม้เจน ออสเตนจะอาศัยอยู่ในชนบทห่างไกลของอังกฤษและเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้ก็อาจไม่ได้มีผลกระทบทางตรงต่อเธอมากนัก แต่อาจกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้เกิดขึ้นกับครอบครัวของเจน ออสเตน จึงทำให้เธอมองเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเหล่านี้ผ่านครอบครัว ดังปรากฏให้เห็นในผลงานการประพันธ์ของเธอ อาทิ ตัวละครที่มีลักษณะชนชั้นนำใหม่ที่เพิ่งจะมีฐานะร่ำรวยจากการค้าขายและความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม หรือการมีค่านิยมที่ประจำอยู่ตามเมืองต่างๆ ในเรื่อง *Pride and Prejudice* หรือ ตัวละครที่รับราชการทหารเรือในเรื่อง *Mansfield Park* และ *Persuasion* โดยเฉพาะในเรื่องหลัง เจน ออสเตนได้บรรยายถึงอาชีพทหารเรือโดยละเอียดว่าเป็นอาชีพที่สามารถใช้เงินปันได้อุตสาหกรรมการค้าของชายที่ไม่ได้มาจากตระกูลที่มีฐานะดี ซึ่งน่าจะเป็นเพราะเธอมีพี่ชายและน้องชายรับราชการทหารเรืออยู่ จึงไม่น่าประหลาดใจที่เจน ออสเตนจะนิยมชมชื่นต่อความเข้มแข็ง ความยึดมั่นในอุดมคติ และการรักษาไว้ซึ่งภราดรภาพของเหล่าทหารหาญเหล่านี้ นอกจากนี้ยังปรากฏอีกว่า เจน ออสเตนได้อ้างถึงความสำคัญของอาณานิคมในฐานะแหล่งรายได้ของอังกฤษในเรื่อง *Persuasion* และ *Mansfield Park* และยังพบการเขียนทำทายลัทธิเมโธดิสต์ในเรื่องหลังอีกด้วย สำหรับในเรื่อง *Emma* ออสเตนได้อ้างอิงถึงเรื่องการค้าทาสด้วย (Sherry, 1976: 11)

จากเรื่องไกลตัว เมื่อพิจารณาต่อไปถึงบริบททางสังคมที่อยู่รอบตัวในยุคสมัยของเจน ออสเตน ซึ่งถือว่าเป็นวัตถุดิบชั้นเยี่ยมสำหรับการประพันธ์นวนิยายของเธอ สมัยของเจน ออสเตนซึ่งก็คือยุคคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นสมัยที่ชีวิตบางอย่างในบ้านของคนอังกฤษชนชั้นกลางคล้ายคลึงกับชีวิตชนชั้นกลางของเมืองไทยในคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นว่าผู้มีคนใช้ไว้ช่วยประกอบกิจการงานในครอบครัว มีพี่เลี้ยงนางนม จึงจะดูว่าเป็นผู้ดีมีฐานะดีตามควร อีกทั้งยังเป็นสมัยที่ผู้หญิงเต็มรั้วทั้งแบบโบราณและสมัยใหม่ แต่ยังไม่นิยมการหัวเราะเสียงดังเก๋เกี้ยว อันเป็นการเสียมารยาท (จุลียศ. “คำแถลงของผู้แปล” ใน ออสเตน, 2546: 11-12) มีกิจกรรมบันเทิงใจตามโอกาสและฐานะอันควรตามแบบฉบับครอบครัวในชนบท สำหรับเรื่องความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวนั้นเป็นความสัมพันธ์แบบที่พบเห็นได้ทั่วไปในครอบครัวชนบทในยุคนี้ คือครอบครัวมีความแน่นแฟ้นและอบอุ่น (Sherry, 1976: 11)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าบริบททางสังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของความเป็นไปในโลกได้มีผลต่อการประพันธ์งานของออสเตนไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

3.1.3 ประเภทนวนิยายของเรื่อง *Pride and Prejudice*

นวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* ของเจน ออสเตนได้รับการจัดให้เป็นนวนิยายประเภทนวนิยายรัก (Romance Novel) โดยนักวิชาการต่างประเทศหลายท่าน ดังนี้

ใน *The Cambridge Companion to Jane Austen* เอ็ดเวิร์ด โคปแลนด์ (Edward Copeland) และจูเลียต แม็คมาสเตอร์ (Juliet McMaster) ได้จัดให้นวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* เป็นนวนิยายรัก (Romantic fiction) ที่มีความโดดเด่นต่างไปจากนวนิยายรักธรรมดา

ทั่วไป ที่ไม่ได้นำเสนอเพียงเรื่องราวของการแต่งงาน ความรัก ความสุข และเสียงหัวเราะ แต่ยังแฝงไปด้วยเรื่องสอนใจเกี่ยวกับศีลธรรมอันดีงามและความประพฤติที่เหมาะสมในสังคม โดยมีตัวละครเอกของเรื่องเป็นนางเอก (Heroine) ที่มีลักษณะของกุลสตรีที่มีความประพฤติเหมาะสม (Copeland and McMaster, 1997: 49-52)

สำหรับ The Oxford Companion to English Literature นั้นแม้ว่าจะไม่ได้จัดเจน ออสเตน อยู่ในกลุ่มของนักประพันธ์ในยุคจินตนิยมฟื้นฟู (romantic revival) อย่าง ชาร์ลอตต์ บรอนเต (Charlotte Brontë) หรือเซอร์วอลเตอร์ สกอตต์ แต่ก็ได้จัดให้ผลงานของเจน ออสเตน เป็นนวนิยายรัก (romantic fiction) โดยกล่าวว่า ผลงานของเจน ออสเตนเป็นนวนิยายรักที่เขียนได้อย่างลงตัวในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรักกับเงินตรา (love and property) และยังสามารถสร้างภาพความรักของหญิงสาวในการเลือกคู่ได้อย่างพอเหมาะพอดี โดยนวนิยายรักของเจน ออสเตนทุกเรื่องจะจบลงด้วยความสำเร็จในการแต่งงาน (Drabble, 2000: 870-871)

นอกจากนี้ นอร์แมน เซอร์รี่ (Norman Sherry) ยังได้กล่าวเกี่ยวกับผลงานของเจน ออสเตน ใน Literature in Perspective: Jane Austen ว่าเป็น นวนิยายรัก (romance novel) ที่มีโครงเรื่องเป็นเรื่องราวของความรัก การเลือกคู่ครอง และการแต่งงาน ตลอดจนศีลธรรมอันดีงามในการประพฤติตนอย่างเหมาะสมของตัวละคร (Sherry, 1976: 35, 96)

3.1.4 คำนิยามของนวนิยายรัก (Romance Novel)

The Oxford Companion to English Literature ได้ให้ความหมายของนวนิยายรัก (romantic fiction) โดยอ้างอิงถึงงานประวัติศาสตร์วรรณกรรมของคลารา รีฟ (Clara Reeve) ใน The Progress of Romance ว่านวนิยายรักเป็นวรรณกรรมที่แตกต่างจากวรรณกรรมทั่วไปในแง่ของเรื่องที่มีการแสดงอารมณ์ความรู้สึกสูง และสร้างอารมณ์ชวนฝันและปรารถนาที่แตกต่างไปจากชีวิตความเป็นจริง (Drabble, 2000: 870, 872)

สมาคมนักเขียนนวนิยายรักแห่งอเมริกา (Romance Writers of America) ได้ให้คำจำกัดความคำว่า “นวนิยายรัก (romance novel)” ว่า “เป็นบทประพันธ์ที่เน้นในเรื่องของความสัมพันธ์และความรักระหว่างชายหญิง และจะต้องเป็นบทประพันธ์ที่ให้ความรู้สึกอิ่มเอมใจแก่ผู้อ่าน (emotionally satisfying) ตลอดจนจบลงอย่างมีสมหวัง (optimistic ending)” (Wikipedia, 2009: online)

So Sethaputra ได้ให้คำจำกัดความ romance ไว้ว่า “นิยายที่เขียนขึ้นอย่างโลดโผนเพื่อชวนใจ เช่น เรื่องรัก เรื่องหาขุมทรัพย์” (So Sethaputra, 2542: 1253)

พจนานุกรมออกซฟอร์ด-ริเวอร์ บุกส์ : อังกฤษ-ไทย. ก็ได้ให้ความหมายของคำว่า romance ไว้หลายความหมายด้วยกัน คือ “นิยายเรื่องรัก (love story) นิยายเกี่ยวกับวีรบุรุษในสมัยสมัยกลาง (medieval tale) นิยายโลดโผนที่เชื่อไม่ได้ (improbable tale) หรือ นวนิยาย

เหลือเชื่อ (make-believe) นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของคำว่า romantic fiction ว่าเป็น “นิยายรักๆ ใคร่ๆ” (Oxford-River Books : English-Thai Dictionary, 2004: 762)

จากความหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่านิยามของนวนิยายรักมีทั้งความหมายที่แคบและกว้าง แต่ความหมายโดยรวมก็คือ เป็นเรื่องราวของความรักระหว่างชายหญิงที่อาจจบลงแบบมีความสุขหรือผิดหวัง แต่เนื้อเรื่องสามารถให้ความสุขใจ สะเทือนใจ ชวนฝัน ตลอดจนความซาบซึ้งแก่ผู้อ่าน

นวนิยายรักสามารถจำแนกได้เป็น 8 ประเภทด้วยกัน คือ

- 1) นวนิยายรักร่วมสมัย (contemporary romance) คือนวนิยายรักที่แต่งขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2
- 2) นวนิยายรักยุคดั้งเดิม (historical romance) คือนวนิยายรักที่แต่งขึ้นก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2
- 3) นวนิยายรักแนวเหนือธรรมชาติ (paranormal romance) อาทิ มีองค์ประกอบของเรื่องเพ้อฝัน (fantasy fiction) หรือเป็นแนววิทยาศาสตร์ (scientific fiction)
- 4) นวนิยายรักข้ามภพ (time-travel romance)
- 5) นวนิยายรักเชิงจิตวิญญาณ (inspirational romance)
- 6) นวนิยายรักต่างเชื้อชาติและวัฒนธรรม (multicultural romance) (Wikipedia, 2009: online)
- 7) นวนิยายรักแบบตื่นแต่ระทึกขวัญ (romance suspense)
- 8) นวนิยายรักแนวกอธิก (แนวลึกลับสยองขวัญและเกี่ยวกับผีปีศาจ) (Gothic romance) (Forwriter, 2009: online)

ลักษณะของนวนิยายรักประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักคือ

1) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรักของชายและหญิง ซึ่งก็คือพระเอกและนางเอกของเรื่องที่ต้องพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกันให้เติบโตเป็นความรัก โดยวิธีการพัฒนาความสัมพันธ์มีหลายรูปแบบ อาทิ

- ตัวละครสนใจกันและกันแต่เก็บเอาไว้หรือแสดงออกในสิ่งตรงกันข้าม
- ตัวละครมีความความหวั่นไหวในความเชื่อมั่นของตนเอง เช่น ถ้าพระเอกและนางเอกไม่ชอบกัน หรือมีความเชื่อผิดๆ ในอีกฝ่าย
- เกิดสถานการณ์ให้อีกฝ่ายได้เห็นและเกิดมุมมองที่ต่างจากเดิมเมื่อรู้จักกันมากขึ้น

- หลักจากเกิดมุมมองที่ทำให้รู้จักและยอมรับกันมากขึ้น ตัวละครเกิดความนับถือและยอมรับซึ่งกันและกันมากขึ้น ตลอดจนยอมรับว่าความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับอีกฝ่ายคือความรักอย่างแท้จริง
- ในตอนจบตัวละครจะเปิดเผยและแสดงความรู้สึกภายในให้อีกฝ่ายรับรู้ และมีการรอยคอบคำตอบของอีกฝ่าย ก่อนที่จะลงเอยอย่างมี

2) เป็นเรื่องของความขัดแย้ง (conflict) หรืออุปสรรคระหว่างตัวพระเอกและนางเอกที่เกิดจากอารมณ์ความรู้สึกภายในเป็นหลัก โดยความขัดแย้งหรืออุปสรรคที่ผู้เขียนแต่งขึ้นจะต้องเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การเอาชนะ ไม่ใช่สิ่งที่ปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขได้โดยง่าย

3) การแก้ปมแห่งความขัดแย้งหรือการเอาชนะอุปสรรคต้องอาศัยการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ระหว่างกันเพื่อนำไปสู่การจบอย่างมีความสุขและลงเอยด้วยดี (Forwriter, 2009: online)

โครงเรื่อง (plot) ของนวนิยายรักที่เป็นที่นิยม ได้แก่ (Forwriter, 2009: online)

- 1) หลงรักคนที่มีสถานภาพทางสังคมแตกต่างกัน
- 2) ค้นหาความรักที่แท้จริง
- 3) การต้องแต่งงานด้วยเหตุผลที่ไม่ใช่ความรัก
- 4) ความรักที่ต้องแข่งขัน
- 5) ถูกหลอกหรือล่อลวง
- 6) รักแรกพบ เป็นต้น

สำหรับตัวละครในนวนิยายรักนั้น ตัวละครถือว่ามีสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้ผู้อ่านสนใจและติดตามความเป็นไปของตัวละคร โดยเฉพาะพระเอกและนางเอก ดังนั้นในการสร้างพระเอกและนางเอกในนวนิยายรักนั้นจะต้องมีความลุ่มลึกอย่างที่สุด (Forwriter, 2009: online)

ในเรื่องฉาก สถานที่และเวลา (setting) นั้น ควรมีการพรรณนาถึงฉากสถานที่โดยละเอียดเพราะมีส่วนเกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร (Forwriter, 2009: online)

3.1.5 ลักษณะเด่นของนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice

เรื่องดังกล่าวแต่งขึ้นในยุคการฟื้นฟูจินตนิยม (romantic revival) ระหว่างปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ซึ่งวรรณคดีในยุคนี้มีจุดเด่นอยู่ที่การยอมรับความจำเป็นในการแสดงออกของความรู้สึกรุนแรง ความรู้สึกสงสาร และความรู้สึกส่วนตัวที่มีอิสระและเป็นเชิงอัตวิสัย กล่าวคือ ผู้เขียนได้นำเอาประสบการณ์ ค่านิยม และอารมณ์ความรู้สึก

ของตนสอดแทรกเข้าไปในเนื้อเรื่องด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545: 376 และ 419)

อย่างไรก็ดี แม้ว่าโครงเรื่องหลักของเรื่อง *Pride and Prejudice* จะถือเป็นนวนิยายรัก แต่ผู้วิจัยได้พบลักษณะเด่นอื่นๆ ที่น่าสนใจของนวนิยายเรื่องนี้ คือ

1) การนำเสนอเรื่องอาศัยแนวทางสังคมนิยม (realism) เพื่อมุ่งสะท้อนภาพของชีวิตจริงความเป็นอยู่ ค่านิยม ตลอดจนความเชื่อของสังคมชนชั้นกลางในชนบทในยุคปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 (Kirkpatrick, 1991: 1786 and Roger, 2001: 151) โดยเจน ออสเตนได้ใช้พรสวรรค์ในการประพันธ์บรรยายภาพชีวิตสามัญ ตลอดจนความรู้สึกนึกใจของตัวละครให้เป็นไปตามความเป็นจริง (จูเลียต, “คำแถลงของผู้แปล” ใน ออสเตน, 2546: 12) หรืออาจกล่าวได้ว่า เจน ออสเตนได้ใช้การบรรยายแบบเน้นบุคลิกลักษณะของตัวละครอันเป็นลักษณะของสังคม (The novel of manners) โดยเขียนนวนิยายจากการสังเกตพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งสิ่งนี้จะแสดงออกถึงจิตวิญญาณและคุณธรรมร่วมที่มีอยู่ในสังคมของผู้เขียนและผู้อ่านในยุคนั้นๆ (เถกิง พันธุ์เถกิงอมร, 2541: 25)

จากลักษณะเด่นดังกล่าวในการเขียนแนวสังคมนิยม นักวิจารณ์วรรณกรรมได้ยกย่องผลงานของเธอเป็นอย่างมาก เพราะถึงแม้ผลงานของเธอจะเป็นเพียงแค่ภาพเล็กๆ ในวงแคบๆ แต่เจน ออสเตนเป็นคนช่างสังเกต ช่างศึกษาชีวิตมนุษย์โดยลึกซึ้ง สนใจความสัมพันธ์ระหว่างหนุ่มสาว การเกี้ยวพาราสี และการแต่งงาน ตลอดจนความเป็นอยู่และสถานะทางสังคมของยุคที่เธออยู่ ยิ่งไปกว่านั้นยังมีผู้กล่าวว่า เจน ออสเตนจะไม่ยอมเขียนเรื่องที่ตนไม่มีประสบการณ์หรือไม่เคยพบเห็น ดังนั้นเรื่องของเธอจึงสมบูรณ์ที่สุดทั้งการสร้างตัวละคร บทสนทนา และบทเสียดสีอันนุ่มนวล (เกษม ขนบแก้ว, 2539: 202)

2) มีความเป็นนวนิยายประเภทครบสูตร (well-made novel) กล่าวคือ เป็นนวนิยายที่มีโครงเรื่องกระชับ ไม่มีเหตุการณ์นอกเรื่อง พฤติกรรมทุกอย่างของตัวละครมีเหตุผลชัดเจนรวมทั้งใช้ถ้อยคำอย่างประหยัด การพัฒนาเรื่องดำเนินถึงความรัดกุม และการเป็นไปตามขั้นตอนส่วนที่จำเป็นทุกส่วนในนวนิยายครบสูตรจะมีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลกันอย่างยิ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545: 470)

3) มีความเป็นนวนิยายครอบครัว (family novel) เพราะเนื้อเรื่องที่เจน ออสเตนนำเสนอไม่ได้ให้รายละเอียดเพียงเฉพาะความรักของหนุ่มสาว แต่ยังรวมไปการบรรยายภาพชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมชนบท ความรัก ความเอื้ออาทรในของครอบครัว กับเพื่อนพ้อง และญาติมิตร (เกษม ขนบแก้ว, 2539: 202)

4) มีความเป็นสุขนาฏกรรมมรรยาทสังคม (Comedy of manner) กล่าวคือ มีเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมของชายหญิงที่อยู่ใต้กฎเกณฑ์และประเพณีนิยมของสังคม ซึ่งส่วนมากเป็นกฎเกณฑ์ของชนชั้นกลางและชั้นสูง ซึ่งมักแสดงลักษณะแบบผู้ดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545: 470) ดังปรากฏในเนื้อเรื่องของ *Pride and Prejudice* ที่วาดภาพลักษณะของผู้มีสมบัติผู้ดีและผู้ประพฤติน่าเกลียด (Enotes, 2009: online and Sparknotes, 2009: online)

5) เป็นนิยายที่ให้ข้อคิดในเชิงศีลธรรมอันดี เพราะเจน ออสเตนเป็นผู้ตระหนักในความสำคัญของศีลธรรมอันดี งานของเธอจึงไม่ได้เป็นเพียงงานที่ให้ความบันเทิงหรือความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว แต่ยังจะให้ข้อคิดเกี่ยวกับความประพฤติที่เหมาะสมในสังคม และการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมของกุลสตรี (Sherry, 1976: 10)

3.2 ความรู้นอกรั้วบทของสำนวนแปลเรื่อง Pride and Prejudice

สำหรับความรู้นอกรั้วบท จะศึกษาประวัติการแปลนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice ในประเทศไทยว่ามีผู้แปลทั้งสิ้นกี่สำนวน จากนั้นจึงศึกษาประวัติและผลงานของผู้แปลแต่ละสำนวน สำหรับความรู้ในตัวของบทแปลเกี่ยวกับบริบทการแปล องค์ประกอบและกลวิธีการแปล องค์ประกอบทางวรรณกรรม องค์ประกอบทางภาษา และปัจจัยภายนอกนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอโดยละเอียดในบทวิเคราะห์ของบทที่ 4 ต่อไป

3.2.1 ประวัติการแปลนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice ในประเทศไทย

จากการสำรวจวรรณกรรมในประเทศไทย ผู้วิจัยพบว่าม้งานวรรณกรรม 2 เรื่องที่มีการตั้งข้อสังเกตว่าใช้เค้าโครงเรื่องจากเรื่อง Pride and Prejudice และพบวรรณกรรมอีก 2 เรื่องที่ระบุอย่างชัดเจนว่าแปลจากเรื่อง Pride and Prejudice รายละเอียดของวรรณกรรมทั้ง 4 เรื่อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) บทนิพนธ์เรื่อง “สามสาว” ซึ่งประพันธ์โดยพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์เมื่อพ.ศ. 2484 (จุลจักรพงษ์, พระองค์เจ้า, เกิดวังปารุสก์ เล่ม 1, 2516) โดยจากฐานข้อมูลของหอสมุดแห่งชาติ ได้ระบุข้อมูลไว้ว่าเป็นนวนิยายไทยที่อาศัยเค้าโครงเรื่องจากเรื่อง Pride and Prejudice (จุลจักรพงษ์, พระองค์เจ้า, สามสาว, 2516)

2) นวนิยายเรื่องปริศนา พีรยา อัชฌา ได้เสนอว่านวนิยายเรื่องปริศนา ซึ่งประพันธ์โดย ว.ณ ประมวญมารคเมื่อ พ.ศ. 2494 โดยใช้โครงเรื่อง "ซินเดอเรลลา" และได้ต้นเค้ามาจากนวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice โดยมีลักษณะล้อ (เลียนแบบ) เรื่อง Pride and Prejudice หลายประการ ทั้งในด้านโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ตัวละคร และเทคนิคการประพันธ์ และเมื่อพิจารณาจากข้อมูลปลีกย่อยที่ผู้ประพันธ์ปริศนา ได้กล่าวถึงเจน ออสเตน และวรรณกรรมบางเรื่องของเธอในนวนิยายของตน (ปริศนา เล่ม ๑ หน้า ๒๒๓) ด้วยแล้ว ก็ยิ่งช่วยสนับสนุนว่า ว.ณ ประมวญมารค คงได้อ่านงานของเจน ออสเตน และชื่นชอบจนนำมาเป็นต้นเค้างานของตน (พีรยา อัชฌา, 2548: 138-147)

3) นวนิยายแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” แปลโดย “จูเลียต” หรือ ชนิด สายประดิษฐ์ เมื่อ พ.ศ. 2489 ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตรและหนังสือพิมพ์รายวันสุภาพบุรุษ ใน พ.ศ. 2490 และได้รับการรวมเล่มตีพิมพ์เป็นหนังสือครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2493 โดยสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ

4) นวนิยายแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์คลาสสิกเมื่อ พ.ศ. 2549 โดยมี “แก้วคำทิพย์ ไชย” หรือ “ปฐมา พรหมสรร” เป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียง (รายละเอียดเกี่ยวกับผู้แปลจะกล่าวโดยละเอียดในหัวข้อ 3.2.2)

โดยในสารนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะแนวทางการแปลเรื่อง *Pride and Prejudice* ที่ไม่ใช่แนวทางการแปลแนวตัดแปลง หรืออาศัยเค้าโครงเรื่อง ดังนั้นในการศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะสำนวนแปล “สาวทรงเสน่ห์” และสำนวนแปล “อหังการและอคติ”

3.2.1.1 ประวัติและผลงานของผู้แปลสำนวน “สาวทรงเสน่ห์”³

สำนวนแปล “สาวทรงเสน่ห์” ได้รับการแปลโดย “จูเลียต” หรือ คุณชนิด สายประดิษฐ์ คุณชนิด สายประดิษฐ์ สกุลเดิม ปริญญาญกุล เกิดเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2456 เป็นบุตรของขุนชาญรณกุล มารดาชื่อนางเขียว ปริญญาญกุล ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนสายปัญญา (ไพลิน รุ่งรัตน์, 2548: online) จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย และเข้าศึกษาต่อที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีเมื่อ พ.ศ. 2477 จากนั้นได้ทำงานเป็นครูสอนหนังสือที่โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี ต่อมาได้ย้ายมาสอนที่วิทยาลัยครูสวนสุนันทา และได้แต่งงานกับนายกุหลาบ สายประดิษฐ์ หรือ ศรีบูรพา นักคิด นักเขียนคนสำคัญของวงการวรรณกรรมไทย เมื่อ พ.ศ. 2478 มีบุตร 2 คน คือ แพทย์หญิงสุรภิน ธารโสภณ และนายสุรพันธ์ สายประดิษฐ์ ซึ่งมีอาชีพเป็นวิศวกรไฟฟ้า

สำหรับงานในวงการวรรณกรรมแปล คุณชนิดได้เริ่มงานแปลในพ.ศ. 2478 โดยการแนะนำของคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ ด้วยเห็นว่าคุณชนิดมีความรู้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเป็นอย่างดี คุณกุหลาบยังเป็นผู้ตั้งนามปากกาให้คุณชนิดอีกด้วยว่า “จูเลียต” โดยคุณชนิดได้อธิบายว่าคุณกุหลาบตั้งนามปากกาเป็นชื่อฝรั่งเพราะว่าคุณกุหลาบอยากให้พ้องกับงานแปลนิยายฝรั่งที่ทำอยู่ นอกจากนี้ คุณกุหลาบยังได้ขอให้คุณมาลัย ชูพินิจ หรือ แม่อนงค์ ผู้ดูแลฝ่ายวรรณกรรมของหนังสือพิมพ์ประชาชาติซึ่งเป็นผู้อ่านวรรณกรรมอังกฤษมาเป็นจำนวนมากเลือกเรื่องให้คุณชนิดเริ่มแปลลงหนังสือพิมพ์ประชาชาติ โดยเรื่องแรกที่คุณชนิดแปล คือ ความรักของเจนแอร์ (*Jane Eyre*) ประพันธ์โดยชาร์ลอตต์ บรอนเต

คุณชนิดได้ใช้เวลาว่างจากภารกิจประจำวันและในยามยากที่ต้องดูแลครอบครัวแต่ลำพังในการแปลงานเรื่องยาวต่าง ๆ งานแปลส่วนใหญ่จะเป็นงานวรรณคดีอังกฤษ เรื่องที่แปลมักจะได้อิงพิมพ์ในนิตยสารต่าง ๆ ก่อน แล้วจากนั้นก็ได้รับการทาบทามให้ตีพิมพ์รวมเล่ม

³ สรุปและเรียบเรียงจาก ชนิด สายประดิษฐ์ และสุรพันธ์ สายประดิษฐ์. สัมภาษณ์. 3 กันยายน 2549

งานแปลเรื่องยาวแทบทั้งหมดของคุณชนิดได้รับการพิมพ์เป็นเล่มมากกว่า 1 ครั้ง งานแปลเรื่องยาวทั้งหมดที่เป็นผลงานของคุณชนิดมีดังนี้⁴

1) ความรักของเียนแอร์ (Jane Eyre) ของซาลอท บรอนตี้

ได้รับการตีพิมพ์ 4 ครั้ง ดังนี้

- พ.ศ. 2478 (หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชาชาติ)
- พ.ศ. 2492 (ไม่ปรากฏข้อมูลสำนักพิมพ์)
- พ.ศ. 2513 (บำรุงสาส์น)
- พ.ศ. 2515 (ม.ป.พ.)

2) สาวทรงเสน่ห์ (Pride and Prejudice) ของเจน ออสเตน (Jane Austen) –

ได้รับการตีพิมพ์ 6 ครั้ง ดังนี้

- พ.ศ. 2489-2490 (พ.ศ. 2489 ในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ⁵ และ พ.ศ. 2490 ในหนังสือพิมพ์รายวันสุภาพบุรุษ)
- พ.ศ. 2493 (สำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ)
- พ.ศ. 2493 (บำรุงสาส์น)
- พ.ศ. 2513 (บำรุงสาส์น)
- พ.ศ. 2534 (สร้างสรรค์-วิชาการ)
- พ.ศ. 2546 (แพรวสำนักพิมพ์)

สำหรับเรื่องสาวทรงเสน่ห์นี้ ผู้วิจัยพบว่า สำนักแปลเมื่อ พ.ศ. 2489-90 พ.ศ. 2493 พ.ศ. 2513 เป็นสำนักเดียวกัน ในขณะที่ สำนักแปลใน พ.ศ. 2534 ได้รับการแก้ไขเรื่องการทับศัพท์ภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามราชบัณฑิตยสถาน อาทิ ชื่อของตัวละครเอก ฝ่ายหญิง อิลิซาเบธ ได้เปลี่ยนเป็น อิลิซาเบท นอกจากนี้ยังมีการตัดคำที่ไม่สอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยตามคำแนะนำของคณะกรรมการฝ่ายวัฒนธรรมของสภาวิจัยแห่งชาติที่ต้องการจะยกย่องสำนักแปลนี้ให้เป็นที่แพร่หลาย คำที่มีการปรับเปลี่ยนหรือตัดทอน เช่น ที่รัก

⁴ การถ่ายเสียงชื่อเรื่องและชื่อผู้แต่งในภาษาต่างประเทศในสวนนี้ ผู้วิจัยยึดตามที่ คุณชนิด สายประดิษฐ์ ได้แปลไว้ตามจริงตามหน้าปกหนังสือเป็นหลัก แต่หากผลงานใด ผู้แปลไม่สามารถหาตัวต้นฉบับได้ ก็จะใช้ตามเอกสารประวัติย่อของนางชนิด สายประดิษฐ์ซึ่งคุณชนิดเป็นผู้เขียนเอง และตามหลักการถ่ายเสียงของราชบัณฑิตยสถาน

⁵ จูเลียตได้เขียนไว้ในคำแถลงของผู้แปลในการพิมพ์รวมเล่มเรื่องสาวทรงเสน่ห์โดยสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2493 ว่า เรื่องสาวทรงเสน่ห์ เคยได้รับการตีพิมพ์เป็นตอนๆ ลงในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตร พ.ศ. 2489 (ออสเตน, 2546: 8) แต่จากการตรวจสอบข้อมูลหลายแหล่งไม่พบชื่อหนังสือพิมพ์ดังกล่าว พบแต่ว่ามีหนังสือพิมพ์รายวันประชามิตรก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2481 และจากนั้นได้มีการรวมเข้ากับหนังสือพิมพ์สุภาพบุรุษเมื่อ พ.ศ. 2482 เป็นหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ (สมัยนั้นใช้ชื่อว่า ประชามิตรสุภาพบุรุษ รายสัปดาห์) ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตรที่ จูเลียตกล่าวถึงนั้นคือหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ (กองทุนศรีบูรพา, 2551: Online, ชมัยภร แสงกระจ่าง, 2548: 116, และรุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน, 2548: 135)

เป็นต้น และสำนวนแปลใน พ.ศ. 2546 ได้มีการแก้ไขฐานะของตัวละครหนึ่งตัว คือ นางสาวคาโรลีน บิงก์เลย์ว่าเป็นพี่สาวไม่ใช่น้องสาวของนายบิงก์เลย์

- 3) บ้านตุ๊กตา (A Doll's House) ของเฮนริก อิบเซน (Henrik Ibsen) – ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ “ประชามิตร-สุภาพบุรุษ” รายสัปดาห์ เมื่อ พ.ศ. 2489. จากนั้นจึงพิมพ์รวมเล่มกับนิยายและเรื่องสั้นแปลเรื่องอื่นๆ ในหนังสือชื่อ “นิยายของนักเขียนเอกแห่งโลก” แปลโดย ศรีบูรพา และจุเลียด เมื่อ พ.ศ. 2497 โดยสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ
- 4) เทสส์ผู้บริสุทธิ์ (Tess of the D'urbervilles) ของทอมมัส ฮาร์ดี้ (Thomas Hardy) ได้รับการตีพิมพ์ 3 ครั้ง
 - พ.ศ. 2500 (ผดุงศึกษา)
 - พ.ศ. 2525 (ปิยะสาส์น) และ
 - พ.ศ. 2534 (สร้างสรรค์-วิชาการ)
- 5) เขี้ยวอธรรม (Les Misérable) ของวิกตอร์ ฮูโก (Victor Hugo) – ได้รับการตีพิมพ์ 5 ครั้ง
 - พ.ศ. 2504 (ผดุงศึกษา)
 - พ.ศ. 2517(ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย)
 - พ.ศ. 2523 (กอไผ่)
 - พ.ศ. 2535 (ทับหนังสือ) และ
 - พ.ศ. 2545 (มติชน)

เรื่องเขี้ยวอธรรมเป็นผลงานที่คุณชนิตมีความพอใจเป็นอันดับแรกในงานทั้งหมด

เพราะเป็นเรื่องที่มีเนื้อเรื่องดี และผู้เขียนสามารถเขียนได้ดีมาก

- 6) นาข้าวในฤดูชิวเทียน (Autumn Harvest) ของเหมาตุน ซึ่งเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงของจีน ได้รับการตีพิมพ์ 2 ครั้ง
 - พ.ศ. 2500 (นิตยสารปิยมิตร รายสัปดาห์) และ
 - พ.ศ. 2522 (กอไผ่)
- 7) กำแพงเงิน (The Citadel) ของเอ. เจ. โครนิน (A.J. Cronin) ซึ่งถือเป็นงานแปลเรื่องสุดท้าย (ไม่สามารถระบุปีที่แปลและตีพิมพ์ได้เพราะขาดข้อมูล)

นอกจากนี้คุณชนิดยังมีผลงานแปลเรื่องสั้นของนักเขียนที่ทรงคุณค่าอีกหลายเรื่องด้วยกัน (ศรีบูรพาและจูเลียต, 2497) อาทิ

- 1) ตามจับ (The Blue Cross) ของ จี. เค. เชสเตอร์ตัน (G. K. Chesterton)
- 2) เรื่องอ่านเล่น (Stories) ของ เอถเทล แมนนิน (Ethel Mannin)
- 3) สองสุภาพบุรุษแห่งเวโรนา (Two Gentlemen of Verona) ของ เอ. เจ. โครนิน (A. J. Cronin)
- 4) โลกของหนูน้อย (Children and Old Folk) ของ อิวาน แคนคา (Ivan Cankar)
- 5) ใครเลยจะบอกได้ (You Never Can Tell) ของ คอนสแตนซ์ เจ. ฟอสเตอร์ (Constance J. Foster)

ด้วยความสามารถในด้านการแปล คุณชนิดเคยได้รับจดหมายยกย่องจากคณะกรรมการฝ่ายวัฒนธรรมของสภาวิจัยแห่งชาติเมื่อพ.ศ. 2504 วางานแปลสำนวน “สาวทรงเสน่ห์” เป็นสำนวนแปลที่ดีและตรงกับถ้อยคำสำนวนในต้นฉบับสมควรได้รับการรับรองส่งเสริมให้มีผู้อ่านงานกันทั่วไป และ ล่าสุด คุณชนิดยังได้รับ “รางวัลสุรินทราชา” ในฐานะนักแปลอาวุโสดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2550 จากสมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทยอีกด้วย

คุณชนิดได้ติดตามคุณกุหลาบไปอยู่ที่ประเทศจีน ในปี พ.ศ. 2505 (ไพลิน ฐักรัตน์, 2548: online) ซึ่งในระหว่างนั้น คุณชนิดก็ได้วางมือจากงานวรรณกรรม หลังจากคุณกุหลาบถึงแก่กรรม คุณชนิดได้ย้ายไปพำนักอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา กับแพทย์หญิงสุรภิน ณะโสภณ ลูกสาว และในขณะนั้นนัยน์ตาของคุณชนิดก็ได้มืดลงอย่างเฉียบพลัน คุณชนิดจึงต้องยุติงานแปลแทบจะสิ้นเชิงเนื่องจากใช้สายตาไม่สะดวก

ในปัจจุบันคุณชนิดอายุ 96 ปี ยังคงพำนักอาศัยอยู่ที่บ้านซอยพระนาง (ซอยราชวิถี 4) และคอยดูแลห้องนิทรรศการของศรีบูรพา ตลอดจนตรวจหาข้อมูลสนองผู้ที่สนใจมาไถ่ถาม ซึ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้นนับตั้งแต่องค์การยูเนสโกได้ประกาศยกย่องคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ หรือศรีบูรพา ให้เป็นบุคคลดีเด่นผู้หนึ่งของโลก (ดูประวัติย่อของนางชนิด สายประดิษฐ์ ฉบับลายมือได้ที่ภาคผนวก 1)

3.2.1.2 ประวัติและผลงานของผู้แปลสำนวน “อหังการและอคติ”

สำหรับผู้แปลสำนวน “อหังการและอคติ” ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและพบว่าการระบุชื่อผู้แปลสำนวน “อหังการอคติ” มีความผิดพลาด โดยจากหน้าปกของหนังสือได้ระบุชื่อผู้แปลคือ แก้วคำทิพย์ ไชย เป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียง ในขณะที่หน้าปกในระบุชื่อผู้แปลคือ ปฐมมา พรหมสรร เป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียง จากข้อผิดพลาดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พยายามติดต่อสำนักพิมพ์คลาสสิกซึ่งเป็นผู้ผลิตสำนวนแปลดังกล่าว เพื่อขอทราบชื่อหรือนามปากกาของบรรณาธิการแปล

เรียบเรียงที่แท้จริง ตลอดจนทำการขอสัมภาษณ์ แต่ไม่สามารถติดต่อได้สำเร็จ⁶

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการสืบค้นหนังสือแปลทั้งหมดที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์คลาสสิกซึ่งมีแก้วคำทิพย์ ไชย และ ปฐมา พรหมสรร เป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียง จากการสืบค้น ณ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2551 จากแหล่งข้อมูล 10 แห่ง คือ หอสมุดแห่งชาติ (www.nlt.go.th) หอสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (www.car.chula.ac.th) สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (www.ku.ac.th/portal/) หอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล หอสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขตการศึกษาตรัง (<http://library.trang.psu.ac.th/>) ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (<http://clrem-opac.sut.ac.th/>) ร้านซีเอ็ดบุ๊คเซ็นเตอร์ (www.se-ed.com) ร้านเมืองหนังสือ (www.thaidk.com) และร้านหนังสือปุทะเล (www.thaispecial.com) พบว่า หนังสือแปลที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์คลาสสิกมีทั้งสิ้น 88 เรื่อง ได้รับการตีพิมพ์ระหว่าง ระหว่าง พ.ศ. 2535 – 2550 ข้อมูลที่พบบางส่วนมีรายละเอียดมีดังนี้ (รายละเอียดทั้งหมดของข้อมูลแสดงไว้ในตารางในภาคผนวก 2)

รายชื่อหนังสือแปลโดยสำนักพิมพ์คลาสสิกตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550 โดยเรียงตามตัวอักษร

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	พ.ศ.ที่พิมพ์ฉบับแปล	ครั้งที่พิมพ์ฉบับแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
1	กลินดาแห่งออซ	แอล. แฟรงก์ โบม	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2548	1	ธรรมเนียม เรื่องอนันต์ และแขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
2	กษัตริย์อาเธอร์และอัศวินผู้กล้า	เซอร์ เจมส์ โนว์เลส	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ ไชย	2539	1	ไม่ทราบข้อมูล
3	กัลลิเวอร์ผจญภัย	โจนาธาน สวิฟต์	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	1	ธรรมเนียม เรื่องอนันต์ แขวงฮั่ว ไชยคำแก้ว และอัจฉริย์ รุ่งศิริชัยรัตน์
4	การเดินทาง 80 วันรอบโลก	ฌูลส์ แวร์น	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ ไชย	2545	1	ธรรมเนียม เรื่องอนันต์ แขวงฮั่ว ไชยคำแก้ว และพรวิ องค์กรศิริ

⁶ เนื่องจากสำนักพิมพ์คลาสสิกไม่ได้รับที่อยู่หรือเบอร์ติดต่อไว้ในตัวหนังสือ ผู้วิจัยจึงวิธีการสืบค้นจากหมายเลข ISBN ของตัวหนังสือที่หอสมุดแห่งชาติ เนื่องจากหอสมุดแห่งชาติมีกฎระเบียบให้สำนักพิมพ์ที่ลงทะเบียนขอหมายเลข ISBN ต้องแจ้งเบอร์โทรศัพท์ติดต่อของสำนักพิมพ์ หลังจากได้เบอร์โทรศัพท์ของสำนักพิมพ์แล้ว ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ไปยังสำนักพิมพ์เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2549 เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้แปลสำนวน “อหังการและอคติ” ซึ่งทางสำนักพิมพ์ได้รับเรื่องไว้และแนะนำให้ส่งรายละเอียดเพื่อพิจารณาทางอีเมล ผู้วิจัยจึงได้ส่งอีเมลไปยังสำนักพิมพ์หลังจากนั้นทันที แต่ไม่ได้รับการตอบรับ จนกระทั่งต่อมา ผู้วิจัยได้ค้นพบเพิ่มเติมจากวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเยาวชนแปลเรื่อง “คุณพ่อขาวยาว” สำนวนของ “สังวร ไกรฤกษ์” กับสำนวนของ “แก้วคำทิพย์ ไชย” จากเรื่อง “Daddy-Long-Legs” ของจีน เวบสเตอร์. (2547) ของสุภาพร คชารัตน์. ว่าไม่สามารถติดต่อขอสัมภาษณ์คุณแก้วคำทิพย์ ไชยได้เช่นกัน ผู้วิจัยจึงคาดว่า การติดต่อขอสัมภาษณ์คงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก จึงติดต่อสำนักพิมพ์ทางอีเมลอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 13 กรกฎาคม 2550 เพื่อขอทราบเพียงชื่อผู้แปลเพื่ออย่างน้อยผู้วิจัยจะได้ทราบชื่อผู้แปลที่แท้จริง แต่ท้ายที่สุดผู้วิจัยก็ไม่สามารถติดต่อเหมือนในครั้งแรก

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	พ.ศ.ที่พิมพ์ฉบับแปล	ครั้งที่พิมพ์ฉบับแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
5	การผจญภัยของเจ้าหญิงไอรีนกับเคอร์ดี	จอร์จ แมกโดนัลด์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แชนฮั่ว ไชยคำแก้ว และ บัญชา วงศ์รัตนานุกูล
6	การผจญภัยของพี่น้องคิโอ	คาร์โล ลอเรนซินี่	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2540	1	ไม่ทราบข้อมูล
7	การผจญภัยของโรบินสันครุโซ	ดาเนียล เดโฟ	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ ไชย	2544	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และ แชนฮั่ว ไชยคำแก้ว
8	การผจญภัยของอลิซในแดนมหัศจรรย์	ลิวอีส แครอลล์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2536	1	แชนฮั่ว ไชยเมืองยงค์แสงจันทร์สม คำตัน และธวัชชัย ดุลยสุจริต
9	เกาะมหาสมบัติ	โรเบิร์ต หลุยส์ สตีเวนสัน	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2537	1	ไม่ทราบข้อมูล
10	แกตส์บี้ผู้ยิ่งใหญ่	เอฟ. สกอตต์ ฟิทซ์เจอร์รัลด์	นวนิยาย	เรื่อนตะวัน แสงหลวง	2547		ไม่ทราบข้อมูล
11	คติประหลาด กรณี ดร. เจกิล กับ มร. ไฮด์ : มนุษย์สองร่างทรง	โรเบิร์ต หลุยส์ สตีเวนสัน	อาชญาวิทยา	แก้วคำทิพย์ ไชย	2535	1	ไม่ทราบข้อมูล
12	คริสต์สมภพของเด็ก ๆ (อยากให้ทั้งปีมีแต่คริสต์สมภพ)	เอเวอลีน ชาร์ป	วรรณกรรมเยาวชน	เอกราช ธรรมบท	2549	1	ไม่ทราบข้อมูล
13	คำสารภาพของชายวิกลจริต	ชาร์ลส์ ดิกเกนส์	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แชนฮั่ว ไชยคำแก้ว และนิภาพร พรหมจรรย์
14	คุณพ่อขायาว	ยีน เวสต์เตอร์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	2	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แชนฮั่ว ไชยคำแก้ว และโคจิ ถิ่นถ้วน
15	เคที คาร์ร เรียนรู้โลกกว้าง	ซูซาน คูลิดจ์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แชนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจิตติมา วันสุพงษ์
16	เจ้าชายผู้สาบสูญ	ฟรานเชส ฮอดจ์สัน เบอร์เนทท์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2549	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และ แชนฮั่ว ไชยคำแก้ว
17	เจ้าชายแสนสุข	ออสการ์ ไวลด์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2545	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แชนฮั่ว ไชยคำแก้ว และสิริชชา แสงฉาย
18	เจ้าน้อย ฟอนเติลรอย	ฟรานเชส ฮอดจ์สัน เบอร์เนตต์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2544	2	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และ แชนฮั่ว ไชยคำแก้ว

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	พ.ศ.ที่พิมพ์ฉบับแปล	ครั้งที่พิมพ์ฉบับแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
19	เจ้าหญิงน้อย	ฟรานเชส ฮอดจ์สัน เบอร์เนทท์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	2	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และชนวรรณ กาญจนประสาท
20	เจ้าหญิงเบาหวิว	จอร์จ แมกโดนัลด์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2545	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และจิตติมา วันสุพงษ์
21	เจ้าหญิงไอรีนกับกอบลิน	จอร์จ แมกโดนัลด์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2548	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว
22	แจ็ก กับ จิลล์	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และสุภรณ์ เชาว์ดี
23	ชมรมไฟฟ้าดี	อี. เนสบิต	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2545	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และ นวรัตน์ บุญคุ้ม
24	ชีวิตของชายไร้ค่า	แมกซิม กอร์กี้	อัตชีวประวัติ	คำไชย ประญาธรรม	2548	1	ไม่ทราบข้อมูล
25	ชีวิตวัยเรียนของเคที คาร์รั	ซูซาน คูลิคจ์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และสุรสาสินี พุทธเมตตา
26	ดินแดนมหัศจรรย์แห่งเวทมายา	อี. เนสบิต	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2544	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกรียงสมุทร
27	เด็กรถไฟ	อี. เนสบิต	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2544	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกรียงสมุทร
28	โตโรกับตนบุญในดินแดนแห่งออซ	แอล. แฟรงก์ โบม	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และวรางคณา คมเบญจมาศ
29	ตนบุญอัศจรรย์แห่งออซ (พิมพ์ครั้งที่ 2 ใช้ชื่อ พ่อมดอัศจรรย์แห่งออซ)	แอล. แฟรงก์ โบม	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2537	3	ไม่ทราบข้อมูล
30	ไต้รมไลแลกแห่งนี้มีรัก	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และณัฐชานันท์ ศศิพัฒน์วงษ์
31	เทพนิยาย อันเดอร์เสน	อันส์ คริสเตียน อันเดอร์เสน	วรรณกรรมเยาวชน	เทียนวิทย์ กลางไชย	2547	1	ไม่ทราบข้อมูล

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	พ.ศ.ที่พิมพ์ฉบับแปล	ครั้งที่พิมพ์ฉบับแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
32	เทพนิยายพี่น้องกริมม์	วิลเฮล์ม-ยากอม กริมม์	วรรณกรรมเยาวชน	เทียนวิทย์ กลางไชย	2548	ไม่ทราบข้อมูล	ไม่ทราบข้อมูล
33	นักโทษแห่งเซนดา	แอนโทนี โฮป	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และสิริชชา แสงฉาย
34	นิทานอีสป	อีสป	วรรณกรรมเยาวชน	เอกราช ธรรมบท	2547	ไม่ทราบข้อมูล	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว
35	บลิงกี้ บิลล์ กัปตันซี	โตโรรี วอลล์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2542	1	ไม่ทราบข้อมูล
36	บลิงกี้ บิลล์ จอมชน	โตโรรี วอลล์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	ไม่ทราบข้อมูล	1	ไม่ทราบข้อมูล
37	บลิงกี้ บิลล์ โตแล้ว	โตโรรี วอลล์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	ไม่ทราบข้อมูล	1	ไม่ทราบข้อมูล
38	บันทึกชาวเอวอนเลีย	ลูซี่ โมต มอนต์โกเมอรี	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2547	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกรียงสมุทร
39	ปราสาทมนตรา	อี. เนสบิต	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2544	2	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกรียงสมุทร
40	ปีเตอร์ แพน	เจ. เอ็ม. แบร์รี	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	2	ไม่ทราบข้อมูล
41	พรานทะเล	แจ็ค ลอนดอน	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ ไชย	2537	1	ไม่ทราบข้อมูล
42	พอลลี เด็กสาวแสนเซย	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ไม่ทราบข้อมูล
43	พอลลีแอนนา	เอลเลนอร์ เอช. ปอร์ตเตอร์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2544	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และจิตติมา วันสุพงษ์
44	พอลลีแอนนา...โตแล้ว	เอลเลนอร์ เอช. ปอร์ตเตอร์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2549	ไม่ทราบข้อมูล	ไม่ทราบข้อมูล
45	พี่น้องทั้งห้ากับเครื่องรางวิเศษ	อี. เนสบิต	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ แขว่นฮั่ว ไชยคำแก้ว และสุภาสเมต ยุณะสิทธิ์

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	พ.ศ.ที่พิมพ์ฉบับแปล	ครั้งที่พิมพ์ฉบับแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
46	พี่น้องทั้งห้ากับนกเพลิงและพรมิเวษ	อี. เนสบิต	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ และชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
47	พี่น้องทั้งห้ากับภูตวิเศษ	อี. เนสบิต	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้วและดารณี ดีโลมี
48	เพรียวลมในพงหลิว	เค็นเนธ แกรม	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ไชย	2537	2	ไม่ทราบข้อมูล
49	ฟองตง (แฟนธอม) แห่งโอเปรา	กาสตง เลอรู	นวนิยาย	เรื่อนตะวันแสงหลวง	2548	1	ไม่ทราบข้อมูล
50	เฟรกเคิลส์ ผู้อภัพ	จิ้น สเตรทตัน พอร์เตอร์	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้วและมนัสวี ดวงลอย
51	มรกตนครแห่งออซ	แอล. แฟรงก์ โบม	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ไชย	2547	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และลัดดา ภัทรศักดิ์กำจร
52	มหกรรมอาหรับราตรี: การผจญภัยของซินแบดจ้าวแห่งทะเลสาบ	ไม่ปรากฏ	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ไชย	2537	1	ไม่ทราบข้อมูล
53	มาร์ติน อีเดน	แจ็ค ลอนดอน	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ไชย	2543	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ และชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
54	ย้อนรอยฆาตกรรมอำพราง	เอ็ดการ์ อัลลัน โป	อาชญาวิทยา	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้วและนิภาพร พรหมจรรย์
55	ยามเมื่อลมเหนือพัดหวน	จอร์จ แมกโดนัลด์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ไชย	2548	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้วและธัญญา อนุเคราะห์
56	รำลึกชีวิตคริสต์มาส	ชาร์ลส์ ดิกเกนส์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ไชย	2535	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้วและจิราภา นุชเจริญ
57	รีเบกกาแห่งฟาร์มชันนี้บรุก	เคต ดักลาส วิกกิน	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้วและนวรรตน์ บุญคุ้ม
58	เรื่องของนักล่าขุมทรัพย์	อี. เนสบิต	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และมนัสวี ดวงลอย
59	เรื่องวุ่น ๆ ของเคที คาร์รั	ซูซาน คูลิดจ์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้วและจิตติมา วันสุพงษ์

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	บรรณาธิการแปลเรียง	พ.ศ.ที่พิมพ์ฉบับแปล	ครั้งที่พิมพ์ฉบับแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
60	โรบิน ฮู้ด	หลุยส์ เรด	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2535	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮู้ว ไชยคำแก้วและจารุมนต์ วงศ์บุญมาก
61	ฤทธิ์แก่น แรงพยาบาล	เซอร์ อาร์เธอร์ โคนัน ดอยล์	อาชญาวิทยา	แก้วคำทิพย์ ไชย	2547	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮู้ว ไชยคำแก้ว และอัจฉรีย์ รุ่งศิริชัยรัตน์
62	ลิชท่องแดนกระจกเงา	ลิวอิส แครอลล์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2549	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และแขวนฮู้ว ไชยคำแก้ว
63	วัยเยาว์ของข้าพเจ้า	แมกซิม กอร์กี้	นวนิยาย	คำไชย ประไพธรรม	2547	1	ไม่ทราบข้อมูล
64	วินนี่ เดอะ พูห์	เอ. เอ. มิลน์ (เขียน) อี. เอช. เชพเพิร์ด (รูปประกอบ)	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2535	ไม่ทราบข้อมูล	ไม่ทราบข้อมูล
65	เวทมนตร์อัจฉริยะแห่งออส	แอล. แฟรงก์ โบม	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2545	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮู้ว ไชยคำแก้ว และจิตติมา วันสุพงศ์
66	ศรีภรรยา	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2548	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮู้ว ไชยคำแก้ว และมนัสวี ดวงลอย
67	ศัตรูที่รัก	ยีน เวสต์เตอร์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2550	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และแขวนฮู้ว ไชยคำแก้ว
68	ศาสตพยาบาลกรณ์	คาร์ล ยิบราน	กวีนิพนธ์	แก้วคำทิพย์ ไชย	2544	2	ไม่ทราบข้อมูล
69	สมบัติแห่งตระกูลอาร์เดน	อี. เนสบิต	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ไม่ทราบข้อมูล
70	สวนปริศนา	ฟรานเชส ฮอดจ์สัน เบอร์เนทท์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2543	3	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และแขวนฮู้ว ไชยคำแก้ว
71	สามเกลอท่องเยอรมัน	เจอโรเม เค เจอโรเม	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ ไชย	2547	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮู้ว ไชยคำแก้ว และปฎิมา คำสุชา
72	สามเกลอล่องเรือท่องแม่น้ำเทมส์	เจอโรเม เค เจอโรเม	นวนิยาย	แก้วคำทิพย์ ไชย	2547	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮู้ว ไชยคำแก้ว และปฎิมา คำสุชา
73	สาวน้อย	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2543	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และแขวนฮู้ว ไชยคำแก้ว
74	สาวน้อยเศษผ้าแห่งออส	แอล แฟรงก์ โบม	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮู้ว ไชยคำแก้ว และวิจิตรา พัฒนะอิม

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	พ.ศ.ที่พิมพ์ฉบับแปล	ครั้งที่พิมพ์ฉบับแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
75	สาวน้อยแอนนี่แห่งกรีนเกเบิลส์	ลูซี โมต มอนต์โกเมอรี	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	2	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และชนวรรณ กาญจนประสาท
76	สี่ปสานวรรณคดีเชกสเปียร์ เล่ม 1	ชาร์ลส์ และ แมรี แลมปี	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และแขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
77	สี่ปสานวรรณคดีเชกสเปียร์ เล่ม 2	ชาร์ลส์ และ แมรี แลมปี	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และแขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
78	เส้นทางสู่ดินแดนแห่งออซ	แอล. แฟรงก์ โบม	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2547	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และวิจิตรา พัฒนะอิม
79	หุ่มน้อย	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2545	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกรียงสมุทร
80	หุ่มน้อยของโจ	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และณิชาพร วรรณพฤกษ์
81	หลงเงารัก	โรมัส ฮาร์ดี	นวนิยาย	เรือนตะวัน แสงหลวง	2547	1	ไม่ทราบข้อมูล
82	อหังการและอดติ	เจน ออสเตน	นวนิยาย	ไม่สามารถระบุได้ระหว่างแก้วคำทิพย์ ไชย หรือปฐมมาพรหมสรร	2549	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และแขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
83	อะลาดินกับตะเกียงวิเศษ	ไม่ทราบข้อมูล	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2537	1	ไม่ทราบข้อมูล
84	แอนน์ แห่ง วินดี วิลโลว์	ลูซี โมต มอนต์โกเมอรี	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว นวรัตน์ บุญคุ้ม และอภิรดี รุ่งศิริชัยรัตน์
85	แอนน์ แห่งเกาะปริงซ์ เอ็ดเวิร์ด	ลูซี โมต มอนต์โกเมอรี	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว กัลยารัตน์ อยู่สำราญ และอภิรดี รุ่งศิริชัยรัตน์
86	แอนแห่งเอวอนลี	ลูซี โมต มอนต์โกเมอรี	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2545	1	ธรรมนูญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกรียงสมุทร

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	พ.ศ.ที่พิมพ์ฉบับแปล	ครั้งที่พิมพ์ฉบับแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
87	อันส์ บรินเกอร์ และสเกตเงิน	แมรี แมปส์ ดอดจ์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2549	1	ธรรมเนียม เรื่องอนันต์แขวนอ้าว ไชยคำแก้ว และศุภพงษ์ เอี่ยมวรสมบัติ
88	ไฮดี	โยฮันนา ซปีร์	วรรณกรรมเยาวชน	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ธรรมเนียม เรื่องอนันต์แขวนอ้าว ไชยคำแก้ว จิตติมา วันสุพงศ์ และอภิรติ รุ่งศิริชัยรัตน์

- หมายเหตุ
- 1) ชื่อหนังสือและชื่อผู้เขียนในภาษาต่างประเทศถ่ายเสียงตามหน้าหนังสือ หรือจากแหล่งข้อมูลที่หาได้
 - 2) หากหนังสือเล่มใดมีการตีพิมพ์มากกว่า 1 ครั้ง ผู้วิจัยจะบันทึกเฉพาะครั้งล่าสุด
 - 3) ส่วนที่ระบุว่าไม่ทราบข้อมูลนั้นเนื่องจากแหล่งข้อมูลไม่ได้ให้ข้อมูลไว้
 - 4) การแบ่งประเภทวรรณกรรมนั้น ผู้วิจัยใช้ข้อมูลหลักจาก 2 แหล่งข้อมูลคือ หอสมุดแห่งชาติ และเว็บไซต์ Wikipedia

จากการสืบค้นข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถประมวลและสรุปข้อมูลที่พบได้ดังนี้

1) สำนักพิมพ์คลาสสิกเป็นสำนักพิมพ์ที่มุ่งผลิตงานแปลวรรณกรรมอมตะโลกอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือการถ่ายทอดวรรณกรรมตะวันตกที่ทรงคุณค่าของโลกมาสู่ผู้อ่านชาวไทย

2) บรรณาธิการแปลเรียบเรียง ผู้วิจัยพบว่าหนังสือทุกเล่มมีการระบุผู้แปลว่าเป็น “บรรณาธิการแปลเรียบเรียง” และพบว่ามีแก้วคำทิพย์ ไชยเป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียงมากที่สุด ถึง 78 เรื่อง (ไม่รวมเรื่องอหังการและอคติ ซึ่งไม่สามารถระบุชื่อบรรณาธิการแปลเรียบเรียงได้ว่าเป็นแก้วคำทิพย์ ไชย หรือ ปฐมา พรหมสรร) และเป็นที่น่าสนใจว่า นอกจากเรื่องอหังการและอคติแล้ว ไม่มีชื่อของ ปฐมา พรหมสรร ปรากฏในหนังสือเล่มใดอีกเลย จำนวนผลงานของบรรณาธิการแปลเรียบเรียงของสำนักพิมพ์คลาสสิกแสดงดังตารางข้างล่าง

ชื่อบรรณาธิการแปลเรียบเรียง	จำนวน (เรื่อง)
แก้วคำทิพย์ ไชย	78
เรือนตะวัน แสงหลวง	3
คำไชย ประญาธรรม	2
เทียนวิทย์ กลางไชย	2
เอกราช ธรรมบท	2
ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็น แก้วคำทิพย์ ไชย หรือ ปฐมา พรหมสรร	1

นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า จากหนังสือทั้งสิ้น 88 เรื่อง มีหนังสือเพียงเล่มเดียวคือ “การผจญภัยของอลิซในแดนมหัศจรรย์” ที่ลงชื่อแก้วคำทิพย์ ไชย บรรณาธิการแปลเรียบเรียง ในฐานะผู้เขียนคำนำ เพราะนอกจากนั้นอีก 87 เล่มจะลงท้ายคำนำว่าเขียนโดยคลาสสิก สำนักพิมพ์

3) คณะบรรณาธิการในการแปล

ผู้วิจัยพบว่าคณะบรรณาธิการในการแปลประกอบด้วยผู้แปล 2-4 คน โดยคณะบรรณาธิการแปลของหนังสือเท่าที่ทราบข้อมูล เกือบทุกเล่ม (จำนวน 61 เล่ม) จะต้องมีการมี ธรรมนูญ เรื่องอนันต์ และ แชนฮั่ว ไชยคำแก้ว ร่วมคณะ ซึ่งเล่มที่ไม่มีธรรมนูญและแชนฮั่ว ร่วมในคณะบรรณาธิการ จะพบชื่อที่คล้ายกับแชนฮั่ว ไชยคำแก้วร่วมคณะอยู่คือ แชนฮั่ว ไชย เมืองยน

4) ประเภทวรรณกรรมแปล

ผู้วิจัยพบว่าจากวรรณกรรมแปล 88 เรื่อง สามารถแบ่งออกได้เป็น วรรณกรรมเยาวชนมากที่สุด คือ 67 เรื่อง (ประกอบไปด้วยนิทาน 5 เรื่อง และบันเทิงคดีเยาวชน 62 เรื่อง) นวนิยาย 16 เรื่อง อาชญุนิยาย 3 เรื่อง กวีนิพนธ์ 1 เรื่อง และ อัดชีวประวัติ 1 เรื่อง และนอกจากนี้วรรณกรรมทุกเรื่องถือเป็นวรรณกรรมที่ได้รับความนิยมทั่วโลกและแต่งโดยนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงทั้งสิ้น อาทิ งานวรรณกรรมเยาวชนของ อี เนสบิต แอล แฟรงก์ โบม ลุซซา เมย์ อัลคอตต์ และนวนิยายของ เจน ออสเตน แม็กซิม กอร์กี และ เอฟ สกอตต์ ฟิทซ์ เจอร์ลด์

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

1) การที่มีชื่อแก้วคำทิพย์ ไชย เป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียงถึง 78 เรื่อง ผู้วิจัยคาดว่า การแปลงานของสำนักพิมพ์คลาสสิกน่าจะเกิดจากการแปลโดยหมู่คณะและมีบรรณาธิการเป็นผู้ตรวจแก้ภาษามากกว่าที่จะเกิดจากการแปลโดยโดยคนๆ เดียว คือ แก้วคำทิพย์ ไชย หรือ ปฐมมา พรหมสรร และตัวบรรณาธิการตรวจแก้ภาษาเองก็อาจจะเป็นบุคคลคนเดียว คือ แก้วคำทิพย์ ไชย หรือ ปฐมมา พรหมสรร หรืออาจเป็นคณะบรรณาธิการที่ประกอบด้วยบุคคลหลัก 2 คนคือ แชนฮั่ว ไชยคำแก้ว และธรรมนูญ เรื่องอนันต์ ซึ่งก็อาจจะเป็นไปได้ด้วยเช่นกันว่า นามปากกา แก้วคำทิพย์ ไชย จะหมายถึงบุคคลหลักทั้งสองคนนี้ก็ไม่ได้ เนื่องจากชื่อแชนฮั่ว ไชยคำแก้วและ แก้วคำทิพย์ ไชย มีความคล้ายกันอยู่มาก

2) การที่หนังสือทั้ง 88 เรื่องมีการระบุอย่างชัดเจนทุกเล่มว่าใช้การแปลเรียบเรียง ดังนั้นจึงเชื่อได้ว่าแนวทางดังกล่าวน่าจะเกิดจากนโยบายของสำนักพิมพ์มากกว่าจะเกิดจากตัวผู้แปล

ดังนั้นในขั้นต้นนี้ จากข้อมูลและข้อสังเกตดังกล่าว ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะไม่สามารถระบุตัวผู้แปลสำนวน “อหังการและอคติ” ว่าจะเป็น “แก้วคำทิพย์ ไชย” หรือ “ปฐมมา พรหมสรร” ได้

อย่างแน่นอน แต่ผู้วิจัยเห็นว่าการระบุดังกล่าวอาจไม่มีความสำคัญเท่ากับการมุ่งพิจารณาว่า แนวทางการแปลของสำนวนดังกล่าวว่าเป็นการแบบเรียบเรียงจริงหรือไม่ และเป็นการแปลเรียง เรียงอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอต่อไปในบทที่ 4 นอกจากนี้ควรมุ่งศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีผลให้ สำนักพิมพ์คลาสสิกยึดแนวนโยบายการแปลแบบเรียบเรียง ทั้งๆ ที่การแปลในปัจจุบันจะเห็น การแปลแนวรักษาต้นฉบับ เพราะผู้อ่านโดยทั่วไปในปัจจุบันถือว่ามีความรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น กว่าในอดีต และผู้แปลก็ต้องมีความระมัดระวังในเรื่องของกฎหมายลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะในเรื่อง การรักษารูปแบบและความหมายของตัวบทต้นฉบับในบทแปล ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอในบท ที่ 5 ต่อไป

บทที่ 4

บทวิเคราะห์ต้นฉบับและเปรียบเทียบต้นฉบับกับ บทแปลเรื่อง Pride and Prejudice ของ เจน ออสเตน

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ด้วยบทต้นฉบับเรื่อง Pride and Prejudice จากนั้นจะนำต้นฉบับมาวิเคราะห์เปรียบเทียบแบบกับฉบับแปลสำนวน “สาวทรงเสน่ห์” และ สำนวน “อหังการและอคติ”

4.1 บทวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice

ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการแปลวรรณกรรมของวัลยา วิวัฒน์ศร ทฤษฎีการประเมินงานแปลของคาทารินา ไรส์ และทฤษฎีสโคปอสของคาทารินา ไรส์และฮันส์ แฟร์เมียร์เพื่อวิเคราะห์ด้วยบทต้นฉบับ Pride and Prejudice โดยแบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

- 4.1.1 บริบททางการประพันธ์
- 4.1.2 องค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์
- 4.1.3 องค์ประกอบทางวรรณกรรม
- 4.1.4 องค์ประกอบทางภาษา
- 4.1.5 ปัจจัยภายนอก

4.1.1 บริบททางการประพันธ์

เจน ออสเตนแต่งนวนิยายเรื่อง First Impressions ขึ้นระหว่างค.ศ. 1796-1797 (Poplawski, 1998: 74) และส่งให้สำนักพิมพ์ชื่อ คาเทลล์และเดวีย์ส์ กรุงลอนดอน เพื่อตีพิมพ์ แต่สำนักพิมพ์ปฏิเสธนวนิยายเรื่องนี้ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้อ่านต้นฉบับดูก่อน เพราะในยุคนั้นนวนิยายแบบกอธิก ซึ่งเป็นเรื่องลึกลับเหนือธรรมชาติและน่าสะพรึงกลัวกำลังอยู่ในกระแสความนิยม (จูเลียต, “คำแถลงของผู้แปล”, ใน ออสเตน, 2546: 11) จนต่อมาในระหว่างค.ศ. 1811-1812 เจน ออสเตนได้ปรับปรุงแก้ไข First Impression ครั้งใหญ่และตั้งชื่อใหม่ว่า Pride and Prejudice เนื่องจากความสำเร็จของหนังสือเรื่อง Sense and Sensibility ทำให้ในครั้งนี้ Pride and Prejudice ได้รับการตีพิมพ์ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1813 โดยสำนักพิมพ์อีเกอร์ตัน

(Egerton) ซึ่งซื้อลิขสิทธิ์จากเจน ออสเตนในราคา 110 ปอนด์ สำนักพิมพ์ได้จัดพิมพ์นวนิยายเรื่องนี้เป็นหนังสือชุดคือแบ่งออกเป็น 3 เล่ม เล่มที่หนึ่งประกอบด้วยบทที่ ตีพิมพ์จำนวนไม่น้อยกว่า 1,000 ชุดและขายราคาชุดละ 18 ชิลลิง หน้าปกของหนังสือไม่ได้ระบุชื่อออสเตนเป็นผู้แต่ง แต่เชื่อว่าแต่งโดยผู้เขียนคนเดียวกับผู้เขียนเรื่อง *Sense and Sensibility* (Poplawski, 1998: 17) จากนั้นไม่นาน *Pride and Prejudice* ก็ได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งที่ 2 .ในเดือนตุลาคมปีเดียวกันแต่ไม่ทราบจำนวนตีพิมพ์และราคาขาย ต่อมาในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1817 หลังจากที่เจน ออสเตนเสียชีวิตได้ประมาณ 4 เดือน หนังสือที่ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ขายได้หมด จึงมีการตีพิมพ์อีกเป็นครั้งที่ 3 โดยสำนักพิมพ์เดิม ซึ่งในครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 เล่มด้วยกัน แต่ไม่ทราบจำนวนพิมพ์และราคาขาย

เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาของนวนิยายซึ่งนำเสนอทั้งเรื่องราวความรัก มิตรภาพ และความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน เจน ออสเตนมีจุดมุ่งหมายที่จะเขียนนวนิยายเรื่องนี้ขึ้นเพื่อผู้หญิงและเด็กในชนชั้นกลางซึ่งเป็นชนชั้นเดียวกับเธอและเป็นชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากการตั้งราคาขายหนังสือชุด *Pride and Prejudice* ที่ 18 ชิลลิง เชื่อได้ว่าสำนักพิมพ์อิกเกอร์ตันมุ่งกลุ่มผู้อ่านชนชั้นกลางระดับบนขึ้นไปที่มีฐานะพอสมควร เพราะ (1) สำนักพิมพ์เชื่อว่างานของออสเตนน่าจะขายได้ ดังที่สำนักพิมพ์เพิ่งจัดพิมพ์เรื่อง *Sense and Sensibility* ไปเมื่อประมาณเดือนตุลาคมหรือพฤศจิกายน ค.ศ. 1811 ซึ่งเข้าใจว่าได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจนทำให้สำนักพิมพ์รีบพิมพ์เรื่อง *Pride and Prejudice* เป็นเรื่องต่อไป และ (2) เมื่อเปรียบเทียบราคาหนังสือเรื่อง *Pride and Prejudice* กับราคาของสิ่งพิมพ์เพื่อความบันเทิงประเภทอื่นๆ อาทิ นิตยสารรายเดือน *The Strand* ของสำนักพิมพ์นิวเนสส์ตีพิมพ์บันเทิงคดีประเภทต่างๆ ระหว่างปี ค.ศ. 1890-1950 (Wikipedia, 2009: online) เช่น เรื่องเซอร์ลอร์ด โทมัสของ อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ ที่ตั้งราคาขายอยู่ที่เพียงฉบับละ 6 เพนนี (พินดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 81-82) (12 เพนนีเท่ากับ 1 ชิลลิง) (Wikipedia, 2009: online) พบว่าราคาของนวนิยายมีราคาสูงกว่านิตยสารดังกล่าวถึง 54 เท่า และยังพบว่าราคาหนังสือเรื่อง *Pride and Prejudice* สูงกว่านวนิยายเรื่องแรกของออสเตนคือ *Sense and Sensibility* ที่ขายในราคา 15 ชิลลิงด้วย (Poplawski, 1998: 17)

อย่างไรก็ดี อาจกล่าวได้ว่า เป้าหมายของทั้งออสเตนและสำนักพิมพ์อิกเกอร์ตันบรรลุผลสำเร็จ ผลงานของเจน ออสเตนเป็นที่นิยมอย่างรวดเร็วเห็นได้จากการที่เรื่อง *Pride and Prejudice* สามารถจำหน่ายได้หมด 1,000 เล่มในระยะเวลาเพียง 9 เดือน และผู้นิยมชมชอบงานของเจน ออสเตนมีทุกเพศทุกวัย ตั้งแต่เด็กเขียนชั้นแนวหน้า ผู้นำประเทศ ตลอดไปจนถึงสมาชิกของราชวงศ์อังกฤษ อาทิ เซอร์วอลเตอร์ สกอตต์ นักประพันธ์และกวีเอกชาวสกอต นายเบนจามิน ดิสเรลลี นายกรัฐมนตรีสมัยพระนางวิกตอเรีย และพระเจ้าจอร์จที่ 4 ของอังกฤษ เป็นต้น (จูเลียต, "คำแถลงของผู้แปล", ใน ออสเตน, 2546: 12-14)

4.1.2 องค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์

4.1.2.1 โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง

เรื่อง *Pride and Prejudice* แบ่งออกเป็น 61 บท ฉบับตีพิมพ์ครั้งแรกได้แบ่งออกเป็น 3 เล่ม เล่มที่ 1 ประกอบด้วยบทที่ 1-23 เล่มที่ 2 ประกอบด้วยบทที่ 24-42 และเล่มที่ 3 ประกอบด้วยบทที่ 43-61 (Poplawski, 1998: 254)

Pride and Prejudice เปิดเรื่องด้วยการตั้งประเด็นเรื่องความสำคัญของการแต่งงานของหญิงสาวในยุคนั้นว่าเป็นเรื่องจำเป็นในการดำรงสถานะและการดำรงชีวิต และไม่จำเป็นต้องเกี่ยวกับความรัก เพราะความไม่เป็นธรรมของกฎหมายในยุคนั้นทำให้ผู้หญิงไม่สามารถสืบทอดมรดกได้ จากนั้นเรื่องได้ปูไปสู่บ่มความขัดแย้งระหว่างตัวละครเอกฝ่ายชาย และตัวละครเอกฝ่ายหญิง คือ นายฟิตซ์วิลเลียม ดาร์ซี (Fitzwilliam Darcy) และนางสาวเอลิซาเบท เบนเน็ต (Elizabeth Bennet)¹ โดยนายดาร์ซีได้ปฏิเสธที่จะแต่งงานกับเอลิซาเบท และยังกล่าวให้เธอได้ยินอีกว่าเขาไม่มีอารมณ์ที่จะแต่งงานกับสุภาพสตรีที่ชายอื่นไม่ต้องการแต่งงานด้วย เรื่องนี้ทำให้เอลิซาเบทขุ่นเคืองและอยากเอาคืน ดังนั้นในโอกาสต่อมาที่ดาร์ซีเริ่มสนใจเอลิซาเบท ขอเข้ามาแต่งงานกับเธอในงานหนึ่ง เธอกลับปฏิเสธเขาแบบตรงๆ เอลิซาเบทพอใจเป็นอย่างมากที่สามารถแก้แค้นได้สำเร็จ

ด้วยอุปนิสัยถือดีของทั้งสองฝ่าย ความสัมพันธ์ของดาร์ซีและเอลิซาเบทดำเนินไปอย่างไม่ราบรื่น แต่ก็ได้มีเหตุการณ์ที่ทำให้นายดาร์ซีเริ่มชอบพอในตัวเอลิซาเบท เมื่อเอลิซาเบทได้เดินลุยโคลนเป็นระยะทางไกลหลายไมล์เพื่อไปเฝ้าดูอาการของไข้ของพี่สาวที่พักอยู่ที่บ้านของนายชาร์ลส์ บิงก์เลย์จนหายป่วย ในครั้งนั้น ดาร์ซีได้แอบสังเกตเอลิซาเบทและรู้สึกสนใจในตัวเธอมากขึ้น แต่สำหรับเอลิซาเบทแล้วเธอกลับไม่ได้รับรู้และแปลเจตนาและการกระทำของนายดาร์ซีที่พยายามเข้ามาทำความรู้จักผิดไปจากความจริงตลอด

หลังจากงานแต่งงานหนึ่ง คณะของนายบิงก์เลย์ได้พากันเดินทางกลับบ้านตอนอย่างกะทันหันและดูที่ท่าว่าจะไม่กลับมาอีก ทำให้เงินซึ่งกำลังชอบพอกับนายบิงก์เลย์เสียใจเป็นอย่างมาก ซึ่งเหตุการณ์ในครั้งนี้ เอลิซาเบทเชื่อว่าเป็นแผนการของนายดาร์ซีและพี่สาวทั้งสองของบิงก์เลย์ที่คิดจะกีดกันความรักของคนทั้งคู่

ในช่วงเวลาเดียวกัน เอลิซาเบทก็มีชายสองคนเข้ามาพัวพันด้วย คนแรกชื่อนายคอลลินส์ เป็นบาทหลวงผู้อุปถัมภ์ของเขาคือ เลดีแคเทอริน ดีเบิร์ก ซึ่งเป็นป้าของนายดาร์ซี นายคอลลินส์ได้มาเยี่ยมเยียนครอบครัวนายเบนเน็ตด้วยหวังว่าจะตกร่องปล่องขึ้นกับบุตรคนใดคนหนึ่งของนายเบนเน็ตซึ่งเป็นที่เล่าลือในเรื่องความงาม ซึ่งเขาก็ได้ขอแต่งงานกับเอลิซาเบท

¹ เพื่อความสะดวกในการอ้างอิง ผู้วิจัยกำหนดชื่อเรียกนายฟิตซ์วิลเลียม ดาร์ซี ว่า นายดาร์ซี หรือดาร์ซี เพราะในเรื่องจะพบการใช้คำว่า Mr. Darcy เป็นส่วนใหญ่ และสำหรับนางสาวเอลิซาเบท เบนเน็ตนั้น กำหนดชื่อเรียก 3 แบบ คือ อิลิซาเบท อิลิซา หรือลิลซี เพราะตามตัวบทจะใช้คำว่า Elizabeth Eliza และ Lizzy เป็นส่วนใหญ่ และในตัวเองไม่เคยเรียกนางสาวเอลิซาเบท เบนเน็ต ว่านางสาวเบนเน็ต เพราะเมื่อมีการใช้คำว่านางสาวเบนเน็ต ผู้บรรยายจะให้หมายถึงนางสาวเจน เบนเน็ต ผู้เป็นพี่สาวของเอลิซาเบท

แต่เธอก็ได้ตอบปฏิเสธ ด้วยความเจ็บช้ำน้ำใจ นายคอลลินส์จึงขอแต่งงานกับนางสาวชาร์ลอตต์ ลูคัส เพื่อนสาวของเอลิซาเบท ซึ่งชาร์ลอตต์เองก็ตอบตกลงทันที เพราะเธอต้องการมีชีวิตที่มั่นคง

ชายคนที่สองที่เข้ามาพัวพันกับเอลิซาเบท คือ นายจอร์จ วิกคัม ซึ่งเป็นตัวละคร บัญชีของเรื่องนี้ที่ทำให้เอลิซาเบทเข้าใจผิดนายดาร์ซีเพิ่มมากขึ้น เพราะนายวิกคัมเคยมีเรื่อง กับนายดาร์ซีมาก่อนจึงได้ใส่ความเขาว่าเป็นคนไม่ดีและโง่งมบดบังที่เขาควรจะได้ ซึ่งเอลิซาเบท ก็หลงเชื่อ ดังนั้นเมื่อนายดาร์ซีสารภาพรักกับเอลิซาเบท เอลิซาเบทจึงตอบปฏิเสธ

อย่างไรก็ดี วันเวลาและเหตุการณ์ที่ผ่านไปได้เป็นเครื่องพิสูจน์ให้เอลิซาเบทเห็นว่า โดยแท้จริงแล้วนายดาร์ซีเป็นคนดีไม่ได้เป็นอย่างที่ถูกกล่าวหา เขาได้มีโอกาสส่งจดหมาย อธิบายให้เธอเข้าใจในตัวเขา เขาสารภาพเขามีส่วนในการแยกบิงก์เลย์ไปจากเงิน เพราะความ ไม่เหมาะสมของครอบครัวของเธอ อาทิเรื่องความประพฤติอันมิควรของมารดาและน้องสาว ยิ่งกว่านั้นเขายังเชื่อด้วยความจริงใจว่าเงินมิได้รักบิงก์เลย์ เพราะเงินดูจะไม่ได้ค่อยแสดงออก ความรักมากนัก สำหรับกรณีวิกคัมแล้ว เขาพิสูจน์ให้เห็นว่าเขาเป็นคนใจกว้างต่อคนผู้นี้มาอย่าง มากแล้ว เขายังได้เล่าอีกว่านายวิกคัมยังพยายามแก้แค้นเขาด้วยการพยายามพาน้องสาวของ เขาหนีไปแต่ไม่สำเร็จ เมื่อเอลิซาเบทพิจารณาจดหมายแล้ว ก็รู้สึกที่ดาร์ซีเขียนขึ้นมาจากใจ บริสุทธิ์ และเหตุผลของเขาก็ฟังดูมีน้ำหนัก ดังนั้นอคติ และทิฐิต่าง ๆ ที่เคยมีต่อดาร์ซีก็ได้หาย หหมดไป เอลิซาเบทจึงเริ่มสนใจและรู้สึกชอบและนิยมในตัวนายดาร์ซี

ในตอนท้ายเรื่อง ครอบครัวของเอลิซาเบทต้องประสบเหตุการณ์น่าอัศจรรย์ กล่าวคือลีเดีย น้องสาวคนสุดท้องได้หนีตามนายวิกคัมไป นายเบนเนตและน้องเขยคือนายการ์ดิ เนอร์ได้พยายามหาตัวหนุ่มสาวทั้งคู่ในลอนดอนและตามที่ต่าง ๆ แต่ก็คว้าน้ำเหลว จนสุดท้ายได้ นายดาร์ซีได้เข้ามาช่วยเหลือตามหาคนทั้งคู่จนพบ และจัดการให้นายวิกคัมยอมแต่งงานกับ ลีเดียโดยเขายอมจ่ายเงินชดเชยหนี้สินทั้งหมดให้แก่นายวิกคัม และหางานใหม่ที่มั่นคงให้ทำ โดย เรื่องความช่วยเหลือครั้งนี้ นายดาร์ซีได้ขอให้เก็บเป็นความลับ ซึ่งภายหลังเอลิซาเบทสามารถ จับพुरुฆบางอย่างได้จึงได้สอบถามไปยังป้าสะโม่และได้ทราบเรื่องราวทั้งหมด จากเหตุการณ์ ดังกล่าวเอลิซาเบทจึงได้รู้ว่าดาร์ซียังรักเธออยู่ และเขาได้ยอมทำทุกอย่างเพื่อให้เธอและ ครอบครัวมีความสุข สุดท้ายคนทั้งคู่ก็ได้แต่งงานกันและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

4.1.2.2 ตัวละคร

1) ตัวละครเอก

— นางเอก

นางสาวเอลิซาเบท เบนเนต หรือ เอลิซา หรือ ลิซซี่ (Elizabeth Bennet หรือ Eliza หรือ Lizzy) เป็นลูกสาวคนที่สองของนายเบนเนต อายุ 20 ปี เธอเป็นคนฉลาดเฉลียว ร่า เริง มีอารมณ์ขัน และมีความน่าดึงดูดใจ ข้อเสียเพียงประการเดียวของเธอก็คือความมีอคติต่อ

สิ่งที่พบเป็นครั้งแรกทั้ง ๆ ที่เธอมีเหตุผลมาสนับสนุนความมอดตินั้นเพียงน้อยนิด ในเรื่องความสัมพันธ์ เอลิซาเบท มีความสนิทสนมกับบุคคลหลายคน ได้แก่ พ่อ เจนซึ่งเป็นพี่สาวคนโต นางการ์ดิเนอร์ผู้เป็นป้าสะใภ้ และนางสาวชาร์ลอตต์ ลูคัสซึ่งเป็นเพื่อนรักและเพื่อนบ้านของเธอ ตามเนื้อเรื่อง ปัญหาเกิดจากการที่เธอมีอคติและหลงเชื่อทำที่นาเชื่อถือนายจอร์จ วิกคัมทำให้เธอต้องเข้าใจในตัวพระเอกคือ นายฟิตซ์วิลเลียม ดาร์ซีผิดไป เป็นที่น่าสังเกตว่าในเรื่องผู้บรรยายไม่เคยเรียกเธอหรือพี่น้องคนอื่นว่านางสาว เบนเนต นอกจากเรียกนางสาว เจน เบนเนตบุตรสาวของคนโตของครอบครัว

— พระเอก

นายฟิตซ์วิลเลียม ดาร์ซี (Fitzwilliam Darcy) เป็นชายโสดอายุ 28 ปี นายดาร์ซีเป็นผู้มีฐานะดีและเป็นเจ้าของคฤหาสน์ชื่อเพมเบอร์เลย์อันยิ่งใหญ่ในมณฑลดาร์บีเชอร์ นายดาร์ซีเป็นชายหนุ่มที่พร้อมด้วยรูปสมบัติและคุณสมบัติคือหน้าตาดีและเฉลียวฉลาด แต่ขาดซึ่งนิสัยร่าเริงจึงทำให้ออกจะดูเป็นคนเย็นชาและไม่ยินดียินร้ายต่อคนที่พบเห็น เขามักคำนึงถึงศีลธรรมและความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสมจะเห็นได้จากการที่มักคำนึงถึงเรื่องสถานะทางสังคมจนเกินพอดี และเขามักจะทำตัวไม่ถูกเวลาต้องสมาคมกับคนแปลกหน้า จึงกลายเป็นว่าเขาไม่เคยสร้างความประทับใจให้กับคนที่เพิ่งรู้จักได้เลย ทั้ง ๆ ที่ในหมู่สหายนิต นายดาร์ซีไม่เคยพบปัญหาเหล่านี้เลย นายดาร์ซีมีความสนิทสนมกับเพื่อนรักชื่อนาย ชาร์ลส์ บิงก์เลย์ ซึ่งมาเช่าคฤหาสน์ในมณฑลเฮิร์ตฟอร์ดเชอร์ ใกล้ๆกับเมืองเมิร์ตัน

2) ตัวละครรอง

— นายเบนเนต (Mr. Bennet) มีภรรยาและลูกสาว 5 คน เป็นชายที่ฉลาดและเป็นหนอนหนังสือ นายเบนเนตไม่ชอบพฤติกรรมที่ไร้สาระและโง่เขลาของภรรยาและบรรดาลูกสาวเล็กๆ ลูกสาวคนโปรดของเขาคือ เอลิซาเบท ซึ่งเป็นลูกที่มีความเฉลียวฉลาดที่สุดในบรรดาพี่น้องทั้งหมด

— นางเบนเนต (Mrs. Bennet) เป็นภรรยาของนายเบนเนตและเป็นมารดาของเอลิซาเบทและลูกสาวอีก 4 คน นางเบนเนตมีเป้าหมายยิ่งใหญ่ในชีวิตเป้าหมายเดียวคือการพยายามให้ลูกสาวทั้งห้าคนได้แต่งงานกับชายที่ร่ำรวย แต่เธอก็โง่เขลาเบาปัญญาเกินกว่าที่จะดำเนินการอย่างเหมาะสมให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นิสัยใจคอของเธอเป็นคนขี้ตื่นตื่น และใจแคบ เธอมักพูดมากเกินควร แสดงความคิดเห็นที่ดูโง่เขลา และไร้มารยาท ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่พฤติกรรมและมารยาททางสังคมของเธอจึงนำมาซึ่งความอับอายขายหน้าของลูก ๆ ลูกคนที่เธอโปรดปรานที่สุดคือ ลีเดีย และลูกคนที่เธอไม่ชอบที่สุดก็คือ เอลิซาเบท เพราะมักขัดใจเธอ

— นางสาวเจน เบนเนต (Jane Bennet) เป็นลูกสาวคนโตของครอบครัวเบนเนต เธออายุ 22 ปี และจัดว่าเป็นคนที่สวยที่สุดในบรรดาพี่น้องทั้งห้าคน เจนมีบุคลิกลักษณะที่แตกต่างจากเอลิซาเบทในแง่ที่เธอเป็นคนสุภาพ อ่อนหวาน มองโลกในแง่ดี ขี้อาย และหัวนโหนว

ง่ายกว่านางสาว หากแต่ไม่ฉลาดเท่าเพราะมักจะมองโลกในแง่ดีจนเกินไป เธอสนิทกับ เอลิซาเบทมากที่สุด ในเรื่องผู้บรรยายมักเรียกเธอว่านางสาวเบนเน็ต (Miss Bennet)

— นางสาวลีดียา เบนเน็ต (Lydia Bennet) เป็นลูกสาวคนสุดท้ายของครอบครัว เบนเน็ต ลีดียาอายุ 15 ปี เป็นเด็กสาวหัวดีและโง่เขลา และขาดการอบรมสั่งสอนที่ดี ทำให้ กิจวัตรหลักของชีวิตเธอคือการมุ่งคบหาสมาคมกับบรรดาหนุ่มนายทหารที่ประจำการอยู่ที่เมือง ไกล่ๆ กับเมืองเมรีตัน เธอจะคอยชักนำคิดตีผู้เป็นพี่สาวไปในทางที่ผิดโดยมีแม่ของเธอเป็นผู้ให้ ท้าย

— นายชาร์ลส์ บิงก์ลีย์ (Charles Bingley) เป็นชายหนุ่มอายุ 22 ปี หน้าตาหล่อ เหลลา อัจฉริยะใจคอดี และมีฐานะร่ำรวย ชายหนุ่มผู้นี้เป็นมาเช่าคฤหาสน์ในเทอร์ฟีลด์ ซึ่งอยู่ ไกล่กับบ้านลองก์บอร์นของครอบครัวเบนเน็ต บุคลิกลักษณะของนายบิงก์ลีย์แตกต่างจากนาย ดาร์ซี เพื่อนสนิทของเขาอย่างสิ้นเชิง และถึงแม้ว่าเขาจะฉลาดน้อยกว่านายดาร์ซี แต่เขาก็เป็น คนที่เป็นมิตรและมีเสน่ห์มากกว่าเพื่อนของเขา ดังจะเห็นได้จากการที่เขาเป็นที่ชื่นชอบของชาว เมรีตันอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม นายบิงก์ลีย์มีข้อเสียตรงที่ว่า จัดการปัญหาไม่ค่อยเก่ง และมัก ถูกชักจูงได้ง่าย

— นายจอร์จ วิคคัม (George Wickham) เป็นนายทหารที่ประจำการใกล้เมืองเม รีตัน นายวิคคัมเคยรู้จักกับนายดาร์ซีมาก่อน โดยผิวเผินแล้วนายวิคคัมดูเป็นคนมีเสน่ห์ บุคลิกดี และดูน่าเชื่อถือแต่ในความเป็นจริง เขาเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก จีบจืด และติดการพนันซึ่ง เป็นเหตุให้มีหนี้สินล้นพ้นตัว นายวิคคัมพยายามสร้างความสัมพันธ์กับเอลิซาเบท และก็ยัง พยายามใส่ความนายดาร์ซี จนทำให้เอลิซาเบทและคนในเมรีตันยังไม่ชอบหน้านายดาร์ซีมาก ยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามในภายหลัง ความจริงทุกอย่างก็ได้ปรากฏว่าสิ่งที่เขาพูดเกี่ยวกับนายดาร์ซี เป็นเรื่องโกหก

— นายวิลเลียม คอลลินส์ (William Collins) เป็นบาทหลวงซึ่งเป็นญาติของนาย เบนเน็ต และเนื่องจากนายเบนเน็ตไม่มีลูกชาย ดังนั้นบ้านของครอบครัวเบนเน็ตจะต้องตกเป็น ของนายคอลลินส์เมื่อนายเบนเน็ตสิ้นชีวิต นายคอลลินส์เป็นผู้ชายที่ไร้เหตุผล เป็นพวกโง่แบบ ไม้รู้ตัว เขาเคยขอเอลิซาเบทแต่งงานแต่เธอตอบปฏิเสธ จากนั้นไม่นานหลังจากพลาดหวัง เขา จึงขอแต่งงานกับนางสาวชาร์ลอตต์ ลูคัส เพื่อนรักของเอลิซาเบท นายคอลลินส์มีนิสัยขี้อ้อ และ ชอบพูดจาอวดอ้างว่าตนใกล้ชิดกับมหาเศรษฐีผู้ดีอย่างเลดีแคเทอริน ดีเบิร์ก

— นางสาวชาร์ลอตต์ ลูคัส (Charlotte Lucas) หรือภายหลังคือ นางคอลลินส์ (Mrs. Collins) เป็นเพื่อนรักของเอลิซาเบท เป็นคนจิตใจดีแต่มีอุดมคติเหมือนหญิงสาวทั่วไปใน สมัยนั้นว่าการแต่งงานกับชายที่มีฐานะการเงินมั่นคงเป็นเรื่องจำเป็น และไม่จำเป็นต้องคำนึงถึง ความประพฤติและนิสัยใจคอของชายที่จะมาเป็นคู่ครอง

3) ตัวละครอื่นๆ มีประมาณ 51 ตัว ผู้วิจัยจะนำเสนอเพียงตัวละครที่มีบทบาทในเรื่องพอสมควร ได้แก่

— นางสาวแคเทอริน เบนเนต หรือ คิตตี (Miss Catherine Bennet หรือ Kitty) เป็นลูกสาวคนที่ 3 ของครอบครัวเบนเนต เป็นคนหัวอ่อนและมักทำตามคำแนะนำผิดๆ ของลิเดียผู้เป็นน้องสาว

— นางสาวแมรี เบนเนต (Miss Mary Bennet) เป็นลูกสาวคนที่ 4 ที่โปรดปรานการอ่านหนังสือ ถึงแม้ว่าหัวจะไม่ดีนัก

— นางสาวคาโรลีน บิงก์ลีย์ (Miss Caroline Bingley) เป็นน้องสาวของนายบิงก์เลย์ เป็นโสด และมีนิสัยหยิ่ง ถือตัว ชอบทำตัวปากหวานกันเปรี้ยว ตลอดจนหน้าไหว้หลังหลอก โดยมักชอบนิทล้าหลังครอบครัวเบนเนต เธอไม่ชอบเอลิซาเบทเพราะเธอหลงรักนายดาร์ซี

— นางลูอิซา เฮิร์สต์ (Mrs. Louisa Hurst) เป็นพี่สาวของนายบิงก์เลย์ แต่งงานแล้วกับนายเฮิร์สต์ แต่ยังคงอาศัยอยู่กับน้องชาย มีนิสัยไม่ต่างจากน้องสาว

— นางสาวจอร์เจียนา ดาร์ซี (Georgiana Darcy) เป็นน้องสาวของนายดาร์ซี เป็นกุลสตรีที่เรียบร้อย อ่อนหวาน และออกจะขี้อาย

— เลดีแคเทอริน ดีเบิร์ก (Lady Catherine de Bourgh) เป็นป้าของนายดาร์ซี และเป็นผู้อุปถัมภ์นายคอลลินส์ เป็นหญิงสูงวัยที่มีใจอคติแคบ หยิ่ง ชอบโอ้อวดสมบัติและฐานะของตน เจ้ายศเจ้าอย่าง สอดรู้สอดเห็น ตลอดจนชอบแนะนำอะไรต่ออะไรโดยไม่จำเป็น และโดยไม่มีใครขอร้อง

— นางสาวแอนน์ ดีเบิร์ก (Miss Anne de Bourgh) เป็นลูกสาวของเลดีแคเทอริน เป็นหญิงสาวขี้อวด และไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง

— นายและนางการ์ดิเนอร์ (Mr. and Mrs. Gardiner) เป็นลุงและป้าสะใภ้ของนางสาวเอลิซาเบท นายการ์ดิเนอร์เป็นพ่อค้าที่เก่งและฉลาด วางตัวดีและสุภาพ ส่วนนางการ์ดิเนอร์ก็เป็นคนนิสัยใจคอดี เจลี่ยฉลาด มีเหตุผล และวางตัวดี นางรักหลานสาวคนโตทั้งสองคนมาก และมักเป็นที่ปรึกษาเรื่องต่างๆ ให้กับหลานสาวทั้งสอง

— พันเอกฟอร์สเตอร์ และนางฟอร์สเตอร์ (Colonel and Mrs. Forster) สองสามีภรรยาที่อาศัยอยู่ในเมืองเมิร์ตัน เพราะฝ่ายชายย้ายมาประจำการ ฝ่ายหญิงสนิทกับลิเดีย

4.1.2.3 ฉาก (setting)

1) เวลา

ในเรื่องมิติของเวลา ไม่ได้มีการระบุเวลาไว้อย่างชัดเจนเรื่อง

2) สถานที่

เรื่อง *Pride and Prejudice* เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษ โดยแต่ละฉากจะเกิดทั้งในสถานที่ที่มีอยู่จริง หรือสถานที่ที่สมมติขึ้นมา

— สถานที่ที่มีอยู่จริง ได้แก่ Hertfordshire Kent Darbyshire London และ Brighton โดยเรื่องราวส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในชนบทของมณฑลเฮิร์ตฟอร์ดเชอร์ (Hertfordshire) ซึ่งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศอังกฤษ โดยเจน ออสเตนกำหนดให้เป็นที่พำนักของครอบครัวเบนเนต สำหรับมณฑลเคนท์ (Kent) และ มณฑลดาร์บีเชอร์ (Darbyshire) ตามท้องเรื่องกำหนดให้เป็นที่ตั้งของบ้านของนายคอลลินส์และภรรยาและภรรยาและภรรยาเพมเบอร์เลย์ ตามลำดับ นอกจากนี้ผู้แต่งยังได้ใช้กรุงลอนดอน (London) เป็นฉากที่ตั้งของบ้านครอบครัวการ์ดิเนอร์ ตลอดจนเป็นสถานที่ๆ นายวิกคัมและลีเดียหนีตามกันมาหลบซ่อนตัวอยู่ และใช้เมืองชายทะเลไบรตัน (Brighton) ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของกรุงลอนดอนเป็นฉากสถานที่ตากอากาศที่ลีเดียเดินทางไปพักผ่อนกับพันเอกฟอร์สเตอร์และนางฟอร์สเตอร์ เป็นต้น

“She could not imagine what business he could have **in town** so soon after his arrival in **Hertfordshire**; ... Lady Lucas quieted her fears a little by starting the idea of his being gone to **London** only to get a large party for the ball; ...” (Austen, 1999: 7)

— สถานที่ที่สมมติขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เมืองที่สมมติขึ้น และสถานที่ที่สมมติขึ้น เมืองที่สมมติขึ้น ได้แก่ Meryton และ Lambton เป็นต้น และสถานที่ที่สมมติขึ้น ได้แก่ Netherfield Longbourn Pemberley และ Rosings เป็นต้น

“Mr. Bingley had not been of age two years, when he was tempted by an accidental recommendation to look at **Netherfield House** (Austen, 1999: 12)

“Within a short walk of **Longbourn** lived a family with whom the Bennets were particularly intimate.” (Austen, 1999: 12)

“The park was very large, and contained great variety of ground. ... They gradually ascended for half a mile, and then found themselves at the top of a considerable eminence, where the wood ceased, and the eye was instantly caught by **Pemberley House**, situated on the opposite side of a valley, into which the road with some abruptness wound.” (Austen, 1999: 163)

“...He could number the fields in every direction, and could tell how many trees there were in the most distant clump. But of all the views which his garden, or which the country or the kingdom could boast, none were to be

compared with the prospect of **Rosings**, afforded by an opening in the trees that bordered the park nearly opposite the front of his house. It was a handsome modern building, well situated on rising ground.” (Austen, 1999: 107)

4.1.2.4 กลวิธีการเล่าเรื่อง

นวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องโดยมุมมองแบบทรศนะไร้ขอบเขต คือผู้เล่าเรื่องไม่ได้ปรากฏตัวในฐานะตัวละครในเรื่อง และผู้เล่าเรื่องเป็นผู้รู้แจ้ง (Third-person omniscient) อาจกล่าวได้ว่าผู้เล่าจะเป็นเหมือนเสียงพูดบนกระดาน เพราะผู้เล่าจะไม่ปรากฏตัวในฐานะตัวละครของเรื่อง แต่จะรู้จักตัวละครทุกตัวอย่างละเอียด แจ่มแจ้ง และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแง่มุมต่างๆ ตลอดจนความรู้สึกของตัวละครได้ด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครทุกตัวอย่างรอบด้าน (มาโนช ดินลานสกุล, 2547: 49) ซึ่งการเล่าเรื่องแบบบรรยายลักษณะตัวละคร บุคลิกท่าทาง ตลอดจนนิสัยใจคอโดยละเอียดเช่นนี้ ถือเป็นจุดเด่นของงานของเจน ออสเตน

ตัวอย่างการบรรยายบุคลิกลักษณะและฐานะของตัวละครในเรื่องโดยผู้บรรยายรู้แจ้งเห็นจริง เช่นการบอกเล่าบุคลิกลักษณะนิสัยและฐานะของนายบิงก์เลย์ พี่สาวและน้องสาวของนายบิงก์เลย์ นายเฮิร์สต์ซึ่งเป็นพี่เขยของนายบิงก์เลย์ และนายดาร์ซีซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของเขา ซึ่งการบรรยายดังกล่าวจะทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพบุคลิกลักษณะอย่างชัดเจน

“Mr. Bingley was good looking and gentlemanlike; he had a pleasant countenance, and easy, unaffected manners. His sisters were fine women, with an air of decided fashion. His brother-in-law, Mr. Hurst, merely looked the gentleman; but his friend Mr. Darcy soon drew the attention of the room by his fine, tall person, handsome features, noble mien; and the report which was in general circulation within five minutes after his entrance, of his having ten thousand a year.” (Austen, 1999: 8)

นอกจากการบรรยายโดยผู้เล่าไม่ได้เป็นตัวละครแล้ว เรายังพบว่าหลายครั้งที่ผู้บรรยายได้ใช้การบรรยายผ่านมุมมองหรือความรู้สึกนึกคิดของนางเอกซึ่งก็คือ เอลิซาเบท ที่มีต่อตัวละครอื่นๆ ต่อเหตุการณ์ หรือสถานที่ในเรื่อง อาทิเช่น

ตัวอย่างการบรรยายพฤติกรรมและนิสัยของพี่น้องสองสาวบิงก์เลย์ผ่านความคิดของเอลิซาเบท

“Elizabeth listened in silence, but was not convinced; their behavior at the assembly had not been calculated to please in general; and with more quickness of observation and less pliancy of temper than her sister, and with a judgment too unassailed by any attention to herself, she as very little disposed

to approve them. They were in fact very fine ladies; not deficient in good humour when they were pleased, nor in the power of being agreeable where they chose it; but proud and conceited.” (Austen, 1999: 11)

ตัวอย่างการบรรยายความขายน้หน้าของครอบครัวที่เกิดจากเหตุการณ์ที่สี่เดียหนีตามวิกคัมผ่านความรู้สึกของเอลิซาเบท

“Elizabeth soon observed, and instantly understood it. Her power was sinking; everything *must* sink under such a proof of family weakness, such an assurance of the deepest disgrace. ... Lydia – the humiliation, the misery, she was bringing on them all, ...” (Austen, 1999: 185)

ตัวอย่างการบรรยายฉากของเรื่องบางตอนผ่านสายตาเอลิซาเบท อาทิ ตอนที่เอลิซาเบทเดินทางไปเยือนคฤหาสน์เพมเบอร์ลีของนายดาร์ซี่

“...Elizabeth, after slightly surveying it, went to a window to enjoy its prospect. The hill, crowned with wood, from which they had descended, receiving increased abruptness from the distance, was a beautiful object. Every disposition of the ground was good; and she looked on the whole scene -- the river, the trees scattered on its banks, and the winding of the valley, as far as she could trace it -- with delight. As they passed into other rooms these objects were taking different positions; but from every window there were beauties to be seen. The rooms were lofty and handsome, and their furniture suitable to the fortune of their proprietor; but Elizabeth saw, with admiration of his taste, that it was neither gaudy nor uselessly fine; with less of splendor, and more real elegance, than the furniture of Rosings.” (Austen, 1999: 164)

4.1.3 องค์ประกอบทางวรรณกรรม

4.1.3.1 ประเภทของตัวบท

เมื่อพิจารณาจากหลักการของโรสส์ในการแบ่งประเภทตัวบท ผู้วิจัยเห็นว่านวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* เป็นตัวบทเน้นรูปแบบ (form-focused text) เพราะตัวบทเป็นนวนิยายรักที่ผู้เขียนตั้งใจเขียนเพื่อสร้างความสุขและความซาบซึ้งใจแก่ผู้อ่าน ดังนั้นการเล่าเรื่องต้องอาศัยกลวิธีการประพันธ์ และคำศัพท์ที่เลือกอย่างพิถีพิถันเพื่อสร้างอารมณ์ให้ผู้อ่านคล้อยตามไปกับความรักของตัวละครเอกของเรื่อง ยกตัวอย่างบทแปลที่แสดงให้เห็นว่าตัวบทเรื่องนี้เป็นตัวบทเน้นรูปแบบ เพราะคำศัพท์และรูปประโยคที่ผู้แต่งบรรจงเลือกใช้

“In vain have I struggled. It will not do. My feelings will not be repressed. You must allow me to tell you how ardently I admire and love you.”

Elizabeth's astonishment was beyond expression. She stared, coloured, doubted, and was silent. This he considered sufficient encouragement; and **the avowal of all that he felt,** and had long felt for her, immediately followed.” (Austen, 1999:128-129)

ดังนั้นในการถ่ายทอดความหมายของตัวบทเน้นรูปแบบในเรื่อง Pride and Prejudice นั้นผู้แปลต้องให้ความสำคัญกับวิธีการนำเสนอข้อมูล ทั้งการถ่ายทอดคำศัพท์และรูปแบบการประพันธ์ให้ได้ธรรมชาติเทียบเคียงกับตัวบทต้นฉบับ

4.1.3.2 ชนิดของตัวบท

เมื่อพิจารณาหลักการแบ่งชนิดของตัวบทของไรส์และแฟร์เมียร์ ผู้วิจัยเห็นว่า นวนิยายเรื่อง Pride and Prejudice จัดอยู่ในชนิดตัวบทซับซ้อน เพราะเป็นเรื่องที่มีตัวบทหลายชนิดประกอบเข้าด้วยกัน ได้แก่ บทบรรยาย บทสนทนา และจดหมาย

สำหรับตัวบทจดหมายนั้น พบว่ามี 2 รูปแบบ คือ

1) จดหมายตามแบบแผน กล่าวคือ ประกอบด้วย การเริ่มต้นด้วยสถานที่เขียน วันเดือนปีที่เขียน ที่อยู่ของผู้เขียน คำขึ้นต้นถึง เนื้อความจดหมาย คำลงท้าย และการระบุชื่อผู้เขียน เช่น

— จดหมายแบบไม่เป็นทางการ เป็นจดหมายระหว่างตัวละครที่รู้จักกันมาก่อน และมีความคุ้นเคยกัน ภาษาที่ใช้จะไม่เป็นทางการ สำหรับองค์ประกอบจดหมายส่วนอื่น เช่น คำขึ้นต้นหรือลงท้าย หรือที่อยู่ของผู้เขียน อาจจะมีครบองค์ประกอบหรือไม่ครบก็ได้ ในตัวบทจดหมายประเภทนี้จะเขียนไว้ในเครื่องหมายคำพูดแบบขีดเดียว (single quotation mark) เช่นเดียวกับการเขียนบทสนทนา และอาจมีการย่อหน้าส่วนตัวจดหมายให้แยกออกจากตัวบทอื่นๆ ก็ได้ อาทิ จดหมายระหว่างตัวละครที่มีวัยใกล้เคียงกันอย่างคาโรลีน บิงก์เลย์ ส่งถึงเจน เบนเนต

“MY DEAR FRIEND,

If you are not so compassionate as to dine to-day with Louisa and me, we shall be in danger of hating each other for the rest of our lives, for a whole day's tête-à-tête between two women can never end without a quarrel. Come as soon as you can on the receipt of this. My brother and the gentlemen are to dine with the officers. Yours ever,

CAROLINE BINGLEY.”

(Austen, 1999: 21)

— จดหมายแบบกึ่งทางการ เป็นจดหมายระหว่างตัวละครที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ใช้ภาษากึ่งทางการ และองค์ประกอบอื่นๆ ในตัวจดหมายจะระบุไว้ครบถ้วน จดหมายประเภทนี้จะเขียนไว้ในเครื่องหมายคำพูดแบบขีดเดียวเช่นเดียวกับการเขียนบทสนทนา และย่อหน้าแยกตัวบทจดหมายออกจากตัวบทอื่นๆ อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น จดหมายของนายวิลเลียม คอลลินส์ที่ส่งถึงนายเบนเนตเพื่อแนะนำตัวและขออนุญาตมาเยี่ยมเยียนที่บ้าน

"Hunsford, near Westerham, Kent, 15th October.

"DEAR SIR,

The disagreement subsisting between yourself and my late honoured father, always gave me much uneasiness, and since I have had misfortune to lose him, I have frequently wished to hear the breach;.... I remain, dear sir, with respectful compliment to your lady and daughters, your well-wisher and friend,

WILLIAM COLLINS."

(Austen, 1999: 45)

2) จดหมายที่ไม่เป็นไปตามแบบแผน กล่าวคือ ผู้เขียนได้แต่งจดหมายแทรกอยู่ในตัวบท และไม่อยู่ในรูปแบบจดหมายที่มีการจ่าระบุผู้ที่เขียนถึงด้วยการย่อหน้าบรรทัดแรกก่อนเริ่มตัวจดหมาย และมีการใช้เครื่องหมายคำพูดแบบขีดเดียว เพื่อกันส่วนที่เป็นจดหมายออกจากตัวบทอื่นๆ ได้ เช่น

— จดหมายที่เจน เบนเนต เขียนถึงเอลิซาเบทผู้เป็นน้องสาว

"Her impatience for this second letter was as well as rewarded as impatience generally is. Jane has been a week in town, without either seeing or hearing from Caroline. She accounted for it, however, by supposing that her last letter to her friend from Longbourn, had by some accident been lost.

'My aunt,' she continued, 'is going tomorrow into that part of the town, and I shall take the opportunity of calling in Grosvenor Street.'

She wrote again when the visit was paid, and she has seen Miss Bingley. **'I did not think Caroline in spirits,' were her words, 'but she was very glad to see me, and reproached me for giving her no notice of my coming to London. I was right, therefore; my last letter had never**

reached her. ... My visit was not that long, as Caroline and Mrs. Hurst were going out. I dare say I shall soon see them here." (Austen, 1999: 100-101)

สำหรับจดหมายรูปแบบนี้ ผู้แปลจะต้องใช้ความระมัดระวังในการแปลมากกว่าจดหมายตามแบบแผน เพราะถ้อยคำที่กระจายในตัวบทบรรยาย อาจทำให้ผู้แปลและผู้อ่านเกิดความสับสนและเข้าใจผิดได้ว่าคำพูดในเครื่องหมายคำพูดเป็นของตัวละครตัวใด

4.1.4 องค์ประกอบทางภาษา

4.1.4.1 องค์ประกอบทางความหมาย

การพิจารณาองค์ประกอบทางความหมายจำเป็นต้องเปรียบเทียบกับบทแปลเพื่อพิจารณาว่าความหมายที่ผู้แปลถ่ายทอดในภาษาปลายทางมีความสมมูลหรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ในหัวข้อ 4.2.4.1

4.1.4.2 องค์ประกอบทางคำศัพท์

องค์ประกอบทางคำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับนวนิยายเรื่องนี้ ซึ่งผู้แปลต้องให้ความสำคัญในการค้นคว้าและทำความเข้าใจเพื่อที่จะได้ถ่ายทอดได้เสมอคำศัพท์ในตัวบทต้นฉบับ ประเภทของคำศัพท์ที่เด่นชัดที่สุดในเรื่องนี้ คือ การใช้คำศัพท์คำยาวและเป็นทางการ

“Wilfully and wantonly to have thrown off the companion of my youth, the acknowledged favourite of my father, a young man who had scarcely any other dependence than on our patronage, and who had been brought up to expect its exertion, would be a depravity, to which the separation of two young persons, whose affection could be the growth of only a few weeks, could bear no comparison.” (Austen, 1999: 133)

“You are considering how insupportable it would be to pass many evenings in this summer – in such society; and in deed I am quite of your opinion. I was never more annoyed! The insipidity and yet the noise; the nothingness and yet the self-importance of all these people! – What would I give to hear your strictures on them!” (Austen, 1999: 19)

ถึงแม้ว่าเรื่อง Pride and Prejudice ไม่ต้องอาศัยความรู้เฉพาะทางหรือศัพท์เทคนิค เพราะเป็นเรื่องราวทั่วไปเกี่ยวกับความรัก การแต่งงาน ครอบครัว และสังคมชนบทชนชั้นกลางในประเทศอังกฤษ แต่เนื่องจากการดำเนินเรื่องเงิน ออสเตน ได้อาศัยแนวท่วงสังนียมในการ

บรรยายภาพชีวิตจริงที่เกิดขึ้น เจน ออสเตนจึงได้ให้รายละเอียดของภาพชีวิตเหล่านั้นผ่านเรื่องของกิจกรรมที่ทำ สิ่งของเครื่องใช้ ดังนั้นเราจึงพบศัพท์ที่เกี่ยวกับเกมไพ่ซึ่งเป็นกิจกรรมยามว่างเพื่อความบันเทิงใจของคนในสมัยนั้น และคำศัพท์เกี่ยวกับรถเทียมม้า เพราะในสมัยของเจน ออสเตน รถม้าไม่ได้เป็นเพียงพาหนะ แต่ยังมีเครื่องบ่งชี้ถึงฐานะของบุคคล โดยคำศัพท์เกี่ยวกับเกมไพ่และรถเทียมม้านั้น ผู้วิจัยจะนำไปเสนอในหัวข้อ 4.1.2.9 เรื่อง ผู้พูด เพราะผู้วิจัยเห็นว่าคำศัพท์เหล่านี้เกี่ยวข้องกับภูมิหลังและชีวิตความเป็นอยู่จริงของผู้พูดซึ่งก็คือเจน ออสเตนนั่นเอง

นอกจากนี้ เนื่องจากเรื่อง *Pride and Prejudice* เป็นนวนิยายที่แต่งขึ้นในตอนต้นศตวรรษที่ 19 ภาษาที่ใช้จึงเป็นคำศัพท์สมัยเก่าและวิธีการเขียนจำนวนปีแบบสมัยเก่าซึ่งใช้กันในยุคสมัยของเจน ออสเตน ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำไปอธิบายในหัวข้อ 4.1.2.6 เรื่อง เวลา เพราะเห็นว่าเป็นคำศัพท์ที่เป็นผลมาจากปัจจัยเรื่องเวลาโดยตรง และผู้แปลต้องให้ความสนใจเป็นอย่างมากในการเลือกใช้คำเพื่อถ่ายทอดให้ได้บทแปลที่เข้ากับยุคสมัยของต้นฉบับ

4.1.4.3 องค์ประกอบทางไวยากรณ์

ลักษณะทางไวยากรณ์ที่เด่นชัดของเรื่อง *Pride and Prejudice* มีดังนี้

1) ใช้รูปประโยคที่มีความยาวมาก โดยเป็นการใช้ประโยคความรวมที่ขยายด้วยอนุประโยคความซ้อนและบุพบทวลีจำนวนมาก ตลอดจนมีการใช้เครื่องหมายอัฒภาคต่างๆ มาช่วยแบ่งประโยค อนุประโยค และบุพบทวลี อาทิ เครื่องหมาย Semicolon (;) และยัติภังค์ (-) ตัวอย่างประโยครูปแบบดังกล่าวได้แก่

“‘I am sure,’ she added, ‘if it was not for such good friends I do not know what would become of her, for she is very ill indeed, and suffers a vast deal, though with the greatest patience in the world, which is always the way with her, for she has, without exception, the sweetest temper I ever met with.’”(Austen, 1999: 29)

“The dinner was exceedingly handsome, and there were all the servants, and all the articles of plate which Mr Collins had promised; and, as he had likewise foretold, he took his seat at the bottom of the table, by her ladyship’s desire, and looked as if he felt that life could furnish nothing greater. – He carved, and ate, and praised with delighted alacrity; and every dish was commended, first by him, and then by Sir William, who was now enough recovered to echo whatever his-son-in-law said, in a manner which Elizabeth wondered Lady Catherine could bear.” (Austen, 1999: 111)

“THE TWO GENTLEMEN left Rosings the next morning; and Mr. Collins having been in waiting near the lodges, to make them his parting obeisance, was able to bring home the pleasing intelligence, of their appearing in very good health, and in as tolerable spirits as could be expected, after the melancholy scene so lately gone through at Rosings. To Rosings he then hastened to console Lady Catherine, and her daughter; and on his return, brought back, with great satisfaction, a message from her lady ship, importing that she felt herself so dull as to make her very desirous of having them all to dine with her.” (Austen, 1999: 142)

2) ใช้คำสันธานแบบเก่า กล่าวคือ มีการใช้ **for** เพื่อแสดงสาเหตุในประโยคก่อนหน้า (Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English, 2005: CD-ROM)

“Miss Bingley was then sorry that she had proposed the delay, **for** her jealousy and dislike of one sister much exceeded her affection for the other.” (Austen, 1999: 41)

“I had one some thoughts of fixing in town my self – **for** I am fond of superior society; but I did not feel quite certain that the air of London would agree with Lady Lucas.” (Austen, 1999: 18)

3) ใช้ประโยคเงื่อนไข (Conditional clause) แบบสมมติเรื่องราวในอดีต ซึ่งตรงข้ามกับความจริงที่เกิดขึ้น โดยละคำว่า **if** และใช้ **Had** ขึ้นต้นประโยคแทน อาทิเช่น

“**Had** she found Jane in any apparent danger, Mrs Bennet would have been very miserable; but being satisfied on seeing her that her illness was not alarming, she had no wish of her recovering immediately, as her restoration to health would probably remove her from Netherfield. She would not listen therefore to her daughter's proposal of being carried home; neither did the apothecary, who arrived about the same time, think it at all advisable.” (Austen, 1999: 28)

“**Had** he done his duty in that respect, Lydia need not have been indebted to her uncle, for whatever of honour or credit could now be purchased for her.” (Austen, 1999: 206)

4.1.4.4 องค์ประกอบทางวจนลีลา

จากการแบ่งประเภทของวจนลีลาของมาร์ติน โจส พบการใช้วจนลีลา 3 ระดับ คือ วจนลีลาเป็นทางการ วจนลีลาหารือ และวจนลีลาเป็นกันเอง แสดงรายละเอียด ดังนี้

1) วจนลีลาเป็นทางการ พบในบทบรรยายตอนเปิดตัวเรื่อง บทบรรยายลักษณะของตัวละคร และบทบรรยายเหตุการณ์ ได้แก่

— บทบรรยายตอนเปิดตัวเรื่อง ใช้คำศัพท์ ภาษาและโครงสร้างประโยคที่เป็นทางการ ตลอดจนมีไวยากรณ์ที่สมบูรณ์ เพื่อแสดงการเปิดประเด็นสำคัญของแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรักและการแต่งงาน

“IT IS A TRUTH universally acknowledged, that a single man in possession of a good fortune, must be in want of a wife.

However little known the feelings or views of such a man may be on his first entering a neighbourhood, this truth is so well fixed in the minds of the surrounding families, that he is considered as the rightful property of some one or other of their daughters.” (Austen, 1999: 3)

— บทบรรยายลักษณะของตัวละคร เพื่อให้ข้อมูลกับผู้อ่าน อาทิเช่น การบรรยายบุคลิกลักษณะและความเป็นมาของนายวิลเลียม คอลลินส์ ญาติหนุ่มของเอลิซาเบทผู้เป็นบาทหลวง จะเห็นว่ารูปประโยคมีไวยากรณ์สมบูรณ์ ใช้คำศัพท์เป็นทางการในการบรรยายให้ผู้อ่านเห็นภาพของตัวละคร

“MR COLLINS was not a sensible man, and the deficiency of nature had been but little assisted by education or society; the greatest part of his life having been spent under the guidance of an illiterate and miserly father and though he belonged to one of the universities, he had merely kept the necessary terms, without forming at it nay useful acquaintance. The subjection in which his father had brought him up, had given him originally great humility of manner, but it was now a good deal counteracted by the self-conceit of a weak head, living in retirement, and the consequential feelings of early and unexpected prosperity.” (Austen, 1999: 48)

— บทบรรยายเหตุการณ์ของเรื่อง จะสังเกตการใช้รูปไวยากรณ์ที่สมบูรณ์และใช้คำศัพท์ที่เป็นทางการ อาทิเช่น บรรยายเหตุการณ์ที่คณะของเอลิซาเบท อันประกอบไปด้วยเซอร์วิลเลียม ลูคัส และนางสาวมาเรีย ลูคัส ครอบครัวของนางคอลลินส์ได้รับเชิญไปรับประทานอาหารที่ฤทธาสน์ของเลดี้แคเทอริน ดีเบิร์ก การบรรยายใช้รูปประโยคไวยากรณ์สมบูรณ์ แสดง

การให้ความสำคัญต่อการบรรยายรายละเอียดของลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และใช้ศัพท์ที่เป็นทางการ

“From the entrance hall, of which Mr. Collins pointed out, with a rapturous air, the fine proportion and finished ornaments, they followed the servants through an ante-chamber, to the room where Lady Catherine, her daughter, and Mrs Jenkinson were sitting. – Her ladyship, with great condescension, arose to receive them; and as Mrs Collins had settled it with her husband that the office of introduction should be hers, it was performed in a proper manner, without any of those apologies and thanks which he would have though necessary.” (Austen, 1999: 110)

2) วจนลีลาหรือ พบในบทสนทนาระหว่างตัวละครที่เพิ่งรู้จักกันหรือไม่คุ้นเคยกัน และบทสนทนาระหว่างตัวละครที่รู้จักกันแต่ยังไม่สนิทสนมกัน ได้แก่

– บทสนทนาระหว่างนายดาร์ซี กับเซอร์ลูคัส ขณะร่วมงานเต้นรำ เนื่องจากทั้งสองคนไม่เคยรู้จักกันมาก่อน และนายดาร์ซีก็เป็นคนที่ไม่ค่อยชอบสมาคมกับคนแปลกหน้า ดังนั้นการสนทนาจึงเป็นระดับกึ่งทางการ คือไม่เป็นทางการมาก เห็นได้จากการที่นายดาร์ซีใช้ประโยคสั้นๆ และคำศัพท์ง่าย ๆ ในการสนทนา และไม่ถึงกับเป็นกันเอง เห็นได้จากการที่นายดาร์ซีให้เกียรติเซอร์ลูคัสเรียกอีกฝ่ายว่า Sir ในการสนทนา สำหรับรูปประโยคที่ใช้ค่อนข้างสมบูรณ์ อาจมีการลดรูปประโยคบ้างเพราะเป็นบทสนทนา เช่น การใช้คำตอบสั้นๆ เป็นต้น

“Never, sir’.

Sir William only smiled. ‘Your friend performs delightfully;’ he continued after a pause, on seeing Bingley join the group; - ‘ and I doubt not that you are an adept in the science yourself, Mr Darcy.’

‘You saw me dance at Meryton, I believe, Sir.’

‘...Do you often dance at St James’s?’

‘Never, sir.’” (Austen, 1999: 18)

– บทสนทนาระหว่างที่เอลิซาเบทตอบยืนยันปฏิเสธคำขอแต่งงานของนายคอลลินส์ เนื่องจากตัวละครทั้งคู่เพิ่งจะรู้จักกันได้ไม่นาน ดังนั้นเมื่อฝ่ายชายขอแต่งงานแล้วฝ่ายหญิงปฏิเสธ ฝ่ายชายกลับไม่เชื่อ ดังนั้นฝ่ายหญิงจึงต้องใช้ระดับภาษาที่จริงจังเพื่อยืนยันการปฏิเสธของตน วจนลีลาที่ใช้จึงเป็นแบบกึ่งทางการ จะเห็นได้จากการใช้โครงสร้างประโยคที่สมบูรณ์ การใช้คำศัพท์ค่อนข้างทางการ เช่น assure sir pretension และ rational creature

และด้วยเป็นภาษาสนทนา จึงมีบางส่วนของบทสนทนาที่มีการละประธานเพราะเป็นประโยคกึ่ง คำสั่งกึ่งขอร้องให้อีกฝ่ายเลิกความคิดจะแต่งงานกับตน เช่น Do not consider me... เป็นต้น

“I do assure you, Sir, that I have no pretension whatever to that kind of elegance which consists in tormenting a respectable man. ... I thank you again and again for the honour you have done me in your proposals, but to accept them is absolutely impossible. My feelings in every respect forbid it. Can I speak plainer? Do not consider me now as an elegant female intending to plague you, but as a rational creature speaking the truth from her heart.” (Austen, 1999: 76)

3) วัจนลีลาเป็นกันเอง พบในบทสนทนายาระหว่างสมาชิกในครอบครัวเบนเนตที่มีความสนิทสนมกันมาก

— บทสนทนายาระหว่างแม่กับลูกสาว คือ นางเบนเนตและเอลิซาเบทในเหตุการณ์ที่นางเบนเนตพยายามเปิดโอกาสให้เอลิซาเบทอยู่กับนายคอลลินส์สองต่อสองเพื่อที่ฝ่ายชายจะได้ขอเอลิซาเบทแต่งงาน เนื่องจากตัวละครเป็นแม่ลูกกัน ดังนั้นภาษาที่ใช้จึงเป็นแบบเป็นกันเอง มีการใช้ชื่อเล่นเรียกลูกสาวว่า Lizzy มีการใช้คำอุทาน เช่น Oh dear! และ No, no, nonsense หรือจะเป็นการใช้คำย่อเรียกแม่ว่า Ma'am แทน Mamma ตามปกติ และเนื่องจากผู้พูดต่างก็อยู่ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงมีการประโยคที่ไม่ซับซ้อนและคำสั้นๆ ในการสนทนา เช่น Come Kitty, I want you upstairs หรือ Yes-certainly

“Oh dear! – Yes – certainly. – I am sure Lizzy will be very happy – I am sure she can have no objection. – Come, Kitty, I want you upstairs.’ And gathering her work together, she was hastening away, when Elizabeth called out

‘Dear Ma’am, do not go. – I beg you will not go. – Mr Collins must excuse me. – He can have nothing to say to me that anybody need not hear. I am going away myself.’

‘No, no, nonsense, Lizzy. – I desire you will stay where you are.’”

(Austen, 1999: 73)

— บทสนทนายาระหว่างสามีและภรรยา คือ นายและนางเบนเนตในเหตุการณ์ที่นางเบนเนตโกรธเอลิซาเบทปฏิเสธคำขอแต่งงานของนายคอลลินส์ และต้องการให้นางเบนเนตพุดให้เอลิซาเบทยอมแต่งงาน เนื่องจากตัวละครทั้งคู่เป็นสามีภรรยา กัน จึงมีความสนิทสนมและสามารถใช้ภาษาแบบเป็นกันเอง และโดยสถานการณ์นางเบนเนตกำลังโกรธลูกสาว ทำให้ภาษา

ที่ใช้จึงเป็นประโยคหรือวลีสั้นๆ พบประโยคมีการลดรูป เพราะผู้พูดรู้ว่าฟังสามารถเข้าใจได้จากสถานการณ์และความคุ้นเคยกัน อาทิ ภาษาที่นางเบนเนตใช้ จะมีไวยากรณ์ไม่สมบูรณ์ มีการลดรูป เป็นประโยคกึ่งคำสั่งกึ่งขอร้อง อย่าง Speak to Lizzy... หรือ Tell her that ...หรือการตอบคำถามโดยตอบเพียงบุพบทวลี เช่น Of Mr Collins and Lizzy

“I have not the pleasure of understanding you,’ said he when she had finish her speech. ‘Of what are you talking?’

‘Of Mr Collins and Lizzy. Lizzy declares she will not have Mr Collins, and Mr Collins begins to say that he will not have Lizzy.’

‘And what am I to do on the occasion? – It seems an hopeless business.’

‘Speak to Lizzy about it yourself.’ Tell her that you insist upon her marrying him.” (Austen, 1999:77)

4.1.5 ปัจจัยภายนอก

4.1.5.1 สถานการณ์ในท้องเรื่อง

สถานการณ์ในท้องเรื่องที่มีผลต่อการการแปลในเรื่องนี้ คือ เรื่องการใช้คำอุทาน ซึ่งผู้แปลควรพิจารณาว่าคำอุทานในภาษาต้นทางใช้ในสถานการณ์ใด และจึงหาคำอุทานในภาษาปลายทางที่คล้ายคลึงกันมาถ่ายทอด เช่น

- คำอุทานของนางเบนเนตตอนกำลังต่อว่าคิตตี้ลูกสาวที่โงงเงอะรำคาญ

“Mrs Bennet ..., began scolding one of her daughters.

‘Don’t keep coughing so, Kitty for **heaven’s sake!** Have a little compassion on my nerves. You tear them into pieces.’”

(Austen, 1999: 5)

- คำอุทานของนางเบนเนตตอนที่ตกใจรู้จากเซอร์ลูคัสว่าชาร์ลอตต์จะแต่งงานกับนายคอลลินส์

“**Good Lord!** Sir Willaim, how can you tell such a story? Do not you know that Mr Collins wants to marry Lizzy?” (Austen, 1999: 88)

- คำอุทานของเอลิซาเบทตอนที่กำลังบ่นกับป้าสะใภ้เรื่องผู้ชายรอบตัวที่ดูจะมีคุณสมบัติที่น่าไม่พึงใจ

“Oh! If that is all, I have a very poor opinion of young men who live in Derbyshire; and their intimate friends who live in Hertfordshire are not much better. I am sick of them all. **Thank Heaven!** I am going tomorrow where I shall find a man who has not one agreeable quality, who has neither manner nor sense to recommend him. Stupid men are the only ones worth knowing, after all.” (Austen, 1999: 105)

4.1.5.2 เนื้อเรื่อง

ถึงแม้ว่านวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* มีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ของหนุ่มสาว ซึ่งไม่ต่างจากนวนิยายรักทั่วไป แต่สิ่งที่ผู้แปลจะต้องพิจารณาในการถ่ายทอดเพราะเนื้อเรื่องบางอย่างที่เกิดขึ้นจริงในสังคมของ เจน ออสเตน ไม่ปรากฏในวัฒนธรรมปลายอย่างสังคมไทย อาทิ การให้สิทธิ์ผู้ชายเป็นทายาทในกองมรดกเท่านั้น หรือธรรมเนียมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหนุ่มสาวจะต้องเริ่มโดยมีการทำความรู้จักระหว่างหัวหน้าครอบครัว แล้วจากนั้นจึงจะมีการสานสัมพันธ์กันต่อได้ ซึ่งหากผู้แปลไม่เข้าใจบริบทของเรื่องเหล่านี้ก็จะทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดบทแปลที่เกี่ยวข้องในเรื่องอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น ทำให้ผู้หญิงมีสถานะด้อยกว่าผู้ชายในสังคม และทำให้ต้องเลือกการแต่งงานเป็นการสร้าง ความมั่นคงให้กับชีวิตอย่างที่นางสาวชาร์ลอตต์ ลูคัสตัดสินใจแต่งงานกับชายผู้หน้าเปื้อและโง่เขลาอย่างนายคอลลินส์ได้อย่างเหมาะสม

“MR BENNET’S PROPERTY consisted almost entirely in an estate of two thousand a year, which, unfortunately for his daughters, **was entailed in default of heirs male**, on a distant relations;...” (Austen, 1999: 19)

4.1.5.3 เวลา

เรื่อง *Pride and Prejudice* แต่งขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 ดังนั้นภาษาที่ใช้จึงมีคำศัพท์สมัยเก่าและวิธีการเขียนจำนวนปีแบบสมัยเก่าซึ่งใช้กันในยุคนั้น ผู้แปลจึงต้องพิจารณาเลือกใช้คำภาษาปลายทางเพื่อป้องกันถึงยุคของคำเพื่อให้สอดคล้องกับภาษาในสมัยนั้นของตัวบทต้นฉบับด้วย เช่น

1) คำศัพท์สมัยเก่า ได้แก่

“**Pray** tell your sister that I long to see her.” (Austen, 1999: 32)

“But you forget, **mamma**,” said Elizabeth, “that we shall meet him at the assemblies, and that Mrs Long has promised to introduce him.” (Austen, 1999: 33)

“When is your next ball to be, Lizzy?”

‘Tomorrow fortnight.’

‘**Aye**, so it is,’ cried her mother, ‘and Mrs Long does not come back till the day before; so, it will be impossible for her to introduce him, for she will not know him herself.’” (Austen, 1999: 5)

“‘**Nay**,’ cried Bingley, ‘this is too much, to remember at night all the foolish things that were said in the morning.’” (Austen, 1999: 33)

2) การเขียนจำนวนปีแบบสมัยเก่า

“Mr. Bennet was so odd a mixture of quick parts, sarcastic humour, reserve and caprice, that the experience of **three and twenty years** had been insufficient to make his wife understand his character.”

(Austen, 1999: 4)

“You cannot be more than twenty, I am sure, therefore you need not conceal your age.’

‘I am not one-and-twenty.’” (Austen, 1999: 113-114)

4.1.5.4 สถานที่

เรื่อง Pride and Prejudice เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษ โดยแต่ละฉากจะเกิดทั้งในสถานที่ที่มีอยู่จริง หรือสถานที่ที่สมมติขึ้นมา

— สถานที่ที่มีอยู่จริง ได้แก่ Hertfordshire Kent Derbyshire London และ Brighton สำหรับสถานที่จริงนั้นไม่เป็นอุปสรรคในการแปลเท่าใดนัก เพราะสามารถสืบค้นจากข้อมูลในปัจจุบันได้ว่าควรใช้คำศัพท์อะไรในการถ่ายทอดเพื่อระบุประเภทของสถานที่ อาทิเช่น มณฑลเฮิร์ตฟอร์ดเชอร์ กรุงลอนดอน เมืองไบรตัน เป็นต้น ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเพียงตัวอย่าง เพราะไม่ค่อยพบปัญหาในการแปลเท่ากับสถานที่ที่สมมติขึ้นมา

“She could not imagine what business he could have **in town** so soon after his arrival in **Hertfordshire**; ... Lady Lucas quieted her fears a little by starting the idea of his being gone to **London** only to get a large party for the ball; ...” (Austen, 1999: 7)

— สถานที่ที่สมมติขึ้น ได้แก่ Meryton Lambton Netherfield Longbourn Pemberley และ Rosings สถานที่เหล่านี้ผู้แปลจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการหารายละเอียดจากตัวบทว่าผู้เขียนตั้งใจให้สถานที่เหล่านี้มีเป็นสถานที่ประเภทใด โดยเฉพาะสถานที่พักอาศัย ควรพิจารณาจากฐานะของเจ้าของและบริบทแวดล้อมในการเลือกคำมาถ่ายทอดให้เหมาะสม เช่น เมืองเมรีตัน คฤหาสน์เนเทอร์ฟิลด์ บ้านลองก์บอร์น เป็นต้น

“Elizabeth, as they drove along, watched for the first appearance of Pemberley Woods with some perturbation; and when at length they turned in at the lodge, her spirits were in a high flutter. The park was very large, and contained great variety of ground. ... They gradually ascended for half a mile, and then found themselves at the top of a considerable eminence, where the wood ceased, and the eye was instantly caught by **Pemberley House**, situated on the opposite side of a valley, into which the road with some abruptness wound.” It was a large, handsome, stone building, standing well on rising ground, and backed by a ridge of high woody hills; - and in front, a stream of some natural importance was swelled into greater, but without any artificial appearance. ... Elizabeth was delighted. She had never seen a place for which nature had done more, or where natural beauty had been so little counteracted by an awkward taste.” (Austen, 1999: 163)

“...He could number the fields in every direction, and could tell how many trees there were in the most distant clump. But of all the views which his garden, or which the country or the kingdom could boast, none were to be compared with the prospect of **Rosings**, afforded by an opening in the trees that bordered the park nearly opposite the front of his house. It was a handsome modern building, well situated on rising ground.” (Austen, 1999: 107)

The ladies of **Longbourn** soon waited on those of **Netherfield**. (Austen, 1999: 14)

4.1.5.5 ผู้ฟัง/ผู้อ่าน

เรื่อง Pride and Prejudice ตีพิมพ์เป็นหนังสือครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1813 โดยเจน ออสเตน ตั้งใจเขียนเรื่องเพื่อกลุ่มเป้าหมายคือ คนชั้นกลางของสังคมเหมือนตัวเธอเอง สำหรับการแปลให้ผู้อ่านชาวไทย เนื่องจากเรื่องนี้เป็นตัวบทแบบเน้นรูปแบบ การแปลสำนวนและการอ้างถึงสิ่งที่ไม่มีความหมายเฉพาะ ผู้แปลควรจะถ่ายทอดโดยยึดวัฒนธรรมปลายทาง เพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลได้อรรถรสเดียวกับผู้อ่านในยุคของออสเตน มากกว่าที่จะแปลตรงๆ

...’There is a fine old saying, which everybody here is of course familiar with – “**Keep you breath to cool your porridge,**” ...’

(Austen, 1999: 17)

“...he started back, and begging pardon, protested that he never read novels. Kitty stared at him, and Lydia exclaimed. Other books were produced, and after some deliberation he chose **Fordyce's Sermons**. Lydia gaped as he opened the volume, and before he had, with very monotonous solemnity, read three pages, she interrupted him with –” (Austen, 1999 : 47)

4.1.5.6 ผู้พูด

เรื่อง *Pride and Prejudice* ถือเป็นเรื่องที่สะท้อนถึงภูมิหลังและชีวิตจริงของผู้เขียน คือ เจน ออสเตนเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากเรื่องราวที่เจน ออสเตนนำมาเขียนเป็นเรื่องราวชีวิตธรรมดาสามัญในครอบครัว ซึ่งได้ทำให้เกิดความสมจริงโดยการให้รายละเอียดของกิจกรรมที่เกิดขึ้น และสิ่งของเครื่องใช้ในของคณยุคนั้น ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น ในเรื่องนี้ พบคำศัพท์ 2 ประเภทที่ผู้แปลควรให้ความสำคัญ คือ คำศัพท์เกี่ยวกับเกมไพ่ และคำศัพท์เกี่ยวกับรถเทียมม้า ซึ่งคำศัพท์ทั้งสองประเภทที่พบในสังคมของผู้เขียน อาจไม่ปรากฏในสังคมวัฒนธรรมปลายทาง เพราะความแตกต่างทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม ดังนั้นการถ่ายทอดความหมายของคำประเภทเหล่านี้ ผู้แปลจะต้องหาข้อมูลและทำการเทียบเคียงกับคำในวัฒนธรรมของตนเพื่อเลือกคำที่จะทำให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจและได้อรรถรสเช่นเดียวกับผู้อ่านต้นฉบับ

– คำศัพท์เกี่ยวกับเกมไพ่ ได้แก่

“On entering the drawing-room she found the whole party at **loo**, and was immediately invited to join them; but suspecting them to be playing high she declined it,…” (Austen 1999, 26)

“Mr Hurst and Mr Bingley were at **piquet**, and Mrs Hurst was observing their game.” (Austen, 1999: 32)

“It now first struck her, that she was selected from among her sisters as worthy of being the mistress of Hunsford Parsonage, and of assisting to form a **quadrille** table at Rosings, in the absence of more eligible visitors.” (Austen, 1999: 61)

– ศัพท์เกี่ยวกับรถเทียมม้า ได้แก่

“...; that he came down on Monday in **a chaise and four** to see the place, and was so much delighted with it.” (Austen, 1999: 3)

“... But she is perfectly amiable, and often condescends to drive by my humble abode in her little **phaeton** and ponies.” (Austen, 1999: 47)

“..., when the sound of carriage drew them to the window, and they saw a gentleman and lady in a **curricle**, driving up the street.” (Austen, 1999: 173)

4.1.5.7 การบ่งชี้ทางอารมณ์

ในเรื่อง *Pride and Prejudice* นี้ วิธีการที่เด่นชัดที่สุดที่ เจน ออสเตน เลือกใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึกก็คือ การใช้ “ตัวเอียง (Italics)” โดยมีการทำตัวเอียงให้กับคำหรือวลีที่ต้องการจะเน้นความสำคัญ อาทิ

- เน้นประธานและกริยาของประโยค

“**‘You** began the evening well, Charlotte,” said Mrs. Bennet, with civil self-command, to Miss Lucas. **‘You** were Mr. Bingley’s first choice.’

‘Yes; but he seemed to like his second better.’

‘Oh! you mean Jane, I suppose, because he danced with her twice. To be sure that **did** seem as if he admired her -- indeed I rather believe he **did** -- I heard something about it -- but I hardly know what -- something about Mr. Robinson.” (Austen, 1999: 13)

- เน้นสรรพนามที่แสดงความเป็นเจ้าของและคำคุณศัพท์

“**‘My** overhearings were more to the purpose than **yours**, Eliza,’ said Charlotte. ‘Mr. Darcy is not so well worth listening to as his friend, is he? Poor Eliza! to be only just **tolerable**.” (Austen, 1999: 13)

- เน้นสรรพนามที่ทำหน้าที่ประธานและกรรมของประโยค และเน้นกลุ่มคำสำคัญ

“Mrs. Bennet and her daughters then departed, and Elizabeth returned instantly to Jane, leaving her own and her relations’ behaviour to the remarks of the two ladies and Mr. Darcy; the latter of whom, however, could not be prevailed on to join in their censure of **her**, in spite of all Miss Bingley’s witticisms on **fine eyes**.” (Austen, 1999: 32)

อย่างไรก็ดี หากในวัฒนธรรมปลายทางไม่สามารถใช้ตัวเอียงเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกได้เหมือนในวัฒนธรรมต้น หรือหากทำแล้วดูไม่เป็นธรรมชาติ ผู้แปลก็ควรที่จะหาวิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมปลายทางมาปรับใช้

4.2 การเปรียบเทียบสำนวนการแปล Pride and Prejudice

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นฉบับเรื่อง Price and Prejudice กับสำนวนแปล 2 สำนวน คือ สำนวน “สาวทรงเสน่ห์” และสำนวน “อหังการและอคติ” โดยแบ่งการวิเคราะห์ ออกเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่

- 4.2.1 บริบททางการแปล
- 4.2.2 องค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์
- 4.2.3 องค์ประกอบทางวรรณกรรม
- 4.2.4 องค์ประกอบทางภาษา
- 4.2.5 ปัจจัยภายนอก

4.2.1 บริบททางการแปล

เรื่อง Pride and Prejudice ได้รับการแปลเป็นภาษาไทย 2 สำนวน คือ สำนวน . สาวทรงเสน่ห์. และ สำนวนอหังการและอคติ

สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ได้รับการแปลโดย “จูเลียต” หรือ คุณชนิด สายประดิษฐ์ ครั้งแรกได้รับการตีพิมพ์ลงเป็นตอนๆ ในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตร เมื่อ พ.ศ. 2489 จากนั้นเมื่อพิมพ์ได้เกือบครบเรื่องจึงได้ย้ายมาลงในหนังสือพิมพ์รายวันสุภาพบุรุษ เมื่อ พ.ศ. 2490 และได้รับการรวมเล่มตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2493 โดยสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ

สำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” ไม่สามารถระบุผู้ทำหน้าที่บรรณาธิการแปล เรียบเรียงได้ว่าคือแก้วคำทิพย์ ไชย หรือ ปฐมา พรหมสรรเนื่องจากความผิดพลาดในการระบุชื่อในหนังสือของสำนักพิมพ์ (รายละเอียดได้แสดงกล่าวถึงไปแล้วในบทที่ 3 หัวข้อ 3.2.1.2) สำนวนดังกล่าวได้รับการตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก เมื่อ พ.ศ. 2549

รายละเอียดสามารถแสดงด้วยตารางดังนี้

เรื่อง	Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์	อหังการและอคติ
ผู้ประพันธ์	เจน ออสเตน	จูเลียต หรือ ชนิด สายประดิษฐ์	ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็น แก้วคำทิพย์ ไชย หรือ ปฐมา พรหมสรร
ปีที่ตีพิมพ์	ค.ศ. 1813 (พ.ศ. 2356)	พ.ศ. 2489-2490	พ.ศ. 2549
	ตีพิมพ์เป็นหนังสือชุด ประกอบด้วยหนังสือ 3 เล่ม	ตีพิมพ์เป็นตอนๆ ในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประ มิตรและหนังสือพิมพ์รายวัน สุภาพบุรุษ	ตีพิมพ์รวมเล่ม
สำนักพิมพ์	อีเกอร์ตัน	สุภาพบุรุษ	คลาสสิก

4.2.2 องค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์

4.2.2.1 โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง

สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ดำเนินเรื่องเรียงลำดับบท 1-61 ตามแบบ
ต้นฉบับ และรักษาโครงเรื่องและเนื้อเรื่องของ Pride and Prejudice ของต้นฉบับไว้โดยสมบูรณ์
คือเปิดเรื่องด้วยการตั้งประเด็นความสำคัญของการแต่งงานของผู้หญิงในยุคนั้นว่าเป็นเรื่อง
จำเป็นสำหรับการมีชีวิตที่มั่นคงในอนาคต และไม่จำเป็นต้องเกี่ยวกับความรัก โดยผูกปมความ
ขัดแย้งระหว่างตัวละครเอกฝ่ายชายและฝ่ายหญิงคือ นายฟิทซ์วิลเลียม ดาร์ซี และนางสาว
เอลิซาเบท เบนเน็ต ให้แต่ละฝ่ายมีอคติต่อกันจากการพบกันครั้งแรก โดยฝ่ายชายซึ่งมีฐานะ
และการศึกษาดีจึงค่อนข้างมีความภูมิใจในตนจนเกินพอดี และมีมาตรฐานการดำเนินชีวิตสูง จึง
ทำให้พาลมีอคติกับฝ่ายหญิงและครอบครัวซึ่งอาจจะไม่สมบูรณ์พร้อมในเรื่องฐานะและความ
ประพฤติของสมาชิกบางคนในครอบครัว ในขณะที่ฝ่ายหญิง ซึ่งเป็นคนเฉลียวฉลาด จิตใจดี แต่
ก็ติดกับดักความมีอคติต่อฝ่ายชายจากลักษณะภายนอกเพียงผิวเผิน โดยคิดว่าฝ่ายชายหยิ่ง
และอวดดีจนเกินไป จากนั้นเรื่องจึงพัฒนาความขัดแย้งผ่านเหตุการณ์ต่างๆ อาทิ การที่ฝ่าย
หญิงแสดงความดีให้เห็นในการเดินลุยโคลนเป็นระยะทางไกลเพื่อไปดูแลพี่สาวที่ป่วย เป็นต้น
โดยให้ฝ่ายชายเห็นข้อดีของฝ่ายหญิงและเริ่มสนใจ ในขณะที่ให้ฝ่ายหญิงมีความเข้าใจผิดเพิ่ม
มากขึ้นทั้งที่เกิดจากอคติส่วนตัวและการมีตัวละครปฏิกิริยา คือ นายวิกคัมเข้ามายุ่ง
จากนั้นวันเวลาและสถานการณ์ต่างๆ ได้พิสูจน์ให้ฝ่ายหญิงเห็นว่าฝ่ายชายเป็นคนดีและไม่ได้
เป็นอย่างที่ตนคิด อีกทั้งยังเป็นผู้ยอมทำทุกอย่างเพื่อให้ฝ่ายหญิงและครอบครัวมีความสุข
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการตามหาพี่สาวที่หนีตามวิกคัมและช่วยเหลือทุกทางเพื่อให้พี่สาวได้
แต่งงานอย่างเหมาะสมอคติในใจอันเป็นปมของความขัดแย้งจึงได้รับการคลี่คลายในที่สุด ตัว
ละครเอกทั้งสองได้แต่งงานกันและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

สำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” ดำเนินเรื่องเรียงลำดับบทโดยแบ่งออกเป็น 3 ภาค คือ ภาคที่ 1 เริ่มตั้งแต่บทที่ 1-23 (ตรงกับบทที่ 1-23 ของต้นฉบับ) ภาคที่ 2 เริ่มตั้งแต่บทที่ 1-19 (ตรงกับบทที่ 24-42) และภาคที่ 3 เริ่มตั้งแต่บทที่ 1-18 (ตรงกับบทที่ 43-61 ของต้นฉบับ) และมีการใช้ภาพประกอบของ ซี. อี. บรอก (C.E. Brock) (ค.ศ. 1870 – 1938) ซึ่งวาดประกอบหนังสือเรื่อง *Pride and Prejudice* เมื่อ ค.ศ. 1895 จำนวน 4 ภาพ ประกอบเนื้อเรื่องตอนต้นเรื่องก่อนคำนำของสำนักพิมพ์ และแสดงไว้ในแต่ละภาคของเนื้อเรื่อง โดยใส่ไว้ก่อนการเริ่มเรื่องแต่ละภาค ภาพประกอบก่อนคำนำ เป็นภาพของนายดาโรซซีกับเอลิซาเบทกำลังพูดคุยอยู่กับเซอร์วิลเลียม ลูคัส ภาพประกอบในภาคที่ 1 เป็นภาพของเอลิซาเบทกำลังเย็บซ่อมหมวกโดยมีนายคอลลินส์เริ่มพูดสารภาพรักเพื่อขอแต่งงานกับเธอ ภาพประกอบในภาคที่ 2 เป็นภาพของนางเบนเนตกำลังเรียกสามีให้ออกมาพูดกับเอลิซาเบทให้ยอมตกลงใจแต่งงานกับนายคอลลินส์ สำหรับภาพสุดท้ายที่ประกอบเรื่องในภาคที่ 3 เป็นภาพของนางเบนเนตเป็นลมเมื่อรู้ข่าวดีเดียวหน้าตามนายวิกคัมไป ส่วนนายเบนเนตก็กำลังโกรธจัด สำหรับโครงเรื่องและเนื้อเรื่องของสำนวนนี้ได้รับการรักษาไว้ตามต้นฉบับ

สรุปได้ว่าสำนวนทั้งสองสำนวนรักษาโครงเรื่องและเนื้อเรื่องตรงตามต้นฉบับ จะต่างกันเฉพาะการแบ่งเล่ม/ภาค และการมีภาพประกอบ

ลักษณะทั่วไปของเรื่อง	<i>Pride and Prejudice</i>	สาวทรงเสน่ห์	อหังการและอคติ
จำนวนบท	61	61	61
การแบ่งเล่ม/ภาค	แบ่งเป็น 3 เล่ม เล่มที่ 1 – บทที่ 1-23 เล่มที่ 2 - บทที่ 24-42 เล่มที่ 3 – บทที่ 43-61	ไม่มีการแบ่งเล่ม/ภาค	แบ่งเป็น 3 ภาค ภาคที่ 1 – บทที่ 1-23 ภาคที่ 2 - บทที่ 24-42 ภาคที่ 3 – บทที่ 43-61
ภาพประกอบ	ไม่ได้ระบุ	ไม่มีภาพประกอบ	มีภาพประกอบ 4 ภาพ

โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง	Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์	อหังการและอคติ
ประเด็นเปิดเรื่อง	การแต่งงานเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับชีวิตที่มั่นคงในอนาคต และไม่จำเป็นต้องเกี่ยวกับความรัก		
ปมความขัดแย้ง	ตัวละครเอกสองฝ่ายมีอคติต่อกันจากการพบกันครั้งแรก เพราะตัดสินแต่ละฝ่ายจากลักษณะทางภายนอกเพียงผิวเผิน		
การพัฒนาความขัดแย้ง	ฝ่ายชายเริ่มหลงรักฝ่ายหญิงจากเหตุการณ์ต่างๆ อาทิ การที่ฝ่ายหญิงแสดงความดีให้เห็นจากการเดินลุยโคลนเป็นระยะทางไกลเพื่อไปดูแลพี่สาวที่ป่วย เป็นต้น ในขณะที่ฝ่ายหญิงบักใจเกลียดฝ่ายชายด้วยเข้าใจผิดและได้รับการยุยงจากนายวิกคัม ตัวละครปฏิปักษ์		
การคลี่คลายความขัดแย้ง	เหตุการณ์ต่างๆ ได้พิสูจน์ความดีของฝ่ายชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการตามหาลีเดียที่หนีตามวิกคัมและได้ช่วยเหลือทุกทางเพื่อให้ลีเดียได้แต่งงานอย่างเหมาะสมเพื่อความทุกข์ของฝ่ายหญิงและครอบครัว		
การจบเรื่อง	ตัวละครเอกฝ่ายชายและฝ่ายหญิงได้แต่งงานกันและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข		

4.2.2.2 ตัวละคร

สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์”. ถ่ายทอดลักษณะของตัวละครได้ตรงกับลักษณะของตัวละครในเรื่อง Pride and Prejudice (ดูลักษณะของตัวละครได้ในหัวข้อ 4.1.1.2) ตัวอย่างการถ่ายทอดลักษณะตัวละครเอกและตัวละครรองบางตัวแสดงดังตารางข้างท้าย

สิ่งที่เป็นที่น่าสนใจสำหรับเรื่องตัวละครคือลักษณะการถ่ายเสียงและทับศัพท์ชื่อเป็นภาษาไทย พบว่าการถ่ายทอดเสียงเป็นแบบพยายามเลียนการออกเสียงในภาษาอังกฤษ โดยใช้วรรณยุกต์เทียบเสียง อาทิ ชื่อ แมรี และคิตตี้ และถ่ายทอดตัวอักษรที่ไม่ได้ออกเสียงในภาษาอังกฤษในชื่อ โดยใส่เครื่องหมายทศพยางค์บนตัวอักษรเหล่านั้น อาทิ ฟิทซ์วิลเลียม บิงก์เลย์ แต่อย่างไรก็ดี พบว่ามีชื่อบางชื่อที่ไม่เป็นไปตามหลักข้างต้น อาทิ ชาร์ล จอเจียนา ยอชวิกคัม วิลเลียม ลูอิสซา เลดีแคธริน ดีเบ็ก ซาลอท และนายและนางกาดิเนอร์ เป็นต้น ทั้งนี้ คาดว่าอาจเป็นไปได้ที่ชื่อบางชื่อเมื่อใช้ตามหลักข้างต้นแล้วอาจดูประหลาดในภาษาไทย อาทิ วิลเลียม และลูอิสซา หรืออาจทำให้ดูรุงรังและออกเสียงลำบากสำหรับผู้อ่านในยุคหนึ่งซึ่งอาจไม่คุ้นกับชื่อภาษาอังกฤษ เช่น ชาร์ลส์ และจอร์เจียนา นอกจากนี้ยังพบว่าชื่อบางชื่อมีการใช้ตัวสะกดแบบภาษาไทยในสมัยก่อน เช่น การใช้ตัว ถ สะกดในชื่ออิลิซาเบท

ตัวอย่างการถ่ายเสียงและทับศัพท์ชื่อตัวละครหลักและตัวละครรองของสำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” มีดังนี้

Fitzwilliam Darcy	ฟิทซ์วิลเลียม ดาร์ซี
Elizabeth Bennet (Eliza or Lizzy)	อิลิซาเบท เบนเนท อิลิซา หรือลิสซี่
Mr. and Mrs. Bennet	นายและนางเบนเนท
Jane Bennet	เจน เบนเนท
Lydia Bennet	ลีเดีย เบนเนท

Charles Bingley	ชาร์ล บิงก์เลย์
George Wickham	ยอชวิกคัม
William Collins	วิลเลียม คอลลินส์
Charlotte Lucas	ชาลอต ลูคัส
Catherine Bennet (Kitty)	แคทริน เบนเนท หรือ คิตตี้
Mary Bennet	แมรี เบนเนท
Caroline Bingley	คาโรลีน บิงก์เลย์
Louisa Hurst	ลูอิสซา เฮิสท์
Georgeiana Darcy	จอร์เจียนา ดาร์ซี
Lady Catherine de Bourgh	เลดี แคทริน ดีเบิร์ก
Anne de Bourgh	แอนน์ ดีเบิร์ก
Mr. and Mrs. Gardiner	นายและนางกาดิเนอร์
Colonel and Mrs. Forster	พันเอกฟอสเตอร์และนางฟอสเตอร์

สำหรับสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ”. ผู้วิจัยพบว่าได้ถ่ายทอดลักษณะของตัวละครได้ตรงกับลักษณะของตัวละครในต้นฉบับเช่นกัน (ลักษณะของตัวละครได้อธิบายโดยละเอียดในหัวข้อ 4.1.1.2) แต่อาจมีรายละเอียดบางอย่างขยายเพิ่มเติมหรือขาดหายไปบ้าง แสดงดังตารางข้างท้าย

สำหรับการถ่ายเสียงและทับศัพท์ชื่อเป็นภาษาไทยของตัวละครในสำนวนนี้ พบว่าการถ่ายทอดเสียงพบว่าพยายามใช้ตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ผสมกับใช้การเลียนแบบการออกเสียงจริง ดังจะเห็นได้จากชื่อ Elizabeth ตามราชบัณฑิตยสถาน ใช้ เอลิซาเบท ซึ่งในสำนวนนี้ใช้ เอลิซาเบธ แต่เลือกใช้ตัวสะกด ธ แทน ท และบางชื่อได้พยายามเลียนแบบการออกเสียงในภาษาอังกฤษ โดยใช้วรรณยุกต์เทียบเสียง อาทิ คิตตี้ และจอร์เจียน่า

นอกจากนี้ยังพบข้อสังเกตในการเขียนชื่อตัวละครในภาษาไทยอีกดังนี้

— ชื่อของ Lady Catherine de Bourgh มีการแปลตำแหน่งคำนำหน้าของ Lady โดยเทียบกับระบบฐานะในสังคมไทยว่า คุณหญิง อย่างไรก็ตามพบว่ามีลักษณะคลาดในการใช้คำว่า “คุณหญิง” (ออสเตน, 2549: 77 และ 369-374) โดยบางครั้งใช้ “คุณ” แทน (ออสเตน, 2549: 179-187)

— มีการใช้ตัวหนาพิมพ์ชื่อตัวละครสำคัญๆ เมื่อปรากฏในเรื่องเป็นครั้งแรก และสำหรับตัวละคร Elizabeth เนื่องจากมีชื่อเล่นด้วยอีก 2 ชื่อ คือ Eliza และ Lizzy ดังนั้นเมื่อครั้งแรกตัวละครนี้ปรากฏในชื่อ ลิซซี่ (ออสเตน, 2549:-13) ในครั้งต่อไปที่มีการกล่าวถึงเอลิซาเบธ ได้มีการเติมข้อมูลเพิ่มเติมว่า “เอลิซาเบธ หรือ ลิซซี่” (ออสเตน, 2549:-15) แต่เมื่อมีการปรากฏการใช้ เอลิซา (ออสเตน, 2549: 30) ครั้งแรกไม่มีการอธิบายเพิ่มเติม มีแต่เพียงใช้

ตัวหนาพิมพ์ชื่อ อย่างไรก็ตาม ระบบการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องชื่อนี้ไม่ได้ใช้กับตัวละครรองตัวอื่นที่มีการใช้ชื่อเรียก 2 ชื่ออย่าง คัทเธอริน เบนเนต หรือ คิตตี้(ออสเตน, 2549: 16 และ 23)

ตัวอย่างการถ่ายเสียงและทับศัพท์ชื่อตัวละครหลักและตัวละครรองของสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” มีดังนี้

Fitzwilliam Darcy	ฟิทซ์วิลเลียม ดาซี
Elizabeth Bennet (Eliza or Lizzy)	เอลิซาเบธ เบนเนต เอลิซา หรือลิซซี่
Mr. and Mrs. Bennet	นายและนางเบนเนต
Jane Bennet	เจน เบนเนต
Lydia Bennet	ลิเดีย เบนเนต
Charles Bingley	ชาร์ล บิงเลย์
George Wickham	จอร์จ วิกแคม
William Collins	วิลเลียม คอลลินส์
Charlotte Lucas	ชาร์ลอตต์ ลูคัส
Catherine Bennet (Kitty)	คัทเธอริน เบนเนต หรือ คิตตี้
Mary Bennet	แมรี เบนเนท
Caroline Bingley	คาโรลีน บิงก์เลย์
Louisa Hurst	ลูยซา เฮิสท์
Georgeiana Darcy	จอร์เจียน่า ดาซี
Lady Catherine de Bourgh	คุณหญิงคัทเธอริน เดอ เบิร์ก
Anne de Bourgh	แอนน์ เดอ เบิร์ก
Mr. and Mrs. Gardiner	นายและนางการ์ดีเนอร์
Colonel and Mrs. Forster	พันเอกฟอร์สเตอร์และนางฟอร์สเตอร์

เรื่อง	ตัวละครเอก ฝ่ายชาย	ลักษณะ	ตัวละครเอก ฝ่ายหญิง	ลักษณะ
Pride and Prejudice	Fitzwilliam Darcy	Fine and tall man, handsome features, noble mien, clever, but haughty, reserved, and fastidious (Austen, 1999: 8, 12)	Elizabeth Bennet	Pretty, agreeable, quickness, a lively, playful disposition, which delighted in any thing ridiculous. (Austen, 1999: 4, 9)
สาวทรงเสน่ห์	ฟิทซ์วิลเลียม ดาร์ซี	ชายร่างงามได้สัดส่วน หน้าตาสะสวย ลักษณะเป็นผู้ดีมีตระกูล ฉลาด แต่เป็นคนเยื่อหยิ่ง ไว้ตัว และไม่พอใจง่าย (ออสเตน, 2489: 19, 34)	เอลิซาเบธ เบนเน็ต	หญิงสาว สวย น่ารัก มีความฉับไว เป็นคนอารมณ์แจ่มใส ชอบเล่นหัว และถือว่าการเสียดสีประทัดประทันต่างๆ เป็นเรื่องขวนขวาน (ออสเตน, 2489: 6, 22-23)
อหังการและอคติ	ฟิทซ์วิลเลียม ดาร์ซี	ชายหนุ่มหน้าตาคมสัน ร่างสูง ดูเป็นผู้ดีมีสกุล ฉลาดหลักแหลม แต่ขณะเดียวกันก็จองหองอวดดี ถือตัว <u>เจ้ายศเจ้าอย่าง</u> จู้จี้พิถีพิถัน (ออสเตน, 2549: 21)	เอลิซาเบธ เบนเน็ต	หญิงสาวสวย สุภาพอ่อนโยน ฉลาด กะตือรือร้น อารมณ์ดี ร่าเริง ไม่ใส่ใจกับคำถากถาง (ออสเตน, 2549: 13, 23)

จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้แปลสำนวน “อหังการและอคติ” แปลขยายคำว่า haughty คำเดียวเป็น จองหองและอวดดี และคำว่า reserved คำเดียวเป็น ถือตัวและเจ้ายศเจ้าอย่าง

เรื่อง	ตัวละครรอง ฝ่ายชาย	ลักษณะ	ตัวละครรอง ฝ่ายหญิง	ลักษณะ
Pride and Prejudice	George Wickham	Young man in a regiment, a fine countenance, a good figure, and very pleasing address but have a life of idleness and dissipation (Austen, 1999: 36, 50)	Lydia Bennet	A stout, well-grown girl of fifteen, with a fine complexion and good-humoured countenance; a favourite with her mother, ... had high animal spirits, a sort of natural self-consequence and easy manners, which the attentions of the officers increased into assurance. (Austen, 1999: 31)

เรื่อง	ตัวละครรอง ฝ่ายชาย	ลักษณะ	ตัวละครรอง ฝ่ายหญิง	ลักษณะ
สาวทรง เสน่ห์	ยอชวิตัม	นายทหารหนุ่ม ผู้มีดวงหน้า งาม รูปร่างดี กิริยาวาจา เป็นที่น่าชมยั้ง แต่เป็นผู้มี ชีวิตที่เกียจคร้านและเสเพล (ออสเตน, 2489: 176, 502)	ลีเดีย เบนเนท	หญิงสาวรูปร่างล้ำสันสมบุรณ์ อายุสิบห้าปี ผิวพรรณงดงาม และหน้าตาขมขื่นแจ่มใส เป็นที่สนิทเสนหาของมารดา ... มีจิตใจรักสนุก ถือ ความเห็นของตนเป็นใหญ่ และคunningง่าย ทำให้บรรดา นายทหารเอาใจใส่เธอ (ออสเตน, 2489: 107-108)
อหังการและ อคติ	จอร์จ วิกแคม	ทหารหนุ่มหล่อ เรียบร้อย สุภาพอ่อนน้อม อหังการดี แต่ใช้ชีวิตไปอย่างไร้ค่า ไม่ เคยทำกิจการงานใดเลยแต่ กลับใช้เงินอย่างสุรุ่ยสุร่าย (ออสเตน, 2549: 85,210)	ลีเดีย เบนเนท	ลีเดียเป็นเด็กสาวที่ร่าเริง แจ่มใส ผิวพรรณดี อายุเพียง 15 ปีแต่ดูเป็นสาวเกินวัย รูปร่างอวบ หน้าตาดี มีจริต และเชื่อมั่นในตัวเองสูง เป็นที่ รู้จักอย่างกว้างขวางในแวดวง นายทหาร (ออสเตน, 2549: 59)

จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้แปลสำนวน “อหังการและอคติ” แปลลักษณะของลีเดียขาด
ไปคือความเป็นลูกคนโปรดของมารดา (a favourite with her mother)

โดยสรุปแล้วพบว่า ส่วนใหญ่สำนวนทั้งสองถ่ายทอดลักษณะตัวละครได้ตรงกับตัว
ต้นฉบับ จะมีการแปลเกินและแปลขาดบ้างเล็กน้อยในสำนวนแปล “อหังการและอคติ”
นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าชื่อตัวละครภาษาไทยของทั้งสองสำนวนมีความแตกต่างกัน เนื่องจาก
ใช้วิธีการถ่ายเสียงและทับศัพท์ต่างกัน

4.2.2.3 ฉาก

1) เวลา

เนื่องจากมิติเรื่องเวลาไม่ได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจน จึงไม่สามารถนำสำนวนทั้ง
สองมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับตัวบทต้นฉบับได้

2) สถานที่

สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์”. ถ่ายทอดสถานที่ของเรื่องตรงกับสถานที่ของ
เรื่อง Pride and Prejudice

สำหรับสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ”. ผู้วิจัยพบว่าได้ถ่ายทอดสถานที่ตรงกับสถานที่ในต้นฉบับเช่นกัน (ดูรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ของเรื่องได้ในหัวข้อ 4.1.1.3)

ตารางแสดงสถานที่ที่มีอยู่จริง มีดังนี้

เรื่อง	Hertfordshire	Kent	Darbyshire	London	Brighton
สาวทรงเสน่ห์	มณฑลเฮิฟฟอร์ด เชอร์	มณฑลเคนท์ และเคนท์ (พบการใช้ เพียงแห่ง เดียว)	ดาบีเชอร์	ลอนดอน	ไบรตัน
อหังการและ อคติ	เฮิรท์ฟอร์ดไชร์ และ ฮาร์ตเฟิ็ดไชร์ (พบการใช้เพียง แห่งเดียว)	เคนท์	ดาร์บีไชร์	ลอนดอน	ไบรท์ตัน

ตารางแสดงสถานที่ที่สมมติขึ้น มีดังนี้

เรื่อง	Meryton	Lambton	Netherfield	Longbourn	Pemberley	Rosings
สาวทรงเสน่ห์	เมอร์ตัน	แลมบตัน	เนเทอร์ฟีลด์	ลองบอร์น และ ลองก์บอร์น (พบการใช้เพียง แห่งเดียว)	เคหาสน์ เพมเบอร์เลย์	รอซซิงส์
อหังการและ อคติ	เมอร์ตัน	เมืองแลมบ ตัน	เนเทอร์ฟีลด์	ลองเบริน และ ลองโบลัน (พบการใช้เพียง แห่งเดียว)	บ้านเพมเบอร์เลย์	บ้านโรซิง

สำหรับในเรื่องลักษณะของสถานที่นั้น ผู้วิจัยจะนำไปอธิบายในหัวข้อ 4.2.5.4 เรื่อง สถานที่ เพราะเป็นปัจจัยที่อาจเป็นปัญหาแก่ผู้แปลได้ เพราะการถ่ายทอดชื่อสถานที่ที่มีอยู่จริง หรือถูกสมมติขึ้นในสังคมอังกฤษ แต่ไม่ปรากฏในสังคมไทยต้องอาศัยการพิจารณาจากบริบทวัฒนธรรมปลายทางเพื่อเทียบเคียงแปลออกมาให้ได้ผลเทียบเคียงกับสถานที่ในต้นฉบับมากที่สุด โดยสถานที่สมมติมักจะก่อให้เกิดปัญหาในการแปลมากกว่าสถานที่ที่มีอยู่ เพราะเราสามารถหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ ในขณะที่สถานที่สมมติต้องอาศัยจากบริบทในเรื่องเพียงอย่างเดียว

4.2.2.4 กลวิธีการเล่าเรื่อง

สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบเดียวกับในเรื่อง *Pride and Prejudice* คือ เล่าเรื่องโดยมุมมองแบบพรรณนาไว้ขอบเขต กล่าวคือผู้เล่าเรื่องไม่ได้ปรากฏตัวในฐานะตัวละครในเรื่อง และผู้เล่าเรื่องเป็นผู้รู้แจ้ง (Third-person omniscient) รู้จักตัวละครทุกตัวอย่างละเอียด แจ่มแจ้ง และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแง่มุมต่างๆ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของตัวละครได้

สำหรับสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” ผู้วิจัยพบว่าใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบเดียวกับในเรื่อง *Pride and Prejudice* เช่นกัน

ตัวอย่างการบรรยายบุคลิกลักษณะและฐานะของตัวละครในเรื่องโดยผู้บรรยายรู้แจ้งเห็นจริง เช่นการบอกเล่าบุคลิกลักษณะนิสัยและฐานะของนายบิงก์เลย์ พี่สาวและน้องสาวของนายบิงก์เลย์ นายเอิร์สต์ซึ่งเป็นพี่เขยของนายบิงก์เลย์ และนายดาร์ซีซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของเขา ซึ่งการบรรยายดังกล่าวจะทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพบุคลิกลักษณะอย่างชัดเจน

เรื่อง	บทบรรยายบุคลิกลักษณะแบบผู้บรรยายรู้แจ้งเห็นจริง
Pride and Prejudice	“Mr. Bingley was good looking and gentlemanlike; he had a pleasant countenance, and easy, unaffected manners. His sisters were fine women, with an air of decided fashion. His brother-in-law, Mr. Hurst, merely looked the gentleman; but his friend Mr. Darcy soon drew the attention of the room by his fine, tall person, handsome features, noble mien; and the report which was in general circulation within five minutes after his entrance, of his having ten thousand a year.” (Austen, 1999: 8)
สาวทรงเสน่ห์	“นายบิงก์เลย์เป็นคนหน้าตาดี ท่วงที่เป็นสุภาพบุรุษแท้ ดวงหน้าแจ่มใสกิริยาท่าทางเปิดเผยและเป็นกันเอง พี่น้องหญิงของเขาเป็นสตรีโสภา ทำที่สมัยใหม่จัด นายเอิร์สต์พี่เขยเพียงแต่ดูเป็นสุภาพบุรุษ แต่ในไม่ช้านายดาร์ซีสหายของเขาก็ดึงดูดความสนใจของชุมชนในห้องไปรวมอยู่ที่ตัวเขา โดยร่างอันได้สัดส่วน หน้าตาสะสวย ลักษณะเป็นผู้ดีมีตระกูล และโดยข่าวซึ่งสะพัดแพร่ทั่วถึงกันภายในเวลาห้านาที หลังจากที่เขาได้เหยียบย่างเข้ามาว่าเขามีรายได้ปีละตั้งหมื่น” (ออสเตน, 2489: 18-19)
อหังการและอคติ	“นาย บิงก์เลย์เป็นชายหนุ่มที่มีใบหน้าหล่อเหลา มีความเป็นกันเอง ไม่เย่อหยิ่ง ไม่เสแสร้ง มีความเป็นสุภาพบุรุษ พี่สาวและน้องสาวหน้าตาสวยงาม แต่งกายทันสมัย ส่วนพี่เขยของเขาชื่อ นายเอิร์สต์ ก็ดูเป็นสุภาพบุรุษเช่นกัน สำหรับชายหนุ่มอีกคนหนึ่งที่เป็นเพื่อนของเขา ก็สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้มาร่วมงานได้ไม่น้อยทีเดียว นายดาร์ซี เป็นชายหนุ่มที่มีหน้าตาคมสัน ร่างสูง ลักษณะท่าทางบ่งบอกถึงความเป็นผู้ดีมีสกุล มีเสียงร่ำลือว่าเขามีรายได้ปีละ 10,000 ปอนด์” (ออสเตน, 2540: 20-21)

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบทแปลทั้งสองสำนวนใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบเดียวกัน คือรู้แจ้งเห็นจริงในลักษณะและฐานะของตัวละครทุกตัว อย่างไรก็ตามในรายละเอียด

พบว่าสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” มีการแปลผิด แปลขาด และแปลเกิน ดังนี้

– พบการแปลผิดในส่วนอนุประโยค “**but** his friend Mr. Darcy **soon** drew the attention of the room” ซึ่งพบว่าทำให้อรรถรสของความต่อเนื่องของเนื้อเรื่องมีน้อยลง

– พบการแปลขาดในส่วนนามวลี the report which was in general circulation **within five minutes** ก็ทำให้ไม่ได้ภาพของข่าวลือที่แพร่สะพัดอย่างรวดเร็วเหมือนในต้นฉบับ

– พบการแปลเกินเพื่อเพิ่มข้อมูล โดยผู้แปลได้ใส่หน่วยเงินปอนด์ลงไปเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

นอกจากการบรรยายโดยผู้เล่าไม่ได้เป็นตัวละครแล้ว เรายังพบว่าหลายครั้งที่ผู้บรรยายได้ใช้การบรรยายผ่านมุมมองหรือความรู้สึกนึกคิดของตัวละครเองฝ่ายหญิงซึ่งก็คือ เอลิซาเบทที่มีต่อตัวละครอื่นๆ ต่อเหตุการณ์ หรือสถานที่ในเรื่อง ในที่จะขอยกตัวอย่างการบรรยายพฤติกรรมและนิสัยของพี่น้องสองสาวบิงก์เลย์ผ่านความคิดของเอลิซาเบท

เรื่อง	บทบรรยายบุคลิกลักษณะแบบผู้บรรยายรู้แจ้งเห็นจริง โดยมองผ่านความรู้สึกนึกคิดของเอลิซาเบท
Pride and Prejudice	“Elizabeth listened in silence, but was not convinced; their behavior at the assembly had not been calculated to please in general ; and with more quickness of observation and less pliancy of temper than her sister, and with a judgment too unassailed by any attention to herself, she was very little disposed to approve them . They were in fact very fine ladies; not deficient in good humour when they were pleased, nor in the power of being agreeable where they chose it; but proud and conceited.” (Austen, 1999: 11)
สาวทรงเสน่ห์	“เอลิซาเบทหนึ่งฟัง แต่มีได้เห็นคล้อยตาม กิริยาอาการของสองสาวพี่น้องตระกูลบิงก์เลย์ในงานสโมสรสันนิบาต ว่าโดยทั่วไป ไม่อาจเรียกได้ว่าอ่อนโยนนุ่มนวล เอลิซาเบทไวในความสังเกตกว่าพี่สาว และมีลักษณะเป็นคนอ่อนน้อมยกกว่า ประกอบกับความวินิจฉัยอันไม่ถูกโยกคลอนด้วยความพะเน้าพะนอใดๆ ต่อตัวหล่อน หล่อนจึงรู้สึกเห็นพ้องด้วยน้อยเต็มที ตามความจริง พี่น้องสองสาวนั้นเป็นผู้ที่งามพร้อม มีอารมณ์ดีในเมื่อหล่อนพอใจ และทั้งสามารถทำตนเป็นคนน่ารักเมื่อได้ตกลงใจแล้วว่าควรจะทำอะไร แต่หล่อนมีธาตุหยิ่งและยะโส” (ออสเตน, 2489: 31)
อหังการและอคติ	“แม้จะไม่ค่อยเห็นด้วยกับพี่สาวสักเท่าใดนัก แต่เอลิซาเบท ก็มีได้โต้แย้งเธอแต่อย่างใด เอลิซาเบทไม่อยากจะริบถวนตัดสินว่าพวกเธอดีแค่การแสดงออกในงานคืนนั้น ถ้าเทียบกับเจนแล้ว เธอมีความรอบคอบช่างสังเกต และมีความเป็นตัวของตัวเองมากกว่า การหว่านล้อมหรือการชักจูงเธอจึงเป็นสิ่งที่ไม่ง่ายเลย แม้เธอจะไม่ถึงขนาดต่อต้านหญิงสาวทั้งสองก็ตาม แต่เธอก็ไม่ปักใจชอบเช่นกัน อันที่จริงแล้ว พวกเธอก็เป็นคนดีน่าคบหาสมาคมด้วย แต่มีข้อเสียที่ทั้งหยิ่งและอวดดี” (ออสเตน, 2549: 26)

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบทแปลทั้งสองสำนวนใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบเดียวกัน คือรู้แจ้งเห็นจริงในลักษณะนิสัยตัวละครทุกตัว โดยให้มองผ่านสายตาของเอลิซาเบท ซึ่งเป็นตัวละครเอกฝ่ายหญิง อย่างไรก็ตามในรายละเอียดพบว่า

– มีการตีความในการแปลผิดทั้งประโยค **their behavior at the assembly had not been calculated to please in general** ของสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” และแปลคำว่า please ไม่ค่อยตรงกับตัวต้นฉบับในสำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์”

– พบการแปลเกินในสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” ในประโยค **she was very little disposed to approve them** พบว่ามีการแปลเกินตัวบทว่า **แม้เธอจะไม่ถึงขนาดต่อต้านหญิงสาวทั้งสองก็ตาม** ด้วย

4.2.3 องค์ประกอบทางวรรณกรรม

4.2.3.1 การแบ่งประเภทตัวบท

ผู้วิจัยพบว่าสำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” เป็นตัวบทประเภทเน้นรูปแบบ เพราะเป็นวรรณกรรมร้อยแก้วที่ใช้ภาษาสละสลวย พิถีพิถัน มีลีลาที่ให้อรรถรสทางวรรณศิลป์แก่ผู้อ่าน มีการใช้คำศัพท์ทางวรรณกรรมที่ไพเราะ อาทิ กลุ่มคำคุณศัพท์ที่เป็นเล่นตัวอักษร หรือคำคล้องจองอย่าง จับใจ และ น่าสนใจจริง

สำหรับสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” เป็นตัวบทประเภทเน้นรูปแบบเช่นกัน เพราะเป็นบทแปลที่ใช้คำศัพท์แบบนวนิยาย มีการใช้คำคุณศัพท์แสดงสีหน้าอารมณ์ตัวละคร เช่น ใบหน้าเธอแดงก่ำด้วยความอาย และใช้กิริยาที่แสดงให้เห็นภาพแบบเกินจริงตามลักษณะของนวนิยายเพื่อแสดงความรู้สึกของตัวละคร อาทิ ต่อสู้กับความรู้สึก

เรื่อง	ตัวบท	ตัวอย่างตัวบท
Pride and Prejudice	เห็นรูปแบบ	<p>“<u>“In vain have I struggled. It will not do. My feelings will not be repressed. You must allow me to tell you how ardently I admire and love you.”</u></p> <p><u>Elizabeth's astonishment was beyond expression.</u> She stared, coloured, doubted, and was silent. This he considered sufficient encouragement; and <u>the avowal of all that he felt</u>, and had long felt for her, immediately followed.” (Austen, 1999:128-129)</p>
สาวทรงเสน่ห์	เห็นรูปแบบ	<p>“ฉันได้พยายาม<u>ต่อต้านแล้วแต่ไร้ผล</u> มันไม่ช่วยอะไรได้เลย ความรู้สึกของฉัน<u>ไม่ยอมสงบระงับ</u> คุณต้องอนุญาตให้ฉันได้บอกแก่คุณว่า <u>ฉันรักและนิยมคุณอย่างจับใจ</u>”</p> <p>เอลิซาเบธรู้สึกพิศวง <u>อย่างเหลือที่จะพรรณนา</u> หล่อนตลิ่ง หน้าแดง นึกสงสัยแต่ก็นิ่งสงบ อาการเหล่านี้ทำให้ดาซีคิดว่า หล่อนก็มีแง่ใจต่อเขาตามควร ฉะนั้นถ้อยคำจาก<u>น้ำใสใจจริง</u>ทั้งหลายเท่าที่เขารู้สึก และได้รู้สึกมานานแล้วต่อตัวหล่อน จึงได้ติดตามข้อความตอนแรกออกมาทันที” (ออสเตน, 2489: 471-472)</p>
อหังการและอคติ	เห็นรูปแบบ	<p>“ผมพยายาม<u>ต่อสู้กับความรู้สึก</u>ตัวเอง และในที่สุด ผมก็ไม่สามารถเอาชนะมันได้ คุณ...คุณรู้ไหมว่าผมชื่นชมและรักคุณมากแค่ไหน”</p> <p>เอลิซาเบธตกตะลึง เธอจ้องหน้าเขา <u>ใบหน้าเธอแดงก่ำด้วยความอาย</u> <u>จิตใจว่าวุ่น</u> หนุ่มสาวทั้งสอง<u>ตกอยู่วงค์เงียบ</u> สำหรับดาร์ซีนั้นเขาต้องใช้ความพยายามและความกล้าอย่างมากในการประกาศความรู้สึกที่แท้จริงออกมา ขณะเดียวกันที่เขาก็อยากจะทำร้ายคำตอบจากเธอ แม้คำพูดที่กล่าวออกไปจะไม่<u>หั่นทวน</u>ไพเราะซึ่งใจคนฟังเท่าไรนัก แต่คำพูดเหล่านั้นล้วน<u>กลั่นกรอง</u>มาจากส่วนลึกของหัวใจอย่างแท้จริง” (ออสเตน, 2549: 200)</p>

4.2.3.2 ชนิดของตัวบท

ผู้วิจัยพบว่าสำนวนแปลทั้งสองสำนวนเป็นตัวบทชนิดตัวบทซับซ้อนเพราะประกอบด้วยตัวบทมากกว่า 1 ชนิด โดยประกอบด้วย บทพรรณนา บทสนทนา และจดหมาย ซึ่งตัวบทจดหมายจะพบ 2 รูปแบบ คือ จดหมายตามแบบแผนคือจดหมายที่ประกอบด้วย การเริ่มต้นด้วยสถานที่เขียน วันเดือนปีที่เขียน ที่อยู่ของผู้เขียน คำขึ้นต้น เนื้อความของจดหมาย คำลงท้าย และการระบุชื่อผู้เขียนจดหมาย โดยจดหมายตามแบบแผนแบ่งออกเป็นจดหมายไม่เป็นทางการ (เป็นจดหมายระหว่างตัวละครที่รู้จักกันมาก่อน และมีความคุ้นเคยกัน ภาษาที่ใช้จะ

ไม่เป็นทางการ องค์ประกอบอื่นๆ ของจดหมายอาจมีครบหรือไม่ครบก็ได้) และจดหมายแบบกึ่งทางการ (เป็นจดหมายระหว่างระหว่างตัวละครที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ใช้ภาษากึ่งทางการ และองค์ประกอบอื่นๆ ในตัวจดหมายจะระบุไว้ครบถ้วน) และจดหมายที่ไม่เป็นไปตามแบบแผนซึ่งจะเป็นจดหมายที่ผู้เขียนเขียนแทรกอยู่ในตัวบท และไม่อยู่ในรูปแบบจดหมายที่มีการระบุผู้เขียนถึงด้วยการย่อหน้าบรรทัดแรกก่อนเริ่มตัวจดหมาย

ในรายละเอียด ผู้วิจัยพบว่าทั้งสองสำนวนมีความแตกต่างในเรื่องการจัดวางตัวบทจดหมาย และการใช้ตัวอักษรในการพิมพ์ตัวบทจดหมาย

1) จดหมายตามแบบแผน

— จดหมายแบบไม่เป็นทางการ

สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” มีการใช้ตัวอักษรธรรมดาเหมือนกับตัวบทอื่นๆ ตามแบบต้นฉบับ โดยข้อความจดหมายจะมีทั้งใส่และไม่ใส่ไว้ในเครื่องหมายคำพูด โดยไม่คำนึงถึงตัวบทต้นฉบับ การจัดวางตัวบทจดหมายตรงตามตัวบทต้นฉบับทุกประการ

สำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” มีการใช้ตัวอักษรเอียงให้ดูแตกต่างจากตัวบทอื่นๆ ซึ่งต่างจากตัวบทต้นฉบับที่ใช้ตัวอักษรธรรมดา โดยข้อความจดหมายพบว่า อาจมีการปรับขึ้นย่อหน้าใหม่ของเนื้อความ และพบทั้งการใส่และไม่ใส่ข้อความจดหมายไว้ในเครื่องหมายคำพูด โดยไม่ได้คำนึงถึงตัวบทต้นฉบับ ในเรื่องการจัดวางตัวบท โดยทั่วไปพบที่มีการแยกตัวบทจดหมายออกจากตัวบทอื่นๆ อย่างชัดเจน โดยไม่คำนึงว่าตัวบทต้นฉบับจะมีการจะจัดตัวบทนั้นอยู่ในลักษณะใด

เรื่อง	จดหมายจากคาร์ลีน บิงก์เลย์ ถึงเจน เบนเนต
Pride and Prejudice	<p>“MY DEAR FRIEND,</p> <p>If you are not so compassionate as to dine to-day with Louisa and me, we shall be in danger of hating each other for the rest of our lives, for a whole day's tête-à-tête between two women can never end without a quarrel. Come as soon as you can on the receipt of this. My brother and the gentlemen are to dine with the officers. Yours ever,</p> <p style="text-align: right;">CAROLINE BINGLEY.”</p> <p style="text-align: right;">(Austen, 1999: 21)</p>
สาวทรงเสน่ห์	<p>“สหายที่รักของฉัน-</p> <p>ถ้าเธอไม่เมตตามารับประทานอาหารเย็นกับพี่ลูอิสซาและฉันแล้ว พี่ลูอิสซาและฉันจะอยู่ในภาวะอันตรายของการชกกันและกันไปจนชั่วชีวิต เพราะว่าการสนทนาลำพังสองต่อสองของผู้หญิงยอมไม่สิ้นสุดลงได้โดยปราศจากการทุ่มเถียงกัน เมื่อเธอได้รับจดหมายนี้แล้วขอให้รีบมาด้วย น้องชายของฉันและสุภาพบุรุษอื่นๆ ออกไปรับประทานอาหารเย็นกับพวกนายทหาร-ของเธอเสมอ</p> <p style="text-align: right;">คาร์ลีน บิงก์เลย์”</p> <p style="text-align: right;">(ออสเตน, 2489: 69-70)</p>
อหังการและอคติ	<p>“เจน เพื่อนรัก</p> <p>ถ้าวันนี้เธอปฏิเสธไม่ยอมมารับประทานอาหารเย็นร่วมกับฉันและพี่ลูอิสซา เราสองคนจะโกรธเธอไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่ เธอคงจะนึกภาพออกนะ วันๆ เราสองคนไม่มีอะไรจะทำ ได้แต่มองหน้ากันครั้นจะคุยกันสักหน่อยก็เป็นอันต้องทะเลาะกันทุกทีไป เพราะฉะนั้นเพื่อเห็นแก่เราสองคน ทันทักที่ได้รับจดหมาย กรุณามาหาเราด้วยนะจ๊ะ</p> <p>ฉันลืมนบอกอะไรไปอย่าง นอกจากเราสองคนแล้วยังมีนายทหารคนอื่นๆ มาร่วมรับประทานอาหารด้วย</p> <p style="text-align: right;">ด้วยรัก</p> <p style="text-align: right;">คาร์ลีน บิงก์เลย์”</p> <p style="text-align: right;">(ออสเตน, 2549: 42-43)</p>

— จดหมายแบบกึ่งทางการ

สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” มีการใช้ตัวอักษรธรรมดาเหมือนกับตัวบทอื่นๆ ตามแบบต้นฉบับ โดยข้อความจดหมายทั้งหมดจะใส่ไว้ในเครื่องหมายคำพูดแบบสองขีด เหมือนกับตัวบทสนทนา การจัดวางตัวบทจดหมายแยกออกจากตัวบทอื่นๆ อย่างชัดเจนตามแบบตัวบทต้นฉบับ และอาจมีการปรับขึ้นย่อหน้าใหม่เพื่อให้เหมือนรูปแบบจดหมายทั่วไป

สำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” มีการใช้ตัวอักษรเอียงให้ดูแตกต่างจากตัวบทอื่นๆ แต่ไม่มีการใส่ข้อความจดหมายไว้ในเครื่องหมายคำพูดเหมือนในต้นฉบับ และการมีการจัดวางตัวบทแยกออกจากตัวบทอื่นๆ อย่างชัดเจนตามแบบต้นฉบับ

เรื่อง	จดหมายจากนายคอลลินส์ ถึงคุณเบนเน็ต
Pride and Prejudice	<p style="text-align: right;">“Hunsford, near Westerham, Kent, 15th October.</p> <p>“DEAR SIR,</p> <p>The disagreement subsisting between yourself and my late honoured father always gave me much uneasiness, and since I have had the misfortune to lose him, I have frequently wished to heal the breach; but for some time I was kept back by my own doubts, fearing lest it might seem disrespectful to his memory for me to be on good terms with any one, with whom it had always pleased him to be at variance. -- "There, Mrs. Bennet." -- My mind, however is now made up on the subject, for having received ordination at Easter, I have been so fortunate as to be distinguished by the patronage of the Right Honourable Lady Catherine de Bourgh, widow of Sir Lewis de Bourgh, If you should have no objection to receive me into your house, I propose myself the satisfaction of waiting on you and your family, Monday, November 18th, by four o'clock, and shall probably trespass on your hospitality till the Saturday se'nnight following, ...I remain, dear sir, with respectful compliments to your lady and daughters, your well-wisher and friend,</p> <p style="text-align: right;">WILLIAM COLLINS.”</p> <p style="text-align: right;">(Austen, 1999: 45)</p>
สาวทรงเสน่ห์	<p style="text-align: right;">“ฮันสฟอร์ด ใกล้เวสเตอร์แฮม เค้นท์,</p> <p>ท่านที่นับถือ</p> <p> ความไม่เห็นพ้องต้องกันซึ่งได้ดำรงอยู่ระหว่างตัวท่านและท่านบิดาผู้มีเกียรติที่ล่วงลับไปแล้วของผม ได้ทำให้ผมรู้สึกกระวนกระวายใจอย่างมากมาอยู่เสมอ และนับแต่ผมได้ประสบเคราะห์กรรมสูญเสียท่านไป ผมก็นึกปรารถนาอยู่เนื่องนี้ใครจะสมานรอยร้าวนั้น แต่ในบางครั้งบางคราวผมก็ถอยเข้าสู่ความระแวงแคลงใจของผมเอง คือเกร็งเกรง ว่าจะเป็น การกระทำอัน ไร้ซึ่งการระต่อความทรงจำของท่านบิดา ในฐานะที่มาผูกพันกับบุคคลใด ๆ ที่ท่านบิดาพอใจจะเกี่ยวโยงอยู่เนื่องนี้ “ฟังเขาสี คุณนายเบนเน็ตเจ้า” กระนั้นก็ตาม เวลาที่ดวงจิตของผมได้ปลงมันแล้วในเรื่องนี้ ด้วยว่าผมได้รับบรรพชาเมื่อเทศกาลอีสเตอร์ ผมโชคดีหนักหนาที่ได้รับเลือกเฟ้นโดยท่านผู้มีอุปการะผู้สูงศักดิ์ คือเลดีแคธรินดีเบ็กภรรยาหม้ายของเซอร์ลิวิส ดีเบ็ก ... ผมขอเสนอตนด้วยความยินดีว่าจะไปเยี่ยมท่านและครอบครัววันวันจันทร์ที่ 18 พฤศจิกายน เวลาสี่นาฬิกาและอาจจะขอล่วงละเมิดไม่ตรีจิตของท่าน โดยพักอยู่ด้วยจนกระทั่งถึงวันเสาร์หน้า ...</p> <p style="text-align: right;">ขอแสดงความนับถืออย่างสูงมายังท่านพร้อมทั้งคุณนายและบุตรของท่าน</p> <p style="text-align: right;">จากผู้ประสงค์ดีและมีมิตร</p> <p style="text-align: right;">วิลเลียม คอลลินส์.”</p> <p style="text-align: right;">(ออสเตน, 2489: 151-154)</p>
อหังการและอคติ	<p style="text-align: right;">ฮันสฟอร์ด, เมืองเคนท์</p> <p style="text-align: right;">๑๕ ตุลาคม</p> <p>เรียน คุณเบนเน็ตที่เคารพ</p>

	<p>เรื่องความขัดแย้งระหว่างคุณและพ่อของผม สร้างความลำบากใจให้เป็นอย่างมาก นับจากท่านเสียชีวิตลง ผมเฝ้าคิดเสมอว่าควรทำเช่นไรเพื่อสมานรอยร้าวนั้น ถ้าท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านคงเสียใจไม่น้อยที่ผมคิดเช่นนั้น ผมตัดสินใจบวชเป็นพระที่เมืองอีสเตอร์ ซึ่งนับว่าผมโชคดีมากที่ได้รับการอุปถัมภ์จากคุณหญิงคัทเธอริน เดอ เบิร์ก อดีตภรรยาของท่านเลwis เดอ เบิร์ก ...</p> <p>ถ้าไม่ถือเป็นการรบกวนคุณจนเกินไป ในวันจันทร์ที่ 18 พฤศจิกายน เวลา ๔ โมงเย็น ผมอยากจะไปหาพวกคุณที่บ้าน ผมตั้งใจว่าจะอยู่ลงเบิร์นจนถึงวันเสาร์ ...สุดท้ายนี้ผมฝากความระลึกถึงมายังภรรยาและลูกๆ ของคุณด้วย</p> <p style="text-align: right;">วิลเลียม คอลลินส์ (ออสเตน, 2549: 77)</p>
--	--

2) จดหมายไม่เป็นไปตามแบบแผน

สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” มีการใช้ตัวอักษรธรรมดาเหมือนกับตัวบทอื่นๆ ตามแบบต้นฉบับ โดยข้อความจดหมายทั้งหมดจะใส่ไว้ในเครื่องหมายคำพูดแบบสองขีด และการจัดวางตัวบทจดหมายตรงตามตัวบทต้นฉบับทุกประการ คือแทรกอยู่ตามตัวบทสนทนา

สำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” มีการใช้ตัวอักษรเอียงให้ดูแตกต่างจากตัวบทอื่นๆ และมีการใส่ข้อความจดหมายไว้ในเครื่องหมายคำพูด และการจัดวางตัวบทแยกออกจากตัวบทอื่นๆ อย่างชัดเจนตามแบบตัวบทต้นฉบับ นอกจากนี้มีการปรับบทบรรยายบางส่วนรวมเข้ามาในจดหมายในช่วงแรก

- จดหมายที่ไม่เป็นไปตามแบบแผนซึ่งเจน เบนเนต เขียนถึงเอลิซาเบทผู้เป็นน้องสาว

เรื่อง	จดหมายจากเจน เบนเนตถึงเอลิซาเบทผู้เป็นน้องสาว
Pride and Prejudice	<p>“Her impatience for this second letter was as well as rewarded as impatience generally is. Jane has been a week in town, without either seeing or hearing from Caroline. She accounted for it, however, by supposing that her last letter to her friend from Longbourn, had by some accident been lost.</p> <p style="text-align: center;"><u>‘My aunt,’ she continued, ‘is going tomorrow into that part of the town, and I shall take the opportunity of calling in Grosvenor Street.’</u></p> <p>She wrote again when the visit was paid, and she has seen Miss Bingley. <u>‘I did not think Caroline in spirits,’ were her words, ‘but she was very glad to see me, and reproached me for giving her no notice of my coming to London. I was right,</u></p>

	<p><u>therefore; my last letter had never reached her. ... My visit was not that long, as Caroline and Mrs. Hurst were going out. I dare say I shall soon see them here.'</u></p> <p>(Austen, 1999: 100-101)</p>
<p>สาวทรงเสน่ห์</p>	<p>ความใฝ่ใจเฝ้าคอยจดหมายฉบับที่สองของพี่สาวได้รับผลสนองสมประสงค์ เจนอยู่ในกรุงไค้หนึ่งสัปดาห์โดยไม่ได้พบปะหรือได้ข่าวคราวจากคาโรลิน อย่างไรก็ตามเจนชี้แจงว่า หล่อนเข้าใจว่าจดหมายฉบับสุดท้ายของหล่อนจากลอนดอนถึง สหายสูญหายไปโดยเหตุบังเอิญ</p> <p><u>“คุณน่าจะไปทางแถบนั้นในวันพรุ่งนี้”</u> เจนเล่า <u>“พี่จะถือโอกาสไปเยี่ยมคุณคาโรลินที่ถนนกรอสเวเนอร์ด้วย”</u></p> <p>เจนเขียนมาอีกเมื่อได้ไปเยี่ยมและพบปะนางสาวบิงก์เลย์แล้ว <u>“พี่ไม่คิดว่าคาโรลินรำเริงชื่นบานอย่างเคย”</u> นี่เป็นถ้อยคำของเจน <u>“แต่หล่อนก็ยินดีที่ได้พบพี่ หล่อนบ่นพี่ว่าไม่ส่งข่าวให้หล่อนทราบเลยว่ามาอยู่ในกรุงลอนดอน ฉะนั้นความคาดคะเนของพี่ถูกต้องแล้ว จดหมายฉบับสุดท้ายของพี่ไม่ถึงมือหล่อน พี่ถามถึงน้องชายของหล่อนด้วยแน่ละ เขาสบายดี แต่ทว่าขลุกอยู่กับคุณดาซี จนหล่อนไม่มีใครได้พบปะเขาซัก พี่ได้ทราบว่านางสาวดาซีจะมาร่วมรับประทานอาหารในเย็นวันนั้นด้วย พี่ใคร่จะได้เห็นนางสาวดาซี แต่พี่เยี่ยมอยู่ได้ไม่นาน ด้วยคุณคาโรลินและคุณนายเฮิสท์มีธุระต้องออกไปข้างนอกพี่ก็กล่าวไว้ว่า อีกไม่ช้าพี่จะได้พบหล่อนทั้งสองที่บ้านคุณป้าที่นี่”</u></p> <p>(ออสเตน, 2489: 367)</p>
<p>อหังการและอคติ</p>	<p>เอลิซาเบธ รอคอยจดหมายฉบับที่ ๒ ด้วยใจจดจ่อ และในที่สุดมันก็มาถึง เนื้อความในช่วงแรกและช่วงที่ ๒ ถูกเขียนขึ้นคนละวัน</p> <p>พี่มาอยู่ที่นี่ได้สัปดาห์หนึ่งแล้ว แต่ยังไม่ได้รับข่าวจากคาโรลิน สงสัยว่าจดหมายฉบับสุดท้ายที่เขียนตอนอยู่ที่ลองเบิร์นยังไม่ถึงมือของเธอ</p> <p><u>“พรุ่งนี้ป้าจะไปทำธุระแถวบ้านของพวกเขา พี่เลยถือโอกาสจะไปเยี่ยมพวกเขาด้วย”</u> เธอกล่าวต่อไป</p> <p>เธอเขียนค้างไว้เพียงเท่านี้หลังจากที่ไปเยี่ยมคุณ บิงเลย์ แล้วเธอจึงกลับมาเขียนต่อให้เสร็จ <u>“พี่ไม่คิดว่าคาโรลินดีใจมากที่พบพี่ เธอต่อว่าขานานใหญ่ที่ไม่ยอมส่งข่าวให้เธอทราบว่าจะมาอยู่ลอนดอน นั้นย่อมแสดงว่าพี่คาดการณผิด เธอไม่ได้รับจดหมายฉบับก่อนหน้า พี่ถามถึงพี่ชายของเธอ คาโรลินบอกว่าเขาสบายดี แต่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะได้อยู่บ้าน มักไปไหนมาไหนกับดาร์ซี่ตลอดเวลา เธอเลยไม่ค่อยได้พบหน้าเขาเท่าไร คาโรลินบอกว่าเย็นนี้คุณดาร์ซี่จะมาทานอาหารเย็นกับเธอ ใจจริงแล้วพี่อยากอยู่พบ</u></p>

	<u>เธอผู้หนึ่งด้วย แต่เพ็ญว่า คาโรลีนและคุณเฮิร์สท์จะออกไปทำธุระ อย่างไร ก็ตามแม้ครั้งนี้จะไม่ได้เจอคุณดาร์ซี่ แต่พี่ก็เชื่อว่าจะได้พบเธอแน่ในไม่ช้า นี้” (ออสเตน, 2459: 157-159)</u>
--	---

จากตัวอย่างข้างต้นทั้งสามตัวอย่าง สามารถสรุปได้ว่าสำนวนทั้งสองสำนวนรักษาความเป็นตัวบทชนิดซับซ้อนได้ โดยที่สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” จะยึดถือรูปแบบตามตัวบทต้นฉบับมากกว่าสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” และผู้วิจัยพบข้อสังเกตว่า การปรับรูปแบบจดหมายทุกประเภทให้เป็นรูปแบบเดียวกัน มีการใช้ตัวเอียง และแยกออกจากตัวบทชัดเจนโดยไม่คำนึงถึงตัวต้นฉบับนั้น ผู้แปลมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่ายขึ้น

4.2.4 องค์ประกอบทางภาษา

4.2.4.1 องค์ประกอบทางความหมาย

ในการพิจารณาองค์ประกอบทางความหมาย ผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์การพิจารณาซึ่งเสนอโดย รังสิมา นิลรัตน์ (2550) จากวิทยานิพนธ์เรื่อง การแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวดี อุตตโมทย์: การศึกษาประวัติและแนวทางการแปล. (รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 117-118) เป็นแนวทางในการพิจารณาดังนี้

แนวทางการพิจารณาองค์ประกอบทางความหมายแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ องค์ประกอบทางความหมายในบริบทมหภาคและองค์ประกอบทางความหมายในบริบทจุลภาค

1) องค์ประกอบทางความหมายในบริบทมหภาค

ในการพิจารณาองค์ประกอบทางความหมายในบริบทมหภาคจะแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ องค์ประกอบทางความหมายในระดับโครงเรื่อง เพื่อพิจารณาว่าผู้แปลรักษาองค์ประกอบทางความหมายไว้ในบทแปลได้ครบถ้วนมากน้อยเพียงใด และองค์ประกอบทางความหมายในน้ำเสียง เพื่อพิจารณาว่าผู้แปลรักษาน้ำเสียงของวรรณกรรมแต่ละเรื่องไว้ตรงตามต้นฉบับหรือไม่ โดยน้ำเสียงเป็นองค์ประกอบที่แสดงเจตคติของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่แต่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545: 440 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 117) ที่จะช่วยให้เข้าใจความหมายของเรื่องและผู้เขียนต้องการจะสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น น้ำเสียงเหล่านี้จะทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความระทึกใจ ความใคร่รู้ในเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนการคาดหวังในเหตุการณ์ต่อไปหรือในตอนจบของเรื่อง

— องค์ประกอบทางความหมายในระดับโครงเรื่อง

ผู้วิจัยพบว่าสำนวนแปลทั้งสองเรื่อง สามารถถ่ายทอดองค์ประกอบทางความหมายในระดับโครงเรื่องที่เป็นสาระสำคัญได้อย่างครบถ้วน กล่าวคือ ผู้แปลสามารถ

ถ่ายทอดเนื้อเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ ตัวละครทุกตัวได้รับการถ่ายทอดโดยมีชื่อและลักษณะนิสัยตรงตามต้นฉบับ ซึ่งรวมไปถึงการถ่ายทอดฉากในเรื่อง และกลวิธีในการเล่าเรื่องได้ตรงตามต้นฉบับ (รายละเอียดในเรื่องนี้ได้กล่าวถึงแล้วในหัวข้อ 4.2.2) ดังนั้น จึงถือว่าผู้แปลสามารถรักษาองค์ประกอบทางความหมายในระดับโครงเรื่องที่เป็นสาระสำคัญหลักได้อย่างครบถ้วนตามตัวบทต้นฉบับ

— องค์ประกอบทางความหมายในน้ำเสียง

เรื่อง *Pride and Prejudice* ถือเป็นนวนิยายรักที่ครบรส คือมีทั้งเรื่องของความขัดแย้งบาดหมางใจ ความเศร้าเสียใจ ความผิดหวัง ความตกใจจากเหตุการณ์ร้าย ความตลกขบขัน และความสุขสมหวัง ดังนั้นน้ำเสียงในเรื่องจึงเป็นเรื่องของการแสดงอารมณ์ความรู้สึกในรสต่างๆ ของนวนิยาย ซึ่งต้นฉบับได้ทำไว้อย่างสมบูรณ์ โดยการบรรยายอย่างละเอียดเพื่อให้ทราบถึงทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและผลที่มีต่ออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ในที่นี้ขอยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ลึบเนียนตามวิถีมักไปทำให้เจน และเอลิซาเบทเกิดความทุกข์ใจเป็นอย่างมาก ในตัวบทได้แสดงอารมณ์และท่าทางของตัวละครอย่างละเอียดและเห็นภาพว่ารู้สึกความตกใจ ผิดหวัง และอับอายต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

สำหรับสำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” พบว่าผู้แปลสามารถเก็บน้ำเสียงของต้นฉบับไว้ได้อย่างครบถ้วน บรรยายรายละเอียดอย่างชัดเจน ถัดกัน ใช้ภาษาที่ละเมียดละไม และพิถีพิถันในการบรรยาย อาทิ ตกอกตกใจ ขอให้วางใจ รือรอ ด้วยน้ำเสียงอันกระหืดกระหอบจนฟังแทบไม่ได้ศัพท์ พยายามควบคุมสติ น้ำตาหล่อนไหลพราก ใจคอเหี่ยวแห้ง และโดยคุณนี่ เป็นต้น ซึ่งช่วยทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและเกิดอารมณ์ความรู้สึกผิดหวังและเสียใจตามตัวละครของเรื่อง

สำหรับสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” พบว่าการเลือกใช้ภาษาของผู้แปลทำให้บทแปลไม่สามารถรักษาน้ำเสียงในระดับเดียวกับต้นฉบับ ถึงแม้ว่าโดยทั่วไป จะมีการใช้ภาษาที่แสดงความรู้สึกและเหตุการณ์ได้ดี เช่น จนแทบจะทรงตัวไม่อยู่ ร้องเรียก ทันทที่เอ่ยถึงเรื่องนี้ น้ำตาก็พาลไหลออกมา สุดที่จะระงับเอาไว้ได้ ดาร์ซิงเงียบ ฝ้ามองเธอด้วยความสงสาร เป็นต้น แต่ในรายละเอียดผู้แปลไม่สามารถเก็บน้ำเสียงในตัวต้นฉบับไว้ได้ในหลายจุดด้วยกัน คือ

- มีการใช้คำลงท้าย เช่น จ๊ะ ซึ่งไม่ควรนำมาใช้ในสถานการณ์นี้ เพราะทำให้ความสำคัญของสถานการณ์ดูลดน้อยลงไป อาทิ ไม่ต้องกังวลนะจ๊ะ สิ่งที่พี่จะบอกต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับลิเดียจ๊ะ น้องคงไม่ยากเชื่อว่าเขาคอนนั้นเป็นใครจ๊ะ
- การลำดับความในประโยคที่ลึบเนียนไปสกอตแลนด์นั้นก็เรียบเรียงไม่ต่อเนื่องทำให้ความรู้สึกของเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดไม่นานไม่ได้น้ำเสียงตามต้นฉบับ เช่น ลิเดีย หนีตามลูกน้องคนหนึ่งของเขาไป ทั้งสองมุ่งหน้าไปที่สกอตแลนด์ เขาไม่ใช่ใครที่ไหน น้องเองก็รู้จัก

เขาคีที่เดียวใช้แล้ว เขาละ จอร์จ วิคแคม เป็นต้น

■ ใช้คำคุณศัพท์ที่ไม่เหมาะสมมาถ่ายทอดจึงทำให้ความหมายไม่ถูกต้อง
ขาทั้งสองสันระริก เลยเป็นกังวลนิดหน่อย

■ มีการแปลตีความเกินตัวบทและปรับรูปประโยคจากบอกเล่าเป็น
ประโยคคำถาม เช่น เพื่อจะทำให้รู้สึกดีขึ้นมาบ้าง?

เรื่อง	เหตุการณ์ที่ใกล้เคียงกับวิกแคมไปจนทำให้เจน และเอลิซาเบท เกิดความตกใจ ผิดหวัง และอับอาย
<p>Pride and Prejudice</p>	<p>“ ‘Since writing the above, dearest Lizzy, something has occurred of a most unexpected and serious nature; but I am afraid of alarming you -- be assured that we are all well. What I have to say relates to poor Lydia. An express came at twelve last night, just as we were all gone to bed, from Colonel Forster, to inform us that she was gone off to Scotland with one of his officers; to own the truth, with Wickham!...’</p> <p>...</p> <p>Elizabeth hesitated, but her knees trembled under her, and she felt how little would be gained by her attempting to pursue them. Calling back the servant, therefore, she commissioned him, though in so breathless an accent as made her almost unintelligible, to fetch his master and mistress home instantly.</p> <p>... ‘Let me call your maid. Is there nothing you could take to give you present relief? A glass of wine; -- shall I get you one? You are very ill.’</p> <p>‘No, I thank you’ she replied, endeavouring to recover herself. ‘There is nothing the matter with me. I am quite well; I am only distressed by some dreadful news which I have just received from Longbourn.’</p> <p>She burst into tears as she alluded to it, and for a few minutes could not speak another word. Darcy, in wretched suspense, could only say something indistinctly of his concern, and observe her in compassionate silence.” (Austen, 1999: 182-184)</p>
<p>สาวทรงเสน่ห์</p>	<p>““หลังจากที่พี่เขียนข้อความข้างบนนี้แล้ว ลิซซี่สุดที่รัก มีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมายที่สุด และเป็นเรื่องรุนแรง พี่เกรงว่าเธอจะตกอกตกใจขอให้เธอวางใจว่าพวกเราทุกคนสบายดี เรื่องที่พี่จะเล่าเกี่ยวกับลิเดียผู้น่าสงสาร เมื่อคืนนี้เวลาเที่ยงคืน มีข่าวด่วนมาจากพันเอกฟอสเตอร์เป็นเวลาที่เราเข้านอนกันหมดแล้ว ข่าวนั้นบอกแก่เราว่า ลิเดียได้หนีไปสกอตแลนด์กับนายทหารผู้หนึ่ง จะกล่าวความตามจริงก็คือ ไปกับวิกคัมนั่นเอง !</p> <p>...</p> <p>เอลิซาเบทรีรอ แต่เขาของหล่อนสั้น และหล่อนรู้สึกว่าจะได้ประโยชน์น้อยเต็มที่ที่หล่อนจะพยายามออกตามหาเอง ฉะนั้น หล่อนจึงเรียกคนใช้กลับมาสั่งเสียแก่เขาด้วยน้ำเสียงอันกระหืดกระหอบจนฟังแทบไม่ได้ศัพท์ให้เขาเชิญคุณผู้ชายและคุณผู้หญิงกลับมาทันที</p> <p>... “ให้ฉันเรียกสาวใช้ของคุณเถิด มีอะไรที่จะช่วยให้คุณค่อยยังชั่วขึ้นได้บ้างเล่า ? เหล่า</p>

	<p>องุ่นสักแก้วจะดีไหม ? ฉันจะไปเอามาให้คุณเอง คุณยังไม่สบายมาก”</p> <p>“ไม่ต้องหรอกค่ะ ขอขอบคุณ” อลิซาเบธตอบพลาง <u>พยายามควบคุมสติ</u> “ดิฉันไม่ได้เป็นอะไร เป็นปกติดีทุกอย่าง เพียงแต่ไม่สบายใจด้วยข่าวอันน่ากลัวที่เพิ่งได้รับจากลองบอร์น”</p> <p>น้ำตาหล่นไหลพราก ขณะที่ทำความไปถึงเรื่องนั้น และพูดไม่ออกอยู่เป็นครู่ ตาซึ่งหนึ่งฟังด้วย <u>ใจคอเหี้ยมแห้ง</u> เขาได้แต่กล่าวอะไรออกมาซึ่งไม่ได้ความชัดเจนนักและ <u>เฝ้าดูหล่อนอยู่อย่างสงสารโดยคุณิณในที่สุด</u>” (ออสเตน, 2489: 676-676)</p>
<p>อหังการและอคติ</p>	<p>“ลิซซี่ น้องรัก ขณะที่พี่เขียนจดหมายอยู่นี้ มีบางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นซึ่งพวกเราไม่เคยคาดคิดมาก่อน และก็เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งยวดทีเดียว ความจริงพี่ไม่อยากบอกน้องเลย แต่พี่ไม่รู้ว่าจะปรึกษาใครดีก่อนอื่น พี่ขอรับรองว่าทุกคนที่นี้สุขสบายดี ไม่ต้องกังวลนะจ๊ะ คราวนี้มาพูดถึงเรื่องคับอกคับใจดีกว่า สิ่งที่จะบอกต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับลิเดียจะ พี่รู้เรื่องนี้เมื่อคืนตอนเที่ยงคืน ขณะที่พวกเรากำลังเตรียมตัวเข้านอน พันเอก ฟอรัสเตอร์มาแจ้งข่าวว่า ลิเดียหนีตามลูกน้องคนหนึ่งของเขาไป ทั้งสองมุ่งหน้าไปที่สกอตแลนด์ น้องคงไม่อยากเชื่อว่าเขาคอนนั้นเป็นใครจ๊ะ เขาไม่ใช่ใครที่ไหน น้องเองก็รู้จักเขาดีทีเดียวใช้แล้ว เขาละ จอร์จ วิกแคม...”</p> <p>...</p> <p>เอลิซาเบธ ลังเล ขาทั้งสอง <u>สั่นระริก จนแทบจะทรงตัวไม่อยู่</u> เมื่อเห็นว่าตัวเอง <u>ไม่เร็วแรงพอ</u>ที่จะไปตามหา จึง <u>ร้องเรียก</u>ให้คนรับใช้ไปตามหาบุคคลทั้งสอง</p> <p>...“ผมเรียกเด็กรับใช้มาให้ไหมครับ? คุณอยากได้อะไรใหม่? เอาไวน์สักแก้วไหมครับ <u>เผื่อจะทำให้รู้สึกดีขึ้นมาบ้าง?</u>”</p> <p>“ไม่เป็นไรค่ะ ขอขอบคุณมาก” อลิซาเบธตอบ เธอพยายามควบคุมอารมณ์ “ฉันไม่เป็นไรหรอกค่ะ เผอิญฉันเพิ่งจะได้รับจดหมายจากลองบอร์น <u>เลยเป็นกังวลนิดหน่อย</u>”</p> <p><u>ทันทีที่เอียงถึงเรื่องนี้ น้ำตาก็ไหลออกมา สุดท้ายจะระงับเอาไว้ได้ ดาร์ซีหนึ่งเงียบ เฝ้ามองเธอด้วยความสงสาร...</u>” (ออสเตน, 2549: 278-281)</p>

โดยสรุปแล้ว ในเรื่ององค์ประกอบทางความหมายในบริบทมหากาพย์ ทั้งสองสำนวนสามารถรักษาองค์ประกอบทางความหมายในระดับโครงเรื่องที่เป็นสาระสำคัญได้ สำหรับเรื่ององค์ประกอบทางความหมายในน้ำเสียง สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” สามารถเก็บน้ำเสียงของต้นฉบับไว้ได้ แต่สำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” ไม่สามารถเก็บน้ำเสียงของต้นฉบับได้ครบถ้วน

2) องค์ประกอบทางความหมายในบริบทจุลภาค

สำหรับการพิจารณาองค์ประกอบทางความหมายในบริบทจุลภาค ผู้วิจัยจะอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาซึ่งเสนอโดยพินดา หล่อเลิศรัตน์ (2548) โดยจะศึกษา 4 ประเด็น คือ การแปลขาด การแปลเกิน การแปลผิด (พินดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 121) และการแปลตีความ ซึ่งผู้วิจัยเพิ่มเติมเข้ามาเนื่องจากการแปลที่พบในสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” จากนั้นผู้แปลจะใช้แนวทางซึ่งเสนอโดย รังสิมา นิลรัตน์ (2550) ในการวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อ

องค์ประกอบทางความหมายของต้นฉบับ (รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 120) มาวิเคราะห์สำนวนแปลทั้งสองสำนวน รายละเอียดมีดังนี้

– การแปลขาด

จากการวิเคราะห์จะพบสำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ไม่มีการแปลขาด ในขณะที่สำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” มีการแปลขาดเป็นจำนวนมาก ซึ่งการแปลขาดดังกล่าวเป็นจำนวนหลายประโยค ทำให้อรรถรสในการให้สร้างภาพและอารมณ์ความรู้สึกให้แก่ผู้อ่านหายไป

เรื่อง	ตัวอย่างที่ 1 ของการแปลขาด
Pride and Prejudice	Not all that Mrs. Bennet, however, with the assistance of her five daughters, could ask on the subject was sufficient to draw from her husband any satisfactory description of Mr. Bingley. <u>They attacked him in various ways -- with barefaced questions, ingenious suppositions, and distant surmises;</u> but he eluded the skill of them all, and they were at last obliged to accept the second-hand intelligence of their neighbour, Lady Lucas. (Austen, 1999: 7)
สาวทรงเสน่ห์	“แม้ว่านางเบนเนต พร้อมด้วยความร่วมมือของบุตรทั้งห้า พยายามตั้งคำถามซักไซ้ไล่เลียงถึงนายบิงก์เลย์อย่างไรๆ ก็ตาม หากอาจทำให้สามีของหล่อนพรรณารูปโฉมโฉมพรรณของเข่าอย่างเป็นที่จู่ใจได้ไม่ <u>พวกหล่อนได้โจมตีเขาด้วยวิธีต่าง ๆ ด้วยการถามอย่างตรงไปตรงมาบ้าง แสร้งประดิษฐ์เดาไปต่าง ๆ นานาบ้าง และทั้งแสร้งแต่งเรื่องให้ไกลเกินความจริงบ้าง</u> แต่เขาก็หลบหลีกกลวิธีทั้งปวงของหล่อน ในที่สุด หล่อนจึงจำต้องยอมรับความรู้เหล่านี้ต่อจากเลดีลูคัส ผู้เป็นเพื่อนบ้าน” (ออสเตน, 2489: 15)
อหังการและอคติ	“แม้ว่าจะถูกลูกๆ และภรรยาพยายามรบเร้า และหลอกล่อถามไถ่ เกี่ยวกับนายบิงก์เลย์มากน้อยแค่ไหนก็ตาม นายเบนเนตก็สามารถเลี่ยงการตอบคำถามเหล่านั้นได้ทั้งหมด เมื่อเห็นว่าพยายามอย่างไรก็ไม่สำเร็จ พวกเธอจึงหันไปขอความช่วยเหลือจากคุณหญิงลูคัสเพื่อนบ้านแทน” (ออสเตน, 2549: 19)

จากตัวอย่างการแปลขาดในเหตุการณ์นี้ทำให้อารมณ์ขันที่ผู้แต่งตั้งใจนำเสนอแก่ผู้อ่านหายไป

เรื่อง	ตัวอย่างที่ 2 ของการแปลขาด
Pride and Prejudice	“...; but his friend Mr. Darcy soon drew the attention of the room by his fine, tall person, handsome features, noble mien; and the report which was in general circulation within five minutes after his entrance, of his having ten thousand a year.” (Austen, 1999: 8)
สาวทรงเสน่ห์	“...แต่ในไม่ช้านายดาซีสหายของเขาก็ดึงดูดความสนใจของชุมชนในห้องไปรวมอยู่ที่ตัวเขา โดยร่างอันได้สัดส่วน หน้าตาสะสวย ลักษณะเป็นผู้ดีมีตระกูล และ <u>โดยข่าวซึ่งสะพัดแพร่ทั่วถึงกันภายในเวลาห้านาที</u> หลังจากที่เขาได้เหยียบย่างเข้ามาว่าเขามีรายได้ปีละตั้งหมื่น” (ออสเตน, 2489: 18-19)
อหังการและอคติ	“...สำหรับชายหนุ่มอีกคนซึ่งเป็นเพื่อนของเขา ก็สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้มาร่วมงานได้ไม่น้อยทีเดียว นายดาซี เป็นชายหนุ่มที่มีหน้าตาคมสัน ร่างสูง ลักษณะท่าทางบ่งบอกถึงความเป็นผู้ดีมีสกุล <u>มีเสียงร่ำลือว่า</u> เขามีรายได้ปีละ 10,000 ปอนด์” (ออสเตน, 2540: 20-21)

จากตัวอย่างแม้ว่าจะมีการแปลขาดเพียงเล็กน้อยเฉพาะส่วนบุพบทวลีในเรื่องของเวลา ก็ทำให้บทแปลขาดอรรถรสที่ผู้แต่งตั้งใจแทรกอารมณ์ขันเสียดสีพฤติกรรมมนุษย์ที่สามารถแพร่ข่าวลือต่อกันได้ในเวลาอันรวดเร็ว

— การแปลเกิน

จากการวิเคราะห์เรื่องของการแปลเกินเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ผู้อ่าน พบว่าทั้งสองสำนวนมีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำศัพท์ที่อาจเป็นปัญหาแก่ผู้อ่าน เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งผู้แปลจะขอนำไปอธิบายในหัวข้อ 4.2.5.6 เรื่องปัจจัยผู้พูด

— การแปลผิด

จากการวิเคราะห์เรื่องของการแปลเกินพบว่าสำนวนแปล “สาวทรงเสน่ห์” มีการแปลผิดที่เห็นชัดเพียง 1 แห่ง คือการอธิบายว่า White Soup คือ ซุปขาวสำหรับคนป่วยนั้นจริงๆ แล้วเป็นซุปขาวที่นิยมเตรียมไว้เป็นเครื่องดื่มสำหรับในงานเลี้ยงต้นรำในสมัยยุครีเจนซีระหว่าง ค.ศ. 1811 – 1820 (Jane Austen Centre, 2009: Online and Wikipedia, 2009: Online)

Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์
<p>“If you mean Darcy,” cried her brother, “he may go to bed, if he chooses, before it begins -- but as for the ball, it is quite a settled thing; and as soon as Nicholls has made white soup enough, I shall send round my cards.” (Austen, 1999: 38)</p>	<p>“ถ้าพี่จะหมายถึงดาซี” น้องชายของหล่อนร้องขึ้น “เขาจะไปนอนเสียก็ได้ ถ้าเขาพอใจ ก่อนที่งานจะเริ่มต้น แต่สำหรับงานคราวนี้ เป็นเรื่องที่ต้องตกลงกันไว้แน่นอนแล้ว และในเมื่อนิคคอลลส์ได้ทำซูปขาวพอแล้วเมื่อใด (ซูปขาวสำหรับคนป่วย) ฉันจะส่งบัตรเชิญไปให้ทั่วถึงกัน”(ออสเตน, 2489: 133)</p>

สำหรับสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” พบปัญหาการแปลผิดเป็นจำนวนมาก อาทิ แปลคำศัพท์ผิด และแปลผิดความหมาย ดังนี้

Pride and Prejudice	อหังการและอคติ	การแปลผิด
<p>“By nature inoffensive, friendly, and obliging, his presentation at St. James's had made him courteous” (Austen, 1999: 13)</p>	<p>ทั้งนี้เพราะอหังการอันดีงาม และความไม่ถือตัวของเขานั้นเอง การได้รับการเสนอตัวของเขาที่นักบุญเจมส์ ทำให้เขาเป็นคนอ่อนน้อม มีมารยาท (ออสเตน, 2549: 29)</p>	<p>St. James ในที่นี้ผู้เขียนหมายถึง พระราชวังเซนต์เจมส์ แต่ผู้แปลกลับเข้าใจคำว่า St. ว่าย่อมาจากคำว่า Saint ที่แปลว่านักบุญ ดังนั้นจึงควรแก้เป็น การเสนอตัวของเขาที่พระราชวังเซนต์เจมส์...</p>
<p>“... -- I heard something about it -- but I hardly know what -- something about Mr. Robinson.” (Austen, 1999: 13)</p>	<p>เออ! นี่ หนูชาร์ลอตต์ หนูพอจะรู้เรื่องนายโรบินสันดาร์ซี ไหม?</p>	<p>เนื่องจากในบทสนทนานี้มีการอ้างอิงถึงทั้งคู่คุณโรบินสัน และคุณดาร์ซี ผู้แปลจึงเข้าใจผิดคิดว่าเป็นคนๆเดียวกันที่ชื่อ โรบินสัน ดาร์ซี ดังนั้นจึงควรแก้เป็น เออ! นี่ หนูชาร์ลอตต์ หนูพอจะรู้เรื่องนาย</p>

		โรบินสันใหม่?
"My mind, however is now made up on the subject, for having received ordination at Easter,..." (Austen, 1999: 43)	ผมตัดสินใจบวชเป็นพระที่เมือง <u>อีสเตอร์</u>	ผู้แปลเข้าใจผิดว่า Easter เป็นชื่อเมือง แต่จริงๆ แล้ว Easter หมายถึงเทศกาลที่ฉลองการกลับฟื้นคืนชีพของพระเยซู ดังนั้นจึงควรใช้ว่า <u>ผมได้บวชเป็นพระในช่วงเทศกาลอีสเตอร์</u>
"It is a proof of your own attachment to Hertfordshire. anything beyond the very neighbourhood of Longbourn, I suppose, would appear far." (Austen, 1999: 122)	<u>“นั่นเป็นการพิสูจน์แล้วละว่าการพิจารณาในตัวคุณต่อเอิร์ทฟอร์ดไชร์ ไกลๆ บ้านลองเบิร์น ใช่มั้ยครับ?”</u> (ออสเตน, 2549: 190)	ผู้แปลไม่เข้าใจความหมายและถ่ายทอดออกมาไม่ถูกต้อง ที่ถูกต้องคือ <u>“นั่นคงเป็นข้อพิสูจน์ว่าตัวคุณนั้นผูกพันกับมณฑลเอิร์ทฟอร์ดเชอร์ ดังนั้นสถานที่อะไรที่ไกลกว่าบ้านลองเบิร์น ผมสันนิษฐานว่าสำหรับคุณคงจะถือว่าไกล”</u>

— การแปลตีความ

จากการวิเคราะห์จะพบสำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ไม่พบการแปลสรุปความ ในขณะที่สำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” พบการแปลแบบตีความในประโยค **and that the circumstance of my being next in the entail of Longbourn estate will be kindly overlooked on your side, and not lead you to reject the offered olive-branch** ว่าหมายถึงนายคอลลินส์อยากจะทำตกลงเรื่องบ้านกับนายเบนเนต ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้อ่านเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับสาเหตุในการมา

เรื่อง	ข้อความบางส่วนจากจดหมายที่นายคอลลินส์ มีถึงนายเบนเนต
Pride and Prejudice	“As a clergyman, moreover, I feel it my duty to promote and establish the blessing of peace in all families within the reach of my influence; and on these grounds I flatter myself that my present overtures of goodwill are highly commendable, <u>and that the circumstance of my being next in the entail of Longbourn estate will be kindly overlooked on your side, and not lead you to reject the offered olive-branch.</u> I cannot be otherwise than concerned at being the means of injuring your amiable daughters, and beg leave to apologise for it, as well as to assure you of my readiness to make them every possible amends—...” (Austen, 1999: 43-44)
สาวทรงเสน่ห์	ยิ่งกว่านั้น ในฐานะนักบวช ผมรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ของผมจะต้องแผ่ไพศาล และสร้างสมความสถาพรแห่งความสงบในเรือนครัวทั่วไปเท่าที่อยู่ในเขตชายแห่งความดูแล โดยเหตุผลเหล่านี้ผมก็ภูมิใจว่าการกระทำแห่งความตั้งใจของผมในเรื่องนี้ย่อมต้องได้รับความยกย่อง

	<p>สรรเสริญอย่างสูง <u>ฉะนั้นขอทางฝ่ายท่านได้กรุณามองข้ามสาเหตุที่ตัวผมได้เป็นทนายท</u> <u>ผู้จะสืบช่วงลงบอร์นต่อไปนั้นเสีย และขออย่าให้สาเหตุนั้นนำท่านให้สลัดตัดไมตรี</u> ผมเว้นที่จะเห็นใจท่านมิได้ในเหตุที่ตัวผมเป็นชนวนนำความสูญเสียมาสู่บุตรผู้รักของท่าน ผมขอภัยโทษที่จะขอยืนยันให้ท่านมั่นใจว่า ผมพร้อมที่จะเยียวยาความสูญเสียในทุกวิถีทาง ที่ผมจะกระทำได้ (ออสเตน, 2489: 152-153)</p>
<p>อหังการและอคติ</p>	<p>“...ในฐานะที่ผมเป็นพระ ผมมีหน้าที่ที่จะต้องสร้างและส่งเสริมความสงบสุขในทุก หลังคาเรือนเท่าที่จะสามารถทำได้ <u>ด้วยเหตุนี้ผมอยากจะทำความตกลงกับคุณเรื่องบ้าน</u> <u>ลองเบิร์น</u> ผมไม่อยากทำร้ายจิตใจลูกสาวที่รักของคุณ ผูกขอโทษพวกเธอด้วยนะครับ ผม พร้อมจะชดเชยในสิ่งที่พวกเธอจะต้องสูญเสียไป...” (ออสเตน, 2549: 77)</p>

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายทั้งบริบทมหภาคและจุลภาค
สรุปได้ว่า

สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” รักษาองค์ประกอบทางความหมายได้ทั้งใน
ระดับมหภาคและจุลภาคได้ตรงตามตัวต้นฉบับ ถึงแม้ว่าในระดับจุลภาคจะพบการแปลผิดหรือ
แปลไม่ได้ระดับความหมายในต้นฉบับบ้าง แต่ก็ถือว่าเป็นส่วนที่น้อยมาก และแทบไม่มีผลต่อ
องค์ประกอบทางความหมายในระดับมหภาค

สำหรับสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” ในการพิจารณาองค์ประกอบทาง
ความหมายในระดับมหภาค ผู้วิจัยพบว่าสามารถรักษาองค์ประกอบทางความหมายในระดับ
โครงเรื่องที่สำคัญได้ แต่ในเรื่ององค์ประกอบทางความหมายในน้ำเสียงไม่สามารถรักษาไว้ได้
อย่างครบถ้วนเสมอต้นฉบับ ซึ่งในที่นี้เป็นผลมาจากการไม่สามารถรักษาองค์ประกอบทาง
ความหมายในระดับจุลภาคได้ในหลายส่วนของสำนวน อาทิ พบว่ามีการแปลขาด แปลผิด แปล
เกิน และแปลตีความมากพอสมควรในสำนวนดังกล่าว

4.2.4.2 องค์ประกอบทางคำศัพท์

จากการวิเคราะห์พบว่า สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ถ่ายทอดคำศัพท์ที่เป็น
ทางการได้อย่างมีวรรณศิลป์ คำศัพท์ที่เลือกมาใช้เป็นคำศัพท์ที่ไพเราะและเหมาะสมกับตัวบท
ต้นฉบับ

สำหรับสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” พบว่าสามารถเลือกใช้คำศัพท์ในการ
ถ่ายทอดได้ถูกความหมาย แต่ในแง่วรรณศิลป์พบว่าไม่สามารถทำได้เสมอกับตัวบทต้นฉบับ
นอกจากนี้ยังพบการแปลขาดอีกด้วย โดยไม่แปลขยายความเกี่ยวกับตัวละครจอร์จ วิกคัม
เพิ่มเติมที่ว่า a young man who had scarcely any other **dependence** than on our
patronage, and who had been brought up to expect its **exertion** ตัวอย่างแสดงดังตาราง
ข้างล่าง

เรื่อง	ตัวอย่างการแปลคำศัพท์
Pride and Prejudice	“ <u>Wilfully</u> and <u>wantonly</u> to have thrown off the <u>companion</u> of my youth, the acknowledged favourite of my father, a young man who had scarcely any other <u>dependence</u> than on our <u>patronage</u> , and who had been brought up to expect its <u>exertion</u> , would be a <u>depravity</u> , to which the <u>separation</u> of two young persons, <u>whose affection could be the growth of only a few weeks</u> , <u>could bear no comparison.</u> ” (Austen, 1999: 133)
สาวทรงเสน่ห์	“ฉันได้ทิ้งขว้างผู้เป็นสหายมาแต่เยาว์วัยโดยเจตนาและอย่างทารุณ ทั้งๆ ที่รู้ว่าเขาเป็นคนที่บิดาของฉันรักใคร่เอ็นดู เป็นผู้ที่มิได้มีที่พึ่งพาทางอื่น นอกจาก <u>ความเกื้อกูลของเรา</u> และเขาได้รับการเลี้ยงดูมาโดยหวังจะให้ <u>อยู่ในอุปการะ</u> อันนั้น การกระทำเช่นนั้นเป็นการ <u>ต่าง</u> กับการพรากหนุ่มสาวสองคนผู้เป็นเจ้าของความรักที่เพิ่งเติบโตงอกงามมาได้เพียงสองสามสัปดาห์ อย่างเหลือที่จะเปรียบได้” (ออสเตน, 2489: 489-490)
อหังการและอคติ	“ <u>ผมตัดสัมพันธ์กับจอร์จ บุคคลที่เป็นเพื่อนรักในวัยเด็ก</u> เป็นคนโปรดของคุณพ่อ และเป็นชายหนุ่มที่ออกตัญญู ไม่รู้จักคุณ ผมขัดขวางความรักของหนุ่มสาวคู่หนึ่งที่รู้จักและคบหากันเพียงแค่ 2 สัปดาห์เท่านั้น” (ออสเตน, 2549: 206)

4.2.4.3 องค์ประกอบทางไวยากรณ์

ลักษณะเด่นทางไวยากรณ์ของตัวบทเรื่อง Pride and Prejudice ที่อาจเป็นปัญหาในการแปล ได้แก่ มีการใช้รูปประโยคที่มียาวมาก มีการใช้คำสันธานแบบเก่า มีการใช้ประโยคเงื่อนไขแบบขึ้นประโยคด้วย Had โดยในบทแปล ผู้แปลมีวิธีในการแปลลักษณะไวยากรณ์ที่อาจเป็นปัญหาดังนี้

เรื่อง	ตัวอย่างการแปลรูปประโยคที่มีความยาวมาก
Pride and Prejudice	“...if it was not for such good friends I do not know what would become of her, for she is very ill indeed, and suffers a vast deal, though with the greatest patience in the world, which is always the way with her, for she has, without exception, the sweetest temper I ever met with.”(Austen, 1999: 29)
สาวทรงเสน่ห์	““หากมิใช่เพราะมิตรที่ดีดังนี้ ดิฉันก็ไม่ทราบว่าจะอะไรจะบังเกิดแก่เจน เพราะหล่อนไม่สบายมากจริง ๆ และต้องทรมาณอย่างเหลือแสน ด้วยความอดทนอย่างใหญ่หลวงที่สุดในโลก ซึ่งเป็นวิถีซึ่งหล่อนยึดปฏิบัติอยู่เสมอ เพราะหล่อนเป็นผู้มีอริยาตย์อ่อนโยนนุ่มนวลที่สุดเท่าที่ดิฉันได้เคยพบมา อย่างไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ” (ออสเตน, 2489: 98-99)
อหังการและอคติ	“...ฉันไม่ทราบว่าจะชอบคุณพวกคุณอย่างไรดี นับว่าเจนโชคดีมากค่ะที่เพื่อนที่ดีอย่างพวกคุณ เจนเป็นเด็กดีมีความอดทนเป็นเลิศ แม้จะเจ็บหนักสักเพียงใด เธอก็ไม่ยอมบ่นปริปากบ่น” (ออสเตน, 2549: 54)

จากตัวอย่างข้างต้น พบว่าผู้แปลสำนวนสาวทรงเสน่ห์ใช้วิธีแปลตรงตัวตามโครงสร้างประโยค โดยไม่แบ่งเป็นประโยคย่อย และย้ายบุพบทวลีที่แทรกกลางประโยคไปไว้ขยายตอนท้าย สำหรับสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” พบว่าผู้แปลได้แบ่งประโยคออกเป็น 4 ประโยค และมีแปลขาดหนึ่งข้อความและสลับที่เนื้อความที่เหลือ

“The dinner was exceedingly handsome, and there were all the servants, and all the articles of plate which Mr Collins had promised; and, as he had likewise foretold, he took his seat at the bottom of the table, by her ladyship’s desire, and looked as if he felt that life could furnish nothing greater. – He carved, and ate, and praised with delighted alacrity; and every dish was commended, first by him, and then by Sir William, who was now enough recovered to echo whatever his-son-in-law said, in a manner which Elizabeth wondered Lady Catherine could bear.” (Austen, 1999: 111)

“THE TWO GENTLEMEN left Rosings the next morning; and Mr. Collins having been in waiting near the lodges, to make them his parting obeisance, was able to bring home the pleasing intelligence, of their appearing in very good health, and in as tolerable spirits as could be expected, after the melancholy scene so lately gone through at Rosings. To Rosings he then hastened to console Lady Catherine, and her daughter; and on his return, brought back, with great satisfaction, a message from her lady ship, importing that she felt herself so dull as to make her very desirous of having them all to dine with her.” (Austen, 1999: 142)

เรื่อง	ตัวอย่างการแปลรูปประโยคที่มีการใช้คำสันธานแบบเก่า
Pride and Prejudice	“Miss Bingley was then sorry that she had proposed the delay, for her jealousy and dislike of one sister much exceeded her affection for the other.” (Austen, 1999: 41)
สาวทรงเสน่ห์	“แล้วนางสาวมิงเลย์ก็รู้สึกเสียใจในการที่หล่อนได้แสดงความจำนงหนึ่งเหี่ยว เพราะความริษยาและความไม่พอใจในสตรีผู้น้อง ยิ่งใหญ่กว่าความรักใคร่ในผู้พี่มากนัก” (ออสเตน, 2489: 143)
อหังการและอคติ	“อันที่จริงแล้วเธออดเจ็บใจตัวเองไม่ได้ที่เสนอเช่นนั้นออกไป เมื่อนึกถึงความสัมพันธ์ระหว่างดาร์ซี่และเอลิซาเบท คาโรลีนเกลียดชังเอลิซาเบทไม่น้อย”(ออสเตน, 2549: 73)

จากตัวอย่างข้างต้น พบว่าผู้แปลทั้งสองสำนวนเข้าใจคำว่า for ในที่นี้ทำหน้าที่เป็นคำสันธานซึ่งใช้ในประโยคสมัยก่อน จึงสามารถแปลออกมาได้ถูกต้อง โดยผู้แปลสำนวนสาวทรงเสน่ห์ใช้วิธีแปลตรงตัวแปลว่า เพราะ ในขณะที่สำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” ใช้วิธีปรับรูปประโยคไปเชื่อมกับเนื้อความติดกัน นอกจากนี้ยังพบว่าในตัวอย่าง สำนวนอหังการและอคติใช้วิธีการแปลแบบตีความด้วย โดยตีความคำว่า jealousy ออกมาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างดาร์ซีและเอลิซาเบท และยังได้แปลขาดถ้อยคำที่กล่าวว่าความอิจฉาที่เธอมีต่อเอลิซาเบทนั้นมักมากเกินไปกว่าความรักที่มีต่อเพื่อนอย่างเจน

เรื่อง	ตัวอย่างการแปลรูปประโยคเงื่อนไขแบบที่ขึ้นประโยคด้วย Had
Pride and Prejudice	“ Had Elizabeth been able to encounter his eyes, she might have seen how well the expression of heartfelt delight diffused over his face became him;” (Austen, 1999: 246)
สาวทรงเสน่ห์	“หากเอลิซาเบทหาญพอจะประสานสายตากับเขา หล่อนอาจมองเห็นความปรีดาปราโมทย์ที่แผ่ชานอยู่บนใบหน้าของดาร์ซีได้อย่างถนัดชัดเจน...” (ออสเตน, 2489:)
อหังการและอคติ	“หากเอลิซาเบทกล้าสบตาเขา เธอจะรู้ได้ทันทีว่าเขารู้สึกต่อเธออย่างไร หัวใจเขาพองโต ใบหน้ายิ้มแย้มอย่างเป็นสุข...” (ออสเตน, 2549: 377)

จากตัวอย่างข้างต้น พบว่าผู้แปลทั้งสองสำนวนเข้าใจรูปประโยคเงื่อนไขที่ขึ้นต้นประโยคด้วย Had จึงสามารถแปลประโยคโดยขึ้นต้นด้วย หาก อย่างถูกต้องทั้งสองสำนวน

4.2.4.4 องค์ประกอบทางวจนลีลา

จากการพิจารณาระดับของวจนลีลาของสำนวนแปลทั้งสองสำนวนพบว่า

สำนวนสาวทรงเสน่ห์มีการใช้วจนลีลา 3 ระดับ คือ วจนลีลาเป็นทางการ วจนลีลาหารือ และวจนลีลาเป็นกันเอง

ตัวอย่างวจนลีลาเป็นทางการ จะพบว่ารูปประโยคมีความสมบูรณ์ มีการใช้คำศัพท์ที่เป็นทางการ และสละสลวย อาทิ สากลโลก สิ้นสมบัติอันมั่งคั่ง ย่อมอยู่ใน ภรรยา เป็นต้น

Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์
“It is a truth universally acknowledged, that a single man in possession of a good fortune, must be in want of a wife.” (Austen, 1999: 1)	เป็นความจริงที่ยอมรับกันทั่วสากลโลกว่า ชายโสดผู้เป็นเจ้าของสินสมบัติอันมั่งคั่ง ย่อมอยู่ในฐานะที่ต้องการภรรยา (ออสเตน, 2489: 1)

ตัวอย่างวจนลีลาหารือ จะพบว่าแม้ในตัวบทตัวอย่างจะมีคำศัพท์ที่เป็นทางการอยู่ อาทิเช่น ท่าน ได้รับความพอใจ ขอรับ อภินันทนาการอันสมควร หลีกเลี้ยง น้อมศรีษะรับ เป็น

ต้น เพราะคู่สนทนาเป็นตัวละครที่ไม่ได้มีความคุ้นเคยกันมาก่อน แต่เนื่องจากตัวบทนี้เป็นบทสนทนามีการโต้ตอบระหว่างกัน และมีการใช้ไม้ยมกเพื่อซ้ำคำเน้นกิริยา เช่น บ่อยๆ ใดๆ อีกทั้งยังมีการใช้คำย่อสถานที่ เช่น กรุง ดังนั้นตัวอย่างที่พบนี้จึงถือเป็นวัจนลีลาหรือ

Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์
<p>“You saw me dance at Meryton, I believe, sir.’</p> <p>‘Yes, indeed, and received no inconsiderable pleasure from the sight. Do you often dance at St. James's?’</p> <p>‘Never, sir.’</p> <p>‘Do you not think it would be a proper compliment to the place?’</p> <p>‘It is a compliment which I never pay to any place if I can avoid it.’</p> <p>‘You have a house in town, I conclude?’</p> <p>Mr. Darcy bowed.”</p> <p>(Austen, 1999: 18)</p>	<p>“ผมเข้าใจว่า ท่านคงเห็นผมเต้นรำที่เมรี่ตัน”</p> <p>“ถูกแล้ว คุณได้รับความพอใจไม่น้อยจากผู้ดู คุณเต้นรำบ่อยๆ หรือที่เซนต์เจมส์?”</p> <p>“ไม่เคยเลยขอรับ”</p> <p>“คุณไม่คิดหรือว่า มันจะเป็นอภิหนักนาการอันสมควรสำหรับสถานที่”</p> <p>“มันเป็นอภิหนักนาการซึ่งผมไม่เคยให้แก่ที่ใดๆ หากพอจะหลีกเลี่ยงได้”</p> <p>“ฉันเข้าใจว่าคุณมีบ้านอยู่ในกรุง?”</p> <p>นายดาชีน้อมศีรษะรับ</p> <p>(ออสเตน, 2489: 58)</p>

ตัวอย่างวัจนลีลาเป็นกันเอง จะพบว่าเป็นสนทนาการระหว่างสามีกับภรรยาซึ่งสนิทสนมกัน ดังนั้นภาษาที่ใช้จึงเป็นกันเอง เช่น จะทำอะไรได้เล่า เอง ลงมือพูดบ้างว่า หล่อน ฉันเป็นต้น มีการใช้คำสร้อย คำมาลา เช่น นะซี เป็นต้น ประโยคจะมีไวยากรณ์ไม่สมบูรณ์เช่น พูดถึง... เรียกหล่อนลงมา เป็นต้น

Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์
<p>“Of Mr Collins and Lizzy. Lizzy declares she will not have Mr Collins, and Mr Collins begins to say that he will not have Lizzy.’</p> <p>‘And what am I to do on the occasion? – It seems an hopeless business.’</p> <p>‘Speak to Lizzy about it yourself.’ Tell her that you insist upon her marrying him.” (Austen, 1999:77)</p>	<p>“พูดถึงคุณคอลลินส์กับลิซซี่นะซี ลิซซี่บอกว่าจะไม่ยอมแต่งงานกับคุณคอลลินส์ และคุณคอลลินส์ก็ลงมือพูดบ้างว่าเขาจะไม่ยอมแต่งงานกับลิซซี่”</p> <p>“ฉันจะทำอะไรได้เล่าในโอกาสนี้? มันก็ดูเป็นเรื่องที่ไม่มีหวัง”</p> <p>“คุณต้องพูดกับลิซซี่เอง บอกหล่อนว่าคุณต้องการให้หล่อนแต่งงานกับเขา”</p> <p>“เรียกหล่อนลงมา หล่อนจะได้ฟังความเห็นของฉัน”</p> <p>(ออสเตน, 2489: 58)</p>

สำหรับสำนวนสาวหังการและอคติพบการใช้วัจนลีลา 2 ระดับ คือ วัจนลีลาหรือและวัจนลีลาเป็นกันเอง

ตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นบทบรรยายในต้นฉบับที่มีวัจนลีลาแบบเป็นทางการ แต่ในบท

แปลจะพบว่าเป็นวัจนลีลาหรือ เห็นได้จากคำศัพท์บางคำที่ผู้แปลเลือกใช้เช่น สาวใช้ นำทาง เธอ อยู่ในที่ เป็นต้น ที่ทำให้บทบรรยายดังกล่าวดูไม่เป็นทางการ

Pride and Prejudice	อหังการและอคติ
<p>“From the entrance hall, of which Mr. Collins pointed out, with a rapturous air, the fine proportion and finished ornaments, they followed the servants through an ante-chamber, to the room where Lady Catherine, her daughter, and Mrs Jenkinson were sitting.</p> <p>– Her ladyship, with great condescension, arose to receive them; and as Mrs Collins had settled it with her husband that the office of introduction should be hers, it was performed in a proper manner, without any of those apologies and thanks which he would have thought necessary.” (Austen, 1999: 110)</p>	<p>“<u>สาวใช้นำทาง</u> แยกผู้มาเยือนไปพบสตรีเจ้าของบ้านในห้องพักผ่อน ซึ่ง<u>เธอ</u>กำลังนั่งคุยอยู่กับลูกสาวและเจนนินสัน คัทเธอรินลุกขึ้นยืนต้อนรับแขก ชาร์ลอตต์แนะนำให้<u>เธอ</u>ได้รู้จักกับท่านวิลเลียม มาเรีย และเอลิซาเบธด้วยความสุภาพ คัทเธอรินรับทราบด้วยท่าทีสง่างาม<u>อยู่ในที่</u>” (ออสเตน, 2489: 58)</p>

ตัวอย่างต่อมาที่ยกมานี้ในตัวอย่างฉบับเป็นบทสนทนาที่มีวัจนลีลาหรือ เพราะเป็นบทสนทนายาระหว่างตัวละครที่ไม่คุ้นเคยกัน ภาษาจะดูเป็นกึ่งทางการ แต่ในตัวอย่างแปลจะพบว่ามีการใช้วัจนลีลาเป็นกันเอง โดยภาษาที่ปรากฏจะมีความเป็นกันเอง เช่น จะทำอะไรได้เล่า เอง ลงมือพูดบ้างว่า หล่อน ฉัน เป็นต้น มีการใช้คำมาลา และคำลงท้ายเช่น นะครับ เองนี้ใหม่ เลยครับ ละกระมัง เป็นต้น

Pride and Prejudice	อหังการและอคติ
<p>“‘You saw me dance at Meryton, I believe, sir.’</p> <p>‘Yes, indeed, and received no inconsiderable pleasure from the sight. Do you often dance at St. James's?’</p> <p>‘Never, sir.’</p> <p>‘Do you not think it would be a proper compliment to the place?’</p> <p>‘It is a compliment which I never pay to any place if I can avoid it.’</p> <p>‘You have a house in town, I conclude?’</p> <p>Mr. Darcy bowed.”</p> <p>(Austen, 1999: 18)</p>	<p>““ผมเคยเต้นแล้วครับ ที่งานเลี้ยงที่จัดขึ้นที่เมืองเมรีตัน เชื่อว่าท่านคงจะเคยเห็น<u>นะครับ</u>”</p> <p>“คืนนั้น คุณเต้นอยู่ไม่กี่เพลง<u>เองนี่</u> ตอนที่คุณอยู่ที่เซนต์เจมส์ คุณเต้นรำบ่อย<u>ไหม?</u>”</p> <p>“ผมไม่เคยเต้น<u>เลยครับ</u>”</p> <p>“อาจเป็นเพราะคุณไม่คุ้นเคยกับสถานที่<u>ละกระมัง</u>”</p> <p>“ถ้าเลี้ยงได้ ผมก็จะเลี้ยงครับ”</p> <p>“คุณคงมีบ้านที่ลอนดอน?”</p> <p>“ดาร์ซี่โค้งรับ แทนการตอบ”</p> <p>(ออสเตน, 2489: 58)</p>

4.2.5 ปัจจัยภายนอก

4.2.5.1 สถานการณ์ในท้องเรื่อง

สำหรับในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์เปรียบเทียบการถ่ายทอดความหมายของคำอุทานในสถานการณ์ต่างๆ

Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์	อหังการและอคติ
<p>'Don't keep coughing so, Kitty for heaven's sake! Have a little compassion on my nerves. You tear them into pieces.'" (Austen, 1999: 5)</p>	<p>“อย่าไอไปนักเลย คิตตี้ เห็นแก่พระเจ้าบ้างเถิด! สงสารประสาทของฉันสักนิดหนึ่งบ้าง เธอห้าหั่นมันให้แหลกเหลวอยู่แล้วนะ (ออสเตน, 2489: 10)</p>	<p>“นี่ คิตตี้ หยุตไอเสียที่ได้ไหม ให้ตายซี! ทำไม่ถึงไม่มีใครนึกถึงสุขภาพของแม่นะ” (ออสเตน, 2549: 16)</p>
<p>“Good Lord! Sir Willaim, how can you tell such a story? Do not you know that Mr Collins wants to marry Lizzy?” (Austen, 1999: 88)</p>	<p>“คุณพระช่วย! เซอร์วิลเลียมคะ ท่านเล่าเรื่องนี้ได้อย่างไรกันคะนี่? ท่านไม่ทราบหรือว่า คุณคอลลินส์ต้องการแต่งงานกับฟีลิสซี่?” (ออสเตน, 2489: 318)</p>	<p>“ตายแล้ว! คุณวิลเลียม คุณพูดอย่างนี้ออกมาได้อย่างไรกันคะ? คุณก็รู้อยู่แล้วนี่ว่า วิลเลียมเขาขอฟีลิสซี่แต่ันี่คะ ไม่ใช่ชาร์ลอตต์สักหน่อย” (ออสเตน, 2549: 136)</p>
<p>“I am sick of them all. Thank Heaven! I am going tomorrow where I shall find a man who has not one agreeable quality, who has neither manner nor sense to recommend him. Stupid men are the only ones worth knowing, after all.” (Austen, 1999: 105)</p>	<p>“ฉันเบื่อคนพวกนี้เต็มประดา ขอบคุณพระ! พรุ่งนี้ดิฉันจะได้เดินทางไปสู่ที่ซึ่งจะพบชายผู้หนึ่ง ซึ่งไม่มีอะไรที่น่ารัก ไม่มีกิริยามรรยาท หรือสติสัมปชัญญะที่น่าชม ในที่สุดผู้ชายโง่ๆ เท่านั้นเองเป็นพวกที่เราควรจะรู้จัก” (ออสเตน, 2489: 386)</p>	<p>“หนูเบื่อพวกเขาเต็มทีแล้ว ให้ตายซี! พรุ่งนี้หนูกำลังจะได้พบผู้ชายคนหนึ่ง ซึ่งก็แย่มากๆ กับพวกนี้ หากความน่ารักอ่อนโยนไม่ได้เลย แกรมกิริยาก็ยังแย่อีกต่างหาก สรุปแล้วชาตินี้หนูคงจะต้องเจอแต่ผู้ชายที่แยๆ ไซ้ไหมคะ?” (ออสเตน, 2549: 164)</p>

จากตารางจะพบว่าผู้แปลสำนวนสาวทรงเสน่ห์ ใช้วิธีการแปลคำอุทานแปลตรงตัวโดยยึดวัฒนธรรมต้นทางเป็นหลัก ส่วนสำนวนอหังการและอคติใช้วิธีการแปลแบบดัดแปลงให้เข้าบริบททางวัฒนธรรมไทย

4.2.5.2 เนื้อเรื่อง

จากที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 4.1.5.2 ผู้แปลต้องมีความรู้ในเนื้อเรื่องที่กฎหมายอังกฤษอนุญาตให้เฉพาะทายาทฝ่ายชายเป็นผู้รับมรดก เป็นผลให้สถานะของสตรีในสมัยนั้นไม่มั่นคง และต้องอาศัยการแต่งงานเป็นเครื่องมือสร้างความมั่นคง ซึ่งจะพบว่าสำนวนทั้งสองสำนวนเข้าใจเรื่องดังกล่าว ดังปรากฏในบทแปลที่ยกตัวอย่างดังนี้

Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์	อหังการและอคติ
“MR BENNET’S PROPERTY consisted almost entirely in an estate of two thousand a year, which, unfortunately for his daughters, was entailed in default of heirs male , on a distant relations;...” (Austen, 1999: 19)	“รายได้แทบทั้งหมดของนายเบนเนทมาจากผลประโยชน์ในท้องถื่นแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นเงินปีละสองพันปอนด์ เป็นเคราะห์ร้ายสำหรับบุตรของเขา โดยที่ท้องถื่นแห่งนี้จะต้องตกอยู่กับญาติห่าง ๆ ตามพินัยกรรมเพราะขาดทายาทที่เป็นชาย ” (ออสเตน, 2489: 64)	“ทรัพย์สินสมบัติของนายเบนเนท มีเพียงบ้านและที่ดินที่อาศัยอยู่ในขณะนั้นเท่านั้น ซึ่งมีมูลค่าประมาณ ๒,๐๐๐ ปอนด์ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าที่ดินเหล่านี้จะต้องตกเป็นของทายาทที่เป็นผู้ชายเท่านั้น โดยที่ลูกสาวทั้งหลายไม่มีสิทธิ์ในที่ดินผืนนี้แต่อย่างใด ” (ออสเตน, 2549: 40)

4.2.5.3 เวลา

เรื่อง Pride and Prejudice แต่งขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 ดังนั้นภาษาที่ใช้จึงมีคำศัพท์เก่าและวิธีการเขียนจำนวนปีแบบสมัยเก่าซึ่งใช้กันในยุคนั้น ดังนั้นในข้อนี้ผู้วิจัยจะพิจารณาการแปลศัพท์สมัยเก่าและวิธีการเขียนจำนวนปีแบบสมัยเก่า มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์	อหังการและอคติ
“ Pray tell your sister that I long to see her.” (Austen, 1999: 32)	“ โปรดบอก น้องสาวของคุณด้วยนะคะว่า ดิฉันใคร่จะได้พบเธอ” (ออสเตน, 2489: 112)	“ ฝากบอก น้องสาวของคุณด้วยนะคะ บอกว่าฉันอยากพบเธอมาก (ออสเตน, 2549: 61)
“But you forget, mamma ,’ said Elizabeth, ‘that we shall meet him at the assemblies, and that Mrs Long has promised to introduce him.’” (Austen, 1999: 33)	“ คุณแม่ลืมเสียแล้วสิคะ ” อลิซาเบทพูด “ว่าเราจะได้พบเขาในงานชุมนุมต่าง ๆ และคุณนายลองก็สัญญาว่าจะแนะนำเขาให้รู้จักกับเรา” (ออสเตน, 2489: 9)	“ แม่คงลืม นะคะ เราจะได้พบเขาที่งานเลี้ยงที่สภาไหงคะ” เอลิซาเบท หรือลิซซีกกล่าว “คุณนายลองสัญญาว่าจะแนะนำให้พวกเราค่ะ” (ออสเตน, 2549: 15)
“When is your next ball to be, Lizzy? ‘Tomorrow fortnight.’ ‘ Aye , so it is,’ cried her	“เมื่อไรถึงงานเต้นรำคราวหน้าของพี่คะ พี่ลิซซี้?” “นับตั้งแต่นี้ไปอีกหนึ่งปักษ์”	“งานเต้นรำครั้งต่อไปจะมีขึ้นเมื่อไหร่! ลิซซี้?” “อีก ๒ สัปดาห์ค่ะ” “ ตายแล้ว! ” แม่ของเธอร้อง

<p>mother, 'and Mrs Long does not come back till the day before; so, it will be impossible for her to introduce him, for she will not know him herself.'” (Austen, 1999: 5)</p>	<p>“<u>เอ จริงลี</u>” มารดาของหล่อน ร้อง “และคุณนายลองก็ก็จะยังไม่กลับมา จนกว่าก่อนหน้าวันกำหนดนั้นวันหนึ่ง ฉะนั้นเป็นไปได้ที่หล่อนจะแนะนำเขาให้รู้จักกับเรา เพราะว่าตัวของหล่อนเองก็จะมีโอกาสรู้จักเขา” (ออสเตน, 2489: 10)</p>	<p>ขึ้น “เงินคุณนายลองก็กลับมา ก่อนวันงานแค่วันเดียวนะสิ แล้วอย่างนี้เธอจะแนะนำคุณบิงเลยให้รู้จักพวกเขาได้อย่างไร ในเมื่อตัวเองก็คงจะไม่มีเวลาไปทำความรู้จักกับเขา” (ออสเตน, 2549: 16)</p>
<p>“...the experience of three and twenty years had been insufficient to make his wife understand his character.” (Austen, 1999: 4)</p>	<p>“...ฉะนั้นความคุ้นเคยกันมา ในระยะ <u>ยี่สิบสามปี</u>หาเพียงพอที่จะทำให้ภรรยาเข้าใจในลักษณะนิสัยของเขาไม่” (ออสเตน, 2489: 7)</p>	<p>“แม้คุณนายเบนเนตจะอยู่กับเขามากกว่า <u>๒๐ ปี</u> ก็ไม่สามารถเดาใจเขาถูก” (ออสเตน, 2549: 12)</p>
<p>‘I am not one-and-twenty.’ (Austen, 1999: 113-114)</p>	<p>“ดิฉันยังไม่ครบ <u>ยี่สิบเอ็ดปี</u>” (ออสเตน, 2489: 416)</p>	<p>ไม่มีการแปล (แปลขาด)</p>

จากการพิจารณาพบว่า สำนวนแปลสาวทรงเสน่ห์สามารถถ่ายทอดคำศัพท์สมัยเก่า และการเขียนจำนวนจำนวนปีแบบสมัยเก่าได้ถูกต้องและครบถ้วน ในขณะที่สำนวนอหังการและอคติ สามารถถ่ายทอดคำศัพท์เก่า อาทิ Aye ได้เหมาะสม แต่คำว่า Pray และ Mamma ยังถ่ายทอดได้ไม่เหมาะสม ส่วนการเขียนจำนวนปีแบบสมัยเก่า พบว่ามีการแปลผิดและแปลขาด

4.2.5.4 สถานที่

ในการถ่ายทอดบริบททางสถานที่นั้น มักจะพบปัญหาเพราะเป็นการถ่ายทอดข้ามวัฒนธรรม ดังนั้นในการแปลสถานที่นั้น จึงมีแนวทางการถ่ายทอด คือ การใช้คำยืม และการใช้คำยืมประกอบคำไทย (พินิตาหล่อเลิศรัตน์, 2548: 165) สำหรับในสำนวนแปลทั้งสองสำนวน พบว่าทั้งสองสำนวนใช้วิธีการถ่ายทอดแบบการใช้คำยืม และการใช้คำยืมประกอบคำไทย

โดยผู้วิจัยเห็นว่า ผู้แปลควรให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดสถานที่ที่สมมติ เพราะผู้แปลไม่สามารถค้นหาจากข้อมูลจริงได้เหมือนสถานที่จริง ดังนั้นในการใช้คำยืมหรือการใช้คำยืมประกอบคำไทยเพื่อถ่ายทอดสถานที่สมมตินั้นผู้แปลจะต้องมีพิจารณาจากบริบทในเรื่อง และฐานะของตัวละครโดยรอบด้านก่อนที่จะตัดสินใจเลือกคำประกอบในภาษาไทยให้เหมาะสมและเทียบเท่าลักษณะตามตัวบทต้นฉบับ อาทิ การเรียกชื่อที่พักอาศัย ได้แก่ บ้าน เคหาสน์หรือคฤหาสน์ เป็นต้น

ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากข้อสังเกตข้างต้น จะพบว่าสำนวนอหังการและอคติมีการแปลโดยอาศัยวิธีใช้คำยืมประกอบคำไทยที่ไม่ให้ผลเทียบเคียงกับต้นฉบับ กล่าวคือ การเรียก

Pemberley และ Rosings ว่าบ้านอาจดูไม่สมฐานะของเจ้าของซึ่งเป็นผู้มีฐานะและบรรดาศักดิ์อย่างนายดาร์ซี่ และเลดีแคเทอริน ดีเบอร์ก ตามลำดับ

เรื่อง	Netherfield	Longbourn	Pemberley	Rosings
สาวทรงเสน่ห์	เนเทอร์ฟีลด์	ลองบอร์น และ ลองก์บอร์น (พบการใช้เพียง แห่งเดียว)	เคหาสน์ เพมเบอร์เลย์	รอซซิงส์
อหังการและ อคติ	เนเทอร์ฟีลด์	ลองเบิร์น และ ลองโบลน์ (พบการใช้เพียง แห่งเดียว)	บ้านเพมเบอร์เลย์	บ้านโรซิง

4.2.5.5 ผู้ฟัง/ผู้อ่าน

ผู้วิจัยพบว่า สำนวนแปลสาวทรงเสน่ห์ถ่ายทอดสำนวนโดยใช้การแปลตรงตัว ในขณะที่สำนวนอหังการและอคติใช้การแปลแบบเอาความและเลือกสำนวนที่อยู่ในวัฒนธรรมมาถ่ายทอด แต่อย่างไรก็ดีสำนวนที่เลือกมายังไม่เหมาะสม จึงถือว่าการแปลผิด

Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์	อหังการและอคติ
...'There is a fine old saying, which everybody here is of course familiar with – “Keep you breath to cool your porridge,” and I shall keep mine to swell my song.’ (Austen, 1999: 17)	“มีคำเก่าที่กล่าวไว้อย่างน่าฟัง ซึ่งแน่ละทุก ๆ ท่านในที่นี้ ย่อมจะคุ้นหูอยู่แล้วคือ- ‘จงเก็บลมปากไว้เป่าข้าวต้ม’ -ฉะนั้นฉันจะเก็บลมปากของฉันไว้ร้องเพลง” (ออสเตน, 2489: 55)	“มีสุภาษิตบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า อย่าถือคนบ้า อย่าว่าคนเมา... ” ออสเตน, 2549: 36)

4.2.5.6 ผู้พูด

ผู้วิจัยพบว่า ผู้แปลทั้งสองสำนวนแปลชื่อไฟอย่างไม่เป็นระบบ ดังนี้

ผู้แปลสำนวนสาวทรงเสน่ห์ใช้วิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายทั่วไป (general term) แทนคำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง (พินดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 166) สำหรับไฟ loo และ quadrille ในขณะที่ใช้คำยืมสำหรับไฟ piguet

สำหรับสำนวนอหังการและอคติใช้การแปลแบบใช้ความหมายทั่วไปแทนคำ

เฉพาะเจาะจงสำหรับไพ่ loo และ สำหรับไพ่ Piquet แปลโดยใช้คำยืมแล้วทำเชิงอรรถอธิบายลักษณะ (พินิตา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 166) ไว้ที่ด้านล่างของหน้า

Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์	อหังการและอคติ
"... she found the whole party at loo , and was immediately invited to join them;..." (Austen 1999, 26)	"...หล่อนได้พบชุมนุมเล่น ไพ่ประเภทหนึ่ง และได้รับเชิญให้ร่วมวงด้วยทันที..." (ออสเตน, 2489: 85)	"พวกเขากำลังเล่น ไพ่ กันอย่างสนุกสนาน เรอปปี้เสธคำเชิญอย่างสุภาพ" (ออสเตน, 2549: 49)
"Mr Hurst and Mr Bingley were at piquet , and Mrs Hurst was observing their game." (Austen, 1999: 32)	"นายเอิสท์และนายบิงเกิ้ลย์เล่น ปิเกท นางเอิสท์ดูการเล่นนั้นอยู่" (ออสเตน, 2489: 110)	"นายเอิสท์และนายบิงเกิ้ลย์เล่น ไพ่ปิเกท* และนางเอิสท์เฝ้าดูการเล่นของทั้งสอง" (ออสเตน, 2549: 60) [เชิงอรรถ- ปิเกท (Piquet) : ไพ่ที่เล่นกันเพียง ๒ คน]
"..., and of assisting to form a quadrille table at Rosings;..." (Austen, 1999: 61)	"และเป็นผู้คอยเข้าร่วมในวง ไพ่ที่รอสซิงส์ " (ออสเตน, 2489: 218)	ไม่ได้แปล (แปลขาด)

4.2.5.7 การบ่งชี้ทางอารมณ์

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยพบว่าเพื่อถ่ายทอดการบ่งชี้ทางอารมณ์ที่ต้นฉบับแสดงออกโดยการทำตัวเอียงและใส่เครื่องหมายอัศเจรีย์นั้น สำนักแปลทั้งสองได้ถ่ายทอดความหมายโดยใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์เช่นกันเพื่อเพิ่มอารมณ์ความรู้สึก และยังได้ใช้คำบอกมาลาและคำคุณศัพท์เพิ่มเข้าไปในทวิบทด้วยเพื่อเพิ่มความอารมณ์รู้สึก อาทิ **เพียงแค่ว่าใช้ได้เท่านั้นเองนะ** อลิซาผู้นำสงสาร**เอ๊ย! โธ!** อลิซา

Pride and Prejudice	สาวทรงเสน่ห์	อหังการและอคติ
"' My overhearings were more to the purpose than yours , Eliza,' said Charlotte. 'Mr. Darcy is not so well worth listening to as his friend, is he? Poor Eliza! to be only just tolerable .'" (Austen, 1999: 13)	"“เรื่องที่ฉันบังเอิญได้ยินมานี้ น่าคิดน่าฟังกว่าเรื่องของเธอ อลิซา” ซาลอทพูด “คำพูดของนายดาซีไม่สมควรที่เราจะเงี่ยหูฟังเหมือนอย่างเพื่อนของเขาอย่างนั้นไม่ใช่หรือ? อลิซาผู้นำสงสารเอ๊ย! เพียงแค่ว่าใช้ได้เท่านั้นเองนะ ”” (ออสเตน, 2489: 39)	"“แต่ฉันได้ยินมากกว่านั้นนะ อลิซา”. ซาร์ลอตต์กล่าว “นายดาร์ซี โรบินสัน ไม่ค่อยจะยอมฟังเพื่อนเขาสักเท่าไรเลยนี่ โธ! อลิซา ฉันสงสารเธอจริงๆ เขาไม่น่าว่าเขาอย่างนั้นเลยนะ ช่างไม่หนักถึงจิตใจเธอบ้างเลย ”” (ออสเตน, 2549: 30)

โดยสรุปแล้ว จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นฉบับ Pride and Prejudice ของเจน ออสเตน กับสำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ของจุลียุต และสำนวนแปลเรื่อง “อหังการและอคติ” ของแก้วคำทิพย์ ไชย หรือปฐมมา พรหมสรร โดยอาศัยทฤษฎีการแปลวรรณกรรมของวิล ยา วิวัฒน์ศร ทฤษฎีการประเมินงานแปลของคาทารินา ไรส์ และทฤษฎีสโคพออส (Skopostheorie) ของคาทารินา ไรส์และฮันส์ แฟร์เมียร์ และอาศัยเกณฑ์การแบ่งแนวทางการแปลโดยพินดา หล่อเลิศรัตน์ (2548) ผู้วิจัยสรุปว่า

สำนวนสาวทรงเสน่ห์มีแนวทางการแปลแบบรักษาต้นฉบับ กล่าวคือ เป็นการแปลที่เก็บรักษาองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ของต้นฉบับไว้อย่างครบถ้วน

สำหรับสำนวนอหังการและอคติมีแนวทางการแปลแนวเรียบเรียง กล่าวคือ เป็นการแปลที่มีการปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่องในต้นฉบับเพียงส่วนน้อย และยังคงองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ส่วนใหญ่ไว้ โดยส่วนที่มีการปรับเปลี่ยนจะพบในรูปแบบการแปลขาดและแปลผิดเป็นส่วนใหญ่ การแปลขาดได้แก่ขาดแปลโดยตัดรายละเอียดของฉาก ตัวละคร และกิริยาที่เกิดขึ้น ส่งผลให้อารมณ์ความรู้สึกที่ผู้เขียนตั้งใจจะถ่ายทอดขาดหายไป เช่น อารมณ์ขัน และเสียดสี สำหรับการแปลผิดนั้น ส่วนใหญ่เป็นการแปลผิดในคำศัพท์ และการตีความเข้าใจ ประโยคไม่ถูกต้อง

ในบทต่อไปผู้วิจัยจะอธิบายถึงปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลให้แนวทางการแปลของทั้งสองสำนวนมีความแตกต่างกัน

บทที่ 5

ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อ แนวทางการแปลเรื่อง *Pride and Prejudice* ของ เจน ออสเตน

ในบทนี้ผู้วิจัยจะศึกษาปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อแนวทางการแปลเรื่อง *Pride and Prejudice* กล่าวคือ ปัจจัยที่ทำให้ผู้แปลสำนวนสาวทรงเสน่ห์ คือ จูเลียต หรือ คุณชนิต สายประดิษฐ์เลือกใช้แนวทางการแปลแบบรักษาต้นฉบับในการแปลเมื่อพ.ศ. 2489 และผู้แปลสำนวนอหังการและอคติ คือ แก้วคำทิพย์ ไชย หรือปฐมมา พรหมสรรใช้แนวทางการแปลแบบแปลเรียบเรียง ในการแปลเมื่อ พ.ศ. 2549

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดจากทฤษฎีการแปลของอองเดร เลอเฟอแวร์มาใช้เป็นกรอบในการศึกษา โดยจะศึกษาปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการผลิตและการแปลวรรณกรรม 3 ปัจจัย คือ ผู้อุปถัมภ์ ขนบทางวรรณศิลป์ และคตินิยม

5.1 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อสำนวนแปลสาวทรงเสน่ห์

5.2 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อสำนวนแปลอหังการและอคติ

5.1 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อสำนวนแปลสาวทรงเสน่ห์

ในการศึกษาปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อสำนวนแปลสาวทรงเสน่ห์นั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษา 2 วิธี คือ การสัมภาษณ์ผู้แปล และการทบทวนวรรณกรรมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คุณชนิต สายประดิษฐ์ และ คุณสุรพันธ์ สายประดิษฐ์ซึ่งเป็นลูกชาย เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2549 ณ บ้านศรีบูรพา ซอยราชวิถี 4 พญาไท กรุงเทพฯ (ชนิต สายประดิษฐ์ และสุรพันธ์ สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549) (ดูบทสัมภาษณ์ฉบับเต็มได้ที่ภาคผนวก 3)

ผลการศึกษสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 คตินิยม

ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยคตินิยมที่มีอิทธิพลในการเลือกแนวทางการแปลเรื่อง *Pride and Prejudice* ของคุณชนิต สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประการด้วยกัน คือ หลักสำคัญในการแปลและสถานภาพของตัวบทต้นฉบับ

5.1.1.1 หลักสำคัญในการแปล

จากการสัมภาษณ์จะพบว่าคุณชนิตได้แสดงให้เห็นว่าหลักสำคัญในการแปลที่คุณชนิตใช้เป็นแนวทาง ก็คือ จะพยายามแปลให้ตรงกับตัวบทต้นฉบับมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยจะใช้วิธีการทำความเข้าใจตัวบทต้นฉบับ จับใจความเรื่องให้ได้มากที่สุด แล้วจึงทำการตีความว่าจะเลือกใช้ภาษาแบบใดเพื่อจะให้ตรงกับตัวละคร หรือสถานการณ์ตามตัวบทต้นฉบับนั้นให้มากที่สุด และทำให้ผู้อ่านได้ภาพและอรรถรสเสมอเหมือนตัวบทต้นฉบับ ดังปรากฏในบทสัมภาษณ์ ดังนี้

“(ผู้วิจัย – แสดงว่าหลัก...คือจะแปลให้ตรงต้นฉบับไว้ก่อน)...คือว่าพยายามจะ... เวลาเลือกเรื่อง ต้องอ่านซะก่อน แล้วก็พยายามตีให้แตกต่างลักษณะอย่างนี้ควรจะพูดว่าอย่างไร คนอย่างนี้ อย่างในเรื่อง สาวทรงเสน่ห์ ลีเดีย พุดจาโลดโผน ถ้าเผื่อเราไม่จับใจความให้ได้ก่อนเราก็จะแปลเรียบเรียบ ...แต่ว่าพอพุดจาโลดโผน เราก็ต้องหาคำที่มัน โลดโผนใส่เข้าไป เพื่อให้คนสะกิดใจตั้งแต่แรกว่า แม่คนนี่จูนจ้าน โลดโผน คือ อ่านต้องอ่านซะก่อน และตีให้แตก”(ชนิต สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549)

5.1.1.2 สถานภาพของตัวบทต้นฉบับ

ผู้วิจัยพบว่า คุณชนิตให้ความสำคัญกับสถานภาพของตัวบทต้นฉบับเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่เฉพาะเรื่อง *Pride and Prejudice* เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงเรื่องทุกเรื่องที่น่าสนใจจากการให้ความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้คุณชนิตพยายามที่จะแปลแบบรักษาต้นฉบับให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การให้ความสำคัญกับสถานภาพของตัวบทต้นฉบับของคุณชนิตสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) งานวรรณกรรมทุกเรื่องที่คุณชนิตแปลถือเป็นวรรณกรรมที่ทรงคุณค่าระดับโลก มีทั้งความเด่นในเรื่องวรรณศิลป์และเนื้อหาอันมีคุณค่าควรแก่การเผยแพร่ อาทิ *Pride and Prejudice*, *Jane Eyre* และ *Les Misérables* เป็นต้น ดังนั้นสถานภาพตัวบทในสายตาของคุณชนิตในฐานะนักแปลจึงมีความสำคัญมากและส่งผลให้คุณชนิตพยายามที่จะถ่ายทอดตัวบทต้นฉบับทุกชิ้นที่แปลแบบรักษาต้นฉบับ ดังจะเห็นได้จากบทสัมภาษณ์ และคำนำหนังสือแปลของคุณชนิตทุกเล่มจะมีการกล่าวยกย่องผู้ประพันธ์และคุณค่าของหนังสือเล่มนั้น อาทิ

“ข้าพเจ้าพิศมัยในเรื่อง *Pride and Prejudice* ของเจนออสเตนหลายประการ แต่ข้าพเจ้าคิดว่าค่ากล่าวขวัญของบุคคลสำคัญในวงการต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้านำมารวบรวมไว้ในตอนท้ายของคำแถลง ได้ช่วยชี้ความรู้สึกของข้าพเจ้าต่อหนังสือเล่มนี้ของเจนออสเตนอย่างเพียงพอ” (จูเลียต, “คำแถลงของผู้แปล” ใน *ออสเตน*, 2546: 8)

“ข้าพเจ้าตกลงใจจัดพิมพ์ “ความรักของเอนแอร์” อีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้อ่านอย่างพิถีพิถันพิจารณาด้วยเห็นว่า Charlotte Bronte ผู้ประพันธ์มิได้ทิ้งลวดลายในการประพันธ์ของเธอให้เป็นที่เลื่องชื่อลือนามในทางวรรณคดีแต่ประการเดียว หากได้สอดแทรกอย่างแนบเนียน ด้วยสิ่งซึ่งมีคุณค่าแก่นมนุษย์ทุกยุคทุกสมัย คือความยึดมั่นอยู่แต่ในทางปฏิบัติที่ดีงาม และเทิดทูนคุณธรรมขึ้นสูงเด่นเหนือความหลงติดอยู่แต่ในความหรรษาสะดวกสบายของชีวิต อันเป็นสิ่งที่ใครๆ ก็ยอมรักกันว่า สังคมเมืองไทยสมัยนี้ขาดแคลนอย่างยิ่ง” (จูเลียต. “คำแถลงของผู้แปล” ใน บรอนตี, 2495: 1096-1097)

“เอน แอร์ ต้นฉบับภาษาสวดย ก็ต้องพยายามเก็บให้เท่า...คือของเขามันเพราะมากเลยคิดเขียนยังไงถึงจะเพราะ...แปลให้มันได้รสชาติอย่างเขาสักหน่อย ไม่มากก็น้อยก็ยิ่งดี” (ชนิด สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549)

“ผลงานที่พอใจในอันดับแรก คือ เรื่องเหยื่ออธรรม (Les Misérables) ของฮูโก” (Hugo) (จูเลียต, 2547: 1) “เป็นเรื่องของคนที่ยุติธรรมคนหนึ่งพยายามจะเลี้ยงหลาน พ่อแม่ไม่มี 9 คน ...หลานก็อดหิว หางานไม่ได้ ขโมยขนมปังให้หลาน ถูกจับ หื่น ถูกจับ ผลที่สุด เรื่องขนมปังชิ้นเดียวไปเลี้ยงหลาน ถูกจับขังคุก 19 หรือ 15 ปี อะไรอย่างนี้ค่ะ แล้วก็ชีวิตในคุก เมื่อหนแรกถูกจักระทระท้อ หนหลังๆ ซัก...หัดวิชาต่างๆ ปีนกำแพง ปีนยังงี้ เอาตัวไถขึ้น ศาสตร์ของพวกขโมยเก่ง เรื่องนี้ชอบมากค่ะ ...เรื่องดีค่ะ เหยื่ออธรรม” (ชนิด สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549)

2) ในฐานะบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเรียนวิชาเกี่ยวกับวรรณคดีโดยตรง ดังนั้นการศึกษาดังกล่าวจึงทำให้คุณชนิดเป็นผู้เห็นคุณค่าในงานวรรณกรรม ซึ่งส่งผลให้คุณชนิดเลือกแนวทางการแปลที่จะสามารถรักษาคุณค่าทางวรรณคดีของวรรณกรรมเหล่านั้นได้

3) คตินิยมของผู้อุปถัมภ์ คือ หนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ ซึ่งดำเนินงานโดยคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ ซึ่งเป็นนักคิด นักประพันธ์ และนักแปลที่เห็นคุณค่าของงานวรรณกรรม ตลอดจนเป็นผู้ชีวิตของคุณชนิด ดังนั้นคตินิยมที่เห็นคุณค่าของงานวรรณกรรมของคุณกุหลาบย่อมมีอิทธิพลต่อคุณชนิด ซึ่งผู้วิจัยจะขออธิบายในส่วนนี้โดยละเอียดในหัวข้อต่อไปเรื่องผู้อุปถัมภ์

4) นอกจากนี้ยังพบว่า มีคตินิยมของบุคคลสำคัญในวงการต่างๆ ที่เห็นคุณค่าและให้ความสำคัญกับผลงานที่คุณชนิดเลือกมาแปล ทำให้คุณชนิดได้รับอิทธิพลจากคตินิยมดังกล่าวมาด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่คุณชนิดได้กล่าวไว้ในคำแถลงของผู้แปลในการตีพิมพ์สาวทรงเสน่ห์ ครั้งที่ 3 เมื่อ พ.ศ. 2534 โดยสำนักพิมพ์สร้างสรรค์-วิชาการ ว่า

“นวนิยายเรื่องนี้ได้รับคำสดุดีอย่างสูงเด่นจากนักประพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ นักวิจารณ์ กวีเอก ศาสตราจารย์และนักประวัติศาสตร์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งที่เป็นชาวอังกฤษ เชื้อชาติเดียวกับเจน ออสเตน และที่เป็นชาวต่างประเทศ ตลอดจนพระมหากษัตริย์และ

รัฐบุรุษของอังกฤษ เหล่านี้ได้เพิ่มกำลังใจให้แก่ข้าพเจ้าที่จะรักษาการแปลไว้ให้
ใกล้เคียงครบถ้วนเท่าที่จะทำได้” (จูเลียต. “คำแถลงของผู้แปล” ใน ออสเตน, 2534: 6)

โดยตัวอย่างคตินิยมของบุคคลและสถาบันสำคัญในวงการต่างๆ ของโลกที่มีต่องานของ
เจน ออสเตน และชาร์ลอตต์ บรอนเต้ ที่คุณชนิดได้เขียนไว้ในคำนำของหนังสือที่แปล มีดังนี้

“เซอร์วอลเตอร์ สกอต นักประพันธ์และกวีชาวสกอต ได้กล่าวไว้ว่า “...หนังสือ
Pride and Prejudice ซึ่งมีสเจน ออสเตนได้วาดไว้อย่างวิจิตรบรรจงนั้น ข้าพเจ้าอ่าน
แล้วอ่านเล่าอย่างน้อยก็ถึงสามจบแล้ว สุภาพสตรีสาวผู้นี้มีอัจฉริยภาพในทางบรรยาย
ความสับสนวุ่นวายของชีวิตสามัญ ตลอดจนความรู้สึกและนิสัยใจคอของบุคคลอย่าง
ยอดเยี่ยมที่สุดเท่าที่ข้าพเจ้าได้พบมา” (จูเลียต. “คำแถลงของผู้แปล” ใน ออสเตน,
2546: 12)

“จอร์จ อีเลียต นักประพันธ์สตรีที่มีชื่อเสียงของอังกฤษ ยกย่องเจน ออสเตนว่าเป็น
วรรณศิลป์ยอดเยี่ยมที่สุดในวรรณคดีของเธอ และว่าการอ่านบทประพันธ์ของเจน
อสเตน ก็เหมือนกับได้เรียนความเป็นไปของชีวิตที่แท้จริง” (จูเลียต. “คำแถลงของผู้
แปล” ใน ออสเตน, 2546: 13)

“สภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยได้ระบุไว้ว่า เรื่อง Jane Eyre เป็นนวนิยาย
อังกฤษเล่มแรกและอาจกล่าวได้ว่าเป็นเล่มที่มีอิทธิพลและได้รับความนิยมที่สุด ในการ
แสดงทัศนะใหม่ ที่ทันสมัยของฐานะสตรีในประชาคมอย่างถูกต้องแท้จริงชั่วกัปชั่วกัลป์”
(จูเลียต. “คำแถลงของผู้แปล” ใน บรอนเต้, 2495: 1096)

5.1.2 ชนบววรรณศิลป์

ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2443 – พ.ศ. 2475. ถือเป็นช่วงเวลาวัยเยาว์และวัยศึกษาเล่า
เรียนของคุณชนิด คุณชนิดเกิดเมื่อ พ.ศ. 2456 ขณะศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่
โรงเรียนสายปัญญา อายุประมาณ 12 ปีได้มีโอกาสไปเรียนภาษาอังกฤษที่โรงเรียนรวมการสอน
ซึ่งเจ้าของคือ คุณแดงโม จันทวิมพ์ และผู้อำนวยการคือ คุณโกศล (ชื่อเดิม บุญเติม) โกมล
จันทร์ (นามปากกาชื่อ ศรีเงินยวง) นักประพันธ์รุ่นแรกของไทยในสมัยรัชกาลที่ 6 ตอนปลาย
และเป็นผู้ตั้งนามปากกา “ศรีบูรพา” ให้แก่คุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ (ไพลิน รุ่งรัตน์, 2548:
online และ รุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน, 2548: 128-129) คุณชนิดเล่าว่า

“เรียนอังกฤษ เรียนแปล...จำได้ว่าโรงเรียนเป็นบ้าน ครูก็สอน ตอนนั้น ม.ต้น” (ชนิด
สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549

โรงเรียนดังกล่าวสอนหนังสือภาษาอังกฤษและภาษาไทย มีครูผู้สอนเป็นนัก
ประพันธ์ที่มีชื่อเสียงหลายท่าน อาทิ คุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ และคุณมาลัย ชูพินิจ เป็นต้น (รุ่ง
วิทย์ สุวรรณอภิชน, 2548: 128) และถึงแม้ว่าคุณชนิดจะไม่ได้เรียนที่สำนักงานรวมการแปลซึ่ง

ตั้งอยู่ที่เดียวกับโรงเรียนรวมการสอนและมีเจ้าของเดียวกัน แต่กลุ่มครูผู้สอนก็เป็นครูชุดเดียวกัน (สุรพันธ์ สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 2549) สำหรับสำนักกรรมการแปลนั้นจัดตั้งขึ้นด้วยความริเริ่มของคุณโกศลที่หวังจะสร้างนักประพันธ์รุ่นใหม่ โดยการฝึกให้แปลนวนิยายฝรั่ง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประพันธ์ต่อไป ซึ่งคุณกุหลาบเองก็เป็นนักเรียนของสำนักงานรวมการแปลเช่นกัน (รุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน, 2548: 129)

จากนั้นคุณชนิดได้เข้าศึกษาต่อคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจนจบการศึกษาเมื่อพ.ศ. 2477 ดังนั้นจึงเชื่อได้ว่าคุณชนิดย่อมได้รับอิทธิพลในเรื่องแนวทางการแปลจากขนบวรรณศิลป์ในยุคดังกล่าวซึ่งถือเป็นยุคที่นวนิยายและนวนิยายแปลเฟื่องฟูเป็นอย่างมาก เพราะความก้าวหน้าของกิจการหนังสือพิมพ์และระบบการศึกษา โดยมีการออกพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับกำหนดให้เด็กทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 7 ปี ถึง 14 ปี เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย มีการจัดตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย ดังนั้นเมื่อประชาชนมีการศึกษาดีขึ้น และสามารถอ่านออกเขียนได้มากขึ้น ก็ย่อมทำให้มีผู้อ่านมากขึ้น และมีผู้ประพันธ์ ผู้แปลมากขึ้นตาม (สุพรรณิ วราทร, 2519: 54-61)

ในสมัยนั้น ผู้ประพันธ์นิยมแต่งและแปลเรื่องลงในวารสารต่าง ๆ ก่อนที่จะพิมพ์เป็นเล่ม วารสารที่ลงนวนิยายและนวนิยายแปล ได้แก่ อาทิลักขิตวิทยา ฤทธิวิทยา ทวีปัญญา สยามมวย ผดุงวิทยา ศรีกรุง ไทยเอื้อ เสนาศึกษาและแผ่วิทยาศาสตร์ ศัพท์ไทย ไทยเขษม สารานุกรลสมานมิตรบรรเทอง (สมานมิตรบันเทิง) เริงรมย์ สวนอักษร และสุภาพบุรุษ โดยนวนิยายแปลจากภาษาต่างประเทศเรื่องแรกคือ “ความพยายาม” ของแม่วัน (พระยาสุรินทรราชา) แปลจากเรื่อง Vandetta ของแมรี คอเรลลี (Marie Corelli) เมื่อ พ.ศ. 2443 ลงพิมพ์เป็นตอนๆ ในลักขิตวิทยา ซึ่งได้สร้างความตื่นเต้นและเป็นที่น่าสนใจของผู้อ่านเป็นอย่างมาก เพราะเป็นเรื่องแนวใหม่และมีสำนวนโวหารแปลกไปจากเรื่องอ่านเล่นอื่นๆ ด้วยเหตุนี้เรื่องความพยายามจึงเป็นเครื่องจูงใจให้ผู้ที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศและมีความสามารถในการประพันธ์แปลนวนิยายเรื่องอื่นๆ อีกในเวลาต่อมา อาทิลักขิตวิทยาลงพิมพ์เรื่องแรกเรื่องสาวสองพันปี แปลจากเรื่อง She ของเซอร์ เฮนรี ไรเดอร์ แฮกการ์ด (Sir Henry Rider Haggard) โดยหลวงวิลาสปริวัตร อาชฌนิยายชุดนักสืบเชอร์ล็อกโฮล์มส์ (Sherlock Holmes) ของเซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ (Sir Arthur Conan Doyle) แปลโดยแม่สอด (หลวงสารานุกรลประพันธ์ หรือ นวล ปาจิณพยัคฆ์) (สุพรรณิ วราทร, 2519: 63-85) นวนิยายชีวิตเรื่อง เตลมา (Thelma) ของแมรี คอเรลลี แปลโดยแม่อนงค์ (มาลัย ชูพินิจ) (คอเรลลี, 2493) เรื่องสั้น “ในยามถูกเนรเทศ” แปลจากเรื่อง In Exile ของแอนตัน เชคอฟ (Anton Chekhov) โดยศรีบูรพา (กุหลาบ สายประดิษฐ์) (เชคอฟ, “ในยามถูกเนรเทศ” แปลโดยศรีบูรพา ใน ศรีบูรพา และจุลียต นิยายของนักเขียนเอกแห่งโลก, 2497) และ นิยายรักในราชสำนักฝ่ายใน (The romance of the harem) ของแอนนา ลีโอโนเวนส์ (Anna Leonowens) แปลโดย อป ไชยวสุ (ลีโอโนเวนส์, นิยายรักในราชสำนักฝ่ายใน เล่ม 1 เรื่องธิดาเจ้าราชบุตร, 2516) เป็นต้น

โดยขนบวรรณศิลป์ของการแปลในช่วงนี้ (พ.ศ. 2443 – 2475) จากการศึกษาของ พนิดา หล่อเลิศรัตน์ ในวิทยานิพนธ์เรื่อง พัฒนาการแปลอาชญาวิทยาชุดเซอร์ลોક โฮมส์ตั้งแต่ สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน พบว่า สมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2411 – 2453) การแปลอาชญา วิทยาชุดเซอร์ลોક โฮมส์ เรื่องชุด “สืบสรรพการ” (พ.ศ. 2435- 2440) และ อาชญาวิทยารื่อง “นิทานทองอิน” (พ.ศ. 2447 – 2448) มีลักษณะการแปลแนวตัดแปลง และนอกจากอาชญาวิทยาดังกล่าวแล้วยังมีงานแปลของแม่วัน เรื่องความพยายาม ที่ใช้การแปลแนวตัดแปลงเช่นกัน ทั้งนี้ การตัดแปลงทำไปเพื่อความสะดวกแก่ความเข้าใจของผู้อ่านคนไทยในสมัยนั้นที่เพิ่งจะเปิดรับ วัฒนธรรมและรูปแบบวรรณกรรมตะวันตก และต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 และ 7 เมื่อผู้คนเริ่มซึม ซับวัฒนธรรมและวรรณกรรมตะวันตกมากขึ้น ผู้แปลจึงเริ่มแปลในลักษณะที่เข้าใกล้ต้นฉบับ มากขึ้น โดยเลือกใช้การแปลแนวเรียบเรียง เพราะลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมในภาษาต้นทาง โดยตรงไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้อ่าน แต่เนื่องจากในยุคนี้มักนิยมเผยแพร่ในนิตยสาร โดยตีพิมพ์ เป็นตอนๆ ดังที่ได้อธิบายแล้วข้างต้น จึงทำให้ผู้แปลอาจต้องตัดเนื้อเรื่องบางตอนที่ไม่น่าสนใจให้ ตัดตามออกไป (พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 64-65,70-71,211,236) ดังจะเห็นได้จากการแปล เรื่อง “ความลึกลับของลาดเขาบ๊อสคัม” ของแมสอาด (หลวงสารานุกรมประพันธ์) โดยพนิดา ได้ อธิบายว่า “ในระยะนั้นกิจการหนังสือประเภทนิตยสารเฟื่องฟูมาก มีคนหลายกลุ่มทำหนังสือ ออกมาแข่งขันกัน ไม่ว่าจะเป็นรายสัปดาห์ รายบักซ์ หรือรายเดือน...ลงทั้งเรื่องแต่งขึ้นใหม่และ เรื่องแปล (สุพรรณิ วราทร, 2519: 66-73 อ้างถึงใน พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 184) ...ดังนั้น การแปลวรรณกรรมในบริบทของหลวงสารานุกรมประพันธ์และนักแปลร่วมสมัยท่านอื่นๆ จึงเป็น การทำงานแข่งกับเวลาเพื่อให้ทันลงนิตยสารแต่ละฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลอาชญาวิทยาชุด เซอร์ลોક โฮมส์ซึ่งผู้อ่านนิยมกันมาก และการแปลเรื่องแบ่งลงเป็นตอนๆ ทำให้ผู้อ่านคอย ติดตามทุกฉบับ” (พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 185)

นอกจากตัวอย่างข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังได้พบงานแปลแนวเรียบเรียงของนักเขียนร่วม สมัยกับหลวงสารานุกรมประพันธ์ (พ.ศ. 2439 – 2497) ซึ่งผู้วิจัยเลือกสำรวจเฉพาะนักแปลที่เชื่อว่า น่าจะมีอิทธิพลต่อแนวทางการแปลของคุณชนิด คือ ศรีบูรพา มาลัย ชูพินิจ และอบ ไชยวสุ

ศรีบูรพา โดยทั่วไปแล้วเรามักจะรู้จักศรีบูรพาในฐานะนักประพันธ์ผู้ประพันธ์ วรรณกรรมอมตะหลายต่อหลายเรื่อง อาทิ ข้างหลังภาพ สงครามชีวิต จนกว่าเราจะพบกันอีก เป็นต้น แต่จริงๆ แล้วศรีบูรพาเองก็มีผลงานแปลเช่นกัน คุณสุรพันธ์ สายประดิษฐ์ ลูกชายของ ศรีบูรพาและจูเลียตได้ให้สัมภาษณ์ว่า “พ่อผมไปสมัครงานที่นั่น (โรงเรียนรวมการสอนและ สำนักงานรวมการแปล)...ตอนนั้นเริ่มจากแปลบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ...ก็คล้ายกับหนังสือ เล่มเล็กโฆษณาเป็นเรื่องย่อให้คนอ่าน” (สุรพันธ์ สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 2549) เพราะ ภาพยนตร์สมัยก่อนเป็นภาพยนตร์เงียบ ผู้ชมนิยมซื้ออ่านหนังสือประกอบภาพยนตร์เพื่อช่วยให้ ดูภาพยนตร์รู้เรื่องและสนุกสนานยิ่งขึ้น (สุพรรณิ วราทร, 2519: 103) อย่างไรก็ตาม ผลงานแปล ของศรีบูรพานั้นมีจำนวนไม่มากเท่าผลงานการประพันธ์ซึ่งมีถึง 89 บทประพันธ์ (แบ่งเป็นนวนิยาย 29 เรื่อง เรื่องสั้น 48 เรื่อง และผลงานประเภทอื่นๆ อีก 12 เรื่อง) ในเรื่องนี้ รุ่งวิทย์

สุวรรณอภิชน (2548) อธิบายว่า “โดยปกติแล้วศรีบูรพาชื่นชมการเขียนหนังสือว่าการแปลวรรณกรรมต่างประเทศ ดังนั้นบ่อยครั้งนักที่เราจะพบศรีบูรพาแปลนวนิยายหรือเรื่องสั้นของนักเขียนต่างประเทศ” (รุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน, 2548: 87) ผลงานแปลของศรีบูรพามีจำนวน 15 เรื่องประกอบไปด้วยนวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องวิชาการทางสังคมวิทยา การเมือง หรือชีวประวัติบุคคลสำคัญทางการเมือง ได้แก่

- คางคกขี้หนาว (2 เล่มจบ) ศรีบูรพาแปล ศรีเงินเรียบเรียง พ.ศ. 2467
- ทะแกลัวทหาร 3 เกลล ภาค 3 พิมพ์ครั้งแรก “รายวันข่าวด่วน” พ.ศ.2468
- นางกำนัลพระเจ้าเฮนรี พิมพ์ครั้งแรก “สาส์นสหาย” รายทส พ.ศ. 2468
- พระนางราโชอาห์ พิมพ์ครั้งแรก “เสนาศึกษาฯ” พ.ศ. 2468
- พิษผู้หญิง พิมพ์ครั้งแรก “เสนาศึกษาฯ” พ.ศ. 2468
- พิษนางกำนัล ไม่ระบุว่าแปลจากเรื่องอะไร (บางคนจึงเข้าใจว่าศรีบูรพาแต่งเอง พ.ศ. 2469
- คนเทศ แปลจากหนังสือ Prince Ito โดยเค็นจิ ฮามากะ แปลเมื่อ 27 มีนาคม พ.ศ. 2485
- สระสวาท แปลจากนวนิยาย The Pool ของ W. Somerset Maughm ลงพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือ “พิมพ์วิถันณ์” พ.ศ. 2489
- ไนยามถูกเนรเทศ แปลจากเรื่องสั้น In Exile ของ Anton Chekhov พิมพ์ครั้งแรกในนิตยสาร “ปิยะมิตร” พ.ศ. 2493
- แม่ แปลจากนวนิยาย Mother ของ Maxim Gorky เริ่มแปลพ.ศ. 2495 เพื่อลงนิตยสาร “ปิยะมิตร” แต่เกิดกรณีขบถสันติภาพก่อน ต่อมาลงพิมพ์ในนิตยสาร “ปิตุภูมิ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 โดยศรีบูรพาแปลไว้เพียงภาคเดียว
- เขาถูกบังคับให้เป็นขุนโจร แปลและเรียบเรียงจากประวัติการต่อสู้ของ เน็ด เคลลี ขุนโจรที่รักความเป็นธรรมแห่งออสเตรเลีย (The Complete Inner History of the Kelly Gang and Their Pursuers ดีพิมพ์เป็นเล่มแรกเมื่อปี พ.ศ.2495
- ชีวิตสอนอะไรแก่สตรีโซเชลลิสต์ อังกฤษ พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2497 เป็นงานรวบรวมแปลชีวประวัติของบุคคลที่

นำเสนอใจและสร้างประโยชน์แก่สังคม
เป็นผลงานร่วมกันระหว่างศรีบูรพา
กับจูเลียต

- ปรัชญาของลัทธิมาร์กซิสม์ พิมพ์ครั้งแรกในนิตยสาร “อักษรสาส์น” รายเดือน พ.ศ. 2493 เรียบเรียงจากคำบรรยายของ Emile Burns
- กำเนิดของครอบครัวของมนุษยชาติ พิมพ์ครั้งแรกในนิตยสาร “ปิยะมิตร” รายสัปดาห์ สัปดาห์ช่วงพ.ศ. 2497 คือ ระหว่าง 3 ตุลาคม – 21 พฤศจิกายนพ.ศ. 2497 กล่าวถึงความเข้ามาของมนุษย์สมัยยุคดึกดำบรรพ์จนถึงยุคอารยธรรม โดยใช้หลักทฤษฎีสังคมของ Lewis Henry Morgan (ค.ศ. 1818 – 1881) นักสังคมวิทยาชาวอังกฤษ
- ระเบียบสังคมของมนุษย์ พิมพ์ครั้งแรกในนิตยสาร “ปิยะมิตร” รายสัปดาห์ช่วงปลายพ.ศ. 2497 เป็นหนังสือเรียบเรียงเชิงประวัติสังคมวิทยา ต่อจากชุดกำเนิดครอบครัวของมนุษยชาติ (รุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน, 2548: 108-111)

จากผลงานแปล 15 เรื่องเท่าที่ข้อมูลปรากฏ พบว่าศรีบูรพาใช้แนวทางในการแปลแนวเรียบเรียงเป็นส่วนใหญ่ อาทิ ในยามถูกเนรเทศ เขาถูกบังคับให้เป็นขุนโจร ปรัชญาของลัทธิมาร์กซิสม์ และระเบียบสังคมของมนุษย์ ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะเลือกศึกษาในรายละเอียดของเรื่องในยามถูกเนรเทศ เพราะเป็นตัวแทนประเภทเดียวกับ Pride and Prejudice คือตัวแทนนวนิยาย

ในเรื่อง “ในยามเมื่อถูกเนรเทศ” ผู้วิจัยพบว่าศรีบูรพาใช้วิธีการแปลแนวเรียบเรียง คือปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่องในตัวแทนฉบับเพียงส่วนน้อย และยังคงองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ส่วนใหญ่ไว้ แสดงได้ดังต่อไปนี้

- เมื่อพิจารณาบทแปลโดยรวม ศรีบูรพาได้พยายามรักษาต้นฉบับในเรื่องขององค์ประกอบทางภาษาและความหมาย ตลอดจนกลวิธีการประพันธ์เอาไว้ อาทิเช่น

“OLD SEMYON, nicknamed Canny, and a young Tatar, whom no one knew by name, were sitting on the river-bank by the camp-fire; the other three ferrymen were in the hut. Semyon, an old man of sixty, lean and toothless, but broad shouldered and still healthy-looking, was drunk; he would have gone in to sleep long before, but he had a bottle in his pocket and he was afraid that the fellows in the hut would ask him for vodka.” (Chekhov, 1892: Online)

“ตาเฒ่าซีเมออน ผู้มีฉายาว่าบัณฑิตเซลยศักดิ์ และเจ้าหนุ่มชาติตาด ผู้ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีนามว่าอะไร นั่งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำข้างกองไฟ คนเรือจ้างอีก ๓ คนอยู่ในกระท่อม เฒ่าซีเมออน มีอายุประมาณ ๖๐ ปี ใบหน้ามีแต่กระดูก และฟันก็ไม่เหลือเหลือ แต่ไหล่กว้าง และดูบึกบึน ได้ร่ำสุราเข้าไปถึงขนาด แกควรจะไปหลับนอนเสียนานแล้ว แต่เพราะแกมีขวดเหล้าอยู่ในกระท่อม และเห็นว่าเจ้าเพื่อนในกระท่อมจะขอขวดขวดกำของแก” (เชคอฟ, “ในยามถูกเนรเทศ” แปลโดยศรีบูรพา ใน ศรีบูรพา และจุลียต นิยายของนักเขียนเอกแห่งโลก., 2497: 142-143)

— อย่างไรก็ตามก็ดี พบว่าศรีบูรพาได้มีการแปลโดยตัดประโยคบางประโยคเพื่อให้ บทแปลไม่เยิ่นเย้อและมีความกระชับ ตัวอย่างเช่น

“Within a week the floods will be over and we shall set up the ferry; you will all go wandering off about Siberia while I shall stay and shall begin going from bank to bank. I've been going like that for twenty-two years, day and night. **The pike and the salmon are under the water while I am on the water.** And thank God for it, I want nothing; God give every such a life.” (Chekhov, 1892: Online)

“อีกสัปดาห์เดียว กระแสน้ำเอ่อ ก็จะลดลง และเราก็จะจอดเรือหากินอยู่ที่นี้ต่อไป และพวกแกทั้งหมดก็จะไปสู่วิถีชีวิต และข้าจะอยู่ที่นี้ ข้ามฟากไปข้ามฟากมา ข้าได้ใช้ชีวิตเช่นนี้มาเป็นเวลากว่า ๒๒ ปี แต่, ขอขอบคุณพระเจ้าเป็นเจ้า, ข้าไม่ปรารถนาอะไรอีกเลย พระเจ้าได้ประทานชีวิตเช่นนี้ให้แก่ทุกคน” (เชคอฟ, “ในยามถูกเนรเทศ” แปลโดยศรีบูรพา ใน ศรีบูรพา และจุลียต นิยายของนักเขียนเอกแห่งโลก., 2497: 145-146)

ในบทแปลดังกล่าว ศรีบูรพาได้ตัดประโยค **The pike and the salmon are under the water while I am on the water.** ออกทั้งประโยคซึ่งผู้วิจัยคาดว่าอาจจะเป็นปัญหาเรื่องการแปลความวัฒนธรรม เพราะคำว่า pike ซึ่งก็คือ ปลากราย ผู้อ่านในสมัยนั้นน่าจะเข้าใจ แต่สำหรับ Salmon หรือ ปลาแซลมอนนั้นคิดว่าคงทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้อ่านที่จะจินตนาการว่า

ปลาแซลมอนที่ผู้เขียนใช้มีลักษณะอย่างไร เพราะไม่ใช่ปลาไทยและคงจะไม่การนำเข้ามายายเหมือนในปัจจุบัน และอีกประการหนึ่งผู้วิจัยคาดว่านวนิยายเรื่องนี้ต้องถูกตัดแบ่งเป็นตอนๆ เพื่อลงในนิตยสาร “ปิยะมิตร” ซึ่งถึงแม้ผู้วิจัยจะไม่สามารถหาข้อมูลได้ว่าเป็นนิตยสารปิยะมิตรเป็นตีพิมพ์เป็นรายสัปดาห์ รายทศ รายบั๊กซ์ หรือรายเดือน แต่เชื่อว่าการตีพิมพ์ลงเป็นตอนๆ ย่อมมีผลต่อผู้แปลในการที่จะต้องแปลให้มีความยาวพอเหมาะ และกระชับพอกับพื้นที่สำหรับตีพิมพ์ และการแปลที่เย็นเยื่อ ไม่กระชับจะทำให้ผู้อ่านอาจไม่ยากติดตาม

— นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าศรีบูรพาได้มีการเรียบเรียงและดัดแปลงบางส่วน เพื่อให้เข้าวัฒนธรรมไทยเพื่อเอื้อต่อผู้อ่านชาวไทย

"And what do you want your wife and mother for?" asked Canny. "That's mere foolishness, my lad. It's the devil confounding you, damn his soul! Don't you listen to him, the cursed one. Don't let him have his way. He is at you about the women, but you spite him; say, 'I don't want them!' He is on at you about freedom, but you stand up to him and say: 'I don't want it!' I want nothing, neither father nor mother, nor wife, nor freedom, nor post, nor paddock; I want nothing, damn their souls!"

“แกต้องการแม่และเมีย ให้มาอยู่กับแกเพื่อประโยชน์อะไร? ซีเมออนถามขึ้น “เป็นความคิดอย่างบัดซบที่เดียว เจ้าภูตผีมันมาเข้าสิงแกแล้วละ ขอให้อายโรคห่ากินมันเสียเถิด แกอย่าไปฟังเสียงกระซิบจำพวกวายร้ายเป็นขาด อย่าเปิดช่องให้แกมันเมื่อใดมันมาพูดกับแกถึงเรื่องผู้หญิง แกควรตอบมันอย่างเจ็บขาดออกไปว่า ‘ข้าไม่ต้องการผู้หญิง!’ ถ้ามันพูดถึงเรื่องอิสรภาพ แกก็จงแน่นไว้อีกและตอบแกมันว่า ‘ข้าไม่ต้องการอิสรภาพ ข้าไม่ต้องการอะไรทั้งนั้น ไม่ต้องการพ่อ ไม่ต้องการแม่ ไม่ต้องการเมีย ไม่ต้องการอิสรภาพ ไม่ต้องการบ้าน ไม่ต้องการความรัก ไม่ต้องการอะไรทั้งนั้น ขอเจ้าโรคห่ากินมันให้หมดเถอะ”

ในบทแปลดังกล่าวจะพบการแปลแนวเรียบเรียงดังนี้

- มีการสลับตำแหน่งคำว่า your wife and mother โดยแปลเป็น “แม่และเมีย” เพราะในวัฒนธรรมไทยเราให้ความสำคัญต่อบุพการีมากกว่า
- ไม่แปลคำว่า canny ว่าบัณฑิตเฉลยศักดิ์เหมือนที่ใช้ตอนต้นเรื่องแต่แปลโดยใช้ชื่อของตัวละครนั้นแทนว่า “ซีเมออน”
- ไม่แปลคำว่า my lad ซึ่งหมายถึง “หนุ่มชาวตาด”

- แปลคำสาปแช่ง **damn his soul** และ **damn their souls** ให้เข้ากับบริบทไทย โดยเลือกใช้คำว่า “โรคห่า” มาสาปแช่งญาติที่ตลใจให้ชายหนุ่มชาวตากไตชั่วเขาสับสน เพราะ “ห่า” หมายถึงฝีจำพวกหนึ่งที่เกิดโรคระบาดอย่างร้ายแรงและเป็นเหตุให้คนตายจำนวนมาก เช่น โรคคอตีบโรค และคำว่า “ห่ากิน” เป็นคำกริยาที่หมายถึงตายเพราะโรคระบาดอย่างร้ายแรง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1288)
- **“it”** โดยใช้ชื่อของค่านามที่สรรพนามนั้นแทนอยู่ คือคำว่า “อิสรภาพ” เพราะเมื่อแปลแบบนี้แล้วจะทำให้บทแปลภาษาไทยดูไพเราะขึ้นเพราะภาษาไทยไม่นิยมเรียกคำที่มีลักษณะเป็นนามธรรมว่า “มัน”
- Oxford-River Books : English-Thai Dictionary, 2004: 632) ทั้งนี้เข้าใจว่าผู้แปลอาจดัดแปลงเพื่อแก้ไขปัญหาข้ามวัฒนธรรม เพราะหากแปลตรงๆ ผู้อ่านอาจจะไม่เข้าใจว่าทำไมพูดถึงสนามขนาดเล็กสำหรับปล่อยม้าด้วย และทำให้ความหมายของประโยคดูไม่สมเหตุสมผลในวัฒนธรรมปลายทาง

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าศรัทธาใช้รูปแบบการแปลแนวเรียบเรียงในการแปลนวนิยาย โดยในตัวอย่างส่วนใดที่สามารถแปลแบบเก็บรักษาต้นฉบับไว้ได้ก็จะทำ แต่หากตัวอย่างใดอาจมีปัญหาคำแปลข้ามวัฒนธรรมและอาจไม่เอื้อต่อการทำความเข้าใจของผู้อ่านตลอดจนทำให้บทแปลไม่กระชับพอเหมาะกับเนื้อที่ๆ ที่จะตีพิมพ์ลงนิตยสาร การแปลแนวเรียบเรียงจะถูกนำมาใช้

สำหรับ มาลัย ชูพินิจ นั้น จากงานศึกษาของ สุธิดา สุขนิยม เรื่องมาลัย ชูพินิจ และผลงานประพันธ์เชิงสร้างสรรค์ (2522) พบว่า มาลัย ชูพินิจเริ่มงานแปลพร้อมๆ กับการเขียนนวนิยายและเรื่องสั้น คือตั้งแต่ พ.ศ. 2469 เส้นทางสายการประพันธ์และแปลของมาลัย ชูพินิจมีความคล้ายกับเส้นทางของศรัทธา กล่าวคือ มาลัย ชูพินิจก็เป็นครูสอนภาษาอังกฤษอยู่ที่โรงเรียนรวมการสอนเช่นเดียวกับศรัทธา และเนื่องจากไม่สามารถฟังรายได้จากการสอนและรับจ้างแปลหนังสือของสำนักงานรวมการแปล มาลัยชูพินิจยังได้หาลำไพ่พิเศษด้วยการเขียนนวนิยายหรือแปลเรื่องส่งไปขายตามสำนักพิมพ์บางแห่งด้วย (สุธิดา สุขนิยม, 2522: 11.185)

ผลงานแปลในระยะแรกเริ่มได้แก่เรื่องสั้นชื่อ “สามวันจากนารี” ซึ่งตีพิมพ์ในศัพท์ไทย ฉบับเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2469 และ “สีนันทน์นางละคร ในสมานมิตรบันเทิง ฉบับเดือนตุลาคม พ.ศ. 2469 เป็นต้น หลังจากนั้นคุณมาลัยก็เริ่มสนใจในงานเขียนของแมรี คอเรลลี (Marie Corelli) นักเขียนชาวอังกฤษผู้มีชื่อเสียง โดยทดลองแปลเรื่องสั้นก่อน เช่น “ผู้คงแก่เรียน” จาก The Stepping Stone “ธาตุดุหมิง” จาก The Withering of a Rose และ “ไปสวรรค์” จาก The Distance Voice เป็นต้น เมื่อได้ผลเป็นที่พอใจแล้วจึงเริ่มแปลและเรียบเรียง เรื่อง “เจ้าสาวท”

จาก The Wormwood เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2471 แปลจบในเดือนมีนาคมของปีเดียวกัน แล้วมอบให้สำนักพิมพ์เทพริชาจัดพิมพ์และจำหน่าย (คอเรลลี, 2493 อ้างถึงใน สุธิรา สุขนิยม, 2522: 185) ถ้าสาวาท ฉบับพิมพ์ครั้งแรก ได้แบ่งออกเป็นเล่มเล็กๆ 5 เล่มจบได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นอย่างมากจนต้องพิมพ์ขึ้นใหม่เป็นครั้งที่ 2 .ใน พ.ศ. 2487 และครั้งที่ 4 ใน พ.ศ. 2510 แมรี คอเรลลี, 2493 อ้างถึงใน สุธิรา สุขนิยม, 2522: 185-186)

ผลงานแปลชิ้นสำคัญต่อมาคือ เรื่อง “เทลมา” ซึ่งแปลจากเรื่อง Thelma ของคอเรลลี เช่นเดียวกัน ใน พ.ศ. 2479 โดยใช้นามปากกา “แม่อนงค์” เรื่องได้รับการลงพิมพ์เป็นตอนๆ ในสยามนิกรแต่หลังจากแปลได้เพียงภาคแรก สยามนิกรก็หยุดกิจการไปชั่วคราว ทำให้คุณมาลัยชะงักการแปลไปด้วย จนกระทั่งสำนักพิมพ์พิพัฒน์พานิชมาติดต่อขอเข้าไปพิมพ์เป็นเล่ม จึงได้แปลต่อจนจบใน พ.ศ. 2485 (คอเรลลี, 2493 อ้างถึงใน สุธิรา สุขนิยม, 2522: 186) ต่อมาใน พ.ศ. 2493 คุณมาลัยได้แก้ไขเพิ่มเติมและเรียบเรียงภาคที่ 2 ใหม่เพื่อให้สมบูรณ์และมอบให้สำนักพิมพ์คลังวิทยาพิมพ์จำหน่ายเป็นครั้งที่ 3 ต่อจากนั้นได้มีการตีพิมพ์ซ้ำอีกจนถึงครั้งที่ 6 โดยสำนักพิมพ์ก้าวหน้าใน พ.ศ. 2514 (คอเรลลี, 2514 อ้างถึงใน สุธิรา สุขนิยม, 2522: 186) นอกจากนี้เรื่องนี้ยังได้นำเรื่อง The Sorrow of Satan ของคอเรลลีมาเขียนเป็นเรื่อง “คำของคน” โดยได้ดัดแปลงตัวละครและบรรยายกาศให้เป็นไทย (ม. ชูพินิจ, 2514 อ้างถึงใน สุธิรา สุขนิยม, 2522: 186)

แม้ว่าผลงานประเภทแปลของคุณมาลัยจะมีจำหน่ายน้อย แต่เนื่องจากเป็นผู้มีภาษาอังกฤษอยู่ในขั้นดี งานแปลของเขาจึงได้รับความสำเร็จอย่างงดงาม โดย “ร.ส.ร” (นามแฝง) นักวิจารณ์หนังสือแห่งนิกรวันอาทิตย์ได้เคยเขียนคำนิยมให้ว่า “ในจำนวนนักประพันธ์ที่ได้นำบทประพันธ์ของแมรี คอเรลลีมาสู่พากย์ไทยนั้น แม่วันเป็นคนหนึ่งในจำพวกกลุ่มแรกโยได้แปลเรื่อง Vendetta จบบริบูรณ์ ให้ชื่อว่า ความพยายาม ... นับจากแม่วันลงมาแล้ว ได้มีผู้จับงานแปลของแมรี คอเรลลีอีกมารายด้วยกัน และต่อมา ในยุคที่นวนิยายเริ่มเฟื่องฟูขึ้นนั้นก็ดูเหมือนจะมีแต่แม่อนงค์คนเดียวที่พึงเรียกได้ว่า ได้เข้าถึง แมรี คอเรลลีอย่างแท้จริง และก็แม่อนงค์นี่เองเหมือนกันที่ได้รับสมัญญาว่าเป็น Authority ของแมรี คอเรลลี ในเมืองไทยทีเดียว (ร. ส.ร. (นามแฝง), “ตลาดหนังสือ”, นิกรวันอาทิตย์ 2(24 ธันวาคม 2497) อ้างถึงใน สุธิรา สุขนิยม, 2522: 186)

สำหรับแนวทางการแปลของคุณมาลัยนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะผลงานชิ้นสำคัญเรื่องเทลมา พบว่าคุณมาลัยได้ใช้แนวทางแปลและเรียบเรียงเช่นเดียวกับศรีบูรพา กล่าวคือ พยายามแปลแบบเก็บรักษาต้นฉบับ แต่ในส่วนใดที่อาจทำให้เกิดปัญหาการแปลข้ามวัฒนธรรมแก่ผู้อ่านก็จะใช้วิธีแปลเรียบเรียง

“ข้าพเจ้าใช้คำว่าเรียบเรียง ก็เพราะในการถอดต้นฉบับของแมรีเรลลี (เข้าใจว่าเกิดจากการตรวจทานต้นฉบับ-ผู้วิจัย) ถ้าท่านทำโดยละเอียดที่เดียวอย่างต้นฉบับของนักประพันธ์อื่น สิ่งทีหลีกเลียงไม่พ้นก็คือท่านจะได้นวนิยายที่กลายเป็นข้อถกเถียงในทางศาสนาไป แต่แม้ข้าพเจ้าจะได้พยายามใช้วิธีเรียบเรียงในตอนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางศาสนา อย่างน้อยที่สุดก็หาหลีกเลียงปัญหานั้นได้เด็ดขาดทีเดียวไม่ มิฉะนั้นสารพัดสำคัญของเรื่องก็อาจจะเสียไป

อย่างไรก็ดี, ท่านเองเดียวกับ “เจ้าสาวท” ซึ่งข้าพเจ้าถอดมาจาก “Worm wood” ของคอเรลลีเมื่อ ๑๔ ปีมาแล้ว การเรียบเรียงเรื่อง “เต็ลมา” โดยผู้แต่งคนเดียวกัน ได้กระทำโดยมุ่งรักษาสำนวนและความหมาย ซึ่งเป็นหัวใจของเรื่องทุกเรื่องทีคอเรลลีเขียนเช่นเดียวกัน...” (แม่อนงค์, “คำนำครั้งที่ ๒” ใน คอเรลลี, 2514: ซ-ซ)

“...ในขณะที่แปลเรื่องเต็ลมาของแมรี คอเรลลี ซึ่งเป็นหนังสือที่ใช้สำนวนโวหารลึกซึ้งมากจนเขาต้องพยายามเลือกเฟ้นภาษาและสำนวนไทยอย่างประณีตที่สุดเพื่อให้ผู้อ่านได้ความรู้สึกเท่าเทียมกับที่อ่านจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ มาลัย ชูพินิจ มักจะลงไปเดินอยู่ในเรือนกล้วยไม้ในยามดึกและสามารถคิดค้นสำนวนที่ถูกต้องที่สุดในที่สุดเสมอ” (สุธิรา สุขนิยม, 2522: 78)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคุณมาลัยมีแนวทางการแปลแนวเรียบเรียง คือมุ่งรักษาสำนวนและความหมาย และเมื่อพบว่าอาจมีปัญหาในการแปลข้ามวัฒนธรรมซึ่งอาจจะเกิดแก่ผู้อ่านชาวไทย อาทิ เรื่องข้อถกเถียงทางศาสนาคริสต์ ซึ่งชาวไทยในสมัยนั้นยังไม่คุ้นเคย คุณมาลัยจึงต้องใช้วิธีเรียบเรียง ซึ่งวิธีการในการจัดการเช่นนี้ตรงกับผลการศึกษาของ พนิดา หล่อเลิศรัตน์ (2548) ว่า บทแปลเรื่อง “ความลับของลาดเขาบ๊อสคัม”จากเรื่อง The Boscombe Valley Mystery ของเซอร์อาร์เธอร์ โคนัน ดอลย์ ของแม่สอดนั้นต้องมีการเรียบเรียงเนื้อหาบางส่วน และตัดเนื้อหาบางตอนที่ไม่ชวนติดตามออกไป เพื่อให้ผู้อ่านที่คอยติดตามทุกฉบับและเป็นการทำงานสนองความต้องการของตลาดก็คือ ผู้อ่าน” (พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 186) ดังนั้นด้วยเหตุผลเดียวกัน คุณมาลัยได้เล็งเห็นว่าข้อถกเถียงทางศาสนาคงเป็นเรื่องที่ไม่น่าชวนติดตามสำหรับผู้อ่านในสมัยนั้น จึงได้ใช้วิธีเรียบเรียง

นอกจากแม่สอด ศรีบูรพา และแม่อนงค์ที่เลือกใช้แนวทางการแปลแนวเรียบเรียงแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่า มีนักประพันธ์และนักแปลร่วมสมัยอีกท่าน ซึ่งก็เป็นหนึ่งใน “คณะสุภาพบุรุษ” ทีศรีบูรพาเป็นผู้ก่อตั้งและมีแม่อนงค์ร่วมคณะอยู่ด้วย ก็คือ ออบ ไชยวสุ หรือนามปากกา “อิวิเมอริสต์” (พ.ศ. 2444-2540) ออบ ไชยวสุเป็นทั้งครู นักหนังสือพิมพ์ นักประพันธ์ และนักแปล ผลงานประพันธ์ที่โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับ คืองานผลงานประเภทเรื่องสั้นหรรรษา และเรื่องชาขัน อาทิ อารมณขันของอิวิเมอริสต์ อิวิเมอริสต์ คิดแบ่ง อ้ายเปียด่วน นิยายทิเบต เรื่องหรรรษา เป็น

ต้น สำหรับงานแปลนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษางานแปลที่สำคัญและมีชื่อเสียงของครอบครัว ไชยวสุ เรื่อง "นิยายรักในราชสำนักฝ่ายใน" ซึ่งแปลมาจากเรื่อง *The romance of the harem* ของแอนนา ลีโอโนเวนส์ (Anna Leonowens) โดยพบว่าครอบครัวใช้วิธีการแปลแนวเรียบเรียง เช่นเดียวกับนักแปลร่วมสมัยดังที่ได้กล่าวข้างต้น กล่าวคือ มีการขัดเกลาภาษาในต้นฉบับที่ผิดพลาด และขัดเกลาภาษาให้ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากคำนำที่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้กล่าวนิยมบทแปลของครอบครัวว่า

“ถ้าใครได้เคยอ่านต้นฉบับภาษาอังกฤษของหนังสือเล่มนี้แล้ว จะรู้สึกได้ทันทีว่ามีหลายตอนที่มีสำนวนเคอะเขิน และมีบางตอนที่แหม่มแปลภาษาไทยผิดๆ จนน่ารำคาญ แต่เมื่อครอบครัวมาแปลหนังสือนี้ออกเป็นภาษาไทย ความเคอะเขินน่ารำคาญเหล่านี้ก็หายไป ถ้าจะให้ข้าพเจ้าเลือกอ่านต้นฉบับตัวจริงหรือคำแปลของครอบครัว ก็จะต้องขอเลือกอ่านคำแปลก่อนทุกครั้งไป เพราะภาษาหนังสือของครอบครัวนั้นดีน่าอ่านเป็นอย่างยิ่ง ที่เรียกครอบครัวว่า “ครู” ก็เพราะเหตุนี้” (คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว., “คำนำ”, ใน ลีโอโนเวนส์, *นิยายรักในราชสำนักฝ่ายใน เล่ม 1 เรื่องธิดาเจ้าราชบุตร*, 2516)

จากตัวอย่างของนักแปลร่วมสมัย 4 ท่านข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่าแนวการแปลแนวเรียบเรียงถือได้ว่าเป็นขนบวรรณศิลป์ในสมัยนั้น โดยผู้วิจัยพบว่าสาเหตุที่ทำให้นักแปลในสมัยนี้เลือกใช้วิธีการแปลแนวนี้สามารถอธิบายได้ดังนี้

กรณีของหลวงสารานุกรมประพันธ์ พินิตาอธิบายว่าการแปลเรียบเรียงเป็นเพราะผู้แปลต้องทำงานอย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา ต้องตัดตอนที่ไม่น่าสนใจออกเพื่อให้ผู้อ่านคอยติดตามทุกฉบับ และผู้แปลคือหลวงสารานุกรมประพันธ์ถือเป็นบุคคลร่วมสมัยและผู้อ่านบทแปลเรื่องชุดเซอร์ลือก โฮมส์คงไม่คิดว่างานวรรณกรรมชิ้นนี้เป็นบทประพันธ์คลาสสิก ผู้แปลจึงไม่จำเป็นต้องแปลโดยเก็บความให้ครบถ้วนตามต้นฉบับ” (พินิตา หล่อเลิศรัตน์, 2548:188,191-192)

สำหรับกรณีของศรีบูรพาและแม่อนงค์ ผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วเห็นว่าปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อการแปลแนวเรียบเรียงน่าจะเป็นเรื่องของผู้อ่าน เนื่องจากผู้วิจัยเชื่อว่าทั้งศรีบูรพาและแม่อนงค์ต่างเป็นนักประพันธ์ชั้นบรมครูที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าในงานวรรณกรรม จึงต้องมีความเคารพในตัวบทต้นฉบับ เพราะจะเห็นได้ว่า ทั้งสองท่านเลือกใช้วิธีการมุ่งรักษาต้นฉบับเป็นหลัก และเรียบเรียงเฉพาะบางตอนที่ผู้อ่านอาจมีปัญหารื่องการแปลข้ามวัฒนธรรม และความพยายามตอบสนองต่อความต้องการของผู้อ่าน ซึ่งก็คือผู้อุปถัมภ์นั่นเอง (รายละเอียดเรื่องผู้อ่านในฐานะผู้อุปถัมภ์จะกล่าวในหัวข้อต่อไป) การให้ความสำคัญกับคุณค่าของวรรณกรรมเหล่านี้สามารถแสดงได้ดังนี้

“ในหนังสือเล่มนี้ “ศรีบูรพา” และ “จูเลียต” ได้นำนิยายและวรรณศิลป์อันเจิดจายของนักเขียนลือเลื่องลือนามชาวอังกฤษ เช่น มอม โครนิน เซสเตอร์ตัน... พร้อมทั้งนิยายของนักเขียนเอกรัสเซีย คือ เซคอฟ...เรื่อง “ในยามถูกเนรเทศ” นิยายสั้นของเซคอฟนั้น “ศรีบูรพา” ได้แปลลงในหนังสือพิมพ์ “ปิยะมิตร” เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2593 เซคอฟเป็นศิลปินผู้ยิ่งใหญ่ที่รักความก้าวหน้า เป็นผู้วางแนวทางใหม่ให้แก่ความเจริญทางวรรณคดีแบบร้อยแก้วและนาฏกรรม อิทธิพลของเซคอฟแผ่ไพศาลเหนือวรรณคดีของรัสเซียและวรรณคดีของซีกโลกตะวันตก...เขาเป็นผู้ที่กอร์กี้นักเขียนเอกของโซเวียตและของโลกนับถือเป็นครู...” (สำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ, “คำแถลงของสำนักพิมพ์” ใน ศรีบูรพา และจูเลียต, 2497: 569,572)

“เมื่อ พ.ศ. 2479 บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ “สยามนิกร” ขอให้ข้าพเจ้าเรียบเรียงเรื่อง “เต็ลมา” ของแมรีคอรลลิ ลงในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ข้าพเจ้ารับทำตามด้วยความยินดี ประการหนึ่งด้วยไมตรีจิตต์...และอีกประการหนึ่งแมรีคอรลลิเป็นนักประพันธ์คนหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้ารักมาแต่ในสมัยเริ่มหัดเขียนหนังสือ...แต่การเรียบเรียงเรื่อง “เต็ลมา” ลง “สยามนิกร” ต้องหยุดชะงักลงแต่ภาคหนึ่ง ด้วยความจำเป็นบางประการ...จนกระทั่งมีสำนักพิมพ์มาขออนุญาตพิมพ์เป็นเล่มจึงได้นึกขึ้นได้ ข้าพเจ้ายินดีรับทำต่อไปจนจบ เพื่อรักษางานชิ้นสำคัญชิ้นหนึ่งของคอรลลิไว้” (แม่อนงค์, “คำนำครั้งที่ 2”, .ใน คอรลลิ, 2493: ฉ-ช)

จากคำชี้แจงจากทั้งสองผู้แปลแสดงให้เห็นถึงความตระหนักในคุณค่าวรรณกรรมที่แปลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของแม่อนงค์ที่ได้ทำการแปลเรียบเรียง ยังได้เขียนขออภัยแก่ผู้อ่านไว้ในคำนำหากผู้แปลหากการเรียบเรียงอาจทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเข้าถึงหัวใจสำคัญของงานของแมรี คอรลลิ คำนำปรากฏดังนี้

“...ถ้าหากการเรียบเรียงของข้าพเจ้าบังเอิญมีตอนใดที่เข้าไปไม่ถึงหัวใจของต้นฉบับเดิมก็หวังว่าจะได้รับการอภัยจากท่านผู้มีไมตรีจิตต์ทั้งปวง ที่เห็นในเจตนาอันบริสุทธิ์ของข้าพเจ้า ในการพยายามนำงานสำคัญของนักเขียนสำคัญผู้นี้มาเสนอแก่เพื่อนไทยทั้งหลาย” (แม่อนงค์, “คำนำครั้งที่ 2”, .ใน คอรลลิ, 2493: ช-ฉ)

ในกรณีของอบ ไชยวสุ นั้น สามารถอธิบายได้ว่า การแปลแนวเรียบเรียงน่าจะเกิดจากที่ผู้แปลไม่เห็นความสำคัญของสถานภาพของตัวบทต้นฉบับ เนื่องจากต้นฉบับเรื่อง *The romance of the harem* ของแอนนา ลีโอโนเวนส์ (Anna Leonowens) เป็นเรื่องที่มีความผิดพลาดในเรื่องข้อเท็จจริงมาก ดังที่ครูอบได้กล่าวไว้ว่า “มีความคลาดเคลื่อนได้มาก ๆ ทั้งข้อเท็จจริงและนามผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ ซึ่งเห็นด้วยสายตาชาวต่างประเทศที่เข้ามาอยู่ในประเทศสยามในเวลาอันน้อย ทั้งได้เพิ่มเติมตกแต่งขึ้นให้เป็นเรื่องราวสนุกสนานไม่จี๊ดจ๊าด...จึงจะถือเอาเป็นหลักฐานประกอบการค้นคว้าอ้างอิงย่อไม่ได้ หรือได้ก็ไม่มาก” นอกจากนี้จากคำ

นำของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่บันทึกบทสนทนาระหว่างท่านกับครอบครัวก็ช่วยให้เราเห็น
 ทัศนคติของผู้แปลว่าไม่ได้ให้ความสำคัญกับตัวบทต้นฉบับว่าเป็นเรื่องบันทึกทางประวัติศาสตร์
 อย่างที่ผู้เขียนอ้างไว้ เห็นเป็นเพียงเรื่องโกหก “ยกเมฆ” และมองเป็นเพียงเรื่องอ่านเล่น ดังนั้นผู้
 แปลจึงเห็นว่าการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวบทจึงเป็นเรื่องพึงกระทำได้ บทสนทนาดังกล่าวมีดังนี้

“คุณรู้อยู่แล้วมิใช่หรือว่า แหม่มแกโกหก ?”

“ประธานโทษ ไม่ได้โกหก แต่ ‘ต่อแผล’

“แล้วคุณไปแปลของแกทำไม?” ข้าพเจ้าถามต่อไป

“...ยายแหม่มแกยกเมฆของแกเรื่อยเจื้อย เป็นเรื่องเป็นราว สนุกสนาน อ่านเล่น
 เพลินๆ”

(คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว., “คำนำ”, ใน ลีโอโนเวนส์, 2516: ข)

ดังที่กล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าขนบวรรณศิลป์ในการแปลในสมัยของคุณชนิตนั้น
 เป็นแบบแปลแนวเรียบเรียง โดยแบ่งได้เป็น 2 กรณีคือ ผู้แปลให้ความสำคัญและไม่ให้
 ความสำคัญต่อตัวบทต้นฉบับ โดยในกรณีที่ให้ความสำคัญกับตัวบท แต่ยังคงแปลเรียบเรียงก็
 เพราะเกิดจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการคือ หนึ่ง เพื่อแก้ปัญหาการแปลข้ามวัฒนธรรมที่จะเป็น
 ปัญหาต่อผู้อ่าน สอง ความเร่งรีบส่งต้นฉบับแก่สำนักพิมพ์เพื่อให้ทันต่อการติดตามอ่านของ
 ผู้อ่าน และ สามต้องตัดทอนบางตอนของต้นฉบับเพื่อให้กระชับทันใจผู้ที่ติดตามอ่าน

ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับแนวทางการแปลแบบรักษาต้นฉบับของคุณชนิต ในเรื่อง
 “สาวทรงเสน่ห์” แล้วจะพบว่า ขนบวรรณศิลป์ในยุคดังกล่าว ไม่มีผลต่อบทแปลเรื่องนี้เลย
 จริงอยู่ที่คุณชนิตต้องประสบปัญหาเดียวกับนักแปลท่านอื่นในเรื่องของข้อจำกัดด้านเวลา แต่ตัว
 บทเรื่อง *Pride and Prejudice* เป็นตัวบทที่มีลักษณะเฉพาะคือ มีลักษณะที่เอื้อต่อการแปลแบบ
 รักษาต้นฉบับ และพอเหมาะพอดีกับการตัดเป็นตอนๆ ลงในวารสาร กล่าวคือ เนื้อเรื่องและ
 สำนวนภาษามีความกระชับ เนื้อหาเป็นเรื่องชีวิตธรรมดาสามัญเกี่ยวกับความรัก ครอบครัว
 และการดำเนินชีวิตทั่วไป ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับสังคมไทยในสมัยของผู้แปล ดังนั้นผู้แปลจึงไม่
 ค่อยพบปัญหาในการแปลข้ามวัฒนธรรมมากนัก ผู้อ่านก็ไม่ต้องอาศัยความรู้เฉพาะทางในการ
 ทำความเข้าใจบทแปล ความกระชับของเนื้อเรื่อง และการดำเนินเรื่องไม่เป็นอุปสรรคในการตัด
 เป็นตอนๆ ลงพิมพ์ในวารสารแต่ละสัปดาห์ ลักษณะสำคัญดังกล่าวจึงเอื้อให้ผู้แปลสามารถแปล
 แบบรักษาต้นฉบับได้อย่างครบถ้วนครบความ ตามที่ผู้วิจัยได้แสดงไว้อย่างละเอียดในบทที่ 4
 ผู้วิจัยขอยกคำกล่าวของผู้แปลเพื่อสนับสนุนให้เห็นว่าลักษณะของต้นฉบับเรื่อง *Pride and
 Prejudice* มีส่วนเอื้อให้ผู้แปลสามารถเก็บความหมายและวรรณศิลป์ได้อย่างครบถ้วน ดังนี้

“เป็นความจริงที่ข้าพเจ้าได้แปล *Pride and Prejudice* โดยไม่ตัดตอน ทั้งนี้ที่สำคัญอย่างหนึ่ง เจน ออสเตน นักประพันธ์นามอุโฆษ ผู้ประพันธ์เรื่องนี้อย่างวิจิตรบรรจง ไม่ได้บรรยายหรือพรรณนาประกอบเรื่องไว้อย่างพิสดาร” (จูเลียต. “คำแถลงของผู้แปล” ใน ออสเตน, 2534: 6)

“เรื่องนี้ (*Pride and Prejudice*) เขาเขียนกระชับ ... ก็เลยแปลครบถ้วน” (ชนิด สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549)

“สมัยของเจน ออสเตนซึ่งก็คือยุคคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นสมัยที่ชีวิตบางอย่างในบ้านของคนอังกฤษชนชั้นกลางคล้ายคลึงกับชีวิตชนชั้นกลางของเมืองไทยในคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นว่าผู้มิคนใช้ไว้ช่วยประกอบกิจการงานในครอบครัว มีพี่เลี้ยงนางนม จึงจะดูว่าเป็นผู้ดีมีฐานะดีตามควร อีกทั้งยังเป็นสมัยที่ผู้หญิงเต็มร่าทั้งแบบโบราณและสมัยใหม่ แต่ยังไม่นิยมการหัวเราะเสียงดังก็กักกันเป็นการเสียมารยาท” (จูเลียต. “คำแถลงของผู้แปล” ใน ออสเตน, 2546: 11-12)

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมจากวรรณกรรมแปลเรื่องอื่นๆ ของคุณชนิด เพื่อจะศึกษาว่าขนบวรรณศิลป์ดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อแนวทางการแปลของคุณชนิดในเรื่องอื่นๆ หรือไม่ ซึ่งก็ได้พบว่าขนบวรรณศิลป์ของการแปลแนวเรียบเรียงมีผลต่อแต่แนวทางการแปลในเรื่องแปลอื่นๆ ของคุณชนิด คือ เรื่องความรักของเียนแอร์ (*Jane Eyre*) ของชาร์ลอต บรอนตี้ และเหยื่ออธรรม (*Les Misérables*) ของวิกตอร์ ฮูโก

กรณีของเรื่องความรักของเียนแอร์ นั้น คุณชนิดอธิบายว่า ตัวบทไม่เอื้อต่อการแปลแบบรักษาต้นฉบับทั้งหมด มีบทพรรณนามาก ไม่พอเหมาะพอดีจะตัดลงเป็นตอนๆ ในนิตยสาร จึงทำให้ต้องมีการตัดทอนออกบางส่วน จากกรณีดังกล่าวเห็นได้ว่าปัจจัยผู้อ่านมีส่วนสำคัญในการเลือกแนวทางการแปลสำหรับผู้แปลลงเป็นตอนๆ ใน นิตยสาร

“หลังจากได้จัดพิมพ์เรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ...แล้ว มีผู้ถามหา...“ความรักของเียนแอร์” อยู่เนืองๆ แต่ข้าพเจ้ารีรอและลังเลอยู่นาน เพราะเหตุว่า ในการแปล...ข้าพเจ้ามิได้แปลอย่างครบถ้วนสมบูรณ์เช่นเดียวกับ “สาวทรงเสน่ห์” แต่ได้ตัดออกเป็นตอนเป็นตอนในบางครั้งคราวในส่วนที่เป็นคำพรรณนาหรือข้อขยายความเพื่อให้เหมาะสมสำหรับการอ่านเป็นตอนๆ ประจำสัปดาห์ตามความนิยมของยุคนั้น” (จูเลียต. “คำแถลงของผู้แปล” ใน บรอนตี้, 2495: 1096)

“...คือว่าพยายามนะคะ แต่ว่าไม่ใช่ทุกเรื่อง คือต้องดูๆ ว่าแปลในหนังสืออะไร แปลลงหนังสืออ่านรายสัปดาห์ ประชาชาติอะไรอย่างนี้นะคะ มีที่พรรณนาด้วยภาษาอังกฤษตั้งหน้า บางที่ต้องข้าม คือในรายสัปดาห์ คนอ่านไม่มาอ่านแล้ว..มันพรรณนามะขอยังนั้นเมขอยังนี้อะไรบางที่ข้าม” (ชนิด สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549)

สำหรับกรณีของเหยื่อธรรมชาติ คุณชนิตก็เลือกใช้แนวทางการแปลแนวเรียบเรียง เช่นเดียวกัน แต่ด้วยสาเหตุที่ต่างกับเรื่องความรักของเอนแอร์ คือ ตัวบทมีความยากแก่การเข้าใจ มีความสลับซับซ้อน และต้องอาศัยความรู้เฉพาะทางในการอ่านให้เข้าใจ ดังนั้นในการแปลผู้แปลจะต้องคำนึงถึงผู้อ่านเป็นอย่างมาก

ในเรื่องนี้ ผู้แปลได้แปลมาจากต้นฉบับแปลภาษาอังกฤษ ในตัวบทผู้เขียนได้ใส่ความรู้ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสและปรัชญาที่ซับซ้อน ซึ่งแม้แต่ผู้อ่านชาวฝรั่งเศสหรือชาวต่างชาติอ่านก็คงเข้าใจได้ยาก และเป็นปัญหาแก่ผู้อ่านชาวไทย ดังนั้นในการแปล คุณชนิตจึงใช้วิธีแปลโดยใช้ต้นฉบับ 2 ฉบับผสมกัน ดังที่ปรากฏในคำนำของผู้แปลว่า

“ข้าพเจ้าใคร่ขอชี้แจงว่า ข้าพเจ้าแปลเรื่องนี้จากต้นฉบับภาษาอังกฤษแปลจากภาษาฝรั่งเศสอีกทอดหนึ่ง Charles E. Wilmour ท่านผู้นี้ได้แปลจากฉบับเต็มมาเป็นหนังสือชุดหนึ่ง และต่อมาแปลจากฉบับย่อมาเป็นหนังสืออีกเล่มหนึ่ง ชื่อหนังสือทั้ง *Les Misérables* อย่างเดียวกันแปลออกมาเป็นเรื่อง “เหยื่อธรรมชาติ” คราใดที่ต้นฉบับเต็มละเอียดเกี่ยวกับเรื่องราวบางอย่าง เช่นเรื่องราวที่พาดพิงประวัติศาสตร์การปฏิวัติของฝรั่งเศส หรือบรรยายความคิดทางปรัชญาโดยพิสดาร ข้าพเจ้าก็มักจะหันมาหาฉบับย่อเป็นตอนๆ ไป และได้ทำอย่างนี้เป็นส่วนใหญ่” (จูเลียต. “คำนำของผู้แปล” ใน ฮูโก, 2545: 19)

“...ผู้เขียนเก่งมาก แต่ว่าเขียนใส่ประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศสเข้าไป โอ้ย แปลไปได้ หน่ยอ มีคนบอก ฝรั่งเศสเขาก็อ่านไม่ไหว เขาขออนุญาตเจ้าของ ย่อเป็นภาษาอังกฤษ ทำเป็นภาษาอังกฤษนะคะ ไม่ใช่ย่อ คือ รักษาต้นฉบับเต็ม ตอนต้นแปลไปแล้วยาก... (ชนิด สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549) แปลไปพบว่า หนึ่งแปลยาก สอง ผู้อ่านชาวไทยรับยาก ต่อหลังมีคนเขาให้ (ฉบับย่อ) มา” (สุรพันธ์ สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549)

ดังนั้นในเรื่องปัจจัยขนบวรรณศิลป์ สามารถสรุปได้ว่า ไม่มีอิทธิพลต่องานแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” เพราะลักษณะเฉพาะของตัวบทต้นฉบับที่เอื้อต่อการแปลแบบรักษาต้นฉบับ และแบ่งเป็นตอนๆ ลงตีพิมพ์ในนิตยสาร ในขณะที่ขนบวรรณศิลป์ดังกล่าวมีอิทธิพลต่อคุณชนิตในการแปลงานเรื่องอื่นๆ อาทิ เรื่องความรักของเอนแอร์ และเหยื่อธรรมชาติ โดยในเรื่องแรกคุณชนิตต้องอาศัยการแปลแนวเรียบเรียงเพราะปัญหาที่ตัวบทแปลมีบทพรรณนามาก ไม่เอื้อต่อการแปลลงเป็นตอนๆ ในนิตยสาร และสำหรับเรื่องหลัง การแปลเรียบเรียงมีความจำเป็นเพราะตัวบทต้นที่ยากแก่การเข้าใจ

5.1.3 ผู้อุปถัมภ์

ในกรณีของสำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ผู้วิจัยแบ่งการพิจารณาผู้อุปถัมภ์เป็น 4 ส่วน คือ หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” กลุ่มผู้อ่าน คุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ ซึ่งเป็นผู้บริหารหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์และเป็นสามีของคุณชนิด และคุณมาลัย ชูพินิจ ซึ่งถึงแม้จะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตสำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” แต่ถือเป็นผู้ที่เลือกเรื่องความรักของ เยนแอร์ ให้คุณชนิดแปลเป็นเรื่องแรก

5.1.3.1 หนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ

สำนวนแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์ราย สัปดาห์ประชามิตร-สุภาพบุรุษเมื่อพ.ศ. 2489 และหลังจากลงไปได้ก่อนเรื่องได้ย้ายมาลงต่อใน หนังสือพิมพ์รายวันสุภาพบุรุษ เมื่อ พ.ศ. 2490 ดังนั้นผู้ที่เป็นผู้อุปถัมภ์ในการผลิตสำนวนแปล เรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ก็คือหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับข้างต้น (จูเลียต. “คำแถลงของผู้แปล” ใน ออสเตน, 2546: 8)

หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ เกิดจากการรวมกิจการ หนังสือพิมพ์ 2 ฉบับเมื่อ พ.ศ. 2486 คือ หนังสือพิมพ์ประชามิตรรายวัน ซึ่งก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2481 โดยคุณสนิท เจริญรัฐ และมีคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ หรือ ศรีบูรพา เป็นกรรมการ อำนวยการ กับ หนังสือพิมพ์สุภาพบุรุษรายวันซึ่งก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2482 โดยมีคุณกุหลาบ สาย ประดิษฐ์เป็นบรรณาธิการ (กองทุนศรีบูรพา, 2551: Online) ซึ่งที่จริงแล้วคณะทำงานของทั้ง หนังสือพิมพ์สองฉบับนั้นเรียกได้ว่าเป็นคณะทำงานชุดเดียวกันตั้งแต่ก่อนรวมเข้าเป็นเล่ม เดียวกัน (ชัมย์ภร แสงกระจ่าง, 2548: 107)

สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันสุภาพบุรุษที่เรื่องสาวทรงเสน่ห์ได้ลงพิมพ์ต่อจาก หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตร-สุภาพบุรุษนั้น ผู้วิจัยได้สืบค้นจากหลายแหล่งข้อมูล แต่ไม่ พบข้อมูลที่สามารระบุได้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์สุภาพบุรุษรายวันที่จัดทำโดยคุณกุหลาบ สาย ประดิษฐ์หรือกลุ่มบุคคลใดอย่างแน่นอน แต่พบข้อสังเกตบางประการดังนี้

- ข้อมูลหลายแหล่งไม่มีการกล่าวถึงเหตุการณ์หลังการรวมตัวของหนังสือพิมพ์ ประชามิตร-สุภาพบุรุษ และไม่มีแหล่งข้อมูลได้ระบุการยุบหรือเลิกการดำเนินหนังสือพิมพ์ ดังกล่าว
- จากบันทึกของยศ วัชรเสถียร ซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกคณะสุภาพบุรุษ ได้กล่าวว่า หลังจากที่มีการตีพิมพ์หนังสือพิมพ์ทั้ง ประชามิตรและสุภาพบุรุษ มาได้สักระยะหนึ่ง โรงพิมพ์ อักษรนิติซึ่งเป็นผู้พิมพ์หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับได้หยุดตีพิมพ์หนังสือพิมพ์ดังกล่าว เพราะทั้ง สนิท เจริญรัฐ และกุหลาบ สายประดิษฐ์ได้วางมือไป และนายทุนเจ้าของซึ่งก็คือนายวรกิจ บรรหาร (พงษ์ รังควร) ก็ไม่ได้หาคนมาทำต่อ (ยศ วัชรเสถียร, 2525: 130)

- ถึงแม้ว่าตามบันทึกของยศ วัชรเสถียร (2525) จะระบุว่า “เวลาล่วงเลยไปไม่นานนัก (หลังออกหนังสือพิมพ์สุภาพบุรุษรายวันกับโรงพิมพ์อักษรนิติ- ผู้วิจัย) กุหลาบ สายประดิษฐ์ ได้พาชื่อหนังสือพิมพ์ สุภาพบุรุษ ซึ่งเขาสงวนสิทธิ ไปเดินบ้าง นั่งบ้าง นอนบ้าง เขียนหนังสือบางเรื่องอยู่ที่บ้านของเขา เพราะทนความรำคาญอุจจาระของเพื่อนที่เขาเคยช่วยเหลือมานานที่ตั้งหน้าตั้งตาแห่ขายทุนด้วยการให้ร้ายป้ายสีเขาไม่ไหว” (ยศ วัชรเสถียร, 2525: 130) อาจทำให้พอตั้งสมมติฐานได้ว่าหนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ อาจจะเลิกกิจการไปหลังบรรณาธิการสำคัญ 2 ท่านวางมือไปแล้วคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์อาจจะไปดำเนินกิจการหนังสือรายวันสุภาพบุรุษเองเหมือนแต่เดิม แต่จากข้อมูลประวัติของคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์พบว่ามีความขัดแย้งกัน เพราะในช่วง พ.ศ. 2490 ซึ่งมีการย้ายเรื่องสาวทรงเสน่ห์มาตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันสุภาพบุรุษนั้นเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่คุณกุหลาบ สายประดิษฐ์เดินทางไปศึกษาต่อที่ประเทศออสเตรเลีย (กองทุนศรีบูรพา, 2551: Online)

ดังนั้น แม้ว่าจากข้อมูลข้างต้นจะไม่สามารถบอกได้ว่าผู้อุปถัมภ์ในช่วงที่สองจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเดียวกันกับในช่วงแรกหรือไม่ แต่ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะให้ความสำคัญกับผู้อุปถัมภ์รายแรกคือ หนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ เนื่องจากเป็นผู้ว่าจ้างรายแรกให้ผู้แปลลงมือแปล ส่วนผู้อุปถัมภ์รายที่สองน่าจะเป็นผู้รับนำไปลงพิมพ์ต่อจึงไม่น่าที่จะมีอิทธิพลต่อการแปลมากนัก และจากการวิเคราะห์สำนวนแปลสาวทรงเสน่ห์ในบทที่ 4 ได้แสดงให้เห็นแล้วว่าสำนวนแปลสาวทรงเสน่ห์ได้ยึดแนวทางการแปลแบบรักษาต้นฉบับตลอดทั้งสำนวน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจะพิจารณาเฉพาะผู้อุปถัมภ์รายแรกซึ่งก็คือ หนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ

หนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ เป็นหนังสือพิมพ์ประเภทนิตยสาร หรือ Literary Magazine โดยใช้คำเรียกว่าเป็นหนังสือพิมพ์เพราะในขณะนั้นยังไม่มีการใช้คำว่านิตยสาร เป็นหนังสือที่ให้เนื้อหาข่าวและสาระทั่วไป ตลอดจนความบันเทิงต่างๆ (ชัมย์ภร แสงกระจ่าง, 2548: 81) อาทิ เรื่องสั้นจบในฉบับ เรื่องยาวหรือนวนิยายลงเป็นตอนๆ และเรื่องแปลจากภาษาต่างประเทศ เป็นต้น (ยศ วัชรเสถียร, 2525: 2-3, 117) หนังสือพิมพ์ประเภทนี้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ พ.ศ. 2472 ที่มีการรวมตัวกันของกลุ่มนักประพันธ์รุ่นใหม่ 18 คน ในนามของ คณะสุภาพบุรุษ อาทิ กุหลาบ สายประดิษฐ์ (ศรีบูรพา) อป ไชยวสุ (ฮิวเมอริสต์) มาลัย ชูพินิจ โชติ แพร่พันธุ์ (ยาขอบ) สนิท เจริญรัฐ ฉุน ประภาวิวัฒน์ ชิต บุรทัต เป็นต้น¹ คณะสุภาพบุรุษได้ออกหนังสือพิมพ์สุภาพบุรุษรายปักษ์โดยมีกุหลาบ สายประดิษฐ์เป็นเจ้าของและบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ดังกล่าวได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง หลังจากหนังสือพิมพ์สุภาพบุรุษปิดตัวไป กุหลาบ สายประดิษฐ์ได้ไปเป็นบรรณาธิการให้กับหนังสือพิมพ์ไทยใหม่ และประชาชาติ ตามลำดับ (ชัมย์ภร แสงกระจ่าง, 2548: 81)

¹ นอกจากที่ได้กล่าวไปข้างต้น คณะสุภาพบุรุษยังประกอบไปด้วย ระคน เกกะนั้นันท์ อุเทน พูลโกคา บุญทอง เลขะกุล สุดใจ พุทธสาสิกร จรรย์ วุชาติย์ ขุนจงจัดนิสสัย หอม นิลรัตน์ ณ อยุธยา เสนอ บุญยเกียรติ สกิตดิ์ เสมานิล โปยม โรจนวิภาต และพัฒน เนตรรังษี (ชัมย์ภร แสงกระจ่าง, 2548: 81)

สำหรับอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษที่น่าจะมีอิทธิพลต่อคุณชนิตในการเลือกแนวทางการแปลแบบรักษาต้นฉบับของเรื่องสาวทรงเสน่ห์ ก็คือ มาตรฐานของหนังสือพิมพ์ จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงได้รับการยอมรับในหมู่นักอ่านเพราะมาตรฐานในทางวรรณกรรมที่ได้รับการคัดสรรจากผู้มีความรู้ในวงวรรณกรรมอย่างคณะสุภาพบุรุษ และบริหารงานโดยคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ซึ่งเป็นผู้เห็นคุณค่าในงานวรรณกรรมและวรรณศิลป์ ดังนั้นจึงเชื่อได้ว่ามาตรฐานของหนังสือพิมพ์จึงน่าที่จะมีอิทธิพลให้คุณชนิตพยายามที่จะแปลงานออกมาให้ตรงกับตัวบทต้นฉบับมากที่สุด

อย่างไรก็ดี ในกรณีของเรื่อง “ความรักของเอนแอร์” ที่คุณชนิตแปลลงเป็นตอนๆ ให้กับหนังสือพิมพ์ “ประชาชาติ” จะพบว่าผู้อุปถัมภ์ คือ หนังสือพิมพ์ “ประชาชาติ” เป็นผู้มีอิทธิพลให้คุณชนิตต้องทำการแปลแนวเรียบเรียง โดยการตัดทอนบทพรรณนาบางบทออก เพราะต้องแปลแข่งกับเวลา และแปลลงเป็นตอนๆ เพื่อแข่งกับหนังสือพิมพ์อื่นๆ ที่มีอยู่หลายเล่ม เพราะขณะนั้นเป็นยุคที่หนังสือพิมพ์เฟื่องฟู หนังสือพิมพ์จึงต้องเอาใจตลาดคือกลุ่มผู้อ่านที่ติดตามรออ่านเป็นสำคัญ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อขบวนการวรรณศิลป์

“...บางทีตรงต้นฉบับได้ บางทีการแปลอาทิตย์ต่ออาทิตย์ก็เอาพอใช้ได้ ให้ดีต้องมีเวลา...” (ชนิต สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549)

ผลการศึกษาดังกล่าวพบว่ามีสอดคล้องกับการศึกษาของ พนิดา หล่อเลิศรัตน์ (2548) ที่พบว่า การแปลอาชญาวิทยาชุดของเซอร์ลอร์ด โฮมส์ ของหลวงสารานุกรมประพันธ์ก็ต้องใช้วิธีแปลแนวเรียบเรียง เพราะผู้แปลตกอยู่ในบริบทสถานการณ์เดียวกัน (พนิดา หล่อเลิศรัตน์, 2548: 188) สำหรับปัจจัยกลุ่มผู้อ่าน ผู้วิจัยจะแสดงรายละเอียดในหัวข้อ กลุ่มผู้อ่าน ต่อไป

5.1.3.2 คุณกุหลาบ สายประดิษฐ์

คุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ หรือ ศรีบูรพา เป็นสามีของคุณชนิต สายประดิษฐ์ ผู้วิจัยพบว่าคุณชนิตเริ่มสนใจงานแปลตั้งแต่สมัยเคยเรียนที่โรงเรียนรวมการสอนซึ่งคุณกุหลาบเป็นครูผู้สอน จากนั้นเมื่อเรียนอยู่ปีสุดท้ายของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ได้พบกับคุณกุหลาบ ซึ่งต่อมาภายหลังทั้งคู่ได้ชอพบกัน (ไพลิน รุ่งรัตน์, 2548: online) โดยในระหว่างนั้นเอง ที่คุณกุหลาบได้แนะนำให้คุณชนิตเริ่มทำงานแปลลงหนังสือพิมพ์ประชาชาติ เพราะเห็นว่าคุณชนิตภาษาอังกฤษดี (ชัมย์พร แสงกระจ่าง, 2548: 97) โดยได้มอบให้คุณมาลัย ชูพินิจ ซึ่งเป็นหัวหน้าแผนกสารคดีและบันเทิงคดีเป็นผู้เลือกเรื่องให้ ซึ่งคุณมาลัยได้เลือกเรื่อง *Jane Eyre* ให้แปลและตั้งชื่อให้ว่า “ความรักของเอนแอร์” (ชนิต สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549) นอกจากนี้คุณกุหลาบยังเป็นผู้ตั้งนามปากกาให้คุณชนิตอีกด้วยว่า “จูเลียต” ด้วยความชื่นชมในงานของเช็คเสปียร์ (ชัมย์พร แสงกระจ่าง, 2548: 97)

เมื่อคุณกุหลาบได้แต่งงานกับคุณชนิด คุณชนิดก็ยังคงทำงานแปลต่อไป โดยคุณสุรพันธ์ ลูกชายได้เล่าให้ฟังว่า คุณกุหลาบเป็นผู้มีส่วนช่วยคุณชนิดในเรื่องการแปลเช่นกัน

“การแปลแม่ผมเป็นคนแปลเอง แต่ว่าบางครั้งก็ต้องมีการตีความ คือประโยคศัพท์นั้นศัพท์นี้...รู้หมดแต่เขาหมายความว่าไง ถ้าเผื่อการตีความก็ปรึกษากับพ่อผม แต่ว่าการแปลแม่ผมแปลเองทั้งหมด นานๆที่มีการตีความ ว่าหมายถึงอย่างนี้หรืออย่างนั้น” (สุรพันธ์ สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549)

นอกจากนี้คุณชนิดเองก็ยังเป็นผู้ที่ช่วยคุณกุหลาบงานประพันธ์และงานแปลด้วยเช่นกัน ซึ่งเชื่อว่าทำให้คุณชนิดมีความพึงพิถันในการทำงานเช่นเดียวกับคุณกุหลาบ

“พูดตามจริงแล้ว รู้สึกว่าไม่ค่อยได้ช่วยอะไร นอกจากเตรียมข้อมูลไว้ให้ ถ้าจะแปลหนังสือก็หาคำแปลไว้ให้เป็นต้น คุณกุหลาบเป็นคนละเอียด ชอบตรวจแก้ด้วยตัวเอง...” (ไพลิน รุ่งรัตน์, 2548: online)

หลังจากคุณกุหลาบและคุณชนิดกลับมาจากออสเตรเลีย ทั้งคู่ยังได้ทำงานร่วมกัน โดยก่อตั้งสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ เมื่อ พ.ศ. 2492 เพื่อพิมพ์และจัดจำหน่ายผลงานของศรีบูรพา และจุลเจียด โดยสำนักพิมพ์มีคุณชนิดเป็นผู้จัดการ

จากความสัมพันธ์ระหว่างคุณกุหลาบและคุณชนิดตั้งที่ได้กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าทั้งคู่ไม่ได้เป็นเพียงคู่ชีวิต แต่ยังเป็นคู่คิดในการทำงาน ดังนั้น ทักษะคิดและแนวทางการทำงานของคุณกุหลาบ อาทิ การเห็นคุณค่าของงานวรรณกรรม ด้วยคุณกุหลาบเป็นนักประพันธ์และนักอ่านที่ชื่นชมคุณค่าทางวรรณศิลป์ และการนิยทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ ย่อมมีอิทธิพลให้คุณชนิดเป็นผู้รักษาคุณค่าทางวรรณกรรมและวรรณศิลป์ ตลอดจนทำงานอย่างละเอียดและพิถีพิถันเช่นเดียวกัน คุณชนิดจึงเป็นผู้มีหลักการสำคัญในการแปลโดยจะพยายามแปลแบบรักษาต้นฉบับให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สำหรับแนวทางการแปลแนวเรียบเรียงของคุณกุหลาบนั้น แม้ว่าจะไม่มีผลต่องานแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” ตามที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อขบวนการวรรณศิลป์แล้ว แต่ก็พบว่างานแปลเรื่องอื่น อาทิ เรื่องความรักของเอนเนอร์ คุณชนิดก็ได้ใช้วิธีการแปลแนวเรียบเรียงในลักษณะเดียวกับคุณกุหลาบ

5.1.3.3 คุณมาลัย ชูพินิจ

คุณมาลัย ชูพินิจ หรือ แม่อนงค์ นักเขียนและนักหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงของไทย คุณมาลัยถือเป็นบรรณาธิการแปลคนแรกของคุณชนิด สายประดิษฐ์ ที่หนังสือพิมพ์ประชาชาติ

คุณมาลัยเคยเป็นครูที่สำนักงานรวมการแปลเช่นเดียวกับคุณกุหลาบ และมีผลงานการแปลเรื่อง นิยายหลายเรื่องด้วยกัน เพราะเป็นผู้มีความรู้ทางภาษาอังกฤษดี

จากการสัมภาษณ์พบว่า คุณมาลัย ชูพินิจเป็นผู้เลือกเรื่องแปลเรื่องแรกให้กับคุณ ชนิด ซึ่งก็คือเรื่องความรักของเอนแอร์ โดยคุณมาลัยยังเป็นผู้ตั้งชื่อเรื่องให้ด้วย การที่คุณมาลัย เลือกวรรณกรรมอมตะที่มีคุณค่าให้คุณชนิดแปลแสดงให้เห็นถึงความนิยมในคุณค่าวรรณกรรม นั้น และยอมส่งผลความนิยมต่อมายังผู้แปลด้วย

อย่างไรก็ดีพบว่า ในฐานะหัวหน้าแผนกสารคดีและบันเทิงคดี คุณมาลัยไม่ได้มีบทบาทในการตรวจแก้ต้นฉบับของคุณชนิด เพราะการแปลเรื่องลงหนังสือพิมพ์เป็นตอนๆ นั้น ต้องแข่งกับเวลา เพราะฉะนั้นหนังสือพิมพ์จึงต้องเชื่อใจในฝีมือของผู้ส่ง ซึ่งสำหรับคุณชนิดแล้ว ความเชื่อใจยังเป็นแรงผลักดันให้ผลิตผลงานที่มีความถูกต้องสมบูรณ์

“พอส่ง (งานแปล) ก็พิมพ์เลย หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ไม่มีเวลา เขาเชื่อผู้ส่งนะคะ”
(ชนิด สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549)

นอกจากปัจจัยเรื่องของเวลา ยังพบว่าเนื่องจากการทำงานในวงการหนังสือพิมพ์ และวรรณกรรมไทยในสมัยก่อนนั้นมีบุคลากรจำกัด ดังจะเห็นได้จากการที่คุณชนิดเล่าถึงการทำงานหนังสือพิมพ์ของคุณกุหลาบว่า “ต้องทำหน้าที่ทุกอย่างเอง ตั้งแต่เขียนเอง พรรคพวก ร่วมกันเขียน ส่งพิมพ์เอง ตรวจปฏิรูปเอง และส่งขายเก็บสตางค์ตามร้านเอง” จึงทำให้เห็นภาพได้ว่าการแปลเรื่องส่งลงหนังสือพิมพ์ในสมัยก่อนไม่มีการระบบการตรวจแก้งานแปล และต้องอาศัยความเชื่อใจในฝีมือผู้แปลเป็นสำคัญ (วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์, 2544: 133) ซึ่งก็ทำให้คุณชนิด ยิ่งต้องระมัดระวังในการแปลของตนให้ตรงตามต้นฉบับ

สำหรับอิทธิพลของแนวทางการแปลแนวเรียบเรียงของคุณมาลัย พบว่าเป็นไปในทำนองเดียวกันกับอิทธิพลที่คุณชนิด ได้รับจากคุณกุหลาบ กล่าวคือ ไม่มีการใช้แนวทางการแปลนี้ในงานแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” แต่ได้ใช้เป็นแนวทางในการแปลเรื่องอื่นๆ อาทิ ความรักของเอนแอร์

โดยสรุปแล้ว ถึงแม้ว่าคุณมาลัย ชูพินิจ จะไม่ได้มีอิทธิพลต่อคุณชนิดโดยตรงในการแปลสำนวนสาวทรงเสน่ห์ แต่เชื่อว่าจากประสบการณ์ที่คุณชนิดได้เคยทำงานร่วมกับคุณมาลัย ทำให้คุณชนิดเป็นผู้เห็นคุณค่าในงานวรรณกรรม และมีความละเอียดรอบคอบในการผลิตงาน เพราะการส่งงานโดยไม่มีการตรวจเพราะความเชื่อใจผู้แปลยิ่งผลักดันให้คุณชนิดผลิตงานแปลที่เทียบเท่าตัวบทต้นฉบับมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

5.1.3.4 กลุ่มผู้อ่าน

สำหรับกลุ่มผู้อ่าน พบว่ากลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษเป็นกลุ่มชนชั้นกลาง มีการศึกษาและความรู้ภาษาอังกฤษพอสมควร (ชนิด สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549) ดังนั้นจึงเชื่อว่ากลุ่มผู้อ่านหลักของหนังสือพิมพ์จึงน่าที่จะมีอิทธิพลให้คุณชนิดพยายามที่จะแปลงงานออกมาให้ตรงกับตัวบทต้นฉบับมากที่สุด

สำหรับในเรื่องของการแปลเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้อ่าน ดังที่ได้แสดงไว้ในตอนต้นว่ามีอิทธิพลให้ผู้แปลในยุคนี้หลายท่านต้องอาศัยวิธีการแปลแนวเรียบเรียง ซึ่งสำหรับสำนวนสาวทรงเสน่ห์นั้น ไม่พบว่ามีผลให้คุณชนิดต้องทำการแปลแนวเรียบเรียง เนื่องจากตัวบทมีลักษณะที่เอื้อต่อการแปลตรงตามต้นฉบับ และสามารถแบ่งเป็นตอนๆ ได้พอเหมาะด้วยเนื้อเรื่องและสำนวนมีความกระชับ ไม่เยิ่นเย้อ

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยผู้อ่านได้มีผลกับงานแปลเรื่องอื่นๆ ของคุณชนิด ได้แก่ ความรักของเอนแอร์ และเหยื่ออธรรม โดยในเรื่องความรักของเอนแอร์ คุณชนิดได้อธิบายว่าตัวบทที่มีการพรรณนามาก ไม่สามารถจะแปลลงได้หมด เพราะจะทำให้เรื่องเยิ่นเย้อ และทำให้ผู้อ่านอาจไม่ติดตามอ่านต่อ

“แปลลงหนังสืออ่านรายสัปดาห์ ประชาชาติอะไรอย่างนี้ละคะ มีที่พรรณนาด้วยภาษาอังกฤษตั้งหน้า บางที่ต้องข้าม คือในรายสัปดาห์ คนอ่านไม่มาอ่านแล้วหนู มันพรรณนาเมฆอย่างนั้นเมฆอย่างนี้อะไรบางที่ข้าม...ถ้าเผื่อว่าอธิบายมาก ลงรายสัปดาห์รายวัน ผู้อ่านคอยไม่ไหวค่ะ เพราะรำคาญ” (ชนิด สายประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549)

5.2 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อสำนวนอหังการและอคติ

ดังที่ได้กล่าวในบทที่ 3 แล้วว่า ถึงแม้ผู้วิจัยจะไม่สามารถระบุว่าคุณแปลสำนวน “อหังการและอคติ” ว่าเป็น “แก้วคำทิพย์ ไชย” หรือ “ปฐมมา พรหมสรร” แต่การระบุดังกล่าวไม่มีความสำคัญเพราะจากข้อสังเกตงานแปลทั้งหมดของแก้วคำทิพย์ ไชยซึ่งจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิกแล้วพบว่า บทแปลน่าจะเกิดจากการแปลโดยหมู่คณะและมีบรรณาธิการเป็นผู้ตรวจแก้ภาษามากกว่าที่จะเกิดจากการแปลโดยแก้วคำทิพย์ ไชย หรือปฐมมา พรหมสรร” คนเดียว ดังจะเห็นได้จากในบทที่ 4 ผู้วิจัยพบว่า สำนวนการแปล “อหังการและอคติ” มีสำนวนภาษาไม่สม่ำเสมอ และจากการที่หนังสือแปลทั้ง 88 เล่มของสำนักพิมพ์คลาสสิกระบุว่าเป็นการ

แปลเรียบเรียง ดังนั้นจึงเชื่อได้ว่าแนวทางการแปลดังกล่าวน่าจะเกิดจากนโยบายของสำนักพิมพ์มากกว่าเกิดจากตัวผู้แปลหรือคณะผู้แปล

ดังนั้นในบทนี้ ผู้วิจัยจะมุ่งวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อสำนักพิมพ์คลาสสิกในฐานะผู้มีอำนาจกำหนดให้ผู้แปลหรือคณะผู้แปลใช้แนวทางการแปลแนวเรียบเรียงในการถ่ายทอดสำนวน “อหังการและอคติ” โดยในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการศึกษาโดยการทบทวนวรรณกรรมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพราะดังที่กล่าวไว้แล้วในบทที่ 3 ว่า ผู้วิจัยไม่สามารถติดต่อแก้วคำทิพย์ ไชยหรือ ปฐมมา พรหมสรร หรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์หนังสือแปลเรื่องอหังการและอคติ อาทิ คณะบรรณาธิการ หรือสำนักพิมพ์คลาสสิกได้

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดแนวทางการแปลแนวเรียบเรียงของสำนักพิมพ์คลาสสิกคือ ผู้อุปถัมภ์ ขนบวรรณศิลป์ และคตินิยม

5.2.1 ผู้อุปถัมภ์

ผู้วิจัยพบว่า ตัวสำนักพิมพ์คลาสสิกเองถือเป็นผู้อุปถัมภ์ที่มีอิทธิพลในการเลือกแนวทางการแปลแนวเรียบเรียง

สำนักพิมพ์คลาสสิกเป็นสำนักพิมพ์ที่ผลิตงานวรรณกรรมแปลจากผลงานอมตะโลกอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 ปัจจุบันสำนักพิมพ์คลาสสิกผลิตวรรณกรรมอมตะของโลก 88 เรื่อง วัตถุประสงค์หลักของสำนักพิมพ์คือมุ่งหวังถ่ายทอดวรรณกรรมตะวันตกที่ทรงคุณค่าสู่ผู้อ่านชาวไทยให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนไทย ความมุ่งหวังดังกล่าวปรากฏในคำนำหนังสือแปลของสำนักพิมพ์หลายเล่ม อาทิ

“และนี่คือหนังสืออีกเล่มหนึ่งที่เป็นการแสดงถึงเจตนารมณ์ของสำนักพิมพ์ที่ต้องการถ่ายทอดความดีงามสู่ผู้อ่าน โดยเฉพาะเยาวชนผู้เป็นความหวังของวันพรุ่งนี้อันสดใสและงดงาม” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, ใน แจ็ก กับ จิลล์ อัลคอตต์, 2546: 6)

“สำนักพิมพ์มีความภูมิใจในการนำเสนอวรรณกรรมอันทรงค่าและแฝงไปด้วยข้อคิดด้านจริยธรรมและคุณธรรม เพื่อถ่ายทอดสู่ผู้อ่าน โดยเฉพาะผู้อ่านรุ่นเยาว์ เพื่อสรรสร้างสังคมอันผาสุกและประชากระที่มีคุณภาพ” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, ใน เจ้าชายผู้หายสูญ. เบอร์เนตต์, 2549: 5)

“เรื่องราวของหนูน้อย ไฮดี เป็นวรรณกรรมชั้นเอกของโลกอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้อ่านทั่วโลก ทุกเพศ ทุกวัย ได้รับคุณค่าและความบันเทิงจากหนังสือเล่มนี้” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, ใน ไฮดี, ซปีอริ, 2546: 5)

“หวังว่าวรรณกรรมชุดนี้ ซึ่งทางสำนักพิมพ์จะได้จัดพิมพ์เรื่องอื่นๆ ติดตามออกมาอีก จะได้รับการตอบรับจากผู้อ่านเหมือนที่ผ่านมา ด้วยปณิธานที่เรามุ่งมั่นเผยแพร่งานอันทรงคุณค่าแก่สาธารณชนตลอดมาและ...ตลอดไป (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, ใน ฤทธิ์แก่น แรงพยายาม, ใน ดอยล์, 2547:6)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังค้นพบข้อสังเกตบางประการจากการสืบค้นเกี่ยวกับสำนักพิมพ์คลาสสิกว่า มีสำนักพิมพ์ชื่อ เดลฟี ผลิตหนังสือแปลวิชาการเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก อาทิ สอนลูกอย่างถูกวิธีด้วยความรัก (ดีดสัน, 2536) ซึ่งมีบรรณาธิการแปลเรียบเรียงชื่อ แก้วคำทิพย์ไชยसान และสำนักพิมพ์เดลฟี มีที่อยู่เดียวกับสำนักพิมพ์คลาสสิก มีคณะที่ปรึกษาและคณะบรรณาธิการที่ประกอบด้วยคนกลุ่มคล้ายกัน อาทิ มีธรรมเนียม เรื่องอนันต์ ทำหน้าที่คณะบรรณาธิการ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าสำนักพิมพ์ทั้งสองต่างทำงานที่เกี่ยวเนื่องกันเพื่อผลิตงานแปลสำหรับเยาวชน และผู้ปกครอง

ดังนั้นเมื่อสำนักพิมพ์คลาสสิกมีวัตถุประสงค์หลักในการผลิตงานวรรณกรรมแปลเพื่อเยาวชน ผู้วิจัยจึงพบว่ารูปเล่มหนังสือที่สำนักพิมพ์ผลิตจะมีลักษณะเป็นหนังสือสำหรับเด็ก มีขนาดพอเหมาะ มีภาพประกอบ ใช้สีสันเพื่อดึงดูดใจในหน้าปก ตัวอักษรที่ใช้มีขนาดค่อนข้างใหญ่ ในส่วนของคำนำก็จะมีคำพูดเพื่อเชิญชวนหรือสอนใจผู้อ่านวัยเยาว์ และอาจเพิ่มเติมความรู้ก่อนเริ่มเรื่องเพื่อให้เยาวชนที่อ่านเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่องได้โดยง่าย เช่น

“เป็นหนังสือผู้ใหญ่ก็อ่านได้ เด็กๆ ยิ่งอ่านแล้วสนุกดี เป็นผลงานที่เปี่ยมด้วยคุณค่าและมากด้วยความสำราญ” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, ใน ลิขทองแดนกระจกเงา. แครอลล์, 2549:6)

“ถ้าเยาวชนคนใดใฝ่ใจในความดีแต่เด็ก รู้จักคิดสร้างสรรค์แต่เด็ก รับรองว่าเยาวชนคนนั้นมีอนาคตที่งดงามแน่นอน!” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, ใน ชมรมไผ่ทำดี. เนสปีต, 2545: 6)

“หวังว่าวรรณกรรมชุด แอนน์ จะช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นความดีงามที่มีอยู่ในสังคม และยึดมั่นปฏิบัติให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม...สายรุ้งรอดผ่านท้องฟ้าทุกแห่งหนบนโลกนี้อยู่เสมอ” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, ใน แอนน์ แห่ง วินดี วิลโลว์, มอนต์โกเมอรี, 2546: 6)

“ปล. สำหรับท่านที่ไม่คุ้นกับระบบมาตราอังกฤษ ขอให้เทียบดังนี้

๑ นิ้ว = ๒.๕๔ ซม.

๑ ฟุต = ๐.๓๐๔๘ เมตร...” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “คำบอกกล่าว”, ใน สาวน้อยแอนนี่ แห่ง กรีน เกเบิลส์, มอนต์โกเมอรี, 2541: 3)

“ตัวละครที่ได้รับการกล่าวถึง ชื่อ ศาสตราจารย์ เอช. เอ็ม. แมลงวอกเกิล ที.อี. สำหรับอักษรย่อหนึ่งเป็นการถอดมาจากภาษาอังกฤษ ดังนี้

เอช.เอ็ม. = H.M. : Highly Magnified แปลว่า ยิ่งใหญ่ที่สุด

ที.อี. = T.E. : Thoroughly Educated แปลว่า ผู้รอบรู้...”

(คลาสสิกสำนักพิมพ์, “หมายเหตุสำนักพิมพ์”, ใน กลินดาแห่งออซ, โบรม, 2548: 7)

ในส่วนของรูปเล่มและคำนำสำหรับเยาวชนเหล่านี้ยังได้ประยุกต์ใช้กับวรรณกรรมประเภทอื่นๆ ของสำนักพิมพ์ด้วย อาทิ อหังการและอคติ สามเกลอท่องเยอรมัน และมาร์ติน อีเดน โดยมีการเขียนคำนำโดยใช้ศัพท์ที่เป็นทางการขึ้น แต่ยังคงมีการแทรกอุปประกอบในตัวอย่างเรื่องเหมือนเช่นวรรณกรรมเยาวชนเล่มอื่นๆ

ทาง สนพ. หวังใจว่า วรรณกรรมอมตะ ที่แฝงไว้ด้วยแก่นสาระแห่งความเป็นมนุษย์ที่แท้จริงเล่มนี้ จะสรรสร้างความเป็นกันเองและอรรถประโยชน์ให้แก่ท่านผู้อ่านทุกท่าน” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, ใน อหังการและอคติ, ออสเตน, 2549: 5)

“ถึงแม้เวลาจะผ่านมานับร้อยปี แต่ข้อคิดและสิ่งที่ เจอโรเม ได้เขียนไว้ในวรรณกรรมเรื่องนี้ยังไม่เคยล้าสมัย และสามารถนำมาใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์สังคมและพฤติกรรมมนุษย์ได้เสมอ ถึงแม้องค์ประกอบทางสังคมและมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามยุคสมัย แต่เนื้อแท้ของความเป็นมนุษย์คงเปลี่ยนกันไม่ได้ง่ายๆ” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, ใน สามเกลอท่องเยอรมัน, เจอโรเม, 2547: 6)

“มาร์ติน อีเดน เป็นหนึ่งในนวนิยายที่โดดเด่นที่สุดของ แจ็ก ลอนดอน มันเป็นนวนิยายเลียบเคียงไปกับอัตชีวประวัติของประพันธ์กรเอง ซึ่งพรรณนาถึงการต่อสู้ของตัวเอกของเรื่อง...แม้จะมีความคิดก้าวหน้า แต่ แจ็ก ลอนดอน ก็เป็นพวกปัจเจกชนสังคมนิยมที่หลากหลาย ครั้งจะแสดงให้เห็นว่า ตัวเองนั้นเป็นเลิศแบบ “อภิมนุษย์ (Superman)” ของนิทเช่...” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, มาร์ติน อีเดน, ลอนดอน, 2543: 8)

จากข้อมูลข้างต้น เมื่อเราสามารถจัดได้แล้วว่าเป้าหมายของสำนักพิมพ์คือนักอ่านเยาวชน ดังนั้นแนวทางการแปลที่เลือกใช้จึงต้องเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะขออธิบายในส่วนของชนบททางวรรณศิลป์

5.2.2 ชนบททางวรรณศิลป์

จากการศึกษาของรังสิมา นิลรัตน์ (2550) จากวิทยานิพนธ์เรื่อง การแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาดี อุตตโมทย์: การศึกษาประวัติและแนวทางการแปล พบว่ามีนักแปลวรรณกรรมเยาวชนที่มีชื่อเสียงหลายท่านเลือกใช้การแปลวรรณกรรมเยาวชนด้วยแนวทางการแปลและเรียบเรียง อาทิ ผกาดี อุตตโมทย์ (สำหรับงานแปลช่วงก่อนพ.ศ 2540) อ.สนิทวงศ์ สุคนทรส สังวรณัฏ โกรฤกษ์ เป็นต้น (รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 377-378) เพราะการแปลโดยมีการตีความและเรียบเรียง โดยใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ หรือเป็นภาษาที่เด็กใช้ อาทิ การใช้คำซ้ำ เพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึก การลดความ โดยการตัดคำหรือข้อความบางส่วนในต้นฉบับออกไปบ้างเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้นและภาษากระชับ (ซุนห์อุไร ยุทธิวิจน์, 2543: 155 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 377 และ สุภาพร คชารัตน์, 2547: 171-172) นอกจากนี้ อ.สนิทวงศ์ ยังได้อธิบายเพิ่มเติมในเรื่องนี้ว่า “ดิฉันรู้สึกไม่มีหลักเกณฑ์ คือบางทีแปลไปตามประโยค แล้วก็ทำให้สละสลวยเป็นภาษาไทย แล้วก็ควรใช้ถ้อยคำที่เข้าใจ อ่านแล้วเข้าใจ ...ดิฉันคิดว่าไม่ควรใช้ศัพท์แสง...ทำให้ง่ายหน่อยก็ได้ หมายความว่าทำให้คนอ่านเข้าใจ แต่คงความหมายเดิม ข้อสำคัญคือว่าแปลแล้วให้คนอ่านอ่านเข้าใจ...(โลกหนังสือ ฉบับที่ 3, 2520 อ้างถึงใน รังสิมา นิลรัตน์, 2550: 378)

จากข้อมูลข้างต้น จึงเห็นได้ว่าแนวทางการแปลดังกล่าวเหมาะแก่การแปลวรรณกรรมเยาวชน ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุภาพร คชารัตน์ เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเยาวชนแปลเรื่อง “คุณพ่อขาวยาว” สำนักของ “สังวร โกรฤกษ์” กับสำนักของ “แก้วคำทิพย์ ไชย” จากเรื่อง “Daddy-Long-Legs” ของจีน เว็สเตอร์.(2547) ที่พบว่า สำนักแปลและเรียบเรียงของแก้วคำทิพย์ ไชย เป็นที่ชื่นชอบของผู้อ่านเพราะใช้ภาษาเข้าใจง่าย กระชับไม่เยิ่นเย้อ (สุภาพร คชารัตน์, 2547: ง,165)

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า แนวทางการแปลแนวเรียบเรียงสามารถเข้าถึงใจผู้อ่านได้ง่ายกว่าสำนักพิมพ์คลาสสิกจึงได้นำแนวทางดังกล่าวมาใช้กับการแปลวรรณกรรมประเภทอื่นๆ ด้วย อาทิ นวนิยายรักเรื่อง Pride and Prejudice เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชนสามารถอ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่ายขึ้น

ซึ่งจุดยืนในการแปลแนวเรียบเรียงของสำนักพิมพ์สามารถแสดงออกให้เห็นได้จากหนังสือแปลทุกเล่มของสำนักพิมพ์คลาสสิกจะมีการระบุว่าเป็นการแปลเรียบเรียง และมีการกล่าวไว้ในคำนำของ ของหนังสือเรื่องคุณพ่อขาวยาวของยีน เวสเตอร์ในการพิมพ์ครั้งที่ 2 เมื่อ

พ.ศ 2546 ว่า “นักอ่านชาวไทยเดี่ยวนั้นไม่ธรรมดา บางท่านถึงกับไปหาต้นฉบับภาษาอังกฤษมาเทียบ และยิ่งกว่านั้น บางท่านก็ได้นำฉบับภาษาไทยสำนวนอื่นมาเทียบด้วย ขอขอบคุณในคำชมที่ให้กับ *ฉบับแปลเรียบเรียง* ของเรา” (คลาสสิกสำนักพิมพ์, “บอกกล่าว”, คุณพ่อชาวยาว. เวบสเตอร์, 2546: 5) ซึ่งเข้าใจว่าเป็นความเกี่ยวเนื่องกับการศึกษาของสุภาพร ชชรรัตน์ (2548)

5.2.3 คตินิยม

จากข้อมูลในการตีพิมพ์หนังสือของสำนักพิมพ์ทั้งหมด ผู้วิจัยเห็นว่ากฎหมายลิขสิทธิ์เป็นปัจจัยทางคตินิยมที่มีส่วนเอื้อให้สำนักพิมพ์คลาสสิกเลือกใช้แนวทางการแปลแบบเรียบเรียง กล่าวคือ โดยทั่วไปแล้ว กฎหมายลิขสิทธิ์จะมีการระบุเรื่องอายุความคุ้มครอง โดยให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์มีอยู่ระหว่างผู้สร้างสรรค์มีชีวิตอยู่ และให้ครอบคลุมไปถึงภายหลังผู้สร้างสรรค์ถึงแก่กรรม ซึ่งจะเป็ระยะเวลาที่ปีที่ขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละประเทศจะกำหนด และแต่ละประเทศก็จะมีอายุความคุ้มครองในรายละเอียดที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปแล้วกฎหมายจะให้ความคุ้มครองเป็นระยะเวลา 70 ปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่กรรม อาทิ

กฎหมายลิขสิทธิ์ของฝรั่งเศส

“3. อายุความคุ้มครอง

ผู้สร้างสรรค์จะได้รับเอกสิทธิ์ในการใช้ประโยชน์งานของตนในทุกรูปแบบตลอดชีวิต และเมื่อผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย สิทธิดังกล่าวจะโอนให้แก่ทายาทของผู้สร้างสรรค์เป็นเวลาเจ็ดสิบ (70) ปี ในกรณีที่เป็งานสร้างสรรค์ร่วม อายุความคุ้มครองจะมีอยู่จนเมื่อผู้สร้างสรรค์ร่วมคนสุดท้ายถึงแก่ความตาย และมีต่อไปอีกเจ็ดสิบปีหลังจากนั้น สำหรับงานที่เกิดขึ้นจากการรวบรวมนั้น สิทธิทางเศรษฐกิจจะมีอายุการคุ้มครอง 70 ปีนับจากวันแรกของปีปฏิทินหลังจากวันที่มีการโฆษณาางานดังกล่าว” (กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศฝรั่งเศส, 2009: Online)

กฎหมายลิขสิทธิ์ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งนอกจากจะให้ความคุ้มครองไปอีก 70 ปี หลังจากผู้สร้างสรรค์ถึงแก่กรรมแล้ว ยังมีการคุ้มครองมากขึ้นด้วยการบัญญัติตัวบทในเรื่องของการต่ออายุความคุ้มครองสำหรับงานที่สร้างสรรค์ก่อนที่กฎหมายลิขสิทธิ์จะบัญญัติขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2521 เพื่อสร้างความเป็นธรรมและให้ประโยชน์แก่ผู้สร้างสรรค์งานนั้นๆ

“2.1 อายุความคุ้มครอง

สำหรับงานสร้างสรรค์ที่ทำขึ้นภายหลังจากวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2521 อายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์จะมีอยู่ในระหว่างผู้สร้างสรรค์มีชีวิตอยู่ และ 70 ปีภายหลังจากผู้สร้างสรรค์ถึงแก่กรรม ในกรณีที่ งานได้มีการสร้างสรรค์ร่วมกัน ให้อายุการคุ้มครอง

ลิขสิทธิ์มีอยู่จนกระทั่ง 70 ปีนับจากวันที่ผู้สร้างสรรค์คนสุดท้ายถึงแก่กรรม ในกรณีงานที่ไม่ปรากฏชื่อผู้สร้างสรรค์ ลิขสิทธิ์จะได้รับความคุ้มครองเป็นระยะเวลา 95 ปี นับจากวันที่ได้มีการโฆษณาครั้งแรก หรือ 120 ปี นับจากวันที่สร้างสรรค์ แล้วแต่กรณีใดจะถึงก่อน

สำหรับงานที่สร้างสรรค์ขึ้นแต่ไม่ได้โฆษณา หรือขึ้นทะเบียนก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2521 อายุความคุ้มครองตามลิขสิทธิ์จะอยู่ในระหว่างระยะเวลาที่ผู้สร้างสรรค์ยังมีชีวิตอยู่ และ 70 ปี ภายหลังจากวันที่ผู้สร้างสรรค์ แต่จะไม่สิ้นสุดก่อนวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2545 ไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม และในกรณีที่งานได้มีการโฆษณาก่อนวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2545 อายุความคุ้มครองจะไม่สิ้นสุดก่อนวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2590

สำหรับงานที่สร้างสรรค์ก่อนปี พ.ศ. 2521 ซึ่งยังอยู่ในระหว่างอายุความคุ้มครองลิขสิทธิ์เดิม หรือที่ต่ออายุ อายุความคุ้มครองจะสามารถขยายถึง 95 ปี นับจากวันที่ลิขสิทธิ์ได้รับความคุ้มครองครั้งแรก” (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสหรัฐอเมริกา, 2009: Online)

เมื่อสำรวจจากวรรณกรรมแปลทั้งหมดของสำนักพิมพ์คลาสสิก จะพบว่างานแปลที่สำนักพิมพ์เลือกมาผลิตนั้นจะเป็นวรรณกรรมที่ผู้เขียนถึงแก่กรรมไปนานมากแล้ว โดยพบว่าจากงานวรรณกรรมแปลทั้งหมด 88 เรื่อง เป็นผลงานนักเขียน 43 คน ซึ่งจากทั้งหมด พบว่ามีนักเขียนที่ถึงแก่กรรมไปนานกว่า 95 ปี ซึ่งเป็นอายุความคุ้มครองหลังผู้สร้างสรรค์ถึงแก่กรรมที่นานที่สุดในกฎหมายลิขสิทธิ์ของทุกประเทศ มีถึง 22 คน คิดเป็นร้อยละ 51 หรือเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนนักเขียนทั้งหมด โดยนักเขียนที่ถึงแก่กรรมนานกว่า 95 ปี (ถึงแก่กรรมก่อน ค.ศ. 1914) มีดังนี้

ลำดับ	ชื่อผู้เขียนภาษาไทย	ช่วงอายุของผู้เขียน (ค.ศ.)
1	คาร์โล ลอเรนซินี	1826-1890
2	จอร์จ แมกโดนัลด์	1824-1905
3	เจน ออสเตน	1775-1817
4	โจนาธาน สวิฟต์	1667-1745
5	ชาร์ลส์ ดิกเกนส์	1812-1870
6	ชาร์ลส์ ดิกเกนส์	1812-1870

ลำดับ	ชื่อผู้เขียนภาษาไทย	ช่วงอายุของผู้เขียน (ค.ศ.)
7	ชาร์ลส์ และ แมรี แลมปี	1775-1834 และ 1764-1847
8	ซูซาน คูลิตจ์	1835-1905
9	เซอร์ เจมส์ โนว์เลส	1831-1908
10	ฌูลส์ แวร์น	1828-1905
11	ดาเนียล เดโฟ	1660-1731
12	แมรี แมปส์ ดอดจ์	1831-1905
13	โยฮันนา ซปีอริ	1827-1901
14	โรเบิร์ต หลุยส์ สตีเวนสัน	1850-1894
15	ลิวอีส แครอลล์	1832-1898
16	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	1832-1888
17	วิลเฮล์ม-ยาคอม กริมม์	1785-1863 และ 1786-1859
18	ออสการ์ ไวลด์	1854-1900
19	ฮีสป	620-560 BC
20	ฮันส์ คริสเตียน อันเดอร์เซน	1805-1875

ดังนั้นการทำงานเหล่านี้หมดอายุความคุ้มครองลิขสิทธิ์เพราะผู้เขียนถึงแก่กรรมไปนานกว่า 95 ปี ย่อมทำให้สำนักพิมพ์ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับค่าลิขสิทธิ์และไม่ต้องระวังการถูกฟ้องร้องในการละเมิดดัดแปลงบทแปลที่ไม่ตรงต้นฉบับ

นอกจากนี้ ในปัจจุบัน เนื่องจากระบบกฎหมายลิขสิทธิ์ในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันมากและต่างก็มีแนวโน้มจะเพิ่มความคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้สร้างสรรค์งานมากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนริเริ่มสร้างสรรค์งานใหม่ๆ อาทิ มีการปรับปรุงเพิ่มระยะเวลาการคุ้มครองหรือเพิ่มโอกาสในการต่ออายุความคุ้มครอง (กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสหรัฐอเมริกา, 2009: Online) ยกตัวอย่างเช่นกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศ 9 ประเทศซึ่งเป็นประเทศของนักเขียนที่สำนักพิมพ์คลาสสิกเลือกแปลงาน อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส รัสเซีย อิตาลี สวิสเซอร์แลนด์ เดนมาร์ก ออสเตรเลีย และเยอรมนี โดยทั่วไปแล้ว กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศเหล่านี้จะให้ความคุ้มครองผู้สร้างสรรค์งานที่สร้างสรรค์ขึ้น อันได้แก่ งานวรรณกรรม งานนาฏกรรม งานดนตรีกรรม และงาน

ศิลปกรรม เป็นต้น ตลอดระยะเวลาที่ผู้สร้างสรรค์มีชีวิตอยู่ และ 70 ปีภายหลังจากผู้สร้างสรรค์ถึงแก่กรรม และยังสามารถมีการปรับปรุงตามแนวโน้มที่กล่าวข้างต้น โดยประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดให้ความคุ้มครองงานข้างต้นมีสำหรับงานที่สร้างสรรค์หลังจากวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2521 แต่สำหรับงานที่สร้างสรรค์ก่อนวันดังกล่าว กฎหมายจะเฝ้างานซึ่งยังอยู่ในระหว่างอายุ คุ้มครองลิขสิทธิ์เดิม หรือที่ต่ออายุ อายุความคุ้มครองจะสามารถขยายถึง 95 ปี นับจากวันที่ลิขสิทธิ์ได้รับความคุ้มครองครั้งแรก เป็นต้น (กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสหรัฐอเมริกา, 2009: Online)

ดังนั้นจากแนวโน้มดังกล่าว เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการฟ้องร้องของเจ้าของต้นฉบับในเรื่องการการแปลไม่ตรงต้นฉบับ หรือฟ้องเรียกค่าลิขสิทธิ์ในกรณีที่สำนักพิมพ์ไม่ได้ทำการซื้อลิขสิทธิ์อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ผู้วิจัยพบว่าสำนักพิมพ์คลาสสิกได้ดำเนินการใน 2 รูปแบบ คือ

1) เลือกวรรณกรรมที่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่กรรมไปนานมากแล้ว

2) ไม่เปิดเผยที่อยู่และข้อมูลต่าง ๆ ของสำนักพิมพ์ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ในหนังสือทุกเล่มของสำนักพิมพ์จะไม่เคยมีการใส่ที่อยู่ หรือเบอร์โทรศัพท์ นอกจากที่อยู่ตู้ไปรษณีย์ และยังมี การใช้เลขโรมันในการระบุปีค.ศ.ที่ใช้ในการตีพิมพ์ทำให้อ่านได้ยาก ตลอดจนไม่เปิดเผยจำนวนเล่มที่พิมพ์

โดยสรุป ผู้วิจัยคาดว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ดังกล่าวข้างต้นมีผลต่อแนวทางการแปลของสำนักพิมพ์โดยทำให้สำนักพิมพ์เลือกที่จะแปลงานแปลที่คาดว่าจะหมดลิขสิทธิ์แล้ว และดำเนินการผลิตงานแปลแนวเรียบเรียงโดยไม่เปิดเผยตัวสำนักพิมพ์

โดยสรุปแล้ว จากการวิเคราะห์โดยอาศัยทฤษฎีการแปลขององเดร เลอเฟอแวย์ ผู้วิจัยพบผลการศึกษาดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางการแปลแบบรักษาต้นฉบับของสำนวน “สาวทรงเสน่ห์” คือ ปัจจัยคตินิยม และผู้อุปถัมภ์ โดยปัจจัยชนบวรรัตนศิลป์ไม่มีผลต่อคุณชนิดในการเลือกแนวทางการแปลในเรื่องนี้

ปัจจัยคตินิยม ได้แก่ หลักการสำคัญของผู้แปล และการให้ความสำคัญกับสถานภาพของตัวบทต้นฉบับ

สำหรับเรื่องของผู้อุปถัมภ์นั้น พบว่า ผู้อุปถัมภ์มีส่วนในการผลักดันให้คุณชนิดเลือกใช้แนวทางรักษาต้นฉบับ กล่าวคือ หนึ่ง เพื่อรักษามาตรฐานของหนังสือพิมพ์ประชาชาติ-สุภาพบุรุษที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยม สอง เพราะได้รับคตินิยมในเรื่องการเห็นคุณค่าในงานวรรณกรรม และแนวทางการทำงานอย่างละเอียดรอบคอบของคุณกุลลาบ สายประดิษฐ์ ผู้เป็นทั้งผู้บริหารของหนังสือพิมพ์ประชาชาติ-สุภาพบุรุษและสามีของคุณชนิด ทำให้คุณชนิดเป็นผู้รักษาคุณค่าทางวรรณกรรมและวรรณศิลป์ ตลอดจนทำงานอย่างละเอียดและพิถีพิถันแจก เช่นเดียวกัน สาม เพราะได้รับคตินิยมในเรื่องการเห็นคุณค่างานวรรณกรรมของคุณมาลัย ชู

พินิจ ในฐานะบรรณาธิการแปลคนแรกของคุณชนิด และความเชื่อใจของคุณมาลัยที่มีต่อคุณชนิดผู้แปล จึงทำให้คุณชนิดมีการฝึกฝนทำงานแปลด้วยความละเอียดรอบคอบเพื่อผลิตบทแปลที่เทียบเท่าตัวบทต้นฉบับมากที่สุดให้สมกับความไวใจที่ได้รับ และ สี่ กลุ่มผู้อ่านงานแปลพบว่าเป็นกลุ่มคนชั้นกลางที่มีการศึกษาและความรู้ภาษาอังกฤษพอสมควร ดังนั้น จึงผลักดันให้คุณชนิดต้องพยายามแปลแบบรักษาต้นฉบับให้ได้มากที่สุด

สำหรับในเรื่องขนบวรรณศิลป์นั้น พบว่าแนวทางการแปลแนวเรียบเรียงที่ใช้แพร่หลายในสมัยนั้น ไม่มีผลต่อการแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” เนื่องจากลักษณะเฉพาะของตัวบทต้นฉบับที่มีความกระชับและเอื้อต่อการแปลแบบรักษาต้นฉบับ ตลอดจนเหมาะสำหรับการแบ่งลงเป็นตอนๆ ในนิตยสหายได้โดยไม่ต้องตัดทอน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า สำหรับงานแปลเรื่องอื่นๆ ของคุณชนิด อาทิ เรื่องความรักของเยนแอร์ และเหยื่ออธรรม คุณชนิดได้ใช้แนวทางการแปลแนวเรียบเรียงตามขนบวรรณศิลป์ของการแปลในสมัยนั้น และปัจจัยเรื่องผู้อุปถัมภ์ของงานแปลอาชญาวิทยายุทธเรื่องเซอร์ลอร์ด โทมัส ของหลวงสารานุกรมประพันธ์ เป็นต้น กล่าวคือ ผู้แปลมีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการทำงานแปล เพราะแต่ละสำนักพิมพ์ต้องแข่งขันกับเวลาและแข่งขันกันเอง และปัจจัยผู้อ่านมีความสำคัญมาก ทำให้บทแปลต้องกระชับ และเสนอส่วนที่ชวนให้ผู้อ่านได้ติดตาม

สำหรับสำนวนแปลอหังการและอคติ ผู้วิจัยพบว่าการเลือกแนวทางการแปลแนวเรียบเรียงมีอิทธิพลมาจากปัจจัยผู้อุปถัมภ์ ขนบทางวรรณศิลป์ และคตินิยม กล่าวคือ

ผู้อุปถัมภ์ซึ่งก็คือตัวสำนักพิมพ์คลาสสิกเองที่มีนโยบายอย่างชัดเจนในการมุ่งผลิตงานแปลวรรณกรรมเยาวชนที่มีคุณค่าของโลก ซึ่งจากนโยบายดังกล่าวส่งผลให้สำนักพิมพ์เลือกใช้ขนบทางวรรณศิลป์ของการแปลงานวรรณกรรมเยาวชนที่เป็นที่นิยมนั้นก็คือ การแปลแนวเรียบเรียง นอกจากนี้ยังพบว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ใน 9 ประเทศที่สำนักพิมพ์เลือกงานของนักเขียนจากประเทศเหล่านี้มาแปลมีผลต่อการเลือกเรื่องและแนวทางการแปล โดยหากเป็นงานแปลที่หมดอายุความคุ้มครองเนื่องจากผู้เขียนได้ถึงแก่กรรมไปมากกว่า 95 ปีแล้ว ก็จะทำให้สำนักพิมพ์ไม่ต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ และยังไม่ต้องกังวลเรื่องของการฟ้องร้องจากผู้เขียนว่างานแปลดังกล่าวไม่ตรงตามต้นฉบับ นอกจากนี้ เนื่องจากกฎหมายลิขสิทธิ์ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเพิ่มอายุความคุ้มครองให้แก่ผู้สร้างสรรค์ อาทิ การต่ออายุความคุ้มครองให้กับงานที่สร้างสรรค์ขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายลิขสิทธิ์เกิดขึ้น ดังนั้นจึงมีผลให้สำนักพิมพ์ดำเนินการเลือกวรรณกรรมที่คาดว่าจะหมดอายุความคุ้มครองแล้ว และเลือกที่จะไม่เปิดเผยที่อยู่หรือข้อมูลของสำนักพิมพ์ต่อสาธารณชน

บทที่ 6

บทสรุป

นวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* ถือเป็นนวนิยายรักเรื่องเอกที่ได้รับการกล่าวขวัญถึงมากที่สุดเรื่องหนึ่งของเจน ออสเตน โดยตีพิมพ์ใน ค.ศ.1813 นวนิยายเรื่องนี้ได้รับการยกย่องจากผู้มีชื่อเสียงในวงการต่างๆของโลก เพราะแสดงถึงความสามารถในการประพันธ์ของเจน ออสเตนที่สามารถบรรยายสิ่งที่เป็นธรรมดาสามัญในชีวิตประจำวันให้มีสีสันและได้อรรถรสแห่งความเพลิดเพลิน นวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* ได้ถูกสร้างเป็นละครและภาพยนตร์หลายต่อหลายครั้ง และยังได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาต่างประเทศอีกหลายภาษา อาทิ ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน แคนนาดา สวีดิช สเปน และไทย เป็นต้น

สำหรับภาษาไทย มีผู้นำเรื่อง *Pride and Prejudice* มาแปลโดยมิได้ใช้วิธีการดัดแปลง 2 ส่วนด้วยกัน กล่าวคือ ส่วนแรกชื่อ “สาวทรงเสน่ห์” แปลโดย “จูเลียต” หรือ ชนิด สายประดิษฐ์เมื่อพ.ศ. 2489 ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชามิตร-สุภาพบุรุษ และหนังสือพิมพ์รายวันสุภาพบุรุษใน พ.ศ.2490 และได้รับการรวมเล่มตีพิมพ์เป็นหนังสือครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2493 โดยสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ ส่วนส่วนที่สองชื่อ “อหังการและอคติ” จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์คลาสสิกเมื่อ พ.ศ. 2549 โดยไม่สามารถระบุผู้เป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียงว่าคือ “แก้วคำทิพย์ ไชย” หรือ “ปฐมมา พรหมสรร” ได้เนื่องจากความผิดพลาดทางข้อมูลบนตัวหนังสือ แต่จากข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่าการระบุดังกล่าวไม่มีความสำคัญเพราะจากผลงานแปลทั้งหมดของหนังสือแปลทั้งหมด 88 เรื่องของสำนักพิมพ์คลาสสิก มีแก้วคำทิพย์ ไชยเป็นบรรณาธิการแปลเรียบเรียง 78 เรื่อง จึงสันนิษฐานว่าบทแปลน่าจะเกิดจากการแปลโดยหมู่คณะ และมีบรรณาธิการเป็นผู้ตรวจแก้ภาษา มากกว่าที่จะเกิดจากการแปลโดยแก้วคำทิพย์ ไชยคนเดียว โดยข้อสันนิษฐานนี้สามารถยืนยันได้ตั้งผลการเทียบเคียงองค์ประกอบระหว่างต้นฉบับและบทแปลในบทที่ 4 ว่าส่วนอหังการและอคติมีส่วนการแปลที่ไม่สม่ำเสมอ และจากการที่หนังสือแปลทั้ง 88 เล่มของสำนักพิมพ์คลาสสิกระบุว่าเป็นการแปลเรียบเรียงดั่งนั้น จึงเชื่อได้ว่าแนวทางดังกล่าวน่าจะเกิดจากนโยบายของสำนักพิมพ์มากกว่าเกิดจากตัวผู้แปล ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะพิจารณาสำนักพิมพ์ในฐานะผู้ผลิตบทแปลดังกล่าว

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบทั้งหมด ผู้วิจัยพบ ว่า ส่วนสาวทรงเสน่ห์มีแนวทางการแปลแบบรักษาต้นฉบับ กล่าวคือ เป็นการแปลที่เก็บรักษาองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ของตัวบทต้นฉบับไว้อย่างครบถ้วน

สำหรับสำนวนอหังการและอคติมีแนวทางการแปลแนวเรียบเรียง กล่าวคือ เป็นการแปลที่มีการปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่องในดับทนต์ฉบับเพียงส่วนน้อย และยังคงองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ส่วนใหญ่ไว้ โดยส่วนที่มีการปรับเปลี่ยนจะพบในรูปแบบการแปลขาดและแปลผิดเป็นส่วนใหญ่ การแปลขาดได้แก่ขาดแปลโดยตัดรายละเอียดของฉาก ตัวละคร และกิริยาที่เกิดขึ้น ส่งผลให้อารมณ์ความรู้สึกที่ผู้เขียนตั้งใจจะถ่ายทอดขาดหายไป เช่น อารมณ์ขันและเสียดสี สำหรับการแปลผิดนั้น ส่วนใหญ่เป็นการแปลผิดในคำศัพท์ และการตีความเข้าใจประโยคไม่ถูกต้อง

ในเรื่องของปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อแนวทางการแปล จากการวิเคราะห์โดยอาศัยทฤษฎีการแปลขององเตอ เลอเฟอแวร์ ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางการแปลแบบรักษาต้นฉบับของสำนวน “สาวทรงเสน่ห์” คือ ปัจจัยคตินิยม และผู้อุปถัมภ์ โดยปัจจัยขนบวรรณศิลป์ไม่มีผลต่อคุณชนิตในการเลือกแนวทางการแปลในเรื่องนี้ ปัจจัยคตินิยม ได้แก่หลักการสำคัญของผู้แปล และการให้ความสำคัญกับสถานภาพของตัวบทต้นฉบับ ปัจจัยผู้อุปถัมภ์ ได้แก่ หนึ่ง มาตรฐานของหนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมน สอง คตินิยมในเรื่องการเห็นคุณค่าในงานวรรณกรรม และแนวทางการทำงานอย่างละเอียดรอบคอบของคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ ผู้เป็นทั้งผู้บริหารของหนังสือพิมพ์ประชามิตร-สุภาพบุรุษและสามีของคุณชนิต สาม คตินิยมในเรื่องการเห็นคุณค่างานวรรณกรรมของคุณมาลัย ชูพินิจ ในฐานะบรรณาธิการแปลคนแรกของคุณชนิต และความเชื่อใจที่คุณมาลัยมีต่องานแปลของคุณชนิต และ สี่ กลุ่มผู้อ่านงานแปลคนชั้นกลางที่มีการศึกษาและความรู้ภาษาอังกฤษพอสมควร ดังนั้น จึงผลักดันให้คุณชนิตต้องพยายามแปลแบบรักษาต้นฉบับให้ได้มากที่สุด

สำหรับในเรื่องขนบวรรณศิลป์นั้น พบว่าแนวทางการแปลแนวเรียบเรียงที่ใช้แพร่หลายในสมัยนั้น ไม่มีผลต่อการแปลเรื่อง “สาวทรงเสน่ห์” เนื่องจากลักษณะเฉพาะของตัวบทต้นฉบับที่มีความกระชับและเอื้อต่อการแปลแบบรักษาต้นฉบับ ตลอดจนเหมาะสำหรับการแบ่งลงเป็นตอนๆ ในนิตยสารได้โดยไม่ต้องตัดทอน

อนึ่ง ผู้วิจัยพบว่า สำหรับงานแปลเรื่องอื่นๆ ของคุณชนิต อาทิ เรื่องความรักของเยนแอร์ และเหยื่ออธรรม คุณชนิตได้ใช้แนวทางการแปลแนวเรียบเรียงตามขนบวรรณศิลป์ของการแปลในสมัยนั้น และปัจจัยเรื่องผู้อุปถัมภ์ของงานแปลอาชญานิยายชุดเรื่องเซอร์ลอร์ด โฮมส์ของหลวงสารานุกรมประพันธ์ เป็นต้น กล่าวคือ ผู้แปลมีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการทำงานแปล เพราะแต่ละสำนักพิมพ์ต้องแข่งขันกับเวลาและแข่งขันกันเอง และปัจจัยผู้อ่านมีความสำคัญมาก ทำให้บทแปลต้องกระชับ และเสนอส่วนที่ชวนให้ผู้อ่านได้ติดตาม

สำหรับสำนวนแปลอหังการและอคติ ผู้วิจัยพบว่าทางเลือกแนวทางการแปลแนวเรียบเรียงมีอิทธิพลมาจากปัจจัยผู้อุปถัมภ์ ขนบทางวรรณศิลป์ และคตินิยม กล่าวคือ ผู้อุปถัมภ์ซึ่งก็

คือตัวสำนักพิมพ์คลาสสิกเองที่มีนโยบายที่ชัดเจนในการมุ่งผลิตงานแปลวรรณกรรมเยาวชนที่มีคุณค่าของโลก ซึ่งส่งผลให้สำนักพิมพ์เลือกใช้খনบทางวรรณศิลป์ของการแปลงานวรรณกรรมเยาวชนที่เป็นที่นิยมนั้นก็คือ การแปลแนวเรียบเรียง นอกจากนี้ยังพบว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ใน 9 ประเทศที่สำนักพิมพ์เลือกงานของนักเขียนจากประเทศเหล่านี้มาแปลมีผลต่อการเลือกเรื่องและแนวทางการแปล โดยหากเป็นงานแปลที่หมดอายุความคุ้มครองเนื่องจากผู้เขียนได้ถึงแก่กรรมไปมากกว่า 95 ปี ก็จะทำให้สำนักพิมพ์ไม่ต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ และยังไม่ต้องกังวลเรื่องของการฟ้องร้องจากผู้เขียนวางงานแปลดังกล่าวไม่ตรงตามต้นฉบับ นอกจากนี้ เนื่องจากกฎหมายลิขสิทธิ์ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเพิ่มอายุความคุ้มครองให้แก่ผู้สร้างสรรค์ อาทิ การต่ออายุความคุ้มครองให้กับงานที่สร้างสรรค์ขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายลิขสิทธิ์เกิดขึ้น ดังนั้นจึงมีผลให้สำนักพิมพ์ดำเนินการเลือกวรรณกรรมที่คาดว่าจะหมดอายุความคุ้มครองแล้ว และเลือกที่จะไม่เปิดเผยที่อยู่หรือข้อมูลของสำนักพิมพ์ต่อสาธารณชน

จากการวิเคราะห์โดยละเอียด ผู้วิจัยพบว่าผลการวิจัยมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า “ปัจจัยด้านผู้แปลและผู้อุปถัมภ์ส่งผลให้แนวทางการแปลนวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* ทั้ง 2 ส่วน คือ สาวทรงเสน่ห์ และ อหังการและอคติ มีความแตกต่างกัน” ดังนี้

กรณีสำนวนแปล “สาวทรงเสน่ห์” ผลการวิจัยพบว่ามีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัจจัยผู้แปลและผู้อุปถัมภ์ส่งผลให้แนวทางการแปลสำนวน “สาวทรงเสน่ห์” เป็นแบบรักษาต้นฉบับแตกต่างจากสำนวน “อหังการและอคติ” ซึ่งใช้การแปลแนวเรียบเรียง โดยปัจจัยผู้แปล ซึ่งหมายถึง คตินิยมของผู้แปลอันประกอบไปด้วย หลักการสำคัญของผู้แปล และสถานภาพของตัวบทต้นฉบับ และปัจจัยผู้อุปถัมภ์ ซึ่งประกอบไปด้วย หนังสือพิมพ์ที่ลงบทแปล ผู้บริหารหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการคนแรกของผู้แปล และกลุ่มผู้อ่าน มีอิทธิพลต่อผู้แปลในการเลือกแปลโดยใช้แนวทางการแปลแนวรักษาต้นฉบับ

กรณีสำนวนแปล “อหังการและอคติ” พบว่าผลการวิจัยบางส่วนไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัจจัยผู้แปลไม่มีผลต่อการเลือกแนวทางการแปลแนวเรียบเรียง แต่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวทางการแปลดังกล่าวคือ ผู้อุปถัมภ์ คือ ตัวสำนักพิมพ์ ขนบวรรณศิลป์ของการแปลวรรณกรรมเยาวชนโดยการแปลแนวเรียบเรียง และคตินิยมของผู้อุปถัมภ์ในเรื่องของกฎหมายลิขสิทธิ์

นอกจากการศึกษาวิจัยประวัติแนวทางการแปลเรื่อง *Pride and Prejudice* ในประเทศไทยแล้ว การทำวิจัยเรื่องนี้ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาแนวทางการแปลของสำนวน “สาวทรงเสน่ห์” และ “อหังการและอคติ” อย่างละเอียด ทำให้ตระหนักถึงสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ หนึ่งในกรณีของสำนวน “สาวทรงเสน่ห์” ผู้วิจัยพบว่าความอูตสาหะ และความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการทำงานแปลของ “จูเลียต” หรือ “คุณชนิด สายประดิษฐ์” ไม่ว่าจะเป็นการค้นหาความรู้เกี่ยวกับศัพท์และตัวบทย่างละเอียด หรือสอบถามเจ้าของภาษาหรือผู้รู้ ทั้งๆ ที่ทรัพยากรความรู้ในสมัยนั้นคงถือได้ว่ามีอยู่อย่างจำกัด ไม่สะดวกสบายเหมือนในปัจจุบันที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ผู้แปลสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างง่ายดายเพียงปลายนิ้ว คุณสมบัติในเรื่องความเพียรพยายามและความตั้งใจที่คุณชนิดได้ทุ่มเทให้การผลิตบทแปลที่มีคุณภาพจึงสมควรได้รับการยกย่องให้เป็นตัวอย่างแก่นักแปลรุ่นหลังต่อไป สำหรับในกรณีของสำนวน “อหังการและอคติ” ถึงแม้ว่าในสำนวนนี้จะมีความบกพร่องในเรื่องของสำนวนภาษาอยู่ แต่จากการสำรวจวรรณกรรมโดยรวมทั้งหมดของสำนักพิมพ์แล้ว ผู้วิจัยพบว่า สำนักพิมพ์คลาสสิกเป็นสำนักพิมพ์ที่มีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะผลิตงานวรรณกรรมที่ทรงคุณค่าในระดับโลกสู่ผู้อ่านชาวไทย โดยผลิตผลงาน 88 เรื่องภายในระยะเวลา 15 ปี และนอกจากนี้ด้วยวิธีการแปลแนวเรียบเรียงยังทำให้ผลงานของสำนักพิมพ์ในเรื่องอื่นๆ มีสำนวนภาษาที่สามารถอ่านเข้าใจได้โดยง่าย จึงได้รับความนิยมจากหมู่ผู้อ่าน โดยเฉพาะวรรณกรรมเยาวชนในกลุ่มนักอ่านรุ่นเยาว์ ความตั้งใจดีนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรได้รับการยกย่องและให้กำลังใจในการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์งานแปลที่มีคุณค่าต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ ผู้วิจัยพบว่ามึวรรณกรรมของไทย 2 เรื่องที่มีการตั้งข้อสังเกตว่าใช้เค้าโครงเรื่องจากนวนิยายเรื่อง *Pride and Prejudice* คือ บทนิพนธ์เรื่อง “สามสาว” ซึ่งประพันธ์โดยพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ เมื่อพ.ศ. 2484 และนวนิยายเรื่องปริศนาประพันธ์โดย ว.ณ ประมวญมารค เมื่อ พ.ศ. 2494 ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมทั้งสองเรื่องกับตัวบทต้นฉบับเรื่อง *Pride and Prejudice* น่าจะให้ประโยชน์แก่การศึกษาประวัติแนวทางการแปลในประเทศไทยต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของสหรัฐอเมริกา [Online]
Available from <http://www.ipthailand.org> [April 1, 2009]

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของสหราชอาณาจักร [Online]
Available from <http://www.ipthailand.org> [April 1, 2009]

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของฝรั่งเศส [Online]
Available from <http://www.ipthailand.org> [April 1, 2009]

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทย [Online] Available
from <http://www.ipthailand.org> [April 1, 2009]

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของอิตาลี [Online] Available
from <http://www.ipthailand.org> [April 1, 2009]

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของสวิตเซอร์แลนด์ [Online]
Available from <http://www.ipthailand.org> [April 1, 2009]

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของเดนมาร์ก [Online]
Available from <http://www.ipthailand.org> [April 1, 2009]

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของออสเตรเลีย [Online]
Available from <http://www.ipthailand.org> [April 1, 2009]

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของเยอรมนี [Online]
Available from <http://www.ipthailand.org> [April 1, 2009]

กริมม์, วิลเฮล์ม-ยาคอบ. เทพนิยายพี่น้องกริมม์. แปลเรียบเรียงโดย เทียนวิทย์ กลางไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2548.

กองทุนศรีบูรพา, ปฏิทินชีวิต กุหลาบ สายประดิษฐ์. [Online] Available from <http://www.sriburapha.net/biography.php> [April 6, 2551]

กอร์กี, แมกซิม. ชีวิตของชายไร้ค่า. แปลเรียบเรียงโดย คำไชย ประทุมธรรม (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2548.

กอร์กี, แมกซิม. วัยเยาว์ของข้าพเจ้า. แปลเรียบเรียงโดย คำไชย ประทุมธรรม (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2547.

เกษม ขนบแก้ว. อิทธิพลของวรรณคดีต่างประเทศต่อวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, 2539.

แกรม, เค็นเนธ. เพรียวลมในพงหลิว. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2537.

คอเรลลี, แมรี. เต็ลมา. แปลและเรียบเรียงโดย แม่อนงค์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ คลังวิทยา. 2493.

แครอลล์, ลิวอีส. การผจญภัยของอลิซในแดนมหัศจรรย์. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2536.

แครอลล์, ลิวอีส. ลิซท่องแดนกระจกเงา. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2549.

คูลิตจ์, ซูซาน. เคที คาร์รี่ย์ เรียนรู้โลกกว้าง. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

คูลิตจ์, ซูซาน. ชีวิตวัยเรียนของ เคที คาร์รี่ย์. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

คูลิตจ์, ซูซาน. เรื่องวุ่น ๆ ของเคที คาร์รี่ย์. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545.

ชนิด สายประดิษฐ์ และสุรพันธ์ สายประดิษฐ์. สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549.

- ชปีอริ, โยฮันนา. ไฮดี. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.
- ชมัฎกร แสงกระจ่าง. กุหลาบแห่งแผ่นดิน: ประวัติศรีบูรพา (กุหลาบ สายประดิษฐ์) ฉบับเยาวชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เมื่อดทราย, 2548. (วาระเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี ศรีบูรพา (กุหลาบ สายประดิษฐ์)).
- ชาร์ป, เอฟลิน. คริสตศมภพของเด็ก ๆ (อยากให้งั้งปีมีแต่คริสตศมภพ). แปลเรียบเรียงโดย เอกราช ธรรมบท (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2549.
- จุลจักรพงษ์, พระองค์เจ้า. เกิดวังปารุสก์ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา, 2516
- จุลจักรพงษ์, พระองค์เจ้า. สามสาว. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา, 2516
- จูเลียต. ประวัติย่อของนางชนิด สายประดิษฐ์, สิงหาคม 2547. (อัดสำเนา)
- เจอโรม, เจอโรม เค. สามเกลอท่องเยอรมัน. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2547.
- เจอโรม, เจอโรม เค. สามเกลอล่องเรือท่องแม่น้ำเทมส์. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2547.
- ดอดจ์, แมรี แมปส์. ฮันส์ บรินเกอร์ และสเกตเงิน. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2549.
- ดีดสัน, ฟิทซ์ฮิวจ์. สอนลูกอย่างถูกวิธีด้วยความรัก. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เดลฟีสำนักพิมพ์, 2536.
- ดอยล์, อาร์เธอร์ โคนัน, เซอร์. ฤทธิ์แก่น แรงพยายาม. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2547.
- ดิกเกนส์, ชาร์ลส์. คำสารภาพของชายวิกลจริต. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

ดิกเกนส์, ชาร์ลส์. รำลึกชีวิตคริสต์มาส. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2535.

เดโฟ, ดาเนียล. การผจญภัยของโรบินสัน ครูโซ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2544.

ตรีศิลป์ บุญขจร. นวนิยายกับสังคมไทย (2475 – 2500). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2547.

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. นวนิยายและเรื่องสั้น: การศึกษาเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์. สงขลา: คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา, 2541.

เนสบิต, อี. ชมรมไฟทำดี. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545.

เนสบิต, อี. ดินแดนมหัศจรรย์แห่งเวทมายา. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2544.

เนสบิต, อี. เต็กรถไฟ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2544.

เนสบิต, อี. ปราสาทมนตรา. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่
2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2544.

เนสบิต, อี. พี่น้องทั้งห้ากับเครื่องรางวิเศษ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

เนสบิต, อี. พี่น้องทั้งห้ากับนกเพลิงและพรวิเศษ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545.

เนสบิต, อี. พี่น้องทั้งห้ากับภูตวิเศษ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545.

เนสบิต, อี. เรื่องของนักล่าขุมทรัพย์. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545.

เนสบิต, อี. สมบัติแห่งตระกูลอาร์เดน. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

โนว์เลส, เจมส์, เซอร์. กษัตริย์อาเธอร์และอัศวินผู้กล้า. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2539.

บรอนตี้, ซาลอท. ความรักของเอนแอร์. แปลโดย จูเลียต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ.
2495.

เบอร์เนตต์, ฟรานเชส ฮอดจสัน. เจ้าชายผู้สาบสูญ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2549.

เบอร์เนตต์, ฟรานเชส ฮอดจสัน. เจ้าน้อย ฟอนเทลรอย. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2544.

เบอร์เนทท์, ฟรานเชส ฮอดจสัน. เจ้าหญิงน้อย. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2541.

เบอร์เนทท์, ฟรานเชส ฮอดจสัน. สวนปริศนา. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2543

โบม, แอล. แฟรงก์. กลินดาแห่งออซ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2548.

โบม, แอล. แฟรงก์. ตนบุญอัศจรรย์แห่งออซ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2537.

โบม, แอล. แฟรงก์. โตโรกับตนบุญในดินแดนแห่งออซ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

- โบม, แอล. แฟรงก์. มรกตนครแห่งออซ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2547.
- โบม, แอล. แฟรงก์. สาวน้อยเศษผ้าแห่งออซ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.
- โบม, แอล. แฟรงก์. เวทมนตร์อัศจรรย์แห่งออซ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545.
- โบม, แอล. แฟรงก์. เส้นทางสู่ดินแดนแห่งออซ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2547.
- แบร์รี, เจ. เอ็ม. ปีเตอร์ แพน. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2541.
- ปอร์ตเตอร์, เอเลนอร์ เอช. พอลลีแอนนา. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2544.
- ปอร์ตเตอร์, เอเลนอร์ เอช. พอลลีแอนนา...โตแล้ว. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2549.
- โป, เอ็ดการ์ อัลลัน. ย้อนรอยฆาตกรรมอำพราง. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.
- พอร์ทเตอร์, จีน สแตรทตัน. เฟร็กเคิลส์ ผู้อาภัพ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.
- พนิดา หล่อเลิศรัตน์. พัฒนาการแปลอาชุนิยายชุดเซอร์ลือก โฮมส์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5
จนถึงปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการแปลและการ
ล่าม, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- พีรยา อัชฌา. สารະโนนวนิยายรัก “ปริศนา”. ศิลปวัฒนธรรม. 4 (กุมภาพันธ์ 2548): 138-147

ไพลิน รุ่งรัตน์. ชนิด สายประดิษฐ์ กุหลาบแกร่งในชีวิต “ศรีบูรพา”. สกุลไทย. ปีที่ 51 (มกราคม 2548) [Online] Available from www.sakulthai.com [July 28, 2006].

พิทช์เจอร์ลด์, เอฟ สกอตต์. แกตส์บี้ผู้ยิ่งใหญ่. แปลเรียบเรียงโดย เรือนตะวัน แสงหลวง (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2547.

มหกรรมอาหารบราตรี: การผจญภัยของซินแบด จ้าวแห่งทะเลสาบ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2537.

มอนต์โกเมอรี, ลูซี โมด. บันทึกชาวเอวอนลี. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2547.

มอนต์โกเมอรี, ลูซี โมด. แอนน์แห่งวินด์ วิลโลว์. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

มอนต์โกเมอรี, ลูซี โมด. แอนน์แห่งเกาะปริงซ์ เอดเวิร์ด. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

มอนต์โกเมอรี, ลูซี โมด. สาวน้อยแอนน์แห่งกรีนเกเบิลส์. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2541.

มอนต์โกเมอรี, ลูซี โมด. แอนแห่งเอวอนลี. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545

มาโนช ดินลานสกุล. การอ่านและการเขียนบันทึกที่ดี. สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2547.

มิลน์, เอ. เอ. วินนี่ เดอะ พูห์. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2535.

เมตวัลลี, อับเดลลา เอ. สังเขปวรรณคดีอังกฤษ. แปลโดย อนันต์ โอภะ. ปัตตานี: ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2521.

แมกโดนัลด์, จอร์จ. การผจญภัยของเจ้าหญิงไอรีนกับเคอร์ตี้. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

แมกโดนัลด์, จอร์จ. เจ้าหญิงเบาหวิว. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545.

แมกโดนัลด์, จอร์จ. เจ้าหญิงไอรีนกับกอบลิน. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2548.

แมกโดนัลด์, จอร์จ. ยามเมื่อลมเหนือพัดหวน. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2548.

ยิบราน, คาริล. ศาสตพยากรณ์. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2544.

รังสิมา นิลรัตน์. การแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวัต อุตตโมทย์: การศึกษาประวัติและแนวทางการแปล. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการแปลและการล่าม, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

รุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน. ศรีบูรพา ศรีแห่งวรรณกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิษญา, 2548.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์, 2545.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546.

ร้านซีเอ็ดบุ๊คเซ็นเตอร์ [Online] Available from www.se-ed.com [March 29, 2009].

ร้านเมืองหนังสือ [Online] Available from www.thaidk.com [March 29, 2009].

ร้านหนังสือปุทะเล [Online] Available from www.thaispecial.com [March 29, 2009].

- เรต, หลุยส์. โรบิน ู้ด. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2535.
- ลอเรนซีนี, คาร์โล. การผจญภัยของพิน็อกคิโอ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2540.
- ลอนดอน, แจ็ค. พรานทะเล. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2537.
- ลอนดอน, แจ็ค. มาร์ติน อีเดน. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2543
- ลีโอนเวนส์, แอนนา. นิยายรักในราชสำนักฝ่ายใน เล่ม 1: เรื่องธิดาเจ้าราชบุตร. แปลโดย อบ ไชยวสุ. กรุงเทพฯ: องค์การคำคุณุสภา. 2516.
- ลีโอนเวนส์, แอนนา. นิยายรักในราชสำนักฝ่ายใน เล่ม 3: เรื่องละออ ทาสพระองค์หญิง พระองค์สุณาถวิสมิตรา เจ้าจอมช่อนกลิ่น. แปลโดย อบ ไชยวสุ. กรุงเทพฯ: องค์การคำคุณุสภา. 2516.
- ลีโอนเวนส์, แอนนา. นิยายรักในราชสำนักฝ่ายใน เล่ม 4: เรื่องเรื่องแซ่ สวากัมพูช. แปลโดย อบ ไชยวสุ. กรุงเทพฯ: องค์การคำคุณุสภา. 2516.
- เลอรู, กาสตง. ฟองตง (แฟนทอม) แห่งโอเปรา. แปลเรียบเรียงโดย เรือนตะวัน แสงหลวง (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2548.
- แลมปี, ชาร์ลส์ และ แมรี แลมปี. สี่ปสานวรรณคดี เซกสเปียร์ เล่ม 1. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2541.
- แลมปี, ชาร์ลส์ และ แมรี แลมปี. สี่ปสานวรรณคดี เซกสเปียร์ เล่ม 2. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2541.
- วรรณ แสงอร่ามเรือง. ทฤษฎีและหลักการแปล. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

- วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์. ชนิด สายประดิษฐ์: ข้างหลังภาพของกุหลาบ สายประดิษฐ์. สารคดี. 17(มิถุนายน 2544): 130-140
- วัลยา วิวัฒน์ศร. การแปลวรรณกรรม. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- วอลล์, โดโรธี. บลิงกี้ บิลล์ กับนัดซี. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2542.
- วอลล์, โดโรธี. บลิงกี้ บิลล์ จอมชน. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. (ไม่ระบุ)
- วอลล์, โดโรธี. บลิงกี้ บิลล์ โตแล้ว. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. (ไม่ระบุ)
- วิกกิน, เคต ดักลาส. รีเบกกาแห่งฟาร์มชั้นนี้บรูก. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.
- เวสต์เตอร์, ยีน. คุณพ่อขายาว. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.
- เวสต์เตอร์, ยีน. ศัตรูที่รัก. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2550.
- แวร์น, ฌูลส์. การเดินทาง 80 วันรอบโลก. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545.
- ไวล์ด, ออสการ์. เจ้าชายแสนสุข. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545.
- ศรีบูรพา และจูเลียต. นิยายของนักเขียนเอกแห่งโลก. (แปล) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ, 2497

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี [Online] Available from <http://clrem-opac.sut.ac.th/> [March 29, 2009].

สมบัติ จำปาเงิน และ สำเนียง มณีกาญจน์. ย่อวรรณกรรมโลก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยา
สาส์น, 2546.

สตีเวนสัน, โรเบิร์ต หลุยส์. เกาะมหาสมบัติ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2537.

สตีเวนสัน, โรเบิร์ต หลุยส์. คดีประหลาด กรณี ดร. เจกิล กับ มร. ไฮด์ : มนุษย์สองร่างทรง.
แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก.
2535.

สุธิดา สุขนิยม. มัลลีย์ ชูพินิจ และผลงานประพันธ์เชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: การเวก. 2522.

สุพรรณิ วราทร. ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึง พ.ศ. 2475.
กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์. 2519.

สุภาพร คชารัตน์. การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเยาวชนแปลเรื่อง “คุณพ่อขาวยาว” สำนวน
ของ “สังวร ไกรฤกษ์” กับสำนวนของ “แก้วคำทิพย์ ไชย” จากเรื่อง “Daddy-Long-Legs”
ของจิน เว็บสเตอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล,
2548

สวิพต์, โจนาราน. กัลลิเวอร์ผจญภัย. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2541.

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ [Online] Available from www.ku.ac.th/portal/
[March 29, 2009].

หอสมุดแห่งชาติ [Online] Available from www.nlt.go.th [March 29, 2009].

หอสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [Online] Available from www.car.chula.ac.th [March
29, 2009].

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล [Online] Available from <http://www.li.mahidol.ac.th/> [March 29, 2009].

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขตการศึกษาตราง [Online] Available from <http://library.trang.psu.ac.th/> [March 29, 2009].

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ภาษาในสังคมไทย ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง การพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

ออสเตน, เจน. สาวทรงเสน่ห์. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ สุภาพบุรุษ, 2493

ออสเตน, เจน. สาวทรงเสน่ห์. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บำรุง สาส์น, 2493.

ออสเตน, เจน. สาวทรงเสน่ห์. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บำรุง สาส์น, 2513.

ออสเตน, เจน. สาวทรงเสน่ห์. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์-วิชาการ, 2534.

ออสเตน, เจน. สาวทรงเสน่ห์. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: แพรว สำนักพิมพ์, 2546.

ออสเตน, เจน. อหังการและอคติ. แปลเรียงเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก, 2549.

อะลาตินกับตะเกียงวิเศษ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2537.

อันเดอร์เสน, ฮันส์ คริสเตียน. เทพนิยาย อันเดอร์เสน. แปลเรียบเรียงโดย เทียนวิทย์ กลางไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2547.

อัลคอตต์, ลุยซา เมย์. แจ็ก กับ จิลล์. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

อัลคอตต์, ลุยซา เมย์. ไต้ร่มไล้แลงแห่งนี้มีรัก. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

- อัลคอตต์, ลุยซา เมย์. พอลลี เด็กสาวแสนเซย. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546
- อัลคอตต์, ลุยซา เมย์. ศรีภรรยา : GOOD WIVES. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย
(บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2548.
- อัลคอตต์, ลุยซา เมย์. สาวน้อย. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2543.
- อัลคอตต์, ลุยซา เมย์. หนุ่มน้อย. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2545.
- อัลคอตต์, ลุยซา เมย์. หนุ่มน้อยของโจ. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.
- ฮาดี้, ทอมมัส. เทสต์ผู้บริสุทธิ์. แปลโดย จูเลียต. กรุงเทพฯ: ผดุงศึกษา, 2500.
- ฮาร์ดี, โทมัส. หลงเงารัก. แปลเรียบเรียงโดย เรือนตะวัน แสงหลวง (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2547.
- ฮีสป. นิทานฮีสป. แปลเรียบเรียงโดย เอกราช ธรรมบท (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
คลาสสิก. 2547.
- ฮูโก, วิกตอร์. เหยื่ออธรรม. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มติชน,
2545.
- โฮป, แอนโทนี. นักโทษแห่งเซนต์ดา. แปลเรียบเรียงโดย แก้วคำทิพย์ ไชย (บรรณาธิการ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลาสสิก. 2546.

ภาษาต่างประเทศ

Austen, Jane. Pride and Prejudice. Hertfordshire: Wordsworth, 1999.

Chekhov, Anton. In Exile. [Online]. Available from: http://www.online-literature.com/anton_chekhov/1264/ [April 30, 2009]

Copeland and McMaster, ed. The Cambridge Companion to Jane Austen. Cambridge: Cambridge University Press, 1997.

Douglas, Bush. Jane Austen. New York: Collier Books, 1976.

Drabble, Margaret., ed. The Oxford Companion to English Literature. 6th ed. Oxford: Oxford University Press, 2000.

Enote [Online]. Available from: <http://www.enotes.com/pride-qn/setting> [March 26, 2009]

Enote [Online]. Available from: <http://www.enotes.com/pride-qn/techniques> [March 26, 2009]

ForWriter [Online]. Available from: <http://www.forwriter.com/mysite/forwriter.com/forwriterroom/romance.htm> [March 25, 2009]

JaneAusten [Online]. Available from: <http://www.janeausten.co.uk/magazine/page.ihtml?pid=85&step=4> [March 28, 2009]

Kelly, Gary. English Fiction of the Romantic Period 1789 – 1830. London: Longman Group UK, 1989.

Kirkpatrick, D.L. ed. Reference Guide to English Literature. Chicago: St.James Press, 1991

Lefevere, André. Translation, Rewriting, and the Manipulation of Literary Fame. London: Routledge, 1992.

Oxford-River Books : English-Thai Dictionary พจนานุกรมออกซฟอร์ด- ริเวอร์ บุกส์ :
อังกฤษ-ไทย. Bangkok: River Books Co., Ltd., 2004.

Poplawski, Paul. A Jane Austen Encyclopedia. Connecticut: Greenwood Press, 1998.

Reiss, Katarina. Translation Criticism – The Potentials and Limitations: Categories and Criteria for Translation Quality Assessment. Translated by Erroll F. Rhodes. Manchester: St. Jerome Publishing, 2000.

Pemberley. [Online]. Available from:

<http://www.pemberley.com/janeinfo/janeinfo.html#janetoc> [March 23, 2009]

Roger, Jane. Ed. Good Fiction Guide. Oxford: Oxford University Press, 2001

Sherry, Norman. Literature in Perspective: Jane Austen. 5th ed. London: Evans Brothers Limited London, 1976.

So Sethaputra. New Model English-Thai Dictionary. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2542

Sparknote [Online]. Available from: <http://www.sparknotes.com/lit/pride/facts.html> [March 26, 2009]

TheFreeDictionary [Online]. Available from: <http://www.thefreedictionary.com/dandyism> [March 23, 2009]

Wikimedia Foundation, Inc. Wikipedia [Online]. Available from:

http://en.wikipedia.org/wiki/Pride_and_Prejudice [March 15, 2009].

Wikimedia Foundation, Inc. Wikipedia [Online]. Available from:

<http://en.wikipedia.org/wiki/Dandy> [March 23, 2009]

Wikimedia Foundation, Inc. Wikipedia [Online]. Available from:

http://en.wikipedia.org/wiki/Duke_of_Wellington [March 23, 2009]

Wikimedia Foundation, Inc. Wikipedia [Online]. Available from:

http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Waterloo [March 23, 2009]

Wikimedia Foundation, Inc. Wikipedia [Online]. Available from:

http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Trafalgar [March 23, 2009]

Wikimedia Foundation, Inc. Wikipedia [Online]. Available from:

http://en.wikipedia.org/wiki/George_III_of_the_United_Kingdom [March 23, 2009]

Wikimedia Foundation, Inc. Wikipedia [Online]. Available from:

http://en.wikipedia.org/wiki/Jane_Austen [March 23, 2009]

Wikimedia Foundation, Inc. Wikipedia [Online]. Available from:

http://en.wikipedia.org/wiki/Romance_novel [March 25, 2009]

Wikimedia Foundation, Inc. Wikipedia [Online]. Available from:

http://en.wikipedia.org/wiki/Strand_Magazine [March 25, 2009]

Wikimedia Foundation, Inc. Wikipedia [Online]. Available from:

<http://en.wikipedia.org/wiki/Shillings> [March 25, 2009]

WordReference [Online]. Available from:

<http://forum.wordreference.com/showthread.php?t=48878> [April 1, 2009]

ภาคผนวก 1

ประวัติย่อของนางอินดี สาลประดิษฐ์

เกิด 15 มกราคม พ.ศ. 2456 (อายุ 91 ปี)

นางชกุล เรียม ปรีชุกัญญา

บิดาชื่อนางชกุล เรียม มารดาชื่อนางเฟื่อง

การศึกษา : จบชั้นมัธยมปลายที่ ร.ร. วัฒนวิทย์

ศึกษาต่อที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์ พ.ศ. 2477

ศึกษาพุทธศาสนา : สนใจมากจนเขียนศึกษาธรรมร่วมกับหม่อป้า เวียงอุบลทิพย์ และศัลยแพทย์ พงษ์นิล สันรัฐอเมริกา เป็นพระศิกษาที่ ๖ ประโยชน์ที่สำเร็จในพรรษาที่ ๓

ทั้งที่ปฏิญาณแล้ว — จิตใจ และทำใจให้ใจ คุณค่าของสามี (หม่อมคุณงาม สาลประดิษฐ์)

จัดเจนทั้งทางธรรมและทางโลก

แต่งงาน : แต่งงานกับ หม่อมคุณงาม สาลประดิษฐ์ นักคิด นักเขียน พ.ศ. 2478 มีบุตร ๒ คน : พ.ญ. สุรภิน (ชนะโสมภพ) และ หม่อมสุวิมล สาลประดิษฐ์ วิศวกร

งาน : ให้ความสนใจในละคร และเปลี่ยนแปลงทัศนคติภาษาอังกฤษ

ผลงานที่พอใจในอันดับแรก : เรื่องหนังสือธรรม (Les Misérables) ของ ฮิวโก (Hugo)

ปัจจุบัน : ดูแลห้องสมุด (หนังสือธรรม) ของครอบครัว และตรวจหาข้อมูล สนองผู้ที่ยังไม่มาได้ทวง ซึ่งเพิ่มจำนวนขึ้น เมื่อคุณงาม สาลประดิษฐ์ (เสียชีวิต) เป็นบุคคลดีเด่นผู้หนึ่งของโลก

ธิดา สาลประดิษฐ์
"สุวิมล"
ส.ค. ๒๕๔๗

นางชนิด สาปประดิษฐ์ เจ้าของฉายาปากก้า "จูเลียต" เกิดเมื่อ 15 มกราคม พ.ศ. 2456
 เป็นบุตรของขุนขันธ์สุรภักดิ์ และนางเงี้ยว ปริญญาสุภกุล จบการศึกษาคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2477 และได้ทำงานเป็นครูสอนหนังสือที่โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี ต่อมา
 ได้ย้ายมาสอนที่วิทยาลัยสวนสุนันทา และได้แต่งงานกับนายกุหลาบ สาปประดิษฐ์ พ.ศ. 2478
 มีบุตร 2 คน คือ แพทย์หญิง สุภกีน ธนะโรภาน และนายสุรพันธ์ สาปประดิษฐ์ วิศวกร

นางชนิดได้เริ่มงานแปลใน พ.ศ. 2478 นายกุหลาบ สาปประดิษฐ์ ตั้งฉายาปากก้า
 "จูเลียต" งานแปลเริ่มแรกต้องใช้เวลาอย่างมากจากที่ถือประจำวันและในยามยากที่ต้อง
 ดูแลครอบครัวแต่ลำพัง โดยแปลจากหนังสือประเภทวรรณคดี ส่วนมากเป็นวรรณคดี
 สังกษ กวีแปลไว้ในรูปได้ลงพิมพ์ในนิตยสารก่อน งานแปลเริ่มมาแบบ
 ทั้งหมดได้รับตีพิมพ์เป็นเล่มมากกว่า ครั้ง ได้แก่ "ดวงรักของเบนเนอ" (Jane Eyre)
 ของชาร์ลอตต์ บรอนเต้ (Charlotte Brontë) "สาบของเรเน่" (Pride and Prejudice)
 ของเจน ออสตัน (Jane Austen) "บ้านตุ๊กตา" (A Doll's House) ของเฮนริค อิบเซน
 (Henrik Ibsen) "เทสผู้บริสุทธิ์" (Tess of the D'Urbervilles) ของทอมัส ฮาร์ดีย์
 (Thomas Hardy) "น็ือออสรรย" (Les Misérables) ของวิกตอร์ ฮูก (Victor Hugo)
 "นาคหัวในหอคูร์ว็เทียม" ของหลุยส์ (นักโทษนักรบ) หนังสือเรื่องสุดท้ายที่ "จูเลียต" แปล
 ได้แก่ "กำแพงเมือง" ^(The Citadel) ของ A.J. Cronin นอกจากนี้ยังมีเรื่องสั้นที่มีคุณสมบัติอีกหลายเรื่อง

ระหว่างที่ติดตามนายกุหลาบไปอยู่ในประเทศจีน นางชนิดได้วางมือจากงานวรรณกรรม
 หลังจากนายกุหลาบเสียชีวิต นางชนิดได้ไปอยู่ที่อเมริกาที่บั้นปลายชีวิต สุภกีน ธนะโรภาน
 ลูกสาว นัชมิตา มีดลงอย่างพิถีพิถัน นางชนิดยังได้ปฏิบัติงานแปลแบบอิสระเรื่อง น็ือออสรรย
 มาแปลไม่เสร็จ

งานเก็บกวาดวรรณกรรมที่นางชนิดได้จัดทำ หลังจากกลับมาอยู่บ้านโดยที่ข้อแนะนำ
 ได้แก่ ทวีทอง และรวบรวมงานทางวรรณกรรมบางส่วนของนายกุหลาบ ที่เหลือจากนี้ทั้งหมด
 เก็บหนังสือพิมพ์บ้าน น็ือออสรรย ีอยู่ต่างประเทศและไม่เคยกลับ 2 ปี นนงอ
 และโกลลาในหนังสือนี้เขียนหายไปเป็นจำนวนมาก นกคึกษา 5-6 คนได้มาที่บั้นท้าย
 เป็นเวลาหลายวัน ส่วนที่เป็นต้นฉบับแท้ของนายกุหลาบ หรือ "ศิษย์บุรพา" ซึ่งเคยตีพิมพ์แล้ว
 สำนักพิมพ์ดอกหญ้าได้ผู้อาสาสมัครมา คัดลอกต้นฉบับประเภทต่างๆ ที่ไม่ขาดตกบกพร่อง

พิมพ์ออกมา ๒เล่ม ในชื่อว่า "นิพนธ์สาร" ส่วนที่เป็นพระเทศน์หลักนั้นย่อ ที่หาบทุณวาทบัณฑิต
 จังคิดอย่างไร นางนิตได้รวบรวมบทขึ้นที่สอดคล้องกับสภานปัจจุบัน จัดพิมพ์โดยในชื่อว่า
 "จิตตภาณี" และได้พิมพ์ครั้งที่ ๑ ครั้งแล้ว ยังมีบันทึกส่วนตั้งของบทุณวาท ซึ่งส่วนนี้
 เกี่ยวกับการยกระดับการศึกษาหาความรู้ ความคิดจิตใจ ทั้งทบโอบและทางธรรม และยกระดับ
 การทำงาน ฝึกฝนปรับปรุงตนเองให้มีระเบียบ ด้วยความร่วมมือของมิตรกลาย นางนิต
 และครอบครัวได้ไล้ถ่านหนังสือ ภาสาร และภาพที่มอบขึ้นจัดทำเป็นห้อง "ศรีบุรพา"

ภาคผนวก 2

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือ ภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุ ของผู้เขียน	ประเภท วรรณกรรม	ปีที่ ตีพิมพ์ ครั้งแรก ของ ต้นฉบับ	บรรณาธิการ แปลเรียบ เรียง	ปีที่ พิมพ์ ฉบับ แปล (พ.ศ.)	ฉบับ แปล พิมพ์ ครั้งที่	คณะที่ปรึกษา ในการแปล	คณะบรรณาธิการ ในการแปล
1	กลินดาแห่งออซ	Glinda of Oz	แอล. แฟรงก์ โบม	1856-1919	วรรณกรรม เยาวชน	1920	แก้วคำทิพย์ ไชย	2548	1	ประติมา ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ และ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
2	กษัตริย์อาเธอร์และอัศวิน ผู้กล้า	The Legends of King Arthur and His Knights	เซอร์ เจมส์ โนว์เลส	1831-1908	นวนิยาย	ไม่ ปรากฏ	แก้วคำทิพย์ ไชย	2539	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
3	กัลลิเวอร์ผจญภัย	Gulliver's Travels	โจนาธาน สวิฟต์	1667-1745	นวนิยาย	1726	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	1	สุวัฒน์ วรดิลก ทองใบ ทอง เปาด์ สำเรียง คำพะอู ชัย ราชวัตร อัศศิริ ธรรมโชติ น.พ. ประพจน์ เกตุรากาศ ประติมา ดำรงเจริญ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และอัจฉริย์ รุ่งศิริชัยรัตน์
4	การเดินทาง 80 วันรอบโลก	Around the World in Eighty Days	จูลส์ เวิร์น	1828-1905	นวนิยาย	1873	แก้วคำทิพย์ ไชย	2545	1	ประติมา ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และพรรวี องค์กรศิริ
5	การผจญภัยของเจ้าหญิงไอ รีนกับเคอร์ดี	The Princess and Curdie	จอร์จ แมกโดนัลด์	1824-1905	วรรณกรรม เยาวชน	1906	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ประติมา ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และบัญชา วงศ์รัตนากุล
6	การผจญภัยของพินอคคิโอ	The Adventure of Pinocchio	คาร์โล ลอเรนซินี	1826-1890	วรรณกรรม เยาวชน	1883	แก้วคำทิพย์ ไชย	2540	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุของผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	ปีที่ตีพิมพ์ครั้งแรกของต้นฉบับ	บรรณาธิการแปลเรียงเรื่อง	ปีที่พิมพ์ฉบับแปล (พ.ศ.)	ฉบับพิมพ์ครั้งที่	คณะที่ปรึกษาในการแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
7	การผจญภัยของโรบินสันครุโซ	The Adventure of Robinson Crusoe	ดาเนียล เดโฟ	1660-1731	นวนิยาย	1719	แก้วคำทิพย์ไชย	2544	1	ประติมากรรม ดารงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ และชวนอัฐ ไชยคำแก้ว
8	การผจญภัยของอลิซในแดนมหัศจรรย์	Alice's Adventures in Wonderland	ลิวี่ส แครอลล์	1832-1898	วรรณกรรมเยาวชน	1865	แก้วคำทิพย์ไชย	2536	1	สุวัฒน์ วรดิลก ทองใบ ทองเปาต์ สำเร็จ คำพะอู ชัย ราชวัตร อัศศิริ ธรรมโชติ น.พ. ประพจน์ เกตุธำมาศ ประติมากรรม ดารงเจริญ	ชวนอัฐ ไชยเมืองยน ศรีแสงจันทร์สม คำตัน และชัชชัย ดุลยสุจริต
9	เกาะมหาสมบัติ	Treasure Island	โรเบิร์ต หลุยส์ สตีเวนสัน	1850-1894	วรรณกรรมเยาวชน	1883	แก้วคำทิพย์ไชย	2537	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
10	แกตส์บี้ผู้ยิ่งใหญ่	The Great Gastby	เอฟ. สกอตต์ ฟิทซ์เจอร์รัลด์	1896-1940	นวนิยาย	1925	เรื่อนตะวัน แสงหลวง	2547		ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
11	คดีประหลาด กรณี ดร. เจกิล กับ มร. ไฮด์ : มนุษย์สองร่างทรง	Strange case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde	โรเบิร์ต หลุยส์ สตีเวนสัน	1850-1894	อาชญาวิทยา	1886	แก้วคำทิพย์ไชย	2535	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
12	คริสต์สมภพของเด็ก ๆ (อยากให้ทั้งปีมีแต่คริสต์สมภพ)	The Childs Christmas	เอเวอลีน ซาร์ป	ไม่ปรากฏ	วรรณกรรมเยาวชน	1991	เอกราช ธรรมบท	2549	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือ ภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุ ของผู้เขียน	ประเภท วรรณกรรม	ปีที่ ตีพิมพ์ ครั้งแรก ของ ต้นฉบับ	บรรณาธิการ แปลเรียบ เรียง	ปีที่ พิมพ์ ฉบับ แปล (พ.ศ.)	ฉบับ แปล พิมพ์ ครั้งที่	คณะที่ปรึกษา ในการแปล	คณะบรรณาธิการ ในการแปล
13	คำสารภาพของ ชายวิกลจริต	A Madman's Manuscript	ชาร์ลส์ ดิกเกนส์	1812–1870	นวนิยาย	ไม่ ปรากฏ	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ประติมา ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และนิภาพร พรหมจรรย์
14	คุณพ่อขยาวาว	Daddy-Long-Legs	ยีน เวสต์เตอร์	1876-1916	วรรณกรรม เยาวชน	1912	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	2	ประติมา ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และไศจิ ถิ่นถ้วน
15	เคที คาร์ร เรียนรู้โลกกว้าง	What Katy Did Next	ซูซาน คูลิดจ์	1835-1905	วรรณกรรม เยาวชน	1886	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ประติมา ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจิตติมา วันสุขพงษ์
16	เจ้าชายผู้สาบสูญ	The Lost Prince	ฟรานเชส ฮอดจสัน เบอร์เนทท์	1849–1924	วรรณกรรม เยาวชน	1915	แก้วคำทิพย์ ไชย	2549	1	ประติมา ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ และ แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
17	เจ้าชายแสนสุข	The Happy Prince	ออสการ์ ไวลด์	1854–1900	วรรณกรรม เยาวชน	1888	แก้วคำทิพย์ ไชย	2545	1	ประติมา ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และสิริชชา แสงฉาย
18	เจ้าน้อย ฟอนเทลรอย	Little Lord Fauntleroy	ฟรานเชส ฮอดจสัน เบอร์เนตต์	1849–1924	วรรณกรรม เยาวชน	1886	แก้วคำทิพย์ ไชย	2544	2	ประติมา ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ และ แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุของผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	ปีที่ตีพิมพ์ครั้งแรกของต้นฉบับ	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	ปีที่พิมพ์ฉบับแปล (พ.ศ.)	ฉบับพิมพ์ครั้งที่	คณะที่ปรึกษาในการแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
19	เจ้าหญิงน้อย	Little Princess	ฟรานเชส ฮอดจสัน เบอร์เนตต์	1849–1924	วรรณกรรมเยาวชน	1905	แก้วคำทิพย์ไชย	2541	2	สุวัฒน์ วรดิลก ทองใบ ทองเปาด์ สำเร็จ คำพะอู ชัย ราชวัตร อัศศิริ ธรรมโชติ น.พ. ประพจน์ เกตุรากาศ ประเดิม ดำรงเจริญ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และ ชนวรรณ กาญจนประสาท
20	เจ้าหญิงเบาหวิว	The Light Princess	จอร์จ แมกโดนัลด์	1824–1905	วรรณกรรมเยาวชน	1969	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ประเดิม ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาตุ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจิตติมา วันสุพงษ์
21	เจ้าหญิงไอรีนกับกอบลิน	The Princess and the Goblin	จอร์จ แมกโดนัลด์	1824–1905	วรรณกรรมเยาวชน	1872	แก้วคำทิพย์ไชย	2548	1	ประเดิม ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาตุ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ และ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
22	แจ็ก กับ จิลล์	Jack and Jill	ลูยซา เมย์ อัลคอตต์	1832-1888	วรรณกรรมเยาวชน	1880	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ประเดิม ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาตุ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และสุภาภรณ์ เชาว์ดี
23	ชมรมไฝทำดี	The Wouldbegoods	อี. เนสบิต	1858–1924	วรรณกรรมเยาวชน	1901	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ประเดิม ดำรงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาตุ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และนวรรตน์ บุญคุ้ม
24	ชีวิตของชายไร้ค่า	The life of A Useless Man	แมกซิม กอร์กี้	1868-1936	อัตชีวประวัติ	1914	คำไชยประยุทธธรรม	2548	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุของผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	ปีที่ตีพิมพ์ครั้งแรกของต้นฉบับ	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	ปีที่พิมพ์ฉบับแปล (พ.ศ.)	ฉบับพิมพ์ครั้งที่	คณะที่ปรึกษาในการแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
25	ชีวิตวัยเรียนของ เคที คาร์รั	What Katy Did at School	ซูซาน คูลิดจ์	1835-1905	วรรณกรรมเยาวชน	1873	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยชาติ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และสุชาลณี พุทธเมตตา
26	ดินแดนมหัศจรรย์แห่งเวทมายา	The Magic World	อี. เนลบิต	1858-1924	วรรณกรรมเยาวชน	1912	แก้วคำทิพย์ไชย	2544	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยชาติ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกียรติสมุทร
27	เด็กรถไฟ	The Railway Children	อี. เนลบิต	1858-1924	วรรณกรรมเยาวชน	1906	แก้วคำทิพย์ไชย	2544	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยชาติ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกียรติสมุทร
28	โตโรธีกับตนบุญในดินแดนแห่งออซ	Dorothy and the Wizard in Oz	แอล. แฟรงก์ โบม	1856-1919	วรรณกรรมเยาวชน	1908	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยชาติ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และวารางคณา คมเบญจมาศ
29	ตนบุญอัศจรรย์แห่งออซ (พิมพ์ครั้งที่ 2 ไขข้อพอมดออัศจรรย์แห่งออซ)	The Wonderful Wizard of Oz	แอล. แฟรงก์ โบม	1856-1919	วรรณกรรมเยาวชน	1900	แก้วคำทิพย์ไชย	2537	3	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุของผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	ปีที่ตีพิมพ์ครั้งแรกของต้นฉบับ	บรรณาธิการแปลเรียงเรื่อง	ปีที่พิมพ์ฉบับแปล (พ.ศ.)	ฉบับพิมพ์ครั้งที่	คณะที่ปรึกษาในการแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
30	ใต้ร่มไผ่แลงแห่งนี้มีรัก	Under the Lilacs	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	1832-1888	วรรณกรรมเยาวชน	1877	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ประติมากรรม ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้วและณัฐชานันท์ ศศิพัฒน์วงษ์
31	เทพนิยาย อังเดอersen	Fairy Tales by Hans Christian Andersen	ฮันส์ คริสเตียน อังเดอersen	1805-1875	วรรณกรรมเยาวชน	ไม่ปรากฏ	เทียนวิทย์กลางไชย	2547	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
32	เทพนิยายพี่น้องกริมม์	Grimms' Fairy Tales	วิลเฮล์ม-ยาคอม กริมม์	1785-1863 และ 1786-1859	วรรณกรรมเยาวชน	1812	เทียนวิทย์กลางไชย	2548	ไม่ปรากฏ	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
33	นักโทษแห่งเซนดา	The Prisoner of Zenda	แอนโทนี โฮป	1863-1933	นวนิยาย	1904	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ประติมากรรม ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้วและสิริชชา แสงฉาย
34	นิทานอีสป	Aesop's Fables	อีสป	620-560 BC	วรรณกรรมเยาวชน	ไม่ปรากฏ	เอกราช ธรรมบท	2547	ไม่ปรากฏ	ไม่พบหนังสือ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์และแขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
35	บลิงกี้ บิลล์ กับนัตซี่	Blinky Bill and Nutsy	โตโรรี วอลล์	1894-1942	วรรณกรรมเยาวชน	1937	แก้วคำทิพย์ไชย	2542	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
36	บลิงกี้ บิลล์ จอมชน	Blinky Bill	โตโรรี วอลล์	1894-1942	วรรณกรรมเยาวชน	1933	แก้วคำทิพย์ไชย	ไม่ปรากฏ	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือ ภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุ ของผู้เขียน	ประเภท วรรณกรรม	ปีที่ ตีพิมพ์ ครั้งแรก ของ ต้นฉบับ	บรรณาธิการ แปลเรียบ เรียง	ปีที่ พิมพ์ ฉบับ แปล (พ.ศ.)	ฉบับ แปล พิมพ์ ครั้งที่	คณะที่ปรึกษา ในการแปล	คณะบรรณาธิการ ในการแปล
37	บลิงกี้ บิลล์ โตแล้ว	Blinky Bill Grows Up	โตโรรี วอลล์	1894-1942	วรรณกรรม เยาวชน	1934	แก้วคำทิพย์ ไชย	ไม่ ปรากฏ	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
38	บันทึกชาวเอวอนเลีย	Further Chronicles of Avonlea	ลูซี โมต มอนต์โกเมอรี	1874-1942	วรรณกรรม เยาวชน	1920	แก้วคำทิพย์ ไชย	2547	1	ประติมา ดารงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกียรติสมุทร
39	ปราสาทมนตรา	The Enchanted Castle	อี. เนสบิต	1858-1924	วรรณกรรม เยาวชน	1907	แก้วคำทิพย์ ไชย	2544	2	ประติมา ดารงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกียรติสมุทร
40	ปีเตอร์ แพน	Peter Pan (Peter and Wendy)	เจ.เอ็ม. บาร์รี	1860-1937	วรรณกรรม เยาวชน	1911	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	2	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
41	พรานทะเล	The Sea Wolf	แจ๊ค ลอนดอน	1876-1916	นวนิยาย	1904	แก้วคำทิพย์ ไชย	2537	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
42	พอลลี่ เด็กสาวแสนเซย	An Old-Fashioned Girl	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	1832-1888	วรรณกรรม เยาวชน	1869	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
43	พอลลี่แอนนา	Pollyanna	เอลเลนอร์ เอช. ปอร์ตเตอร์	1868-1920	วรรณกรรม เยาวชน	1913	แก้วคำทิพย์ ไชย	2544	1	ประติมา ดารงเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจิตติมา วันสุพงษ์
44	พอลลี่แอนนา...โตแล้ว	Pollyanna Grows Up	เอลเลนอร์ เอช. ปอร์ตเตอร์	1868-1920	วรรณกรรม เยาวชน	1915	แก้วคำทิพย์ ไชย	2549	ไม่ ปรากฏ	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุของผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	ปีที่ตีพิมพ์ครั้งแรกของต้นฉบับ	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	ปีที่พิมพ์ฉบับแปล (พ.ศ.)	ฉบับพิมพ์ครั้งที่	คณะที่ปรึกษาในการแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
45	พี่น้องทั้งห้ากับเครื่องรางวิเศษ	The Story Of the Amulet	อี. เนลบีต	1858-1924	วรรณกรรมเยาวชน	1906	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยชาติ	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ ชวนอัฐ ไชยคำแก้ว และสุภาสเมต ยุนยะสิทธิ์
46	พี่น้องทั้งห้ากับนกเพลิงและพรวิเศษ	The Phoenix and The Carpet	อี. เนลบีต	1858-1924	วรรณกรรมเยาวชน	1904	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยชาติ	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ และชวนอัฐ ไชยคำแก้ว
47	พี่น้องทั้งห้ากับภูตวิเศษ	Five Children and It	อี. เนลบีต	1858-1924	วรรณกรรมเยาวชน	1902	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยชาติ	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ ชวนอัฐ ไชยคำแก้ว และดารณี ดีโลมิ
48	เพรียวลมในพงทิว	The Wind in the Willows	เค็นเนธ แกรม	1859-1932	วรรณกรรมเยาวชน	1908	แก้วคำทิพย์ไชย	2537	2	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
49	ฟองตง (แฟนทอม) แห่งโอเปรา	Phantom of the Opera	กาสดง เลอรู	1868-1927	นวนิยาย	1909-1910	เรื่อนตะวันแสงหลวง	2548	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
50	เฟร็กเคิลส์ ผู้อาภัพ	Freckles	จีน สแตรทตันพอร์เตอร์	1863-1924	นวนิยาย	1904	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยชาติ	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ ชวนอัฐ ไชยคำแก้ว และมนัสวี ดวงลอย
51	มรกตนครแห่งออซ	The Emerald City of Oz	แอล. แฟรงก์ โบม	1856-1919	วรรณกรรมเยาวชน	1910	แก้วคำทิพย์ไชย	2547	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยชาติ	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ ชวนอัฐ ไชยคำแก้ว และลัดดา ภัทรศักดิ์กำจร

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือ ภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุ ของผู้เขียน	ประเภท วรรณกรรม	ปีที่ ตีพิมพ์ ครั้งแรก ของ ต้นฉบับ	บรรณาธิการ แปลเรียบ เรียง	ปีที่ พิมพ์ ฉบับ แปล (พ.ศ.)	ฉบับ แปล พิมพ์ ครั้งที่	คณะที่ปรึกษา ในการแปล	คณะบรรณาธิการ ในการแปล
52	มหกรรมอาหรับราตรี: การผจญภัยของซินแบด เจ้าแห่งทะเลสาบ	Sinbad: The Sailor	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	วรรณกรรม เยาวชน	ไม่ ปรากฏ	แก้วคำทิพย์ ไชย	2537	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
53	มาร์ติน อีเดน	Martin Eden	แจ๊ค ลอนดอน	1876–1916	นวนิยาย	1909	แก้วคำทิพย์ ไชย	2543	1	ประติมา ด่างเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพย์ธาตุ	ธรรมบุญ เรื่องอนันต์ และ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
54	ย้อนรอยฆาตกรรมอำพราง	The Mystery of Marie Roget	เอ็ดการ์ อัลลัน โป	1809–1849	อาชญาวิทยา	1842	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ประติมา ด่างเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพย์ธาตุ	ธรรมบุญ เรื่องอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และนิภาพร พรหมจรรย์
55	ยามเมื่อลมเหนือพัดหวน	At the Back of the North Wind	จอร์จ แมกโดนัลด์	1824–1905	วรรณกรรม เยาวชน	1871	แก้วคำทิพย์ ไชย	2548	1	ประติมา ด่างเจริญ และ พิมพ์ใจ ทิพย์ธาตุ	ธรรมบุญ เรื่องอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และธัญญา อนุเคราะห์
56	รำลึกชีวิตคริสต์มาส	A Christmas Carol	ชาร์ลส์ ดิกเกนส์	1812–1870	วรรณกรรม เยาวชน	1883	แก้วคำทิพย์ ไชย	2535	1	สุวัฒน์ วรดิลก ทองใบ ทองเปาด์ สำเร็จ คำพะอู ชัย ราชวัตร อัศศิริ ธรรมโชติ น.พ. ประพจน์ เกตุธำมาศ ประติมา ด่างเจริญ	ธรรมบุญ เรื่องอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจิราภา นุชเจริญ

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุของผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	ปีที่ตีพิมพ์ครั้งแรกของต้นฉบับ	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	ปีที่พิมพ์ฉบับแปล (พ.ศ.)	ฉบับพิมพ์ครั้งที่	คณะที่ปรึกษาในการแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
57	รีเบกกาแห่งฟาร์มซันนี่บรูค	Rebecca of Sunnybrook Farm	เคต ตักลาส วิกกิน	1856-1923	วรรณกรรมเยาวชน	1903	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และนวรรตน์ บุญคุ้ม
58	เรื่องของนักล่าขุมทรัพย์	The Story of the Treasure Seekers	อี. เนลบีต	1858-1924	วรรณกรรมเยาวชน	1899	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และมนัสวี ดวงลอย
59	เรื่องวุ่น ๆ ของเคที คาร์รั	What Katy Did?	ซูซาน คูลิดจ์	1835-1905	วรรณกรรมเยาวชน	1872	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจิตติมา วันสุพงษ์
60	โรบิน ฮู้ด	Robin Hood and His Outlaw Band	หลุยส์ เรด	1857-1926	วรรณกรรมเยาวชน	1912	แก้วคำทิพย์ไชย	2535	1	สุวัฒน์ วรดิลก ทองใบ ทองเปอตี สำเร็จ คำพะอู ชัย ราชวัตร อัศศิริ ธรรมโชติ น.พ. ประพจน์ เกตุรากาศ ประติมา ด่างเจริญ	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจารุมนต์ วงศ์บุญมาก
61	ฤทธิ์แค้น แรงพยาบาท	A Study in Scarlet	เซอร์ อาร์เธอร์ โคนัน ดอยล์	1859-1930	อาชญาวิทยา	1888	แก้วคำทิพย์ไชย	2547	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และอัจฉรีย์ รุ่งศิริชัยรัตน์

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุของผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	ปีที่ตีพิมพ์ครั้งแรกของต้นฉบับ	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	ปีที่พิมพ์ฉบับแปล (พ.ศ.)	ฉบับพิมพ์ครั้งที่	คณะที่ปรึกษาในการแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
62	ลิซทองแดนกระจกเงา	Through the Looking-Glass and What Alice Found There	ลิวอิส แครอลล์	1832–1898	วรรณกรรมเยาวชน	1871	แก้วคำทิพย์ไชย	2549	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาตุ	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ และชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
63	วัยเยาว์ของข้าพเจ้า	My Childhood	แมกซิม กอร์กี้	1868-1936	นวนิยาย	1913-1914	คำไชยประยุทธธรรม	2547	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
64	วินนี่ เดอะ พูห์	Winnie-the-Pooh	เอ. เอ. มิลน์(เขียน) อี. เอช. เชพพาร์ด (รูปประกอบ)	1882–1956 และ 1879–1976	วรรณกรรมเยาวชน	1926	แก้วคำทิพย์ไชย	2535	ไม่ปรากฏ	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
65	เวทมนตร์อัศจรรย์แห่งออซ	The Magic of Oz	แอล. แฟรงก์ โบม	1856-1919	วรรณกรรมเยาวชน	1919	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาตุ	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจิตติมา วันสุพงษ์
66	ศรีภรรยา : GOOD WIVES	Good Wives	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	1832-1888	วรรณกรรมเยาวชน	1869	แก้วคำทิพย์ไชย	2548	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาตุ	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และมนัสวี ดวงลอย
67	ศัตรูที่รัก	Dear Enemy	ยีน เวบส์เตอร์	1876-1916	วรรณกรรมเยาวชน	1914	แก้วคำทิพย์ไชย	2550	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาตุ	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ และชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
68	ศาสตพยากรณ์	The Prophet	คาริล ยิบราน	1883-1931	กวีนิพนธ์	1923	แก้วคำทิพย์ไชย	2544	2	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุของผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	ปีที่ตีพิมพ์ครั้งแรกของต้นฉบับ	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	ปีที่พิมพ์ฉบับแปล (พ.ศ.)	ฉบับพิมพ์ครั้งที่	คณะที่ปรึกษาในการแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
69	สมบัติแห่งตระกูลอาร์เดน	The House of Arden	อี. เนสบิต	1858-1924	วรรณกรรมเยาวชน	1908	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
70	สวนปริศนา	The Secret Garden	ฟรานเชส ฮอดจ์สัน เบอร์เนทท์	1849-1924	วรรณกรรมเยาวชน	1910	แก้วคำทิพย์ไชย	2543	3	ประติมากรรม ดารงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ และชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
71	สามเกลอท่องเยอรมัน	Three Men on the Bummel	เจอโรม เค. เจอโรม	1859-1927	นวนิยาย	1900	แก้วคำทิพย์ไชย	2547	1	ประติมากรรม ดารงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และปฏิมา คำสุชา
72	สามเกลอล่องเรือท่องแม่น้ำเทมส์	Three Men in A Boat	เจอโรม เค. เจอโรม	1859-1927	นวนิยาย	1889	แก้วคำทิพย์ไชย	2547	1	ประติมากรรม ดารงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และปฏิมา คำสุชา
73	สาวน้อย	Little Woman	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	1832-1888	วรรณกรรมเยาวชน	1868-1869	แก้วคำทิพย์ไชย	2543	1	ประติมากรรม ดารงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ และชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
74	สาวน้อยเศษผ้าแห่งออซ	The Patchwork Girl of Oz	แอล. แฟรงก์ โบม	1856-1919	วรรณกรรมเยาวชน	1913	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ประติมากรรม ดารงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และวิจิตรา พัฒนะอิม

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือ ภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุ ของผู้เขียน	ประเภท วรรณกรรม	ปีที่ ตีพิมพ์ ครั้งแรก ของ ต้นฉบับ	บรรณาธิการ แปลเรียบ เรียง	ปีที่ พิมพ์ ฉบับ แปล (พ.ศ.)	ฉบับ พิมพ์ ครั้งที่	คณะที่ปรึกษา ในการแปล	คณะบรรณาธิการ ในการแปล
75	สาวน้อยแอนน์แห่ง กรีนเกเบิลส์	Anne of Green Gables	ลูซี โมต มอนต์โกเมอรี	1874–1942	วรรณกรรม เยาวชน	1908	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	2	สุวัฒน์ วรดิลก ทองใบ ทองเปาต์ สำเร็จ คำพะอู ชัย ราชวัตร อัศศิริ ธรรมโชติ น.พ. ประพจน์ เกตุรากาศ ประเดิม ดำรงเจริญ	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และ ชนวรรณ กาญจนประสาท
76	สืบสานวรรณคดี เชกสเปียร์ เล่ม 1	Tales from Shakespeare	ชาร์ลส์ และ แมรี แลมบี	1775-1834 และ 1764-1847	วรรณกรรม เยาวชน	1807	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	1	สุวัฒน์ วรดิลก ทองใบ ทองเปาต์ สำเร็จ คำพะอู ชัย ราชวัตร อัศศิริ ธรรมโชติ น.พ. ประพจน์ เกตุรากาศ ประเดิม ดำรงเจริญ	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ และ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
77	สืบสานวรรณคดี เชกสเปียร์ เล่ม 2	Tales from Shakespeare	ชาร์ลส์ และ แมรี แลมบี	1775-1834 และ 1764-1847	วรรณกรรม เยาวชน	1807	แก้วคำทิพย์ ไชย	2541	1	สุวัฒน์ วรดิลก ทองใบ ทองเปาต์ สำเร็จ คำพะอู ชัย ราชวัตร อัศศิริ ธรรมโชติ น.พ. ประพจน์ เกตุรากาศ ประเดิม ดำรงเจริญ	ธรรมนูญ เรืองอนันต์ และ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุของผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	ปีที่ตีพิมพ์ครั้งแรกของต้นฉบับ	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	ปีที่พิมพ์ฉบับแปล (พ.ศ.)	ฉบับพิมพ์ครั้งที่	คณะที่ปรึกษาในการแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
78	เส้นทางสู่ดินแดนแห่งออซ	The Road to Oz	แอล. แฟรงก์ โบม	1856-1919	วรรณกรรมเยาวชน	1909	แก้วคำทิพย์ไชย	2547	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และวิจิตรา พัฒนะอ้อม
79	หนุ่มน้อย	Little Men	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	1832-1888	วรรณกรรมเยาวชน	1871	แก้วคำทิพย์ไชย	2545	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกரியสมุทร
80	หนุ่มน้อยของโจ	Jo's Boys	ลุยซา เมย์ อัลคอตต์	1832-1888	วรรณกรรมเยาวชน	1886	แก้วคำทิพย์ไชย	2546	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ ชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และณิชพร วรรณพฤษ
81	หลงเงารัก	The Well-beloved	โรมัส ฮาร์ดี	1840-1928	นวนิยาย	1912	เรือนตะวัน แสงหลวง	2547	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ
82	อหังการและอคติ	Pride and Prejudice	เจน ออสเตน	1775-1817	นวนิยาย	1813	ไม่สามารถระบุได้ระหว่างแก้วคำทิพย์ไชย และปฐมพรหมสรร	2549	1	ประติมา ด่างเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรืองอนันต์ และชวนฮั่ว ไชยคำแก้ว
83	อะลาดีนกับตะเกียงวิเศษ	Alaeddin and the Enchanted Lamp	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	วรรณกรรมเยาวชน	ไม่ปรากฏ	แก้วคำทิพย์ไชย	2537	1	ไม่พบหนังสือ	ไม่พบหนังสือ

รายชื่อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คลาสสิก
ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2550
(เรียงตามลำดับตัวอักษร)

ลำดับ	ชื่อหนังสือแปล	ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ	ชื่อผู้เขียน	ช่วงอายุของผู้เขียน	ประเภทวรรณกรรม	ปีที่ตีพิมพ์ครั้งแรกของต้นฉบับ	บรรณาธิการแปลเรียบเรียง	ปีที่พิมพ์ฉบับแปล (พ.ศ.)	ฉบับพิมพ์ครั้งที่	คณะที่ปรึกษาในการแปล	คณะบรรณาธิการในการแปล
84	แอนน์ แห่ง วินดี วิลโลว์	Anne of Windy Willows	ลูซี โมต มอนต์โกเมอรี	1874–1942	วรรณกรรมเยาวชน	1936	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว นวรัตน์ บุญคุ้ม และอภิรดี รุ่งศิริชัยรัตน์
85	แอนน์ แห่งเกาะ ปรินซ์ เอ็ดเวิร์ด	Anne of The Island	ลูซี โมต มอนต์โกเมอรี	1874–1942	วรรณกรรมเยาวชน	1925	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว กัลยารัตน์ อยู่สำราญ และอภิรดี รุ่งศิริชัยรัตน์
86	แอนแห่งเอวอนลี	Anne of Avonlea	ลูซี โมต มอนต์โกเมอรี	1874–1942	วรรณกรรมเยาวชน	1909	แก้วคำทิพย์ ไชย	2545	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และจรรยา เกรียงสมุทร
87	ฮันส์ บรินเกอร์ และสเกตเงิน	Hans Brinker or The Silver Skates	แมรี แมปส์ ดอดจ์	1831–1905	วรรณกรรมเยาวชน	1865	แก้วคำทิพย์ ไชย	2549	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว และศุภพงษ์ เอี่ยมวรสมบัติ
88	ไฮดี้	Heidi	โยฮันนา ชปือรี	1827-1901	วรรณกรรมเยาวชน	1880	แก้วคำทิพย์ ไชย	2546	1	ประติมา ดำรงเจริญ และพิมพ์ใจ ทิพยธาดู	ธรรมนุญ เรื่องอนันต์แขวนฮั่ว ไชยคำแก้ว จิตติมา วันสุพงศ์ และอภิรดี รุ่งศิริชัยรัตน์

ภาคผนวก 3

บทสัมภาษณ์คุณชนิด สายประดิษฐ์ (จูเลียต) และ
คุณสุรพันธ์ สายประดิษฐ์

ณ บ้านศรีบูรพา ซอยราชวิถี 4 (ซอยพระนาง) พญาไท กรุงเทพฯ
ณ วันที่ 3 กันยายน 2549 เวลา 15.00 – 17.30 น.

คุณสุรพันธ์ นี่รูปแม่ผมที่บ้าน คือ บ้านนี้เป็นบ้านเรือนหอของพ่อแม่ผม ทางด้านโน้นเป็นต้นไปเป็นบ้านเดิม ตอนหลังผมมาก็ต่อเติม ส่วนนี้เป็นส่วนต่อเติม สร้างมาก็ 70 ปีแล้ว นี่ก็เป็นรูปแม่ตอนอยู่เมืองจีน

ผู้วิจัย คุณยายไปอยู่ที่จีน

คุณสุรพันธ์ ไปอยู่ในจีนก็ 10 กว่าปีครับ นี่ก็ในจีนครับ แม่ผม พ่อผม แล้วก็ทำงานปริตีพนมยงค์ และทำงานผู้หญิงพูนศุข

ผู้วิจัย ตอนนั้นคุณยายไปออสเตรเลียด้วยหรือเปล่าคะ

คุณสุรพันธ์ ไปครับ นี่ครับแม่ผมตอนที่ไปออสเตรเลีย วันนั้นเขามีงานเทศกาลที่ต้องใส่หน้ากาก พ่อผมก็เลยต้องใส่หน้ากากด้วย ก็เลยแต่งตัวกันแบบแปลกๆหน่อย แล้วนี่ก็ถ่ายรูปกับนักเรียนไทยกับเพื่อนฝรั่ง นี่แม่ผม นี่ก็ถ่ายชายทะเล นี่แม่

ผู้วิจัย คุณพ่อคุณลุงไปเรียนด้วยใช่ไหมคะ ตอนที่ไปออสเตรเลีย

คุณสุรพันธ์ ครับ แต่ว่าเรียนแบบผู้ใหญ่ เพราะตอนนั้นอายุสักราวสี่สิบกว่าแล้ว ก็ไปเรียนมีหนังสืออ่านแล้วก็ไปพบอาจารย์เป็นครั้งคราว นี่ตอนแต่งงาน และนี่ที่บ้านนี้ นี่พี่สาว กับคุณแม่ นี่ก็พิธีแต่งงาน

แม่ผมก็เป็นเด็กที่กำพร้าพ่อนะครับ พ่อตายตั้งแต่ยังเด็ก ประวัติของแม่ในส่วนกำพร้าพ่อคล้ายๆกับพ่อผมที่กำพร้าพ่อ คือ เดิมก็มีครอบครัวที่อบอุ่นทั้งสองครอบครัวนะครับ

ผู้วิจัย นั่นแสดงว่าคุณย่าคุณลุงต้องเป็นคนดูแลครอบครัว

คุณสุรพันธ์ ครับ คือ พ่อพ่อของแม่ผมเสีย คือคุณตาผมเสีย คือ คุณยาย หรือแม่ของแม่ก็หาเลี้ยงครอบครัว ก็ทำการค้า แล้วก็ได้รับความสำเร็จขึ้นหนึ่ง มีอาคารที่ถนนราชดำเนิน เป็นบริษัทปรีชาขายของเล่น สำหรับผู้หญิงคนเดียว ตั้งเนื้อตั้งตัวได้ ให้ลูกได้เรียนจนจบมหาวิทยาลัยได้ ก็หมายถึงได้รับความสำเร็จ ทีนี้ก็ พ่อของแม่ เนื่องจากตาผมเสียชีวิตตั้งแต่แม่ยังเด็ก ก็ไม่ได้เป็นคนที่มีเงินทองมากนักนะครับ เพราะว่าแม่ก็ต้องเลี้ยงลูกตั้งหลายคน คุณยายก็เห็นว่าจะให้ลูกได้ดีที่สุด คือให้เรียน คือเรียนแล้วต่อไปลูกก็ช่วยตัวเองได้ ก็เลยสนับสนุน แล้วแม่ผมก็ชอบหนังสือ ชอบทางด้านเรียน ชอบคำนวณ ชอบทางด้านภาษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ก็เลยสนับสนุนให้เรียน ซึ่งก็คือเรียนชั้นสูงสุดของมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ในสมัยนั้น คือเรียนอักษรศาสตร์ จุฬา ซึ่งแม่ผมก็เรียนจนจบ จบก็หลักสูตรเป็น 3 ปีครับ สมัยคุณแม่เรียน 3 ปี ตอนหลังถึงได้เพิ่มเป็น 4 ปี แล้วแม่ผมก็เรียนจนจบ ก่อนหน้านั้นคุณยายเรียนที่โรงเรียนวัฒนา เวลานั้นหนังสือของโรงเรียน ก็ยังส่งข่าวกิจกรรมมา แล้วก็อาจารย์ที่สอนก็มีชื่อหลายท่าน เช่น ม.ล.ปิ่น มาลากุล พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร แม่ผมชอบมากคือวิชาคำนวณครับ แล้วก็วิชาแรกที่สอนคือวิชาคำนวณ แต่ก็ยังชอบด้านภาษาด้วย ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทีนี้ตอนที่ไปเรียน สมัยที่พ่อผมเป็นหนุ่ม ก็ไปอยู่กับคนหนึ่งก็คือเป็นรุ่นพี่หรืออาจจะเรียกว่าเป็นอาจารย์ก็ได้ นะครับ ก็ตั้งสำนักรวมการสอนและรวมการแปล พ่อผมก็ไปสมัครทำงานที่นั่น พ่อผมตอนนั้นเริ่มจากแปลบทภาพยนตร์ บทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ ก็คล้ายกับหนังสือเล่มเล็กโฆษณา เป็นเรื่องย่อให้คนอ่าน ทีนี้พ่อผมก็สนใจภาษาอังกฤษ แล้วโรงเรียนเดิมเทพศิรินทร์ก็มีอาจารย์ที่เป็นฝรั่ง ก็แปล แล้วที่นั่นก็มีการสอนภาษาอังกฤษด้วยนะครับ ทีนี้ตอนนั้นพ่อผมเป็นครูสอน เป็นครูหนุ่ม ๆ ครับ ตอนนั้นแม่ผมก็อยู่บ้านแถวๆนั้นก็ไปเรียน อายุ 12-13 ปี เท่านั้น ไปเรียนก็เป็นลูกศิษย์คนหนึ่งของคุณพ่อผม พ่อผมอาจจะก็ซักราวๆ 20 ปี พ่อผมเป็นครูสอน และแม่ผมเป็นนักเรียน แต่ตอนนั้นก็ยังไม่ได้รักกัน เพราะตอนนั้นแม่ก็ยังไม่โต

ทีนี้พอ หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง ที่แม่ผมเรียนนะครับ ก็มีสำนักรวมการสอน และรวมการแปล ที่แม่ผมเรียนคือสำนักรวมการสอน คือเรียนภาษาอังกฤษ แล้วพ่อเป็นคนสอน คืออาจไม่ได้อยู่ในสำนักรวมการแปลนะครับ อยู่ในสำนักรวมการสอน แต่ว่ามันก็แยกกันยากนะครับ เพราะคนทำงานก็เป็นกลุ่มเดียวกัน อย่างพ่อผมก็ทั้งแปลด้วยและก็สอนด้วย ทีนี้ก็ พอหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร ที่เห็นในรูป ตอนนั้นท่านเป็นหม่อมเจ้าวรรณ เราเรียนพระองค์วรรณ หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ นะครับ ก็ท่านเป็นเจ้าของ แต่ว่าท่านมีห้วงคิดประชาธิปไตย คือท่านจบจากเมืองนอก ท่านก็เห็นว่าบ้านเมืองสุดท้ายก็ต้องพัฒนาไปสู่ระบอบประชาธิปไตย อังกฤษก็คล้ายๆกับเป็นต้นแบบ คือคล้ายๆกับมีพระเจ้าแผ่นดินอยู่ แต่ก็ยังอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ท่านก็มองเห็นว่าเมืองไทยยังต้องมีการเปลี่ยนแปลง ทำนองนี้ครับ ท่านก็สนับสนุนระบอบประชาธิปไตย ท่านก็ให้คนมาติดต่อ... คือว่าก่อนที่ท่านจะติดต่อ พ่อผมเป็นนักหนังสือพิมพ์ ก็ทำหนังสือพิมพ์สุภาพบุรุษ แล้วก็ฉบับอื่นด้วย ทีนี้ท่านเห็นว่าพ่อผมคงจะช่วยงานท่านได้จึงให้เพื่อนพ่อผมมาทาบถามเข้าเฝ้าท่านที่วังท่าน แล้วท่านบอกว่าท่านอยากตั้งหนังสือพิมพ์ โดยท่านเป็นเจ้าของ ผู้อำนวยการ และพ่อผมเป็นบรรณาธิการ พ่อ

ผมก็รับเป็น ที่นี้พ่อเป็นบรรณาธิการแล้ว ตอนนั้นท่าน (ท่านวรรณ) ก็เป็นเจ้าของและผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ และดูเหมือนว่าในขณะที่เดียวกันท่านก็สอนอยู่ที่จุฬาลงกรณ์ด้วย ดังนั้นบางครั้งเวลาพ่อผมไปพบกับท่าน ก็ไปพบที่จุฬา ตอนนั้นก็เลยได้พบแม่ผมอีกครั้งหนึ่ง ตอนนั้นแม่ผมก็ใกล้จะเรียนจบแล้ว ตอนนั้นก็ใกล้ๆเรียนจบแล้ว ก็เป็นสาวแล้ว ตอนนั้นถึงได้รักกัน พบกันครั้งแรกก็เป็นแบบคนหนุ่มกับเด็ก

และเพราะว่าแม่ไม่ใช่ครอบครัวที่ร่ำรวย ก็มีความขยัน และพยายาม ก็พอมาดูติดต่อพ่อผม พ่อผมก็แนะนำ ก็เห็นว่าแม่เรียนทางอักษรศาสตร์ ภาษาอังกฤษก็ดี ภาษาไทยก็ดี ก็น่าจะแปลนะครับ ดูเหมือนเรื่องแรกก็ความรักของเจนแอนด์ แม่ผมก็แปลเรื่องนั้น แต่ว่าพ่อผมก็ให้คุณมาลัย ชูพินิจ เป็นคนเลือกเรื่องเพราะว่าคุณมาลัยอ่านนิยายภาษาอังกฤษมาก คือว่า เดิมคุณมาลัยเป็นครู... สอนที่โรงเรียนอะไรสักแห่ง ประเดี๋ยวลองถามแม่ก็ได้ คุณมาลัยก็อ่านนิยายภาษาอังกฤษมาก คุณมาลัยก็ช่วยเลือกเรื่องให้แม่ครับ ความรักของเจนแอนด์ ที่นี้ก็ แล้วก็แปล ที่นี้ชื่อ เจน แอนด์ หรือว่า เจน แอนด์นะครับ คนไทยก็อาจไม่สนใจจะอ่าน ก็ต้องมีคำว่า ความรักของ... ก็อย่างนั้นครับ คนจะได้สนใจมาอ่าน ถ้าเผื่อเป็นชื่อภาษาอังกฤษก็เป็นชื่อคนเฉยๆ หรือว่าชื่อ pride and prejudice ก็ความหยิ่ง prejudice ความอิจฉา (ความมีอคติ) ถ้าเผื่อเป็นความหยิ่งหรือความมีอคติ คนก็จะไม่สนใจอ่าน พ่อผมก็ให้คุณมาลัยตั้งชื่อเรื่องให้หน่อย คุณมาลัยก็เลยตั้ง สาวทรงเสน่ห์ ที่ได้เลือกเรื่องนี้ คุณแม่ผมพอจะจบแล้ว ก็ได้ทราบว่าคุณมาลัยอักษรศาสตร์ตอนหลังมีเป็นปี 4 ก็ได้ทราบว่ามี 4 มีเรียนเรื่องนี้ ซึ่งแม่ผมไม่เคยเรียน ก็มีคำแนะนำว่าเรื่องนี้ น่าแปลนะ เพราะว่า ตอนนั้นแม่ผมก็ลงมือแปลแล้ว แม่ผมก็เลยซื้อมาอ่าน และก็เรื่องนี้พอแปลแล้วก็ได้รับยกย่องจากสภาวิจัยแห่งชาติ มีหนังสือยกย่องเหมือนหนังสือแปลดีเด่น มีจดหมายมาเลย ว่าได้พิจารณาแล้วให้ยกย่อง แต่ว่ามีข้อหนึ่ง ขอให้แก้คำๆหนึ่งซึ่งสมัยนี้เขาไม่ใช้กันแล้ว คือคำบุรุษที่ 3 ใช้หล่อน คือเหมือนอาจจะเธอ หรือใช้อะไรให้มันเข้ากับยุคสมัยหน่อย แต่ตอนนั้นเหมือนแม่ผมกำลังติดธุระ ถ้าเผื่อจะแก้ แม่ผมจะต้องแก้เอง ถ้าเผื่อวานใครเขาช่วยแก้ประเดี๋ยวถ้าเขาไม่ใช่คนละเอียดพอ ต้องดูทีละหน้าๆ บางอันเป็นเธอ บางอันเป็นหล่อน มันจะยังไม่ดี และตอนนั้นแม่ผมกำลังติดธุระอะไรอยู่ ก็เลยยังไม่ได้แก้ แต่ว่าเป็นหล่อน มีข้อดีอย่างมันเป็นภาษาโบราณเขาไม่ใช่แต่ว่า เรื่องนี้คนอ่านจะดูรู้ว่าอ้อเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ฝรั่งเขียนเก่าสมัยก่อน ก็เป็นแบบนั้น แล้วแม่ผมก็แปล เพราะอย่างหนึ่งก็ใจรัก และเป็นการทำมาหาเลี้ยงชีพด้วย แปลแล้วก็ลงในวารสารต่างๆ ก็ได้เงินมา พอฉบับเขาก็จ่ายเงินให้ ก็เท่ากับทำงานเป็นเงินเดือน การแปลก็เป็นการทำมาหาเลี้ยงชีพอย่างหนึ่ง การแปลก็จะง่ายกว่าการเขียนนิยาย เพราะการเขียนนิยายต้องนึก อาจจะเสียเวลากว่าที่จะได้ที่ละตอน การแปลนี่คือมีเวลาเราก็แปลเลย เอามีพจนานุกรมมาติดขัดอะไรก็ติดขัดพจนานุกรม ที่นี้การแปลแม่ผมเป็นคนแปลเอง แต่ว่าบางครั้งก็ต้องมีการตีความ คือประโยคศัพท์นั้นศัพท์นี้เราทั้งหมดแต่เขาหมายความว่าจริง ๆ ว่าง ถ้าเผื่อการตีความก็ปรึกษากับพ่อผม แต่ว่าการแปลแม่ผมแปลเองทั้งหมด นานๆที่มีการตีความ ว่าหมายถึงอย่างนี้หรืออย่างนั้น

คือผมเคยแปลอะไรบ้างนิดหน่อยแต่ไม่ใช่แปลนิยาย ที่นี้การแปล ได้คุยกับคนที่ทำงานแปลมันมี ปัญหา แปลนิยาย มันมีความขัดแย้งกัน คือคนที่ตั้งใจจะแปลให้ดี คือ แปลตรงตัว จะแม่นยำ ทางด้านภาษา รักษาของเดิมเอาไว้ แต่ว่าบางทีเขาล้อกันว่ามิกลีนมกลีนเนยนะครับ (ใช้คะ) มันเป็นส่วนแบบฝรั่ง เพราะฉะนั้นยิ่งมาดัดแปลงแบบไทย ยิ่งดัดแปลงมามากเท่าไร ก็ยิ่งห่าง จากอันเดิมออกไป เพราะฉะนั้นที่แม่ผมแปล เรื่องสาวทรงเสน่ห์ แปลพยายามให้แปลให้ตรง มากที่สุด ก็เลยอาจทำให้มิกลีนมกลีนเนยของฝรั่งสมัยนั้นบ้างเหมือนกัน คือว่าถ้าหากปรับให้ เป็นส่วนแบบไทย มันจะเคลื่อนไปจากดั้งเดิมของเขา แต่คือฟังดูแล้ว คนไทยอาจจะรู้สึกขัดๆ เขินๆ นิดหน่อย มันพูดส่วนแปลกๆหน่อย อันนี้คือแปลตรง แต่ถ้าจะแปลแบบให้คนไทยอาจ ได้รับความรู้มันก็จะคลาดเคลื่อนกับต้นฉบับเดิม (อย่างนี้เอาใครเป็นหลัก กลุ่มผู้อ่าน คนไทย หรือ ดั้งเดิมเป็นหลัก) ก็พูดยากนะครับ ถ้าเผื่อสมัยนี้ บางทีเขาเอา กลุ่มผู้อ่านเป็นหลัก แต่สมัยนี้ อะไรเป็นเงินทั้งนั้นนะครับ อย่างสมมติทำเพื่อเงิน ผู้อ่านๆรีนหู ถ้าเผื่อไม่ได้เพื่อเงิน ทำอย่างไร ทำให้ดีที่สุด บางทีจำนวนขายอาจจะลดลงไปบ้าง มันก็ต้องยึดหลักเดิมเหมือนกัน แต่หากหลัก เดิมมันแปร่งมาก อาจแก้ไขนิดหน่อย แต่แก้ไขให้น้อยหน่อย ถ้าหากแก้ไขให้รีนหูคนไทยไป หมด อย่างนั้นมันก็คือถ้าเผื่อพิมพ์คนไทยไม่รีนหู สมมติว่าอาจจะขายสองพันเล่ม คนไทยรีนหู ขายได้สี่พันเล่ม แต่ว่าตรงตัวมันก็ไม่ได้หมายถึงแข็งที่อ่ะ ไม่ใช่ว่าทำอะไรแล้วตรงตัวเปี้ยบ

คุณชนิด กับคุณหมอบุญส่ง (เลชะกุล) ก็สนิทกัน กับคุณบุญทอง (เลชะกุล) ก็เคยทำงาน อยู่ด้วยกันกับคุณกุหลาย ก็เรียกว่าเป็นคนใกล้ชิดค่ะ

แนวทาง หมายความว่าอย่างไร

ผู้วิจัย คือว่าจากเดิมแล้วนะคะ จากมีการทำวิทยานิพนธ์เรื่องก่อนๆ มีการศึกษาแนว ทางการแปลในประเทศไทยมีวิวัฒนาการมาอย่างไร ซึ่งเคยมีรุ่นพี่ทำ ว่าในนวนิยายเรื่องหนึ่ง มี ผู้แปลมาในลักษณะใดบ้างในเรื่องๆหนึ่ง นะคะ ซึ่งในรุ่นพี่เขาทำเรื่อง เซอร์ลอร์ดโฮลล์ รัชกาลที่ 5 แปลในรูปของการดัดแปลง ในสมัยรัชการที่ 6 เป็นการแปลเรียบเรียง มาในสมัยปัจจุบันเป็น การแปลแบบตรงตัว ซึ่งทำให้เห็นว่าภาษาอังกฤษมีส่วนช่วยทำให้กลุ่มผู้อ่านมีความรู้มากขึ้นที่ จะสามารถรับสารได้ดีขึ้นนะคะ ในส่วนเรื่องจะสัมภาษณ์คุณยาย เรื่องสาวทรงเสน่ห์ ที่คุณยาย ได้แปลในปี 2493 (คุณชนิด - 2489 ค่ะ) อันนั้นคือลงในวารสาร (คุณชนิด - ก็ต้องนับตรงนั้นสิ ค่ะ คือรวบรวมเล่มปี 2493) แต่ในปัจจุบันได้มีผู้มานำมาแปลอีก แต่เป็นแปลเรียบเรียง ซึ่งไม่ เหมือนบทสรุปที่เคยมีมาก่อน จึงอยากจะทราบว่าของคุณยายจะเป็นแนวทางที่รักษาต้นฉบับ ความหมาย แต่อีกเล่มเป็นแนวเรียบเรียง ซึ่งทำให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ของ...(คุณชนิด - เอามา หรือเปล่าคะ ขอดูหน้าตา) ซึ่งเข้าใจว่าเป็นกลุ่มผู้อ่านทั่วไป คือมีการเรียบเรียง มีดัดเป็น บางส่วนด้วย ก็เลยเข้าใจกลุ่มผู้อ่านให้กว้างขึ้น และเพื่อให้ย่อลง แต่จะต้องไปสัมภาษณ์

ทางด้านนั้นเหมือนกันว่าทำไมถึงแปลเรียบเรียงในขณะที่ปัจจุบันคนไทยสามารถอ่านภาษาอังกฤษได้แตกมากขึ้นคะ

คุณชนิด ในหนังสือนี้ จำไม่ได้แล้วคะหนู เพราะว่าอายุ 93 แล้วนะคะ แล้วแปลไว้มันนาน เต็มที่ 60 ปีมาแล้ว นานมากแล้วชื่อพระเอกจำไม่ได้ จำได้แต่ชื่อนางเอก ชื่อ อลิซาเบท ควรจะใช้ อลิซาเบทมากกว่า แต่พระเอก นายดาซี จำไม่ได้แล้ว คุณยายแปลเล่มไหนเป็นเล่มแรกคะ เล่มเยน แอร์ (คุณลุงเล่าให้ฟังว่าคุณยายได้เริ่มแปลเพราะคุณกุหลาบได้ให้แรงบันดาลใจที่จะเริ่มแปลด้วยใช้ใหม่คะ) ก็ชวนให้ไปแปล ให้ลองแปลดู ก็มีผู้นิยมอ่านมากขึ้น ตอนนั้นก็ มีแม่วัน แปลเรื่องความพยายาม (ของมาเรีย คอเรลลี-กูเรีย) อัสวพาหุ อะไรอย่างเนี่ย ก็มีผู้แปลหลายแบบ ที่นี้ก็รู้สึกเป็นงานที่ดี คิดว่าคงจะทำได้ และเป็นการเรียนภาษาอังกฤษไปด้วย ทำไปด้วย และเป็นงานที่เพลิดเพลินถ้าเพื่อเลือกเรื่องได้ดี (ผู้วิจัย - แต่เรื่องเยน แอร์ คุณยายเลือกเองหรือว่า...) คือว่าที่หนังสือพิมพ์ประชาชาติก็มีแผนกหลายแผนก ที่นี้แผนกพวกวรรณกรรมก็มีคุณมาลัย ชูพินิจ ก็เป็นผู้ดูแล เป็นเจ้าหน้าที่ด้วย ทางวรรณกรรม คุณกุหลาบก็ได้มอบให้คุณมาลัย เลือกเรื่องให้ คุณมาลัยก็เป็นคนเลือกเรื่องให้ (ผู้วิจัย - ตอนนั้นคุณยายเรียนจบแล้วที่อักษร) ตอนนั้นจะเป็นปีสุดท้ายที่มาแปลจริง ระหว่างปีสุดท้าย แล้วก็แต่งงาน มาอยู่บ้านนี้ (ผู้วิจัย - หลังจากเรื่องความรักของ เยน แอร์ คุณยายแปลเรื่องอะไรอีกบ้างคะ คือหนูไม่แน่ใจ ลองไปหาข้อมูลในห้องสมุดมา เรื่องเหยื่ออธรรม (คุณชนิด - เล่มหลังสุด) เรื่องเทสส์ผู้บริสุทธิ์ และนอกนั้นก็จะเป็นเล่มที่คุณยายเขียนรวบรวมของคุณกุหลาบที่เป็นข้อคิดจากใจ) นั้นข้อคิดจากใจเป็นรวบรวม แต่ที่เป็นเรื่องแปล (คุณสุรพันธ์ - เรื่องเทสส์ผู้บริสุทธิ์ของโทมัส ฮาร์ดี้ มีเรื่องบ้านตุ๊กตา ของ เฮนริก อีปป์เซน และเรื่องของหมาตุ่น เรื่องนาข้าวในฤดูชีวิตเทียน และก็มีแปลเรื่อง กำแพงเงิน (The Citadel) ของ A.J. Cronin) แม่ว่ายังมีเรื่องอื่นอีก ตอนนี้นึกไม่ออก นึกออกจะ โทรศัพท์บอกหนู (ผู้วิจัย - A.J. Cronin เป็นแนวไหนคะ) แนวชีวิต (คุณสุรพันธ์ - ก็คงจะคล้ายเงินเป็นกำแพงกันความรักหรืออะไรประมาณนั้น) (ผู้วิจัย - อันนี้ตอนที่คุณยายอยู่ที่ประชาชาติ หรือว่าหลังจากตอนนั้นแล้วคะ) Citadel แปลตอนหลัง แปลหลังสุด สมัยก่อนแปลลงวารสารแล้ว ก็มีคนมาจอยรวมเล่ม

Pride and Prejudice

แปลตรงตัวก็จะแห้ง

เล่นตัวพีด้วย

เลยใช้สาวทรงเสน่ห์

เล่นเสียงตัวส เสือ และ ตัว ทร เสียง ซ โช

I come. I see. I conquer.

ฉันมา ฉันเห็น ฉันชนะ

ก็ไม่ได้น้ำเสียงได้อรรถรส ไม่ได้ดูตัวและเหตุการณ์ เขาพูดกับใคร เขาไม่ได้พูดเฉยๆ ออกจะประกาศกร้าว ภาคภูมิใจ

น่าจะเป็น ข้ามา ข้าเห็น ข้าชนะ

เยน แอร์ ต้นฉบับภาษาสวย ก็ต้องพยายามเก็บให้เท่า ... Wind wind... ล่องลอย ละลิว ตามลม

"Cowards die many times before their deaths. The valiant never taste of death but once." (from the play Julius Caesar by William Shakespeare)

คุณยายเขียนให้เพื่อน มีคนแปลภาษาไทยว่า ความกล้าตายหนเดียว แปลแบบนี้ แล้วแปลกลับต้นฉบับไม่ถูกเลย ไม่ได้ภาพและอรรถรส

ผู้วิจัย แสดงว่าหลักของคุณยายคือจะแปลให้ตรงต้นฉบับไว้ก่อน

คุณชนิด คือว่าพยายามนะคะ แต่ว่าไม่ใช่ทุกเรื่อง คือต้องดูๆว่าแปลในหนังสืออะไร แปลลงหนังสืออ่านรายสัปดาห์ ประชาชาติอะไรอย่างนั้นะคะ มีที่พรรณาด้วยภาษาอังกฤษตั้งหน้าบางที่ต้องข้าม คือในรายสัปดาห์ คนอ่านไม่มาอ่านแล้วหนู มันพรรณามาเมมอย่างนั้นเมมอย่างนั้นอะไรบางที่ข้าม

แต่ว่าเรื่องนี้ (Pride and Prejudice) เขาเขียนกระชับ แล้วก็คำคมเขยว่าจะต้องพยายามแปลให้ดี ก็เลยแปลครบถ้วน หนูเห็นแล้วใช้ไหมคะที่สภาวิจัยแห่งชาติ (ผู้วิจัย - ทราบจากคุณลุงคะ ได้รับรางวัล) ได้รับยกย่อง ในเล่มนี้สภาวิจัยแห่งชาติเขาบอกมาว่า เขามีหลักว่าแปลได้ครบถ้วนแปลดี แล้ว...คุณฉุน ประภาวิวัฒน์ คุณฉุน บอกชื่อด้วยคะใครเขียนบ้างวันที่เท่าไร แต่ว่าขอใช้ไม่ใช่คำว่าหล่อน กับแม่เรียกลูกว่าหล่อน ตอนนั้นได้รับจดหมายกำลังวุ่นมาก คุณกุลหลาบกำลังถูกจับ แล้วก็อะไรพวกนี้ วุ่นหลายอย่าง แล้วพอมาพบจดหมายนี้อีกที ก็จะไปต่างประเทศแล้ว ก็เลยไม่เอา แต่ตอนหลังก็มา...ยังไม่ได้ตรวจดู มาพลิกดู เอ เรียกลูกก็ไม่ได้ว่าหล่อน ไม่มีนิตอนต้นๆนะคะ เธอ เธออย่างนั้นอย่างนี้ เธอ กับลูก เธอ...นั่นให้แม่ที ลูกหลายคน ที่นี้ที่ใช้คำว่าหล่อน พลิกดูข้างหลังพบ เวลาแม่โกรธขึ้นมา หล่อนอย่างมาเถียงขึ้นนะ มันก็ใช้ได้ใช้ไหมคะ มันก็ต้องแล้วแต่ที่ ไม่ได้ใช้หล่อนนั้น หล่อนนี้ หล่อนเรื่อยไป หล่อนนะภาษาเตี๋ยวนี่เขาก็ยังใช้หล่อน หล่อนกัน...ภาษาพูดมักจะไม่ใช่ แต่ใช้ในการพูดโวหาร ในการพรรณาอะไร หล่อนอย่างมาเถียงขึ้นนะ อะไรอย่างนี้มันก็ใช้ได้ ก็พลิกดูพบอย่างนี้ พบสองแห่งนี้คนละอย่างคนละเรื่อง คิดว่าหล่อนก็ใช้ได้แล้วแต่กรณี แล้วแต่ว่ามันอยู่ที่ไหนคะ เพราะฉะนั้นเวลาเลือกเรื่อง ต้องอ่านซะก่อน แล้วก็พยายามตีให้แตกต่างลักษณะอย่างนี้ควรจะพูดว่าอย่างไร คนอย่างนี้ อย่างในเรื่องสาวทรงเสน่ห์ ลีเตีย พูดจาโลดโผน ถ้าเมื่อเราไม่จับใจความให้ได้ก่อนเราก็จะแปลเรียบเรียบ

คำพูด แต่ว่าพอพูดจาโลดโผน เราก็ต้องหาคำที่มันโลดโผนใส่เข้าไป เพื่อให้คนสะกิดใจตั้งแต่แรกว่า แม่คนนี่จู้จี้จ้าน โลดโผน คือ อ่าน ต้องอ่านซะก่อน และตีให้แตก แล้วก็เรื่องที่เลือกแปลต้องเป็นเรื่องที่ไม่เสียหาย มีความดีอย่างหนึ่งอย่างใด

ผู้วิจัย จริง ๆ แล้วแนวทางที่คุณขยายพูดมาก็เป็นสิ่งที่กำลังเรียนอยู่ตอนนี้ คือเมื่ออ่านจบแล้ว ต้องวิเคราะห์ตัวละครให้ออกว่า ถึงจะมีหลายคน ก็ต้องดูให้ออกกว่าเป็นคนประเภทไหน และให้ตรงกับตัวละคร

เห็นคุณขยายใช้วิธีขยายความด้วยการเติมใส่วงเล็บตรงส่วนคำว่า white soup ว่าเป็นซุปรสสำหรับคนป่วย ช่วยเอื้อให้คนอ่านสมัยนั้นหรือเปล่าคะ (คุณชนิด - จำไม่ได้ นี่ก็ไม่ออกคะ ว่าได้เติมอะไร) แล้วในการแปลโดยทั่วไปคุณขยายใช้วิธีขยายความแบบนี้ด้วยหรือเปล่าคะ

คุณชนิด มีคะ แต่มีน้อย คิดให้ดี บางทีตรงต้นฉบับได้ บางทีการแปลอาทิตย์ต่ออาทิตย์ก็เอาพอใช้ได้ ให้ดีต้องมีเวลา เพราะฉะนั้นเวลาในการแปลเอาแน่ไม่ได้ บางทีประโยคเดียวคิดตั้งนาน เป็นต้นว่า ในเรื่องเหยื่อธรรมชาติ Yes, it's him. นั่นถูกแล้ว เอ it's him'... it's him ใช่เขาจริงๆ ก็แปลยาก ค่าง่ายๆ แต่แปลยังงังให้มีพลังเท่ากับ (ต้นฉบับ)... เสียเวลาไม่ใช่หน่อยเหมือนกัน

ผู้วิจัย เวลาที่แปลเสร็จ มีบรรณาธิการอ่านอีกทีไหมคะ

คุณชนิด พอส่งก็พิมพ์เลย หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ไม่มีเวลา เขาเชื่อผู้ส่งนะคะ ไม่มีเวลามาทำ

ผู้วิจัย เวลาที่ขยายทำงานแปล คุณขยายค้นข้อมูล นอกจากพจนานุกรม คุณขยายจะค้นจากไหน และอย่างไร

คุณชนิด ก็ต้องอ่าน แล้วบางทีไม่รู้แปลว่าอะไร คือ ใช้ถามเจ้าของภาษา มีเพื่อนที่เป็นชาวต่างประเทศ Pride and Prejudice แปลไม่ใช่ง่าย แต่แปลได้กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ แปลได้หมด ถ้าเผื่อว่าอธิบายมาก ลงรายสัปดาห์รายวัน ผู้อ่านคอยไม่ไหวคะ เพราะรำคาญ

แล้วก็ตรงไหนติดก็ไปลองถามเจ้าของภาษา เพราะฉะนั้นจึงจะแปลได้ถูกต้อง

ผู้วิจัย สมัยก่อนคนอ่านประชาราชาชาติ จะเป็นคนอ่านกลุ่มไหนคะ

- คุณชนิด** ชั้นกลาง มีพื้นฐานภาษาอังกฤษ ชั้นกลางก็มีแล้วค่ะ สมัยคุณยาย
- ผู้วิจัย** เวลาที่ลงก็มีหลายๆเรื่องใช่ไหมคะ
- คุณชนิด** ค่ะ
- ผู้วิจัย** ตอนที่คุณยายรวมเล่ม ตอนนั้นมีคนทาบตามหรืออย่างไรคะ
- คุณชนิด** มักจะมีคนมาจ้องก่อน คนจ้องก็ดู ควรจะให้ก็ให้
- ผู้วิจัย** อย่างที่คุณยายพูด เมฆล่อง ลอยลิว ตามลม คุณยายเอาส่วนที่เป็นกลอนมาคิด หรือยังไงคะ
- คุณชนิด** คือของเขามันเพราะมาก เลยคิดเขียนยังไงถึงจะเพราะ ก็เล่นภาษา เล่นคำว่า ลอย ล ะไรอย่างนั้น ใช้ ล หลายตัว อย่างนี้ก็ถือว่าเพราะค่ะ ทั้งของอังกฤษและไทย มีคำเสียง อย่างเดียววิธีไหนก็ถือว่าเพราะค่ะ
- ไบนเอน แอร์ แม่จำได้ว่าเพราะ แปลให้มันได้รสชาติอย่างเขาสักหน่อย ไม่มากก็น้อยก็ยังดี
- ผู้วิจัย** ตกลง I come. I see. I conquer. คุณยายได้แปลใหม่คะ
- คุณชนิด** อันนี้จำไม่ได้ คือ ต้องดูว่า ซีซาร์พูดกับใคร ในที่ไหน ซีซาร์ไม่ได้พูดกับใคร แต่ประกาศ ฉันทมา ซีซาร์ พูดหรือ ฉันท ก็อาจจะพูดว่า ข้ามาถึงแล้ว ข้าเห็นแล้ว ข้าชนะแล้ว
- จำได้เลย ยาก คือ ไม่ใช่ยากศัพท์อย่างเดียว ยังมีพวกอย่างนี้ ทำอย่างไรจึงจะเสมอเขา ให้ใกล้เคียงสักหน่อยนะ
- ผู้วิจัย** อย่างที่คุณยายพูดว่าลงในวารสาร ลงเป็นตอนๆ แล้วก็มารวมเล่ม สาวทรงเสน่ห์เป็นแบบนี้ เรื่องอื่นก็เหมือนกัน ถ้าเป็นสมัยนี้คนจะแปลจะแปลทั้งเล่มเลย แล้วพิมพ์ออกทีเดียว
- งานชิ้นไหนที่คุณยายภูมิใจที่สุดคะ

คุณชนิด เหยื่ออธรรมคะ เป็นเรื่องของคนที่บริสุทธิ์คนหนึ่งพยายามจะเลี้ยงหลาน พ่อแม่ไม่มี 9 คน ก็หลานก็อดทิว หางานไม่ได้ ขโมยขนมปังให้หลาน ถูกจับ หิน ถูกจับ ผลที่สุด เรื่องขนมปังชิ้นเดียวไปเลี้ยงหลาน ถูกจับขังคุก 19 หรือ 15 ปี อะไรอย่างนี้คะ แล้วก็ชีวิตในคุก เมื่อหนแรกถูกจักรทระท้อ หนหลังๆซัก...หัตวิธาต่างๆ ปีนกำแพง ปีนยั้งไง เอาตัวไถขึ้น ศาสตร์ของพวกเขาขโมยเก่ง เรื่องนี้ชอบมากคะ ...เรื่องดีคะ เหยื่ออธรรม ชื่อเรื่อง แปลออกมา แปลให้จูงใจคนอ่าน

ถ้าเผื่อมันตรงกับเรื่องก็ดี แต่ถ้าเผื่อตรงกับเรื่องแล้วมันไม่รู้เรื่อง เมื่อกี้นี้ อหังการกับอคติ มันแห้งไปหน่อยหนึ่ง เอากับคำนามสองคำมาใช้ อย่างของอังกฤษเขา Pride and Prejudice p and p อะไรอย่างนี้เขาเพราะแล้ว

ผู้วิจัย แล้วชื่อเรื่องคุณยายมาเป็นอย่างสุดท้าย แปลเป็นอย่างสุดท้ายหรือแล้วแต่คะ พออ่านเสร็จแล้วจะต้องคิดคำนวณอะไรแล้ววายังไง พอสมควร มันต้องตั้งชื่อเรื่อง พยายามตั้งให้เป็นความเต็มก็ดี อย่างเหยื่ออธรรม ภาษาฝรั่งเศส Le Miserable ผู้ตกทุกข์ได้ยาก มักจะเป็นเหยื่ออธรรม เป็นเรื่องของเหยื่ออธรรม รู้สึกชอบเรื่องนี้ เนื้อหาอะไร...ผู้คน ผู้เขียนเก่งมาก แต่ว่าเขียนในประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศสเข้าไป โอ้ย แปลไปได้หน่อย มีคนบอก ฝรั่งเศสเขาก็อ่านไม่ไหว เขาขออนุญาตเจ้าของ ย่อเป็นภาษาอังกฤษ ทำเป็นภาษาอังกฤษนะคะ ไม่ใช่ย่อ คือรักษาต้นฉบับเดิม ทำเป็นภาษาอังกฤษ แล้วเอาหนังสือนั้นมาให้ ตอนแรกแปลตามต้นฉบับ จะตายเลย ความที่ชอบคะเลยพยายามแปล หนที่สุด ก็แปลได้

คุณสุรพันธ์ คนเขียน วิกเตอร์ ฮูโก เล่าเรื่องฝรั่งเศสยาวมาก แม้แต่ฝรั่งเศสก็ไม่อยากอ่านยาวมาก ที่นี้ก็ฝรั่งเศสคนนึง ฝรั่งเศสที่ใช้ภาษาอังกฤษนะครึบ แปลจากฝรั่งเศสเป็นอังกฤษ เขาขออนุญาตย่อส่วนประวัติศาสตร์ แต่ส่วนนิยายแปลเต็ม

ผู้วิจัย คุณยายแปลจากเล่มที่เป็นภาษาอังกฤษ

คุณชนิด คะ ตอนต้นแปลไปแล้วยาก (คุณสุรพันธ์ ตอนแรกได้ฉบับเต็ม แปลไป พบว่าหนึ่งแปลยาก สองผู้อ่านชาวไทยรับยาก ตอนหลังมีคนเขาให้มา)

ผู้วิจัย แปลจากต้นฉบับแปลมาจากภาษาอื่น มีภาษาอื่นปนมาไหม อย่างเหยื่ออธรรม

คุณสุรพันธ์ อย่างชื่อภาษาฝรั่งเศส ได้รับคำปรึกษาจากเพื่อนคนไทยที่รู้จักภาษาฝรั่งเศสดี คือ คุณจินดา พันธุ์จินดา

คุณชนิด จดชื่อแล้วยาวหน้าสองหน้ากระดาษเลย แก่เป็นเพื่อนที่ดีมากเลย
 อย่างเรื่องเทสส์ผู้บริสุทธิ์ ก็มีคำศัพท์ที่ยากเหมือนกัน ศัพท์ที่ยากมีทุกเล่ม อย่าง Pride and Prejudice มีไม่น้อย แต่มันไม่ใช่แปลง่าย

ผู้วิจัย คุณยายเคยเรียนที่สำนักกรรมการสอนด้วยใช่ไหมคะ

คุณชนิด สำนักกรรมการสอน เรียนอังกฤษ เรียนแปล แต่จำไม่ได้ จำได้ว่าไปเรียน
 โรงเรียนเป็นบ้าน ครูก็สอน แต่สอนอะไรจำไม่ได้ ตอนนั้นม.ต้น

คุณชนิด (สาวทรงเสน่ห์) พิมพ์ครั้งที่ 5 เพิ่มอีก 1000 เล่ม
 ถ้านับปกตีพิมพ์ครั้งแรกในนิตยสาร นับด้วยก็ครั้งที่ 6

เจน ออสเตน เรื่องนี้ Pride and Prejudice ไม่มีคนพิมพ์ตั้ง 16 ปี หนูทราบแล้วใช่ไหมคะ ไม่มี
 คนพิมพ์ คือ สมัยเจน ออสเตน ก็คนเขียน ผู้เขียน พวกฝรั่งก็เขียนเรื่องอย่าง ไอเวนโฮเรื่องรบ
 กัน อะไรที่เป็นเรื่องเป็นราวทางประวัติศาสตร์ แต่ เจน ออสเตน เป็นคนแรกที่เขียนเรื่องชีวิตใน
 บ้าน ชีวิตธรรมดา จึงไม่มีคนรับพิมพ์ 16 ปี พอพิมพ์ปั๊บ บูมใหญ่เลย 16 ปี ดองเอาไว้ สมัยใน
 ไครรบกับใครเป็นเรื่องเป็นราว อันนี้เป็นเรื่องกระหุกกระหิมในครอบครัว ความคิดอะไรนะคะ
 เรื่องความรู้สึก ศักดิ์ศรีอะไรพวกนี้ รู้สึกไม่ใช่เรื่องสำหรับสมัยหนึ่ง

ผู้วิจัย ตอนที่เรื่องสาวทรงเสน่ห์ ออกมา ก็มีเรื่องอื่นแฉกออกมาแล้ว แสดงว่าคนไทย
 ก็ชอบอยู่แล้ว

นามปากกาจูเลียต คุณกุหลาบตั้งให้ แล้วบอกไหมคะว่าทำไมต้องจูเลียตคะ

คุณชนิด ก็คงคิดว่าให้เป็นฝรั่งหน่อย เพราะว่าแปลหนังสือ (คุณสุรพันธ์ อาจจะอ่านเรื่อง
 เซคเซปียร์ โรมิโอกับจูเลียต

ผู้วิจัย สมัยก่อนดูเหมือนทุกคนจะใช้นามปากกา ไม่ค่อยมีใครใช้ชื่อจริง

คุณชนิด ก็ไม่อาจรับรองได้ แต่ส่วนใหญ่ รัชกาลที่ 6 ก็อัสวพาหุ แต่ชื่อจูเลียตฟังดูโรแมนติก
 ดิฉันนะคะ เห็นครั้งแรกนี้กว่าคนรุ่นนี้แปล

สรุปบทสัมภาษณ์คุณชนิด สายประดิษฐ์ (จูเลียต) และ คุณสุพันธ์ สายประดิษฐ์

ณ บ้านศรีบูรพา ซอยราชวิถี 4 (ซอยพระนาง) พญาไท กรุงเทพฯ
ณ วันที่ 3 กันยายน 2549 เวลา 15.00 – 17.30 น.

1. กลวิธีในการทำงานแปล

1.1 การเตรียมตัวในการแปล

คุณชนิดจะเริ่มจากการอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมดให้เข้าใจ หากมีคำศัพท์ยากก็จะค้นจากพจนานุกรม ซึ่งหากไม่สามารถค้นจากพจนานุกรมได้ หรือไม่สามารถตีความได้ ก็จะใช้วิธีถามจากเจ้าของภาษาซึ่งเป็นเพื่อนชาวต่างประเทศ เพื่อให้เข้าใจและแปลได้ถูกต้อง

1.2 แนวทางในการแปล

1.2.1 รักษารูปแบบ

คุณชนิดจะพยายามแปลให้ตรงต้นฉบับให้ได้มากที่สุด คือต้องอ่านทำความเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมด แล้วก็พยายามตีให้แตกต่างลักษณะตัวละครอย่างนี้ควรจะพูดว่าอย่างไร คนนิสัยอย่างนี้ ควรมีคำพูดอย่างไร อย่างในเรื่องสาวทรงเสน่ห์ ลิเดีย น้องสาวของนางเอก จะเป็นคนพูดจาโลดโผน ก็ต้องหาคำที่มันโลดโผนใส่เข้าไป เพื่อให้คนอ่านสะกิดใจตั้งแต่แรกว่า แม่คนนี้จู้จี้จ้าน โลดโผน โดยสรุปคือ **ต้องอ่านก่อนแล้วตีให้แตก**

1.2.2 อรรถรส

คุณชนิดเห็นว่าการแปลนอกจากจะแปลให้ถูกต้องตามต้นฉบับแล้ว ผู้แปลจะต้องแปลให้ได้อรรถรสเสมอเท่าต้นฉบับอีกด้วย เช่นต้นฉบับภาษาสวย ไพเราะ มีสัมผัส ฉบับแปลก็ต้องเก็บภาษาสวยไพเราะ มีสัมผัสให้เท่ากันด้วย คุณชนิดได้ยกตัวอย่างเรื่อง Jane Eyre ในบางตอนต้นฉบับมีการใช้ภาษาพรรณนาที่ไพเราะด้วยการเล่นสัมผัสอักษร ฉบับแปลก็ต้องมีการใช้ภาษาที่ไพเราะเล่นสัมผัสอักษรตามด้วย หรือ หากภาษาต้นฉบับอยู่ในสถานการณ์ที่ผู้พูดมีความภาคภูมิใจในการพูดนั้น ฉบับแปลก็ต้องถ่ายทอดความภาคภูมิใจนั้น ออกมาด้วย ยกตัวอย่างเช่น I see. I come. I conquer. (โดยเช็คเสปีเยร์) หากจะแปลว่า ฉันมา ฉันเห็น ฉันชนะ เพียงเท่านั้น โดยความหมายก็ถูกต้อง แต่เมื่อพิจารณาตัวผู้พูดและเหตุการณ์แล้ว การแปลโดยใช้ถ้อยคำเพียงเท่านั้นไม่สามารถจะให้อรรถรสที่เสมอเท่าต้นฉบับได้ โดยเหตุการณ์แล้ว ซีซาร์เป็นผู้พูดและไม่ได้พูดกับใคร แต่ต้องการประกาศ และเป็นประกาศแบบกร้าวและเต็มภาคภูมิ ดังนั้นการแปลจึงควรใช้คำให้ได้อรรถรสมากกว่านี้ อย่างเช่น ข้ามาถึงแล้ว ข้าเห็นแล้ว ข้าชนะแล้ว

1.2.3. การแปลชื่อเรื่อง

ในสมัยก่อนการแปลชื่อเรื่องจะต้องทำการแปลตั้งแต่ตอนแรก เพราะเรื่องที่จะแปลจะต้องนำไปลงหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารรายสัปดาห์ทำให้ต้องมีชื่อเรื่องเพื่อนำไปลง ดังนั้นนักแปลจะต้องอ่านทำความเข้าใจพอสมควรและคำนวณในใจว่าชื่อเรื่องควรเป็นเช่นใด ซึ่งต่างจากวิธีการในปัจจุบันที่การแปลหนังสือมักเป็นการแปลทั้งเล่มและส่งพิมพ์ ผู้แปลจึงมักมีเวลาคิดคำนวณชื่อเรื่องก่อนออกพิมพ์นานกว่าในอดีต

นอกจากนี้คุณชนิตยังให้ข้อคิดเพิ่มเติมว่าการตั้งชื่อเรื่องนั้น ถ้าหากตั้งตรงกับชื่อจริงได้ก็ดี แต่หากตรงแล้วไม่รู้เรื่อง หรือไม่สื่อก็ควรต้องปรับ คุณชนิตยกตัวอย่างชื่อเรื่อง *Les Misérables* ในภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษจะแปลว่า ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ซึ่งผู้ตกทุกข์ได้ยากก็มักจะเป็นเหยื่ออาชกรรม ซึ่งก็เข้ากับเนื้อเรื่อง ชื่อเรื่องจึงเป็นเหยื่ออาชกรรม และหากชื่อเรื่องมีการเล่นเสียงสัมผัสอักษร เช่น *Pride and Prejudice* ใช้ตัว P 2 ตัว ในชื่อไทยก็ควรจะมีการเล่นสัมผัสอักษรเช่นกัน ชื่อไทยจึงเล่นเสียง ส เสือ และเสียง ทร ในท้ายสุด การแปลชื่อเรื่องจะต้องแปลออกมาแล้วจึงใจคนอ่านด้วย โดยในเรื่องการตั้งชื่อเรื่อง คุณสุรพันธ์ได้เพิ่มเติมว่าคุณมาลัย ชูพินิจ ได้มีส่วนช่วยในการตั้งชื่อเรื่องให้คุณชนิตด้วย อาทิ เรื่องความรักของเอนแอร์ จะเห็นว่าหากแปลชื่อเรื่องว่า เอนแอร์ จาก *Jane Eyre* เป็นชื่อคนเฉยๆ ก็คงดูไม่น่าสนใจและดึงดูดผู้อ่านเท่ากับการตั้งชื่อเรื่องว่า ความรักของเอนแอร์

1.2.4 การเลือกใช้สรรพนาม

การเลือกใช้สรรพนามระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันก็มีความสำคัญ อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์หรืออารมณ์ตัวละครก็มีผลให้การเลือกใช้สรรพนามเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่นจากเฉย เป็นรัก หรือรักเป็นโกรธ คุณชนิตได้ยกตัวอย่างการแปลเรื่องสาวทรงเสน่ห์ว่า สรรพนามที่แม่เรียกลูกจะแตกต่างกันไปตามอารมณ์ของแม่ เช่นเวลาแม่พูดกับลูกสาวธรรมดาๆ ก็จะเรียกเธอ แต่หากเมื่อโกรธก็สามารถเรียกหล่อนได้ (ในจุดนี้ แม่เมื่อพ.ศ. 2504 สภาวิจัยแห่งชาติเคยได้ท้วงติงคุณชนิตให้ปรับแก้คำว่าหล่อนเนื่องจากเห็นว่าคำนี้ดูไม่เหมาะสมในการที่แม่จะใช้เรียกลูก แต่คุณชนิตซึ่งได้ทำการทบทวนงานแปลอีกครั้งตัดสินใจไม่ปรับแก้ เนื่องจากเห็นว่าคำว่าหล่อนสามารถใช้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ว่าเหมาะสมกับอารมณ์ของตัวละครและเหตุการณ์หรือไม่)

1.2.5 ปัญหาในการแปล และวิธีการแก้ไข

1.2.5.1 ข้อจำกัดจากการลงพิมพ์เป็นตอนๆ ในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารรายสัปดาห์

นิตยสารรายสัปดาห์

คุณชนิตได้เล่าประสบการณ์การแปลในสมัยก่อนให้ฟังว่าการแปลนวนิยายจะแปลเป็นตอนๆ เพื่อลงหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารรายสัปดาห์ ซึ่งหากเรื่องใดมีผู้อ่านนิยมชมชอบมากก็จะมีสำนักพิมพ์มาจองไปพิมพ์รวมเล่ม ดังนั้นในสมัยก่อนการพิมพ์ลงหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารรายสัปดาห์เช่นนี้ จะมีข้อจำกัดว่าเรื่องที่จะลงจะต้องกระชับ ลงเป็นตอนๆ ให้คนอ่าน

ติดตามได้ทุกสัปดาห์ ดังนั้นในบางครั้ง การพยายามรักษาการแปลให้ตรงต้นฉบับก็ทำได้ยาก คุณชนิดได้ยกตัวอย่างในกรณีของการแปลเรื่องความรักของเจนแอร์ (Jane Eyre) ลงหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ประชาชาติว่าไม่อาจแปลต้นฉบับอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ แต่ต้องตัดบางท่อนบางตอนในส่วนที่เป็นคำพรรณนาหรือข้อความขยายเพื่อให้เหมาะสมสำหรับการอ่านเป็นตอนๆประจำสัปดาห์ตามความนิยมของยุคนั้น เพราะหากแปลส่วนพรรณนาหมด ไม่ค่อยมีเนื้อหาเดินเรื่องให้ติดตาม ผู้อ่านก็คงไม่รออ่าน หรือรอไม่ไหว

1.2.5.2 เนื้อหาตัวบทยากเกินไปสำหรับผู้อ่าน

คุณชนิดได้ชี้ให้เห็นปัญหานี้จากประสบการณ์การแปลในเรื่องเหยื่อธรรม (Les Misérables) ซึ่งเป็นนิยายภาษาฝรั่งเศสที่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษอีกทอดหนึ่ง แต่ด้วยมีหลายตอนในเรื่องที่ผู้เขียนใส่ความรู้ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส หรือปรัชญาที่ซับซ้อน ซึ่งแม้แต่คนต่างชาติเองก็อ่านเข้าใจได้ยาก ณ จุดนี้ คุณชนิดจึงเห็นว่าจะจะเป็นปัญหาแก่ผู้อ่านชาวไทย เพราะผู้อ่านคงรับได้ยาก ดังนั้นเมื่อแปลตามต้นฉบับแรกแล้วไปได้สักระยะ พบความยากดังกล่าว ก็ได้ไปเจอฉบับภาษาอังกฤษอีกฉบับที่เป็นฉบับย่อทำการย่อตอนที่มีเนื้อหายาก (ซึ่งเป็นการย่อโดยผู้แปลคนเดียวกันกับฉบับเต็มและได้รับอนุญาตจากผู้เขียน) คุณชนิดจึงได้ตัดสินใจปรับแบบใช้ต้นฉบับสองฉบับผสมกัน กล่าวคือ ในตอนใดที่ต้นฉบับเต็มพรรณนาละเอียดเกี่ยวกับเรื่องบางอย่าง เช่นเรื่องราวพาดพิงประวัติศาสตร์การปฏิวัติของฝรั่งเศส หรือบรรยายความคิดปรัชญาโดยพิสดาร คุณชนิดก็จะหันไปหาฉบับย่อเป็นตอนๆไป ซึ่งทำที่สุดทำให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาของเรื่องดังกล่าวได้โดยง่ายขึ้น

1.2.5.3 การแปลขยายความเพิ่มเติม

ในบางครั้ง การแปลอาจต้องอาศัยกลวิธีการแปลแบบขยายความเพิ่มเติม หรือใส่เนื้อหาเพิ่มเพื่อเอื้อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมต้นทางของหนังสือมากขึ้น ณ จุดนี้ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา คุณชนิดกล่าวว่าอาจต้องมีบ้าง แต่จะพยายามมีให้น้อยที่สุด

1.2.5.4 การทับศัพท์ชื่อในภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ชื่ออังกฤษ

ในกรณีที่แปลเรื่องที่ต้นฉบับเป็นภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ จากประสบการณ์คุณชนิดแก้ปัญหาการทับศัพท์ชื่อภาษาต่างประเทศจากการถามผู้รู้ภาษานั้นๆ โดยคุณชนิดได้เล่าให้ฟังว่าระหว่างการแปลเรื่องเหยื่อธรรม คุณชนิดได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากเพื่อนคนไทยที่รู้ภาษาฝรั่งเศสดีชื่อ คุณจินดา พันธุมจินดา โดยคุณจินดาได้ช่วยถอดเสียงเขียนชื่อภาษาฝรั่งเศสให้กว่าสองหน้ากระดาษ

2. ประเด็นอื่นๆ

2.1 การมีใจรักในงานแปลถือเป็นสิ่งสำคัญที่ควรมีในผู้แปล เพราะการมีใจรัก รักทั้งงานที่แปล รักทั้งเรื่องที่แปลก็จะทำให้เรามีความพยายาม และความตั้งใจที่จะแปลออกมาให้ดี ถึงแม้ว่าอาจจะมีอุปสรรคมาก เห็นได้จากการที่คุณชนิตมีใจรักในงานแปลและชื่นชอบในงานเรื่องเหยื่อธรรมชาติ ทำให้คุณชนิตพยายามแปลออกมาให้สำเร็จ แม้ว่าตัวบทจะมีความยากและมีปัญหาทางการแปลที่ต้องอาศัยการค้นคว้าเพิ่มเติมเป็นอย่างมาก

2.2 หากเลือกได้ควรแปลงานที่มีคุณค่า เป็นเรื่องที่ดีที่ควรเผยแพร่ เพื่อจะได้เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านและสังคมส่วนรวม เห็นได้จากงานทุกชิ้นที่คุณชนิตแปลจะเป็นเรื่องที่มีแง่คิดที่ดี และสามารถสอนใจคนอ่านได้ สำนักพิมพ์กอไผ่ซึ่งเคยตีพิมพ์งานของคุณชนิตเองก็เคยกล่าวยกย่องคุณชนิตในเรื่องนี้สรุปความได้ว่า “นามของผู้แปล คือ “จูเลียต” คงเป็นเครื่องประกันได้ชั้นหนึ่งว่า ท่านผู้อ่านคงจะไม่ผิดหวัง และคงจะได้สาระดีจากการอ่านเรื่องนี้อยู่ไม่น้อย เพราะเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า ท่านนักแปลผู้นี้ไม่เคยแปลงานที่ไร้คุณค่าเลย (สำนักพิมพ์กอไผ่. “คำนำสำนักพิมพ์”, ใน เหมათุ่น, 2522)

แหล่งข้อมูล

ชนิต สายประดิษฐ์ และสุรพันธ์ สายประดิษฐ์. สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2549.

บรอนดี, ซาลอท. ความรักของเอนแอร์. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น, 2513.

เหมათุ่น. นาข้าวในฤดูชีวิตเขียว. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กอไผ่, 2522.

ฮูโก, วิกตอร์. เหยื่อธรรมชาติ. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มติชน, 2545.

ออสเตน, เจน. สาวทรงเสน่ห์. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น, 2513.

ออสเตน, เจน. สาวทรงเสน่ห์. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์-วิชาการ, 2534.

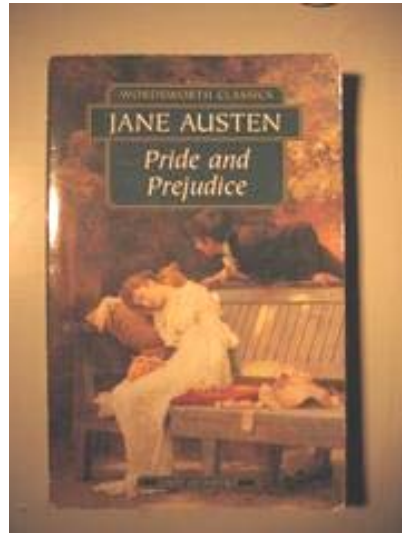
ออสเตน, เจน. สาวทรงเสน่ห์. แปลโดย จูเลียต. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์, 2546.

ต้นฉบับ

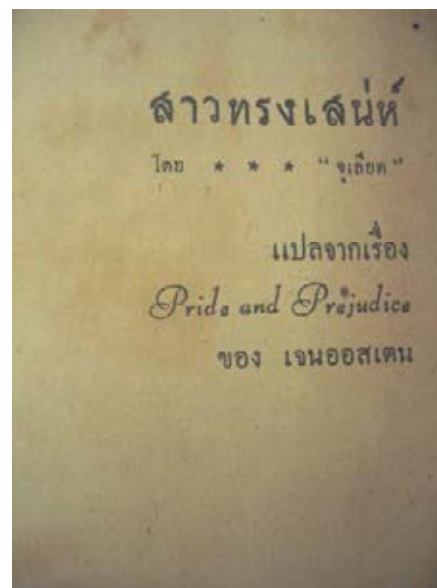
Pride and Prejudice (ฉบับ ค.ศ. 1993)

สาวทรงเสน่ห์ (ฉบับพ.ศ. 2493 2513 2534 และ 2546)

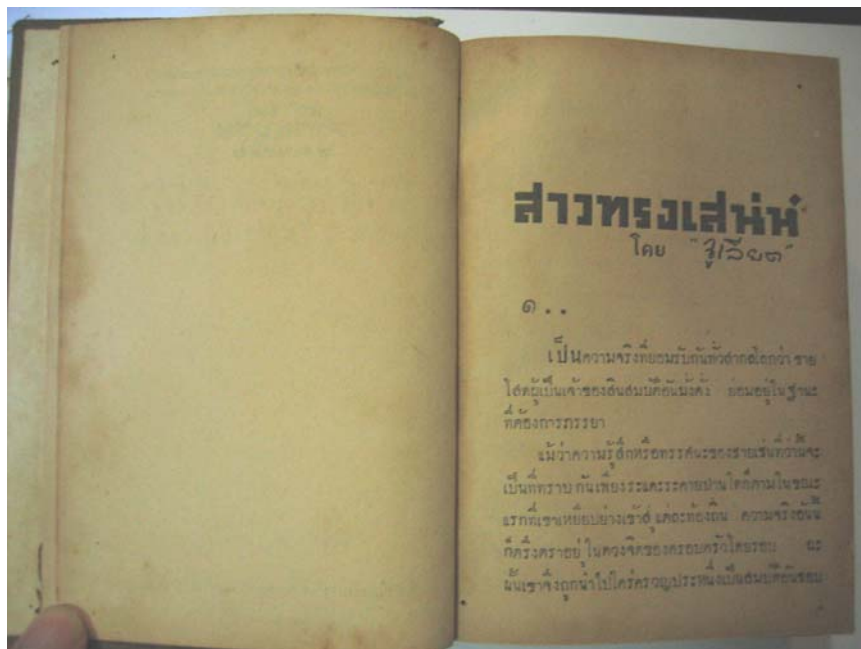
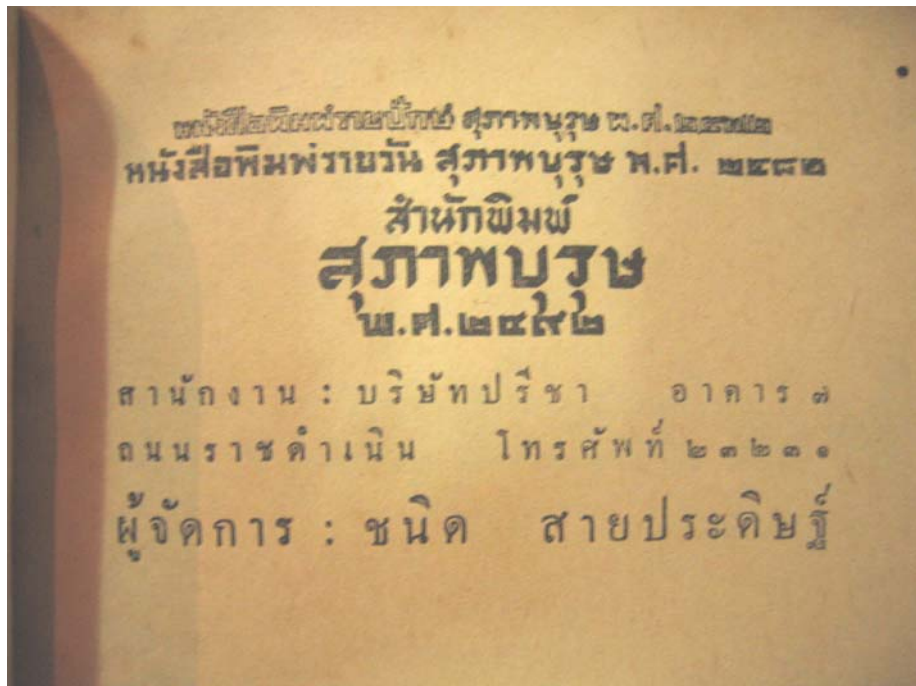
อหังการและอคติ (ฉบับ พ.ศ. 2549)

เรื่อง **Pride and Prejudice** ที่นำกลับมาพิมพ์ใหม่
โดยสำนักพิมพ์ Wordsworth ในค.ศ. 1993.

สำนวนฉบับแปลสาวทรงเสน่ห์ โดยจูเลียต พิมพ์รวมเล่มครั้งแรก พ.ศ. 2493
โดยสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ

ภายในสำนวนฉบับแปลสาวทรงเสน่ห์ โดยจูเลียต พ.ศ. 2493

สำนวนฉบับแปลสาวทรงเสน่ห์ โดยจูเลียต ออสเตน พิมพ์รวมเล่ม พ.ศ. 2513 โดยสำนักพิมพ์บำรุงสาส์น และ พ.ศ. 2534 โดยสำนักพิมพ์สร้างสรรค์-วิชาการตามลำดับ

สำนวนฉบับแปลสาวทรงเสน่ห์ โดยจูเลียต ออสเตน พิมพ์รวมเล่ม พ.ศ. 2546 โดยแพรวสำนักพิมพ์และ
สำนวนฉบับแปลอหังการและอคติ โดยแก้วคำทิพย์ ไชย พ.ศ. 2549 โดยคลาสสิกสำนักพิมพ์
ตามลำดับ

ประมวลภาพจากบ้านศรีบูรพาและจูเลียต

ผู้วิจัยกับจูเลียตในวัย 93 ปีที่ยังคงสดใสและวาทะยังเฉียบคม

ผู้วิจัยกับคุณลุงสุรพันธ์ ลูกชายศรีบูรพาและจูเลียต
ผู้เอื้อเพื่อข้อมูล และอำนวยความสะดวกทุกประการในการสัมภาษณ์
อย่างที่คุณวิจัยจะสำนึกในความกรุณาตลอดไป

ระหว่างการสัมภาษณ์

ผลงานแปลอื่นๆของจูเลียต

โต๊ะทำงานของศรีบูรพา

ภาพชีวิตศรีบูรพาที่จัดแสดงในห้องทำงานของท่าน

ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์

ขวัญใจ เลชะกุล เกิดเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2520 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2543 และระดับปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ (International Political Economy) จากมหาวิทยาลัยวอร์ริก (University of Warwick) เมืองโคเวนทรี (Coventry) ประเทศสหราชอาณาจักร ปีการศึกษา 2545 ปัจจุบันทำงานเป็นผู้ช่วยกิจการประสานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute –TDRI)